

Yeni Yılın İlk Hediyesi: TOP 111 Software

Bir yılı daha geride bıraktık. Yeni yılda da sizlere verdiğimiz hizmetleri sürdürebilmek ve derginin kalitesinden ödün vermemek için derginin fiyatını arttırmak zorunda kaldık. Bir oyun CD'si bile 1.000.000 TL'ye satılırken, umarız CHIP'in 750.000 TL'lik fiyatını doğal karşılırsınız. Fiyat artışlarının nedenini birçoğunuz zaten biliyor, kağıt fiyatı dolara endeksli olarak her gün artıyor, bunu baskı ve iki CD verebilmek gibi diğer giderler doğal olarak takip ediyor. Kendimizi biraz olsun affetirebilmek için sizlere bir yeni yıl hediyesi hazırladık: TOP 111 Software CD'si. Yazılımsız bilgisayar kremasız pastaya benzer. Birçok kullanıcı bazen "Niye aldım ben bu bilgisayarı? Pek bir işime yaramadı..." diye sorup durur kendi kendine. Sürekli gelişen bilişim teknolojisiyle birlikte PC'ler için yazılmış programlara şöyle bir gözetimimizde gerçekten de neredeyse yapamayacağınız hiçbir şeyin olmadığını görürsünüz.

Ancak günümüzde insanlar bu korkunç bilgi selinin içinde boğulup gidiyorlar. Karşınıza çıkan bilgi yığını o kadar fazla ki, aradığınızı bulmak hemen hemen imkansız hale geliyor. İnternet'teki arama makinaları da bazen aradığınız bilgiye ulaştırıyor sizi. Bir arama işlemi sonucunda birdenbire karşınıza binlerce doküman çıkıyor. İnternet bağlantısı olanlar hadi biraz şanslı, peki ya İnternet bağlantısı olmayanlar? Onlar da çoğunlukla bilgisayar dergilerinin verdiği CD-ROM'larla yetinmek zorunda kalıyorlar. Büyük bir kesim de ne aradığını, neye ihtiyacı olduğunu bilmeyerek, ne varsa kuruyor. Sistem de bu tüketici zihniyet karşısında ne yapacağını şaşırıyor ve sorunlar çıkarmaya, hatta bir daha da hiç açılmamaya başlıyor. Tabii çoğu zaman da kritik sistem dosyalarının yedekleri alınmadığı için tüm sistem baştan kuruluyor. CHIP, işte tüm bunları gözönüne alarak sizler için TOP111 ve CHIP-Net CD'lerini

hazırladı. TOP 111 CD'sinde herkesin ihtiyacı olacak türden programların yanında, değişik beğenilere hitap eden programlar da mevcut. Ayrıca yılın en iyi 25 oyununun oynanabilir demoları da yine bu CD'de. Windows 95'ten sıkılan ve alternatif bir işletim sistemi arayanlar için de Linux'un Red Hat sürümünü, TOP 111 CD'si dolduğu için CHIP-Net CD'sine aktarmak zorunda kaldık. CHIP-Net CD'si tüm İnternet problemlerinize ve ihtiyaçlarınıza cevap vermeyi amaçlıyor. Bazı okurlarımız CD'de yeralan programların yeterince tanıtılmadığından şikayet ediyorlar. Bu ayki kapak konumuzu da TOP 111 CD'sinde yeralan ve daha önce incelemeyeğimiz, en önemli programların tanıtımına ve kullanımına ayırdık. İçlerinden en önemlisi hiç kuşkusuz daha önce hiçbir CD'de verilmeyen ve İnternet'ten de download edilemeyen Norton Utilities 2.02 for Windows 95. Kapak konumuzun büyük bir bölümünü de bu programın tanıtımına ayırdık. CD'de yeralan sürüm 30 günlük deneme sürümü ve orjinal program paketindeki araçlardan bir iki tanesi eksik. Bu ay dergimizin içinde bir anket bulacaksınız. Eylül sayımızla birlikte CHIP'te yaptığımız değişiklikleri sizlerden değerlendirmenizi ve sizlere daha iyi bir dergi ve CD hazırlayabilmemiz için ankette yeralan sorulara samimiyetle cevap vermenizi diliyoruz. 1997'de CHIP'i zirveye yerleştiren ve Türkiye'nin en çok satan ve beğenilen bilgisayar dergisi olmasını sağlayan siz CHIP okurlarına, dergide emeği geçen herkes adına mutlu, sağlıklı ve başarılı bir yeni yıl diliyorum.

Ufuk Yamankılıçoğlu



Ocak



Bu ay yılın en iyi programlarını seçtik ve en son sürümlerini Internet'ten download edip Ocak CD'sine koyduk. Böylece TOP111 CD'si ortaya çıktı. Bu CD'de herkesin mutlaka sahip olması gereken süper programlar bulunuyor. Ayrıca yılın en iyi 25 oyunu da bu CD'de bulunuyor.

Bu ayın CD-ROM içeriği altı ana başlık altında toplanıyor: Araçlar, Grafik, Müzik, Oyun, Virüs ve Chip TV. CHIP TV bölümünde yer alan Fragmanlar <http://www.sinema.net> işbirliğiyle seçildi ve hazırlandı. Bu ay CD-ROM'da yer alan önemli programlar içerisinde Qviewp4; Grafik programları arasından seçilmiş, üstün özellikli layer mantığının getirdiği yeniliklerden faydalanarak üç boyutlu yeni dizaynlar ortaya çıkarabilen ender programlardan.

Araçlar bölümünde yer alan uygulamalardan Norton Utilities çok başarılı bir program paketi. Fix-It for Win95 ise Windows 95'in kilitlenmesi önleyerek hataları düzelteren yardımcı bir program. Zoomer 2.0 ile ise Windows 95/NT altında Cursor'un olduğu noktayı 2 ya da 4 kez büyütürebilirsiniz. Müzik bölümünde yer alan ve DOS altında çalışan Trac-

ker programları Fast Tracker 2 ve Scream Tracker ile sesleri sayısal bir formatta düzenleyebilir ve kendi müziğinizi oluşturabilirsiniz.

CD' nin kullanımına gelince: Ekranın solunda yer alan iki düğme yoluyla arabirimdeki her türlü işlevi yerine getirmek mümkün. Düğmeler sırasıyla Çalıştır ve Geri dön. Bunlardan birincisi, kullanıcı tarafından programların yük-

lenmesi ve çalıştırılmasını, diğeri ise ana menüye geri dönüşmesini sağlıyor. CD arabiriminden çıkmak için "I/O" düğmesine tıklamak yeterli. Bindiği gibi Chip CD-ROM'u Türkiye'nin, müziği ve grafikleri her ay yeni bir arabirimde hazırlanan tek uygulaması. Ve her ay olduğu gibi bu ay da Young Multimedia (www.young.com.tr) ve Chip'in ortak çalışmalarıyla oluşturuldu.

Her bölümdeki uygulamalar listeden seçilerek ve Çalıştır düğmesine basılarak çağırılıyor. Video'ları seyretmek içinse sadece listedeki ismine tıklamak yeterli. Uygulamalardan biri çalıştığında CHIP-CD arabirimi, Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem, hem arabirimden çıkmadan hem de sistem kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Kullanıcının çalıştırılan uygulamayla işi bittğinde görev çubuğundaki CHIP CD-ROM düğmesine tıklaması, CD arabirimine dönmesi için yeterli oluyor. Windows 3.1 kullanıcıları ise görev çubuğu yerine ekranda görecekleleri "CHIP CD-ROM" simgesine tıklayarak aynı kolaylıktan faydalanabilirler.

CHIP.NET-CD

Chip dergisi bu ay yine iki CD'li. Geçen ay teknik bir aksaklık yüzünden veremediğimiz Chip.NET adı verilen ikinci CD-ROM; IRC programlarından, Internet Browser'larına kadar bütün konuları kapsayan bir içeriğe sahip. Internet ile ilgili akıllarda kalan tüm soru işaretlerini ortadan kaldırmayı hedefleyen Chip, bu projesini de kullanıcılar için eğitici bir CD-ROM projesi olarak tasarladı. Bu CD-ROM'da programların her birine ait izlenebilir (ScreenCAM) görsel demo ile birlikte en son sürüm programların hepsini içeren bir arşiv de bulunacak. Ayrıca Linux'un Red Hat sürümü de bu CD'de bulunuyor.



Ak-mail

Bir E-mail programı
Win 95, NT

Bullet Proof

Internet'ten veri transferi yapabilen bir program
Win 95, NT

Check mail

E-mailleri belirli zaman aralıklarıyla kontrol eden bir program
Win 95, NT

Checkers

İnternet üzerinde Dama oyunu
Win 95, NT

Click Mail

Bir mail programı
Win 95, NT

Corporate Heaven

İnternet üzerinde bir ticaret oyunu
Win 95, NT

Cute FTP

İnternet üzerinde veri transferi
yapabilen bir program
Win 95, NT

C.W.A.N

İnternet' te oynanabilen
Dama oyunu
Win 95, NT

ELF

İnternet' te MUD oynamak için
bir program
Win 95, NT

File Dog

Bir İnternet veri transfer programı
Win 95, NT

Free Way

İnternet veri transferi programı
Win 95, NT

Games Grid Back

İnternet üzerinde tavla oyunu
Win 95, NT

Internet Gaming Zone

Microsoft firmasının geliştirdiği
İnternet üzerinde oyun
oynanabilmesini sağlayan
bir sistem
Win 95, NT

Kali

İnternet desteği olmayan oyunları
İnternet üzerinde oynamayı
sağlayan bir yazılım
Win 95, NT

Lydia

Bir E-mail kontrol programı
Win 95, NT

Mirc

İnternet üzerinde sohbet programı
(Internet Relay Chat)
Win 95, NT

Ms Chat

Microsoft firmasının
sürümü olan
bir Comic Chat programı
Win 95, NT

Ms Internet Explorer

Microsoft sürümü
bir Web Browser
Win 95, NT

Netscape comm. 4.03

Bir Web Browser
Win 95, NT

Net Pal

İlginç bir Web Browser
Win 95, NT

Nexgen

Irc için bir script
Win 95, NT

Opera

İyi bir Web Browser
Win 95, NT

Pirch 32

32 bit bir IRC sohbet programı
Win 95, NT

Rebecca

Hızlı bir E-mail programı
Win 95, NT

Virc 97

Bir Irc programı
Win 95, NT

Xircon

Bir Irc programı
Win 95, NT



Internet bizim işimiz

- WEB hosting
(1 MB-10 GB arası)
- Domain name registration
(.com veya .com.tr)
- Sonsuz e-mail forwarding
- CGI, JAVA, ASP desteği
- WEB sayfa tasarımı
- Market (ürün) Kataloğu
- Firmalar Kataloğu
- OEM Katalog
- Sektörel Haberler
- Shareware-Freeware
- İnternet dersaneçiliği (dersane.com)
- İnternet'te oyun (oyun.net)
- İnternet'te 2. EL
- İnternet'te Sanal Market
- İnternet'te Mesaj Merkezi

www.bilgisayar.net

e-mail: bilgi@bilgisayar.net
(0212)259 88 87

Compex Multimedia:



Şubat ayında, İstanbul'da! Rönesans Fuarı'na katılan Compex Multimedia 3. Bilgisayarda Multimedia Uygulamaları Fuarı, 5-8 Şubat tarihleri arasında Tepebaşı İstanbul Sergi Sarayı'nda açılacak. Bilgisayar ve kullanımı konusundaki belirsizlikleri gidermek ve

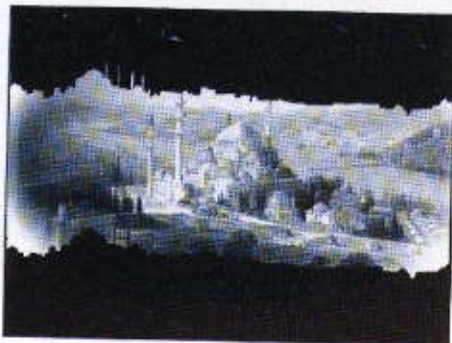


bilgisayar potansiyellerinin toplumumuzda yakından tanınmasını sağlamak amacıyla düzenlenen Compex Multimedia'da, bilgisayarda ve Multimedia'da en son teknoloji ve yenilikler sergilenecek. Ayrıca tüm Fuar süresince yine ilgili konularda seminerler düzenlenerek izleyicilere yenilikler anlatılacak. Compex Multimedia'nın Şubat tatiline rastlaması, öğrenciler için çok sevindirici. En son yeniliklerle birlikte Multimedia ortamının zengin dünyası, İstanbullulara heyecan verici bir 4 gün yaşatacağı benziyor.

İstanbul'un Tarihi Kent Dokusu

2. Uluslararası İstanbul CAD Workshop, Bilkent eğitim salonunda, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Bilgisayar Ortamında Tasarım Bilim Dalı öğrencileriyle yapıldı. Enformasyon teknolojisinin dünya çapında otorite olan Edinburg Üniversitesi Profesörü Richard Coyne ile Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencileri workshop'ta İstanbul'un tarihi

kent dokusunu multimedia ortamına taşıdılar. Prof. Richard Coyne ile gerçekleştirilen workshop'ta, İstanbul'un mimarisinde önemli noktalar olan Süleymaniye ve çevresi, Üsküdar bölgesi, boğaz köyleri, Ayasofya, Kapalıçarşı gibi tarihi kent dokuları sadece multimedia ortamına taşınmakla kalmadı, ABD'deki bir web sitesinde de yer alması kararlaştırıldı. Böylece Türkiye ile ilgili bu büyük ve önemli çalışmayı uluslararası alandaki tüm CAD camiası da Internet'ten izleyebilecek.



Fujitsu Başarısı

En son yayınlanan TPC Benchmark(tm)C sonuçlarına göre, Fujitsu ICL Computers'un altı işlemcili serverlarından M796i TeamServer modeli, Intel tabanlı server'lardan %28 oranında daha hızlı performans gösterdi. Fujitsu TeamServer M796i, 12.252.83 tpmC (\$ 49.03/tpmC) ile simüle edilen, aynı anda 10 bin kullanıcı başına düşen işi tek başına başarıyla gerçekleştirdi. Bu server altı Pentium Pro işlemci; her bir işlemcide 1 MB-ikinci seviye cache bellek, Micro-



soft Windows NT Server 4.0 Enterprise Edition ve SQL Server 6.5 Enterprise Edition ile test ediliyor. TeamServer Mi ailesi büyük ölçekli işlemler için dizayn edilmiş. Bu sebeple 1'den 6'ya kadar genişleyebilen Pentium Pro İşlemci ve 4 GB'a kadar çıkabilen belleğe sahip. Ürün performansının anahtarı mükemmel bir chipset, Fujitsu Grubunda geliştirilmiş çift bellek portu, I/O arayüzleri ve EDO bellek. Bu ürün aynı zamanda AIM Technology Fall'97 Hot Iron ödülleri'nden ikisini de kazandı.

Intel'de NC Geliştirecek

Intel'de modaya uyarak kendi sürümü olan düşük fiyatlı (500\$'ın altında), Microsoft Windows CE, IBM Workspace, Citrix Winframe, Novell Netware, Oracle'dan iki yazılım ve Santa Cruz'dan Unix tabanlı bir yazılımda dahil olmak üzere değişik sistemlerde çalışabilecek bir Network bilgisayarı geliştirmeyi planlıyor. Makinelerde Intel'in orijinal Pentium işlemcisi kullanılması planlanırken veriler ve uygulamalar yine Pentium II yada Pentium Pro çiplere sahip Serverlar tarafından sağlanacak.

Netscape Browser Pazarında Lider

Netscape, Yahoo, Excite ve Infoseek gibi firmaların da dahil olduğu arama makinelerince derlenen verilere göre Browser pazarında %67'lik bir pay ile önde gidiyor. Ancak bu değer Dataquest'in Netscape'in Pazar payının %57.6'ya düştüğü haberi ile çelişki yaratıyor.

Iomega'dan Clik Sürücü

Popüler depolama ünitesi üreticilerinden Iomega, Clik isimindeki gömlek cebine sığabilecek büyüklükteki yeni bir taşınabilir disk sürücüyü duyurdu. Disketleri ise bir kredi kartının yansı kadar ve 40 MB'lık depolama kapasitesine sahip. Aygıt, avuçiçi, dizüstü bilgisayarlardan dijital kameralara kadar her yerde kullanılabilir.

önemlisi yeni DMA/33 protokolünü destekliyor. Yani eğer elinizde aynı protokolu destekleyen bir sabit disk varsa saniyede 33 Megabyte veri transfer hızına ulaşmanız mümkün. SDRAM desteklemesi ve bu desteği de 430VX chipset'e göre daha iyi bir zamanlama ile vermesi de bu setin bir avantajı. 430TX daha çok MMX destekli Pentium'lar için tasarlanmış bir chipset.

Intel'in en son çıkardığı Pentium II'ler ile anakartların mimarisi de değişti. Pentium'ların ve MMX'lerin kullandığı "Socket 7"ye Pentium II takılamayacağı için yeni soket tasarlandı. Kart şeklinde olan işlemcinin takılacağı yer de slot şeklinde. (Slot one) Chipset olarak da artık 440LX kullanılıyor. Pentium Pro'lar için optimize edilmiş olan 440FX chipset'i de Pentium II ile kullanılan setlerden biri. 440LX tam bir yeni teknoloji destekçisi. AGP'yi, yani yeni geliştirilmiş grafik portunu destekliyor.

Hala Rakipler Var

Intel her ne kadar en çok chipset satan firma olsa da hala rekabeti bırakmayan firmalar var. SIS ve VIA firmaları hala chipset'ler geliştiriyorlar ve üretiyorlar. Ancak maalesef testimize katılan kartlardan sadece bir tanesinin üzerinde VIA'nın chipset'i vardı. Ancak Internet'teki sitelerine bakılınca daha birçok modellerinin olduğu ve chipset'lerini kullanan firmaların hiç de az olmadığı görülüyor.

AGP Slotu

Grafik arabirimi belki de PC'lerde en hızlı gelişen kısımdır. PCI standardının yüksek çözünürlüklü ve renkli grafikler için yetmediğinin düşünülen Intel grafikler için kullanılan yeni bir standart yerleştirme çabasında. Band genişliğini artırarak hızı arttıran Intel'in bu yeni standardını 440LX chipset'leri destekliyor ve hemen hemen tüm yeni Pentium II anakartların üzerinde AGP slotunu görmek mümkün.

Sorun Yaşanan Standartlar

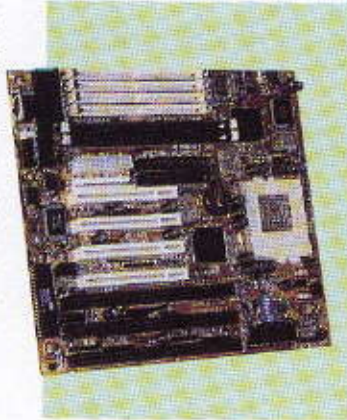
Anakartını kendi seçen ve kendisi monte etmek isteyen kullanıcıların yaşayacağı bazı problemler var. Bunların en önemlisi de anakart ile gelen kablo ve konektörlerde yaşanıyor. Her anakartın içinden çıkan kabloların uzunluğu farklı. Bu da kullanıcıyı zor duruma sokuyor. Bazı IDE kablo-

larının ikinci cihazı bağlamak için konektörleri bile olmayabiliyor. PS/2 mouse kullanmak isteyenler ise önceden kutuyu açıp konektörü yanında geliyor mu diye bakmak zorunda. Hemen hemen her kartta desteği olmasına rağmen birçoğunda PS/2, USB ve infrared bağlantı konektörleri bulunmuyor.

TEST EDİLEN ANAKARTLAR

Abit PX5

ancak çok iyi tasarlanmış. AT elektrik soketi tam kenarda. İşlemci soketinin arkasında bulunan kondansatörler bazı büyük fanlarla sorun yaratabilirler. İşlemcinin mandalı fan takılsa bile rahatlıkla kullanılacak şekilde dışarıya doğru eğik. Tüm kablolar ve PS/2 soketi kutudan çıktı. Kitapçığında belirtilmesine rağmen kart üzerinde ATX elektrik girişi bulunmuyor.



Tüm bağlantı noktaları yanyana dizilmiş ve hepsi plastik kılıflar ile çevrilmiş. Kart üzerinde hem DIMM hem de SIMM soketler bulunuyor. USB bağlantısının birinci PCI slotunun hemen önünde olması ikisinden birisini tercih etmeye zorluyor. Kart oldukça küçük

ORTALAMA SONUÇ:

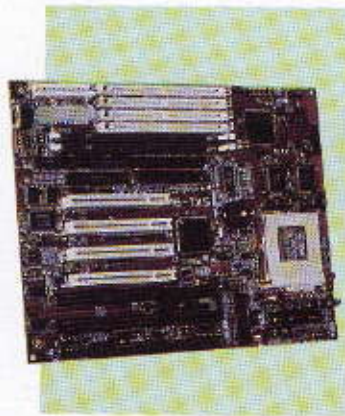
171.125

SON KULLANICI FİYATI:

108 \$

Abit TX5

bulunuyor. İşlemci soketinin arkasında bulunan kondansatörler bazı büyük fanlarla sorun yaratabilirler. İşlemcinin mandalı fan takılsa bile rahatlıkla kullanılacak şekilde dışarıya doğru eğik bir şekilde tasarlanmış. Tüm kablolar ve PS/2 soketi kutudan çıktı. Kart üzerinde iki adet fan soketi bulunuyor.



Tüm bağlantı noktaları plastik kılıflar ile çevrilmiş. Kart üzerinde hem DIMM hem de SIMM soketler bulunuyor. SIMM sayısı PX5'e göre daha fazla. Arkasında ise ATX elektrik girişi

ORTALAMA SONUÇ:

171.125

SON KULLANICI FİYATI:

110 \$

6-15 Yaş Arası Bilgisayar Eğitimi

Bilfabe, çocukların araştırma ve çözüm üretebilme yeteneklerinin geliştirilmesi ve eğitim sürecinde bilgisayardan olabildiğince çok yararlanılmasına yardımcı olmak amacıyla 6 ila 15 yaş arası çocuklar için bir bilgisayar okulu açtı. 8 Bilgisayar ve printer ile 4 kişilik odalarda 3-6-9 aylık seminerlerle bilgisayarın

yapısı ve nasıl çalıştığı, bilgisayarlarla birlikte kullanılan diğer üniteler, Windows 95, Spreadsheets, Database, grafik tasarımı vb. temel konuların öğretimini üstlenen Bilfabe'de seminerler, profesyonel eğitimci ve pedagoğ gözetiminde veriliyor. Seminerler haftada bir saat olarak öngörülmüş ama, bireysel yaklaşımla bu süre



kişiye özel belirlenebiliyor.

Bilfabe'nin adresi: Cemil Topuzlu Caddesi Başaran Ap. B Blok No: 121 D: 10 Caddebostan-İstanbul Tel: (216) 478 08 48



Canon'dan Her Kesyeye Uygun Kampanya

Hesmark Bilgisayar, distribütörlüğünü yaptığı Canon yazıcılara yönelik büyük ve kapsamlı bir kampanya başlatıyor. Canon'un piyasaya sunduğu yeni ürünleri de kapsayacak olan kampanya hem ürün hem de fiyat yönünden bol seçenekli. Kampanya kapsamında BJC-80 749 DM, BJC-250 329 DM, BJC-4300 449 DM, BJC-



4550 849 DM ve BJC-620 699 DM (KDV hariç) olarak satışa sunulacak. Piyasaya sunulan yeni ürünler, Canon'un Damla Teknolo-

jisi ile en son teknolojiyi kullanarak üretimini gerçekleştirdiği ürünler. Bu ürünler arasında, hem yazıcı hem de tarayıcı olarak kullanılan yazıcılar da mevcut. Kampanya ürünlerini Canon dağıtıcı, mağaza ve bayilerinde bulabilirsiniz. Daha ayrıntılı bilgi için de Hesmark'ı (212) 296 33 04 nolu telefondan arayabilirsiniz.

"Ya yap, ya devret"

25'e yakın kuruluş, "İnternet'e sahip çıkalım/ Ya yap, ya devret" sloganıyla yeni bir kampanya başlattı. Kampanyaya destek vermek isteyenlerin elektronik ortamda katılımı bekleniyor. Katılımcı firmalar kampanyanın amacını ve isteklerini şöyle dile getiriyorlar: "...Şu an işbaşında olan hükümetten, İnternet altyapısının geliştirilmesi için yeterli bir bütçe ayrılması veya bu işi yapmaya



Ya yap
Ya devret

hazır özel sektörün önünün açılması; 822'li hatların ücret tarifesinin normal telefon ücretlerinin beşte birine indirilmesi; yurtdışı İnternet çıkışlarındaki Türk Telekom tekelinin kaldırılması..." Kampanyayı destekleye-

cek olan kişi ve kuruluşlar, kampanya mentindeki "...iş başında olduğu süre içerisinde, bu taleplerimi yerine getirmeyen hükümeti oluşturan siyasi partilere ve temsilcilerine önümüzdeki seçimde oy vermeyeceğim." dayatmasıyla da hükümete 250 bini bulan İnternet kullanıcılarıyla, hükümete siyasi baskı yapmak talebiyle kampanyaya destek istiyorlar.

Ericsson Daha Hızlı İnternet Planları Yapıyor

İsveç haberleşme devi Ericsson yeni geliştirdiği teknoloji ile kullanıcıların telefon görüşmeleri ve İnternet bağlantılarını aynı anda aynı hat üzerinden ve şimdiki 4 katı bir hızda yapılabileceğini duyurdu. Teknoloji bir ISP'ye duyulan ihtiyacı ortadan kaldırıyor ve telefon firmaları tarafından 100\$ ile 200\$ arasında satılacak olan modemler vasıtasıyla bağlantı sağlayabiliyor. Kullanıcılar isterlerse İnternet bağlantılarını açıp kapatabilecekler.

Samsung Electronics'ten Yeni Telefon

Kore grubu Samsung Electronics, İnternet'e bağlanıp e-mail gönderebilecek ve resim transferi yapabilecek bir Video telefon geliştirdiğini duyurdu. Firmanın hedefi 2005 yılına kadar iletişim firmaları arasında ilk 10'a girebilmek.

IBM'in Yeni Bilgisayarı Görüyor Duyuyor

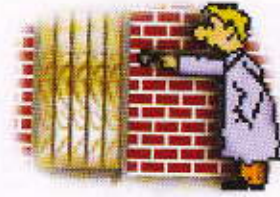
Ses tanıma ve üzerinde yer alan kamera ile yeni IBM bilgisayar ses komutlarını ve kullanıcının el hareketlerini izleyerek çeşitli işlemleri gerçekleştirebiliyor. Artık "Bu resmi al ve buraya taşı" yada "Logo'yu alıp bu kadar büyüt" gibi komutlar verebilmek mümkün olacak.

Nöbetçi Escorttech

Bilgisayar kullanıcılarının hafta içinde olduğu kadar hafta sonunda da teknik desteğe ihtiyacı olduğunu ve bu ihtiyacın giderilmesinin gerekliliğini düşünen Escorttech, yepyeni bir uygulama başlattı. Bu uygulama çerçevesinde, her Pazar saat 10.00-18.00 arası İstanbul'un Anadolu ve Avrupa yakasında bir Escorttech Yetkili Servisi görev başında olacak. Ocak ayı listesi ise şöyle: Anadolu Yakası'nda 4 Ocak'ta Üsküdar Escorttech (216-343 60 55); 11 Ocak'ta Pendik Escorttech (216-491 34 08); 18 Ocak'ta Kadıköy Escorttech (216-449

ESCORTtech

116 67); 25 Ocak'ta ise yine Üsküdar Escorttech nöbetçi olacak. Avrupa yakası nöbetçileri ise: 4 Ocak'ta Bakırköy Escorttech (212-542 97 38); 11 Ocak'ta Bahçelievler Escorttech (212-644 51 88); 18 Ocak'ta Zeytinburnu Escorttech (212-644 16 30); Avcılar Escorttech (212-695 48 00) nöbetçi.



Eğlenceli Eğitim

Empa yepyeni bir ürünün daha tanıtımını yaptı. Toplam 7 CD'den oluşan Edusoft Multikid serisi, eğlenceli-egitim (edutainment) olarak tanımlanan alana yönelik. Multikid serisi 3-11 yaş grubuna hitap ediyor. Doğa, Oyun ve Ben, Bilim, Müzik, Trafik ve Etkinlikler adlı 7 CD'den oluşan Multikid Serisi, çocukların erken dönem gelişimi için gerekli yeteneklerini, eğlenceli bir biçimde geliştirerek, el ve göz koordinasyonunu, görsel hafızayı, mekansal kavram, düşünce ilişkisi-

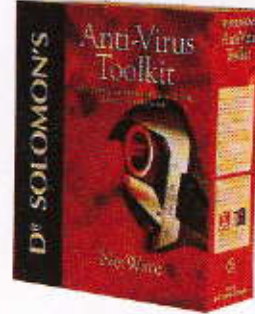
ni, müzikal yaratıcılığı, mantıklı düşünmeyi, temel matematik kavramlarını, okuma ve yazmayı etkileşimli ve eğlenceli bir şekilde öğretmeye çalışıyor. Empa, ürünlerle ilgili gelebilecek her türlü soruya yanıt verebilmek amacıyla bir destek hattı oluşturdu.

Destek hattı'nın numarası (212) 592 45 53. Ayrıca "www.empa.com.tr/multikid" adresinden de Multikid hakkında daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz.



Dr. Solomon Koruyor!

Dr. Solomon's antivirüs yazılımıyla ilgili iki ayrı kampanya haberi geldi. Bundan sonra Digital PC'ler Dr. Solomon's AntiVirus Time Limited Find Virus ile beraber sunulacak. Ayrıca, Dr. Solomon disketlerinin içinden çıkacak olan İndirim Kuponu'nu herhangi bir Dr. Solomon ürün siparişinde Logosoft'a iletenler Dr. Solomon's AntiVirus ürünlerinden bir tanesi için %20



indirim almaya hak kazanacaklar. Bu arada, Logosoft'un "Virüs Korunmasız Novell Netware Kalmam" sloganıyla başlattığı, Dr. Solomon's Anti-Virus Toolkit for Netware paketlerinde de kampanya var. Dr. Solomon's Anti-Virus Toolkit for Netware, Novell ağları için entegre bir anti-virüs çözümü. Netware 3.11, 3.12 ve 4.x ana makineleri üzerinde çalıştırılmak üzere geliştirilmiş Find Virus tarayıcı ve iş istasyonları için VirusGuard TSR (hellekte kalıcı program) içeriyor. Ayrıca bu paket içerisinde, ana makinelerdeki ve iş istasyonlarındaki hareketleri kontrol edebilen bir zamanlayıcı da mevcut.

IBM Yüksek Kapasiteli Sürücülerini Duyurdu

■ IBM, Giant

Magnetoresistive (GMR) kafa teknolojisine sahip yeni sürücüyü piyasaya sürdü. The Deskstar 16GP, 3.2 ve 16.8 GB depolama kapasitesine sahipken diğer model olan Deskstar 1+GXP'de 14.4 GB'a kadar kapasite sunabilecek. Bu sürücülere sahip bilgisayarlar ise 1998 yılının ilk üç ayında piyasalarda bulunabilecek.

SUN, Microsoft'un Java Duvarını Yıkıyor

■ Sun Microsystems yeni piyasaya sürdüğü yazılım olan Activator ile Microsoft'un Internet Explorer'da kullanılmış olduğu Java sürümü ile orijinal Java dili arasındaki uyumsuzluğu gidermiş oluyor. Activator programı kullanıcının bilgisayarını tarayarak eğer yoksa otomatik olarak Java Virtual Machine Yazılımını SUN'ın Web sitesinden indiriyor.

Modem Üreticileri

Standartlarda

Anlaşmaya Vardılar

■ 56 Kbps modemlerde süren teknik standartlar savaşı sona erdi. İki üç firma, 3Com'un X2 teknolojisi ile Rockwell International'ın K56Flex teknolojisi arasında ortak bir standart bulmak için anlaşmaya vardılar. Yeni teknoloji International Telecommunication Union tarafından da onaylandı. Bu yıl içinde satılan bütün modemler çok kolay biçimde güncellenebilecek.

Arena'dan Yıl Sonu Kampanyası

Arena Bilgisayar, HP çevre birimlerinde kapsamlı bir yıl sonu kampanyası düzenliyor. 14 Aralık'ta başlayıp 31 Ocak'a kadar sürecektir. Otonomobilden bilgisayara, müzik setinden telefona pek çok hediye dağıtılacağı kampanyanın işleyişi şöyle: Kampanya kapsamındaki ürünlerin içinden



çekilişe katılım kuponu çıkacak. Kuponu doldurup belirtilen adrese gönderirseniz, çekilişe katılmaya hak kazanmışsınızdır demektir.

Milli Piyango kontrolünde düzenlenen çekilişte 1 kişiye Fiat Uno S, 6 kişiye HP PC, 5 kişiye Sony midi müzik seti, 10 kişiye Panasonic telefon, 15 kişiye Sony walkman, 200 kişiye HP T-shirt hediye edilecek. Kampanya kapsamındaki ürünler şunlar: HP Deskjet 670C, 690C Plus, 890C, 1100C, HP OfficeJet PRO 1150C.



"MAXimedia 97"

Sayısal Grafik ve Digital işbirliğiyle gerçekleştirilen ve yaklaşık 800 kişi tarafından ziyaret edilen "MAXimedia 97'de, Sayısal Grafik ve Kinetix Yetkili Satıcıları'nın sunduğu tasarım, görselleştirme, modelleme, canlandırma, video-grafik, "post production" ve çokluortam uygulamalarının yanı sıra 3D Studio MAX yazılımının yeni sürümü olan "3D Studio MAX R2.0" tanıtıldı.

Ana sponsor Digital Kişisel İşstasyonları'nın yanında; Prota Bilgi-

sayar Digital İşstasyonları'nı, Tet Ltd. Şti. Elsa Grafik Kartları'nı, Vestel A.Ş. Vestel Televizyonları'nı, ZENER etkinliğin görsel tasarımlarını ve standların gerçekleştirilmesini sağlayarak etkinliğe katkıda bulundular. Bu yıl ilk kez gerçekleştirilen ve film-video üretimi, etkileşimli uygulamalar ve her türlü tasarım ve görselleştirme ile ilgilenen herkese açık olan "MAXimedia 97"nin her yıl tekrarlanarak gelenekselleştirilmesi hedefleniyor.



Erpa Monitör Laboratuvarı

1995 yılında kurulan Erpa Monitör laboratuvarı, gezici araçlarıyla da hizmet vermeye başladı. Erpa'nın hizmet alanları monitör tamiri, markalardan bağımsız servis hizmeti, sistem desteği, yedek malzeme tedariki, teşhis ve onarım, kapasite artırımı, bilgisayar kiralama hizmetleri...



Daha detaylı bilgi için Erpa'nın telefonu (212) 293 58 26.

Intel'in Yeni Yazılımı Format Savaşlarının Sona Erdiriyor

Intel firması yeni geliştirdiği yazılımla (Hitachi tarafından geliştirilen format çevirici kullanılarak) PC'lerin Tv üreticileri ve yayıncıları tarafından belirlenen 18 ayrı görüntü formatındaki dijital yüksek çözünürlüklü TV sinyallerini alabilmelerini sağlayacak. Şimdiye kadar Intel (ve tarafları Compaq ve Microsoft) PC üreticilerinin 18 ayrı formatı destekledikleri takdirde fiyatı aşağı çekemeyeceğini iddia ediyordu. Hitachi'nin çıkışı tüm PC/TV format savaşlarını sona erdirdi.

Smart Card'larda Hızlı Artış

Datamonitör tarafından yayınlanan rapora göre yakında kredi kartları üzerinde yer alan manyetik bant kaybolacak ve onun yerini üzerinde çok ufak bir bilgisayar çipi içeren Smart Card'lar alacak.

CeBIT için Şimdiden Yerinizi Ayırtın

Stern Tours, bilgisayar sektörünün en önemli fuarlarından olan CeBIT için tur düzenliyor. 19-25 Mart 1998 tarihleri arasında Almanya'nın Hannover kentinde düzenlenecek olan CeBIT '98, teknolojinin gelişiminin en yoğun bir şekilde izlenebildiği dev bir organizasyon. CeBIT'i kaçırmamak için şimdiden Stern Tours'da yerinizi ayırabilirsiniz. Tel: (212) 231 29 43

Superonline Artık 6MB

Superonline'ın yurtdışı bağlantı hızı 4 MB'den 6 MB'e çıktı. Superonline ayrıca İstanbul içinde Kadıköy ve Levent'te hizmet veren erişim noktalarına Ataköy ve Beyoğlu'nu da ekledi. 0822'li hatlardaki meşguliyet de yeni hatların devreye girmesiyle çözülmüş olacak. Superonline aboneleri Avrupa yakasında 700, Bursa'da 50 tane yeni hat ve 212'li telefonların da devreye girmesiyle artık böyle bir problemle karşılaşmayacak. Yeni devreye giren hatlarla beraber artık Superonline'ın İstanbul Avrupa yakasında toplam 1320 adet, ülke genelinde ise 2250 adet hattı mevcut.

Benetton'da "2000 Yılı" Çözümü



ceğini tahmin ediyor. Dünya genelinde pek çok şirketin karşı karşıya kala-

Benetton-Net ile hizmet vermeye hazırlanan Benetton Grubu, "2000 Yılı Sendromu"nu 2000'e 2 kala çözüyor. Bilgisayar hafızalarını tasarruflu kullanmak amacıyla ayarlanan iki rakamlı tarih hanesi, 2000 yılına yaklaştığımız şu günlerde bilgisayar kullanıcılarının kabusu olmaya başladı. Uzmanlar, 1 Ocak 2000 gününden itibaren bütün tarihleri otomatik olarak 1900 yılına göre işleme koyacak bilgisayar sistemlerinin çöke-

ceği bu sorunu çözebil-mek için 300 milyar dolarlık bir yatırımın yapılması gerekiyor. Benetton böyle bir sorunla karşılaşmamak için şimdiden tedbirini alıyor ve Benetton Grubu İtalyan yazılım şirketi Gruppo Engineering ile işbirliği yaparak, kullandıkları 6000 program ve 6.000.000 kodu, iki rakamlı sistemden dört rakamlıya çevirmek için uğraşıyor. Projenin Mayıs 1998'de bitirilmesi planlanıyor.

Serebral Paralizi

İnternet yaygınlık kazanmaya başladıkça, hemen her gün yeni bir sayfa haberi de gelmeye başladı. Haberi gelen sayfalardan biri de Hacettepe Hastanesi'nden Doktor Mintaze Kerem'in Serebral Paralizi sayfası. Bu sayfanın hiçbir ticari amacı yok. Sadece konuyla ilgili bilgi verip, yardımcı olmak istiyor. Serebral Paralizi çok genel anlamıyla, doğum öncesi, doğum sırası ya da doğum sonrası herhangi bir ne-

denle beyin hasar görmesi sonucu oluşan motor (ve bazı durumlarda mental) bozukluk olarak tanımlanıyor. Türkiye'de yaklaşık 700 bin Serebral Paralizi hastası bulunduğu tahmin ediliyor. Sayfa hastalık hakkında bilgi veriyor. Daha fazla bilgi istiyorsanız da Mintaze Kerem'in e-mail adresini sayfa içinde buluyorsunuz. Sayfanın adresi; <http://abone.superonline.com/cpalsy>.

A page about **Cerebral Palsy** uzorito bir sayfa

Dev CD-ROM'lar

Norsam Technologies Inc. tarafından geliştirilen yeni CD-ROM teknolojisi ile kullanıcıların tek disk üzerinde 165 GB'a kadar veri depolayabilmesi sağlanmış olacak. Bu kadar büyük bir kapasite farkının sağlanabilmesinin temel nedeni ise 800 ile 350 nanometrelik lazer yazım teknolojisinin yerini alacak olan daha hassas 50 nanometrelik lazer yazım teknolojisi. HD-ROM olarak adlandırılacak yeni diskler günümüzdeki CD-ROM'larla aynı boyutta olacak. Yalnız bu durumda HD-ROM kullanmak isteyen kullanıcıların yeni okuyucuyu sistemlerine dahil etmeleri dahil etmeleri gerekecek.

"Satış Asistanı" Kampanyası

Escort ve Interdata'nın ortak olarak 15 Kasım'da başlattıkları "Escort'larda Hediye Satış Asistanı" kampanyası, 31 Ocak 1998'e kadar uzatıldı. Satış fiyatı 149 dolar olan "Satış Asistanı" yazılımı, hazır kurulu ve dokümantasyonsuz olarak, Escort PC'lerle birlikte hediye olarak verilecek. Bu süre içerisinde Türkiye'nin herhangi bir ilinden Escort alan bilgisayar sahipleri, bilgisayarının faturasını yetkili merkezlere faksleyerek "Satış Asistanı"nın şifresini alıp kullanmaya başlayabilir. "Satış Asistanı" teklif vererek satış yapan her sektörden satıcının kullanabileceği bir satış yönetim yazılımı.

"İlköğretimde Bilgisayarla Tanışma"



Türkiye Bilişim Vakfı ve Borusan Holding işbirliğinde düzenlenen ve ilk durağı Büyük Esmâ Sultan İlköğretim Okulu olan "İlköğretimde Bilgisayarla Tanışma" projesinin resmi açılışı, 1 Aralık 1997'de Halit Derviş İbrahim İlkokulu'nda gerçekleştirildi. Projenin amacı, eğitimin gelişmesine yardımcı ol-

maya yönelik olarak bilgi kaynaklarına teknolojiyi kullanarak ulaşmak ve bilgi toplumunun gerçekleştirilmesine

en büyük katkıyı verecek olan bilgisayarların bir kullanım aracı olarak ilköğretim sürecinden itibaren tanıtılmasına destek olmak. Yaklaşık iki aylık bir süre içinde Milli Eğitim Müdürlüğü'nce belirlenecek olan Beşiktaş, Eyüp ve Acıbadem'de yer alan 10 ilköğretim kurumuna daha gidilecek.

Dairesel Polarizasyonlu Ekran Filtresi



Bilgisayar karşısında uzun süre çalışmanın başağrısı, gözlerde yanma, genel bitkinlik duygusu, migren ve görme bozuklukları gibi şikayetlerin ortaya çıkmasına neden olduğu ve ekran filtresinin bu tür sorunlara karşı koruma sağladığı bilinmektedir. Şimdi Türkiye'ye çok daha korumalı bir ekran filtresi geliyor. Polaroid firmasının ürettiği dairesel polarizasyonlu ekran filtresi, içinden geçerek ekran yüzeyinden geri yansıyan ortam ışığını soğurarak diğer tarafa geçmesini engelliyor. Böylece, bilgisayar başındaki insan ekranda herhangi bir parlama veya yansıma göremiyor. Dairesel polarizasyon

filtresinden yalnızca ekranın ürettiği ışık, bir başka deyişle ekran görüntüsü geçebiliyor. Bu sayede çok yüksek bir görüntü kontrastı elde ediliyor. Ekran yüzeyindeki yansımalar dairesel polarizasyon tekniği ile engellenirken, Polaroid filtrelerin kullanıcıya bakan kendi ön yüzlerindeki parlamalar ise optik gözlük camlarında kullanılan pembe veya yeşil renkli yansıma önleyici kaplamalarla gideriliyor. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun 90/270/EEC numaralı yönetmeliğinde belirtilen bilgisayar ekran filtresinin taşıması gereken tüm özelliklere sahip Polaroid Dairesel Polarizasyonlu Profesyonel Ekran Filtreleri tüm seçenekleriyle piyasaya sunuldu.

*Bilgi için: Büroset
Tel: (212) 249 64 90
Fiyatı: 50 ila 145 \$
arasında değişiyor.*

Notebook'lara Rahatlık

Targus'tan bir yenilik daha: Notepac Plus! Notebook'ların güvenliği için üretilen çantanın iç yüzeyinde koruyucu bantların yanı sıra çelik kuşaklar var. Çelik kuşakların avantajı çantanın sert darbeler ve sarsıntılar karşı-

sında notebook ve yazıcıya minimum şiddetin yansması. Notebook ve yazıcı için birbirinden bağımsız iki ayrı bölüme sahip çantaya, dosya gözü, disket ve evrak bölümleri; ergonomik omuz bantı, havalı ayaklar, tamir gerektirmeyen fermuarlar çok ince bir tasarımla şık bir şekilde monte edilmiş.

*Bilgi için: Boyut Satış Hizmetleri
Tel: (212) 270 45 72
Fiyatı: 111 \$ + KDV*



Artık Cilt Yapmak Çok Kolay

Modern teknoloji ürünü Fastback 15 E cilt makinesiyle, 3'den 350'ye kadar kağıdı 20 saniye içerisinde ciltleyebilirsiniz. İnce, orta ve kalın olmak üzere 3 ayrı cilt sırtı seçeneği sunan Fastback 15 E'nin çalışma ilkesi ise çok basit: Tek tek kağıtlar makineye sokulduğunda, makine bunların kalınlığını ölçüyor ve seçilmesi gereken cilt sırtını bildiriyor. Uygun cilt sırtı daha sonra yandan otomatik olarak içeri çekiliyor ve yerine oturtuluyor.

Ciltleme süreci artık dahili mikrobilgisayar üzerinden otomatik olarak sürdürülüyor. Ayrıca ciltlenip kitap haline getirilen malzemelere kapak da bastırılabilir.

*Bilgi için: Büroset Büro Otomasyon Sistemleri
Tel: (212) 249 64 90
Fiyatı: 5291 \$ + KDV*



Primax Tarayıcılar Türkiye'de

Estron, online üretim ve düşük görüntü düzeyinde yayıncılık için yeterli hızda tarama olanağının yanı sıra renkli yayıncılık için yeterli çözünürlük düzeyi de sağlayan Primax tarayıcıları piyasaya sundu.

Primax ailesinden, Primax Phodox Ultrascan 300, otomatik kontrol paneli nedeniyle kullanımı çok kolay bir ürün. Optik karakter okuma ve görüntü tarama aktarımını aynı anda gerçekleştiren olanağı sağlayan Ultrascan 300, özel tarama programı Phodox, Türkçe optik karakter tanıma programı ReadIRIS, görüntü işleme programı Tutorial ve belge yönetim yazılımları ile birlikte satışa sunuluyor.

Tarayıcı Windows 3.1 ve 95'e ve markalı tüm yazıcılara uyumluluk gösteriyor. Bağlantı arabirimleri paralel olarak ürün kapsamında veriliyor. Masaüstü tipindeki bu tarayıcının

kağıt boyutu A-4; 24 bit renkli tarama, siyah/beyaz için 256 gri tonlama olanağı sunuyor.

216x296 mm. ve tek geçişli tarama tipine sahip tarayıcının maksimum hızı 3-9 milisaniye/tarama çizgisi. Phodox Ultrascan 300'ün optik çözünürlük sınırı 300x600 dpi, Interpolard çözünürlüğü ise 4800x4800 dpi.

*Bilgi için: Estron
Tel: (212) 224 54 04
Fiyatı: 268 \$*



Hem Yazıcı Hem Tarayıcı

Hesmak, Canon'un yeni damla modülasyon teknolojisi kullandığı BJC-4300 model Renkli Bubble-Jet yazıcısını piyasaya sundu. BJC-4300'un en ayırt edici özelliği, mürekkep kartuşunun Bubble-Jet yazıcılarının ilk tarayıcı kafası olan IS-22 ile değiştirildiğinde, BJC-4300'un tam donanımlı renkli bir tarayıcıya dönüşebilmesi. Damla modülasyonu kontrol eden bir sistem olan damla modülasyonu, Canon'un BJC-4300 için geliştirdiği renkli veya foto baskı kalitesini etkin bir şekilde geliştiren bir teknoloji. Damla Modülasyon Teknolojisi için, BC-21e renk kartuşu veya BC-22e foto kartuşu kullanılması gerekiyor. IS-22 ise, dünyanın ilk Bubble-Jet tarayıcı

cı kafası. Tarama çözünürlüğü 360 dpi. IS-22 ile birlikte verilen yardımcı program, kullanıcının renkli resimleri ya da dokümanları kolayca tarayarak bilgisayarına aktarabilmesini sağlıyor. Twam ile uyumlu olduğundan, uyumluluk problemi taşıyor.

BJC-4300'un bir başka özelliği de, Image Optimizer Technology. Bu teknoloji kullanılarak düşük çözünürlükteki görüntülerin baskı kalitesi geliştirilmiş. İnternet ya da başka düşük çözünürlükteki kaynaklardan gelen görüntüler, bu teknolojiyle düzgün olmayan konturları düzleştirilerek, otomatik olarak çözülüyor ve sonuçta çıktılar başta var olan çözünürlükten daha yüksek bir sevi-



yede çözünürlüğe kavuşuyor. Kuruluşu ve kontrolü tamamiyle PC ile yapılan BJC-4300, hem siyah hem de renkli kartuşu birarada bulundurduğu için, kartuş değiştirmeye gerek kalmadan parlak ve gerçek siyah rengi aynı sayfaya basabiliyor. BJC-4300, Windows 95/3.1 uyumlu ve tak-çalıştır özelliğine sahip.

Bilgi için: Hesmak
Bilgisayar

Tel: 296 33 04

Fiyatı: 449 DM + KDV

Performans + Genişleme: Escort Netserver!

Escort'un yeni serisi Netserver'lar yüksek performans gerektiren, güvenilirliğin çok önemli olduğu, özel uygulamalar amaçlayan iş ortamlarına yönelik. Netserver'larda, 266 MHz hızında Pentium II ya da 200 MHz hızında Pentium Pro ve Pentium işlemcili modellerde çift işlemci kullanılarak performans artırılmış. Standart 128 MB ya da 64 MB bellek, 512 MB'a kadar yükseltilebiliyor. 2 ya da 4.5 GB Ultra Wide SCSI hard disklerin bir-

den fazla sayıda kullanılmasıyla verinin disklerden paralel okunmasından kaynaklanan performans artışı ile birlikte 4.5 GB ile 10 GB arasında standart storage kapasitesi sağlanıyor. Kasası üzerinde bulunan 8 adet disk yuvası ile genişleme olanakları destekleniyor. Hard disk, tape backup ünitesi, CD-ROM sürücü ile SCSI kontrol kartları ve ayrıca, hataya karşı yüksek koruma teknolojilerinden RAID 5 de, Netserver'larda

bulunan uygulamalardan. Netserver'da kesintisiz çalışma, kasanın 8 adet hot-swap disk destekleyen yapısı ve yedeklemeli güç kaynağı ile garanti ediliyor. Escort Netserver'ların diğer avantajları ise, 8 GB veya 4 GB DAT tape backup ünitesi, 16x SCSI CD-ROM sürücü, 10/100 Mbps ethernet kartının ve Windows NT Server 4.0'in standart olarak Escort Netserver'la birlikte sunulması olarak sıralanıyor.

Bilgi için: Escort
Computer

Tel: (212) 212 07 62

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Kendi Sinemanızı Kendiniz Yapın!

Ev sineması olarak dilimize çevrilen Home-Theater artık Türkiye'de de yaygınlaşmaya başladı. PC-DVD ile, isteyen herkes kendi ev sinemasını çok basit bir şekilde kendine oluşturabiliyor. PC-DVD düşük hızlardaki CD-ROM'ların upgrade edilmesinde de tercih edilmeye başlandı.

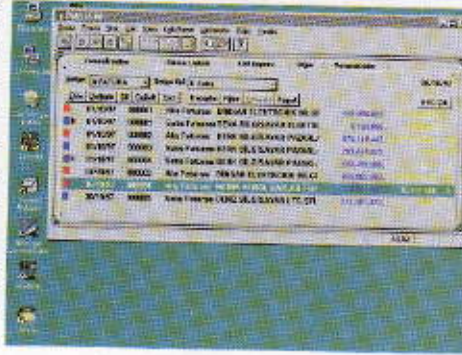
Creative'in çözümü ise ilk iki hızlı DVD. Kit halinde bulabileceğiniz Creative DVD'nin yanında ekran kartı ile beraber çalışan Mpeg2 Encoder Kartı ile iki tane de DVD oyunu var. Yüksek depolama kapasitesi (17 GigaByte) sayesinde sanal görüntü ve Dolby Digital ses çıkışı ile sesler gerçeğinden ayırt edilemiyor. DVD'ler istendiğinde televizyona da bağlanabiliyorlar. Şu anda sayısı binlere yaklaşan filmlere her geçen gün yeni filmler katılıyor. "www.dvdempire.com" adresinden bu konuda çok daha detaylı bilgi alabilirsiniz.

Bilgi için: Empa
Tel: (212) 599 30 50
Fiyatı: 395 \$



Rota'yla Belirlenen Rota!

Motiva Yazılım, yeni ticari sistemi Rota'yı satışa sundu. Windows altında çalışan sistem, temel modüllerin yanında bir çok ek modül ve özellik içeriyor. Temel modül olarak Fatura, İrsaliye, Müstahsil, Sipariş, Stok kontrol, Cari/Banka, Kasa, Çek/Senet ve Muhasebe'den oluşan program entegre çalışıyor. Kullanım ve öğrenim göz önünde tutularak geliştirilen programda gelişmiş bir raporlama sistemi de mevcut. Kullanıcılar fare yardımı ile kolaylıkla kendi raporlarını ve rapor kısıtlarını belirleyerek daha sonra kullanmak üzere saklayabiliyorlar. Dövizli sistem sayesinde faturalar döviz değerleri üzerinden carilere işlenebiliyor. Kesilen irsaliye veya stok fiş-



leri fare ile seçilip kolaylıkla faturaya dönüştürülebildiği gibi, tek tuşla fatura veya bir belgenin kopyası yaratılabiliyor. Stok modülünde her mal için 3 ayrı barkod ve birim sağlanarak özellikle POS sistemlerde barkod ve birim kullanımı esnek hale getirilmiş. Cari modülü tümüyle dövizli çalışan Rota'da cari hareketler gerçek anlamda girildiği döviz cinsinden işleniyor ve takip ediliyor. Çek/Senet modülü ise müşteri ve kullanıcının kestigi

çek/senetlerin takibi amaçlı hazırlanmış. Muhasebe modülü, tek düzen hesap planına uygun serbest seviyeli sistem olarak tasarlanmış. Kullanıcıların gereksinimlerinden yola çıkılarak, çeşitli amaçlara hizmet edecek şekilde oluşturulmuş ek modüllerden bazıları ise şöyle; farklı şirketlerin verilerinin konsolidasyonuna yönelik olarak hazırlanmış "merge" modülü, esnek fiyatlandırma işlemleri için "Fiyatlar" modülü, Excel, Quaddro Pro vb. programlara On-line bilgi aktarabilen "DDE Server" modülü, sürekli form etiketlere stok etiketi basabilen "etiketlendirme" modülü.

Bilgi için: Motiva Yazılım

Tel: (256) 613 06 66

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.



Kod Adı "Kayak"

Kod adı "Kayak" olan Novell IntranetWare, Beyaz'ın stoklarında. "Kayak" özellikle KOBİ'ler için tasarlanmış, düşük maliyetli, kolay kurulum ve yönetim özelliği olan bir işletim sistemi. 4 ayrı şekilde paketlenen ürünün 1. paketi 5 kullanıcı server lisansı ile kutusunda Edimax'ın 3 adet PCI ethernet kartı ve 9 port HUB'ı kapsıyor. 2. paketin içeriği aynı ama bu kez 10 kullanıcı söz konusu. 3. paket, 1 kullanıcı ve 1 adet Edimax PCI, 4. paket ise 5 kullanıcı ile 3 adet Edimax PCI içeriyor.

Bilgi için: Beyaz İletişim

Tel: (212) 227 89 98

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Lexmark 3000 Renkli InkJet

Pera Bilgişlem, Lexmark'ın yeni ürünü Lexmark 3000'i piyasaya sundu. Lexmark 3000, 600x300 dpi çözünürlüğe



sahip ve dakikada 4 sayfa siyah, 1 sayfa renkli baskı yapabiliyor. Lexmark 4077 (150C) yazıcısının yerine üretilen 3000'in, 4077'den farkı WPS (Windows Prin-

ting System) ve PCL3 emülasyonları ile Windows NT, Dos ve OS/2 altında Türkçe yazabilmesi. Lexmark 3000, A4, A5, B5, etiket, zarf, tebrik kartı, transparan, T-shirt baskı ve fotoğraf kağıdına baskı yapılabiliyor.

Yazıcı çift baskı kafasına sahip olup, standart olarak bir renkli ve bir siyah kartuş ile veriliyor.

Bilgi için: Pera Bilgişlem

Tel: (212) 221 112 82

Fiyatı: 209 \$ + KDV

CD'de National Geographic

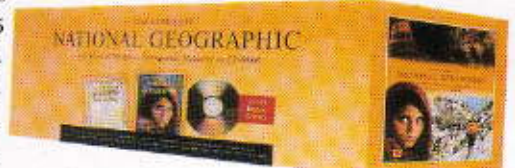
1888 yılından beri yayınlanan, dünyanın hemen her köşesini son derece canlı fotoğraflarla anlatan ve tüm dünyaya yayılan abonelik sistemiyle dünyanın en güçlü ve en yaşlı dergisi National Geographic, şu ana kadar yayınlanmış tüm sayılarıyla 30 tane CD'de toplandı. The Complete National Geographic içerisinde, 108 yılda yayınlanan 1.296 sayının tümü, 175 bin 500'ü aşan fotoğraf, harita, illüstrasyon, 9 bin üzerinde makale,

toplam 185 bin sayfa yazı bulunuyor. Tüm koleksiyonu tarayabilen arama mekanizması sayesinde konu, kişi, tarih ya da anahtar kelimeye göre yazı ve resimler hemen bulunabiliyor. Ayrıca tüm fotoğraf ve yazılar renkli bir yazıcıdan basılabiliyor.

Bilgi için: A.J. İletişim

Tel: (212) 231 95 97

Fiyatı: 69.550.000 TL.



Barracuda Gücü



Seagate'in yeni ürünlerinin tanıtımı yapıldı. 4. Kuşak 7200 Rpm sürücü ailesine yeni katılan Barracuda diskler, 18 GB veri depolama kapasitesine kadar ulaşırken standart 3.5"lik formunu koruyor. 12 bin diske karşılık gelen bu kapasitenin yanında Ultra SCSI ve Fibre Channel arabiriminin desteklendiği Barracuda ve 10000 Rpm'lik Cheetah ürünleri ile sürücüler, yeni endüstri standardı olan Ultra2 SCSI arabirim ile saniyede 80 MB

kadar transfer olanağı sunuyor. Bu da yaklaşık saniyede 55 adet disket kopyalamaya karşılık geliyor. Bir başka model olan 9LP, 9.1 GB ve 4.5 GB'lık iki ayrı kapasitede. Özellikle gelişmiş grafik işlemler üzerinde çalışanlar için istenilen performans sağlanacak ve 7.1 msec'lik erişim hızı ve 15.3 MB/san transfer hızı ile yüklü dosyaların açılması sorun olmayacak. LVD sürücü teknolojisi Wide SCSI Bus üzerinden 80 MB/san Burst veri hızına izin veriyor ve 12 metrelik SCSI kablosu üzerine 15'e kadar sürücü takılması mümkün.

Bilgi için: Datagate
Tel: (212) 288 53 11

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

OmniBook 3000!

Hewlett Packard, uygun fiyatlı yüksek performanslı OmniBook 3000 dizüstü PC'yi tanıttı. Intel Pentium 200/233 MHz MMX gücündeki OmniBook 3000 ile, 13,3 inç XGA 64 bin renkli TFT ekranında gerçek hayat renklerine sahip sunu ve grafikler elde edilebiliyor. 2,1 ve 4,0 GB'lık sabit seçenekleri ve 128-bit bir NeoMagic grafik kartı da OmniBook 3000'de sunuluyor. Ağırlığı 3,35 kg.

Bir disket sürücüsü ya da opsiyonel 20 hızlı bir CD-ROM sürücüsü ya da opsiyonel ikinci bir pili alabilen bir modül yuvasına sahip OmniBook ailesinin yeni özellikleri arasında yerleşik TouchPad fare işareti cihazı ve çeşitli çevre donanımları arasında sorunsuz genişlemeye olanak veren yeni bir USB portu yer alıyor. Kolay bağlanabilirlik için PC Card genişleme yuvalarında Cardbus uyumluluğu da sunan HP, klavye, monitör ve fare gibi masaüstü donanımlarına bağlanmak için de port replicator aksesuarları temin ediyor.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (212) 277 00 77

Fiyatı: Modele göre değişiyor.



TOSHIBA



Exciting and Reliable

Libretto 50 CT

DÜNYANIN en küçük BİLGİSAYARI
SADECE 850 gr.

Toshiba MiniNote



Pentium75 Mhz. İşlemci

16 MB EDO Ram - Max 32 MB EDO Ram

810 MB HDD

6.1" TFT Renkli (640x480 Dpi) / 16 Milyon Renk
1 MB EDO Ekran Kartı / 64 Bit Grafik Hızlandırıcı

16 bit SB Pro Ses Kartı / Hoparlör

Li-Ion batarya / 1.5 - 2.0 Saat Batarya Ömrü

850 gr. ağırlık

Windows 95 İşletim Sistemi



\$2290

Fiyata KDV dahil değildir.

TOSHIBA
Notebook Computer

Türkiye Distribütörü BEKOM A.Ş.

Medyakendy Showroom: Büyükdere Cad. Lale İşhan No:62/1 Medyakendy-İstanbul Tel: (212) 288 47 00 Pbx: (212) 288 47 50
Akmerkez - Showroom: Akmerkez - Antepçisi Etiler-İstanbul Tel: (212) 282 18 90 (4 Hat) Fax: (212) 282 18 99

TÜRKİYE DAĞITICILARI

ESCORT
COMPUTERS

arena
Bilgisayar A.Ş.

Link
SOFT

Sayısal İşyeri Stratejisi İçin LaserJet 4000

Hewlett Packard, Sayısal İşyeri stratejisinin bir parçası olan HP LaserJet 4000 yazıcı ailesini tanıttı. Bu yeni yazıcı ailesi dakikada 16 sayfa baskı hızı ve 1.200 dpi çözünürlüğe sahip. 100 MHz işlemci ile donatılmış olan yazıcılar, eski kuşağa oranla %41 daha hızlı. Yeni yazılımlar, yenilikçi baskı kalitesi teknolojileri ve büyük performans artışlarını birleştiren aile, ağ baskısı için iyileştirildi. Internet yükleyicisi HP



LaserJet 4000'in yeni Microsoft Windows baskı sistemi bileşenlerini otomatik olarak Internet'ten çekiyor. Ortak yükleyici PC'de çalışan işletim sistemini otomatik olarak alarak kullanıcılar Windows 3.x, Windows 95 ve Windows NT için ortak bir kullanıcı arabirimi sunuyor.

Ailenin kullanımı kolaylığını artıran özellikleri arasında, yeni Windows baskı sistemleri, yeni grafik kullanıcı arabiri-

mi, özgün baskı konfigürasyonlarının hızla tanınarak kaydedilmesini sağlayan yeni 'hızlı-atama' işlevi ve sayfa görünümü özelliği bulunuyor. Web JetAdmin yazılımı, ağ yöneticilerinin yazıcıları uzaktan konfigüre etmelerine, izlemelerine ve yönetmelerine olanak veriyor. EIO mimarisi 32-bit PCI veriyolu üzerinden daha hızlı ağ baskısı için gereken performansı sağlarken, hızlı ısıtıcı da yazıcıların ısınma sürelerini kısaltıyor.

Bilgi için: Hewlett
Packard

Tel: (212) 277 00 77

Fiyatı: Modele göre
değişiyor.

Bir Demet Jasmine

Computer Associates çok büyük iş hacmine sahip firmalar için geliştirilmiş veri tabanı Jasmine'i tanıttı. Şirketlerin geleneksel veri tabanlarında saklanamayan dağlar kadar iş bilgisini, ki buna metinlerin yanında video, audio ve animasyonlar da dahil, yönetmek durumunda olduklarında yararlanmaları



için geliştirilen Jasmine, Internet'te, Intranet'te ve client/server sisteminde açılabilen yeni bir güçlü multimedia uygulamaları kuşağı yaratmaya çalışıyor. Jasmine, gerçek iş vadelinde iş uygulamaları geliştirme imkanı vererek iş çalışmalarının işlediği şekilde işliyor. Jasmine multimedia, Internet/Intranet imkanı uygulama geliştirme sistemi imkanı veren ilk sanayi ağırlıklı, nesneye yönelik veri tabanı ve iş yapanlara yeni pazarlara girmeleri, üretkenliği artırmaları, maliyetleri düşürmeleri ve sonucu artırmak için yeni nesil uygulamalar inşa etme imkanı veren ve tek bir kutuda komple bir multimedia geliştirme çözümü.

Bilgi için: Computer
Associates

Tel: (212) 272 71 72

Fiyatı: Kullanıcı sayısına
göre değişiyor.

Network Dostu Digisuite

Computorium'un yeni ürünü Matrox Digisuite gerçek realtime prodüksiyonu masanıza getiriyor. Digisuite iki video kanalını, bir grafik kanalını ve sesi aynı anda oynatabiliyor. Böylece bir video kanalından diğerine efektle geçerken, aynı anda alt yazı geçebiliyor ve bütün

bunları sesli olarak yapabiliyorsunuz. Efektlerin üzerinde realtime trim yapmanız bile mümkün. Digisuite kartının iki kanal kayıtsız video dışındaki özellikleri ise şöyle: fiş tabanlı, yüksek kaliteli boyutlandırma yapabilen, sub pixel hareketlerini ve transparan gölgeleri he-

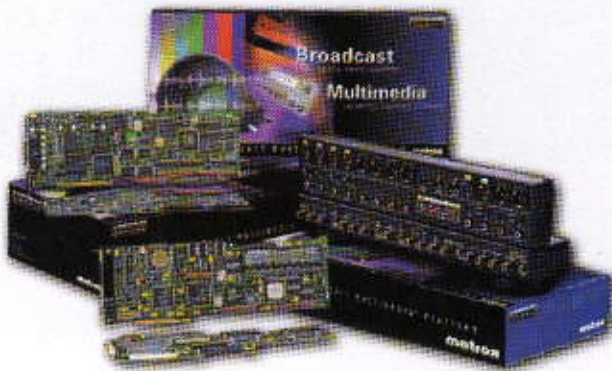
saplayabilen beş DVD işlemcisi, yüksek hızlı bir frame-buffer; iki adet gelişmiş, gölge hesaplayabilen ve anti alias yapabilen luma/chroma keyer; anti alias kenar hesabı yapabilen ve yumuşak kenarlar üretebilen iki ayrı wipe/tile üreticisi; dinamik backgroundlar ve kenarlar için 7 ayrı renk üreticisi ve sekiz kanal 32bit DSP'li yumuşak kesimler ve efektler yapabilen dijital audio mikser. Digisuite her türlü network bağlantı şeklinde (SCSI, Fibre Channel, SSA, ATM, Fast Ethernet vs.) kullanılabilir.

Bilgi için:

Computorium Ltd.

Tel: (212) 216 03 13-14

Fiyatı: 11.495 \$



Kontrol Tamam!

Computer Associates'in yeni ürünü Unicenter TNG'nin tanıtımı yapıldı. Sistem ve network yönetimine yepyeni bir yaklaşım getiren Unicenter TNG, kuruluşlara "herşeyi her yerden yönetebilme" yeteneği kazandırıyor. CA- Unicenter TNG, kuruluşların ihtiyaç duyduğu sistem yönetim problemlerini geniş bir fonksiyon kümesi ile çözmektedir. Bunlar object-oriented bir mimari üzerine kurulu ölçeklenebilir manager/agent yapısında heterojen networklerde çalışabilen fonksiyonlar. Ürün, iş dünyasına ilk kez bilgisayar networkünün ve üzerindeki tüm kaynakların üç boyutlu animasyonunu kazandırıyor. Bu sayede şehir ya da binalardan baş-

Unicenter® TNG™

layarak networkün üç boyutlu görüntüsü üzerinde gezinilebiliyor. Unispace yeteneği sayesinde de sistem üzerindeki proseslerin, veritabanlarının işleri ve kullanıcıları anında görüntülenerek izlenebiliyor. Unicenter TNG ile sistem ve Internet, Intranet üzerinde güvenlik, yedekleme yönetimi, networke bağlı

cihazlar ve üzerindeki uygulamaların otomatik keşfi, takvimleme, konsol yönetimi, network üzerinde virus kontrolü gibi konularda sistem üzerinde tam kontrol sağlanabiliyor.

Bilgi için: Computer Associates

Tel: (212) 272 71 72

Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.

Internet'te Güvenlik!

Datam, Guardian 2.2 for Windows NT'yi Türkiye pazarına sundu. Bir Internet denetimi ve güvenlik duvarı yazılımı olan Guardian, özel bilgisayar ağlarını, sabotaj, virüs, yetkisiz erişim, saldırı gibi tehditlere karşı koruyor. Ağ yöneticileri, Guardian'ın erişim ve yönetim araçlarını kullanarak, ağ üzerindeki bütün faaliyetleri gözlemleyip de-

netleyebiliyorlar. Faaliyet İzleme Ekranı, mevcut toplam bant genişliği miktarını, bant genişliği tüketimindeki son durumu, kullanıcı başına düşen bant genişliği yüzdesini ve daha pek çok bilgiyi grafik olarak gösterebiliyor. Ayrıca, Guardian Strategy Wizard sayesinde ağ koruma sisteminin çok kısa bir sürede kurulması olanaklı hale geliyor. Guardian, Windows NT Server ve Windows NT Workstation işletim sistemleri üzerinde çalışıyor.

Bilgi için: Datam İletişim

Tel: (216) 326 47 74

Fiyatı: Modüle göre değişiyor.



TOSHIBA



Exciting and Reliable

TECRA™ 750 CDT

DÜNYANIN en gelişmiş DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR SİSTEMİ

Intel tarafından diz üstü bilgisayarlar için üretilen

Tillamook Pentium 233 MHZ.MMX İşlemci

Dizüstü bilgisayarlarda dünyada ilk kez:

5-9 GB HDD - DVD ROM Drive (Opsiyonel)



Intel Mobile Pentium 233 MMX İşlemci

32 MB EDO Ram - Max 160 MB EDO Ram

5 GB HDD Removable, /Max 9GB HDD

13.3" TFT Renkli (1024x768 Dpi) / XGA Ekran

4 MB SG RAM / 16.7 milyon renk / 20X CD Rom

16 bit SB Pro Uyumlu Ses Kartı / S3 Virge 3D Sound

Mikrofon / SVideo-TV Out / 2xUSB Port / Li-Ion Batarya

3.5-7.0 Saat Batarya Ömrü / 3.6 Kg Ağırlık

Windows 95 İşletim Sistemi

(Batarya Süresi Kullanılan Uygulamalara ve Güç Yönetimi Ayarlarına Göre Değişebilir.)



TOSHIBA

Notebook Computer

Türkiye Distribütörü **BEKOM A.Ş.**

Medyakty: Showroom, Büyükdere Cad. Laleli/Şişli No:62/1 Medyakty: İstanbul Tel: (212) 288 47 00 pbx. Fax: (212) 288 47 50

Akmerkezi: Showroom: Akmerkez, Akçayış. Etiler-İstanbul Tel: (212) 282 18 95 (4 Hattı) Fax: (212) 282 18 99

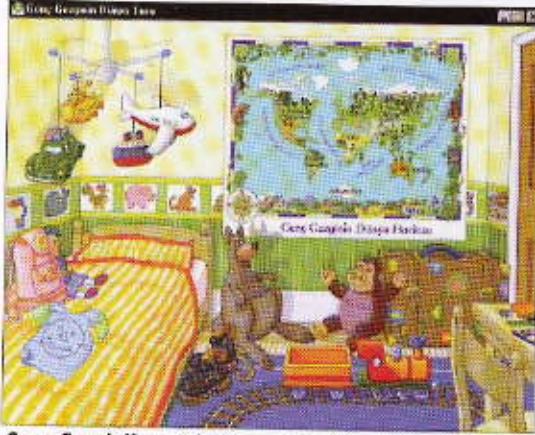
TÜRKİYE DAĞITICILARI

ESCORT
COMPUTERS

arena
DİĞİTAL A.Ş.

Link
SOFT

Genç Gezginin Dünya Turu



Genç Gezgin'in yatak odası şeklinde tasarlanmış ana menüde tüm seçenekler bir eşya ile ifade ediliyor.

DK multimedia tarafından hazırlanan ve Türkiye'de Logomotif tarafından satışı yapılan bu oyun 7-15 yaş arası gençlere yönelik olarak hazırlanmış. CD'nin kurulumu ise, eğer Win95 kullanıyorsanız, CD takıldığı zaman otomatik olarak yapıyor. İlk giriş ekranında Pasaport şeklindeki menü

yardımı ile kaydınızı programa yaptıktan sonra tüm menülere ulaşabileceğiniz ana ekran karşınıza geliyor. Genç gezginin yatak odası şeklinde tasarlanmış ana menüde odanın içinde döner harita, ülkeler listesi, oyunlar, filmler menüsü, kartpostallar ve içindekiler gibi seçeneklere ulaşabiliyorsunuz. Menülerin her biri oda içinde bir eşya ile temsil edilmiş ve hangi eşyanın menü olduğunu anlamak için üzerine tıklamak gerekiyor. Ayrıca tüm eşyaların menü olmaları programı çok eğlenceli bir hale getiriyor. Oda içinde yerde duran treni tıklayarak da menüler ile ilgili yardım alabilmeniz mümkün. Programın menü hiyerarşisi de çok iyi tasarlanmış. Hemen he-

men her bölümden diğerine geçiş mümkün. Böylece o konu içinde merak ettiğiniz her hangi bir konuya başka bir bölümde anlatılsa da üzerine tıklayarak ulaşabiliyorsunuz. Bu görsel ve işitsel zenginlik içinde dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan insanlar, yaşadıkları ülkeler ve şehirler hakkında şaşırtıcı bilgilerden, doğadaki vahşi yaşam hakkında bilgilere kadar 400'den fazla açıklama penceresine ulaşabiliyor. Canlandırılmış haritalar üzerinde şehirler arasında dolaşırken bir ülkenin coğrafi yapısı, geçim kaynakları, başkentleri ve tarihleri hakkında da bilgi sahibi olurken, gittiğiniz her ülke için pasaportunuza bir de damga vurduruyorsunuz. Eğlendirecek öğretici bir yazılım.

Bilgi için: Logomotif

Tel: (0216) 449 3490

e-mail: logomotif@logo.com.tr

Web: <http://www.logomotif.com.tr>

Fiyat: 49 \$ + KDV

MULTIKID HOME

Yetkili dağıtıcılığı EMPA'nın yaptığı ve Edusoft tarafından hazırlanan Multikid Multimedia oyun alanı 7 CD'den oluşan 3-10 yaş grubu arası çocuklara hitap eden bir oyun seti. Çocuğun erken dönem gelişimi için gerekli olan el ve göz koordinasyonu, görsel hafıza, mekansal kavram, düşünce ilişkisi, müziksel yaratıcılık, mantıklı düşünme, temel matematik ve gerekli bilimsel kavramlar, dil bilgisi yetenekleri gibi yeteneklerin gelişimine yardımcı olurken, yabancı dil ve okuma yazma öğrenme olanağı da sunuyor. Cazip animasyonlar, klipler, teşvik edici müzik ve kafiyelemler ile sevimli karakterler, hitap ettiği yaş grubu için çok çekici olabilir. CD'ler üzerinde yer alan 60'ın üzerinde geliştirici etkinlik ve 1500 saatten fazla keşif ve öğrenme imkanı ile de çocukların çok uzun süreler sıkılmadan oyalanabilmelerini sağlıyor.

Oyunun iki sevimli kahramanı Karamela ve Pudding, macera boyunca kullanıcıya eşlik ederken üçüncü bir karakter olan Mavis programın kullanılması ile ilgili bilgi vermek için her zaman hazır bulunuyor. Doğa, Oyun ve Ben, Bilim, Müzik, Evimiz, Trafik, Etkinlikler adı altındaki CD'lerin tamamında hep aynı tarzda canlandırılmış sevimli görsel menüler kullanılıyor. Bu seri içinden örnek olarak incelemiş olduğumuz Evimiz CD'si Evimiz ve İşte adı altındaki iki ana bölümden oluşuyor. Her iki bölümde yer alan alt bölümlerin hepsi çocukların yeteneklerini geliştirecek yeni bir oyuna açılıyor. Hem İngilizce hem de Türkçe oynanabilen oyun

da son zamanda çocuklara yönelik hazırlanan kaliteli ürünlerden biri.

Empa Destek Hattı: (0212) 592

4553

Web: <http://www.empa.com.tr/>

multikid



Tüm multikid multimedia oyun CD'lerinin menülerinde canlandırmalar içeren aynı türden görsel zenginlik göze çarpıyor.

Intel'in İç Dünyasına Yolculuk

Kaan Arslan tarafından yazılan ve Pusula yayıncılık tarafından yayınlanan bu uzun isimli kitap içeriği ile de gerçekten ismini hak edebilecek biçimde konu üzerine Türkçe'deki ilk ve tek kitap. Günümüzde kullanılan temel olarak korumalı mod altında çalışmakta olan Windows, OS/2, Unix gibi çok işlemcili işletim sistemlerinin aşağı seviyeli çalışmalarının incelenmesi ve bu sistemler üzerinde sistem programlama işlemlerinin yürütülebilmesi için korumalı moddaki çalışmanın iyi bir şekilde bilinmesi gerekiyor. Bu konuda çalışan çok az sayıda programcı olduğu gibi şimdiye kadar maalesef bu konu üzerine de çok az yayın bulunmaktaydı. Bu kitapta 80x86 işlemcilerin korumalı moddaki çalışması ele alınarak bu açık biraz kapatılabilir. Yalnız kitapta klasik gerçek mod çalışma üzerinde durulmadığı için okuyucuların en azından 80x86 sembolik makine dili hakkında fikir sahibi olmaları gerekiyor. Yine de kitap

bir bakıma koruma mekanizmasının incelendiği bir başvuru kaynağı olarak da kullanılabilir. Genel olarak kitaba bakıldığında içinde yer alan karmaşık kavramlar olabildiğince açıkça anlatılmış ve aynı zamanda da somut örneklerle desteklenmiş. Özellikle en fazla karmaşıklığa yol açan veya kafa kurcalayan bölümler ise konu başlıkları altında toplamı incelendiğinden daha kolay anlaşılır hale getirilmiş. Intel işlemcilerin tarihi gelişimi, tüm Intel işlemcilerin çalışma modları ile korumalı modun tanımı ile başlayan kitapta sırasıyla korumalı modun temelleri, sayfalamanın ne olduğu ve özelliği, sanal bellek kullanımı, koruma mekanizması, çok işlemli çalışma, kesmeler, sanal 86 mod ve son olarak da işletim sistemlerinin korumalı modu kullanma biçimleri üzerinde duruluyor. Kitabın sonuna çok yararlı olabilecek bir mini sözlük ile açıklamaları ve destekleyen işlemcilerin de belirtildiği bir listeyle 80x86 işlemcilerinin komut kümesi de ek-



lenmiş. Üst düzey programcılar ile işlemcilerin nasıl çalıştıklarını merak edenler için kütüphanelerinde bulunması gereken yararlı bir kaynak.

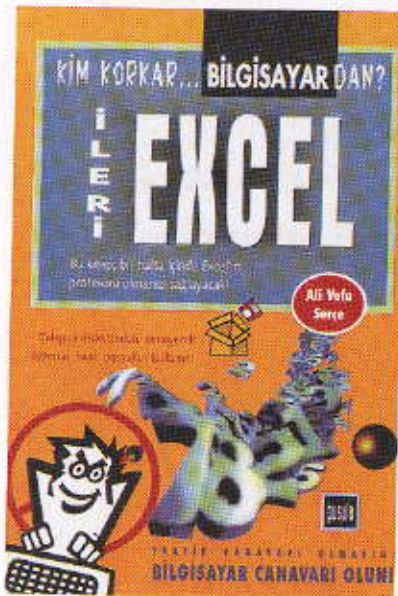
Bilgi İçin: Pusula Yayıncılık

Tel: (0212) 252 4280

e-mail: pusula@doruk.net.tr

Fiyat: 1950000TL + KDV

Kim Korkar Bilgisayardan: İleri Excel



İleri seviye Excel kullanıcılarına hitap eden bu kitap da Pusula yayıncılık tarafından yayınlanıyor. Ali Vefa

Serçe tarafından yazılan bu kitap Excel'de temel çalışmaları yapmış olan ve kendini geliştirmek isteyen kişilere yönelik olarak hazırlanmış. Dört ana bölümden oluşan kitabın ilk bölümü makrolara ayrılmış. Bu bölümde bir makronun nasıl çalıştırılıp kaydedilebileceğinin yanında makroların nerede tutulduğu, adres tipinin neye göre ve nasıl belirlendiği de anlatılan konular arasında. Bunun dışındaki bölümlerin anlaşılması için okuyucunun programlama mantığını bilmesi gerekiyor. Çünkü bu bölümlerde Visual Basic dilinde kod yazmaya yönelik konular işlenmiş. İkinci bölümde bu doğrultuda prosedürler, nesne, özellik ve metod kavramları, değişkenler, koşul yapıları, döngüler ve iletişim kutuları üzerinde duruluyor. Daha sonraki bölümlerde iyice detaya inilerek ça-

lışma zamanında oluşan hataların denetlenmesi, OLE Automation ve DLL'ler, otomatik prosedürler ve OnEvent prosedürleri konu olarak işleniyor. Böylece rahatlıkla Excel içinden Word gibi diğer uygulamalarla nasıl iletişim kurulabileceğini öğrenmiş oluyorsunuz. Kitabın sonunda yer alan ekler bölümünde yer alan nesnelerin, özelliklerin, metodların, fonksiyonların, deyimlerin, anahtar sözcüklerin ve API prosedürlerinin listesi de oldukça faydalı bir ek oluşturuyor. Ayrıca kitapla beraber verilen uygulama disketi ile kitapta yer alan örnekleri bir daha yazmak zorunda kalmadan rahatlıkla kullanabiliyorsunuz. □

Bilgi İçin: Pusula Yayıncılık

Tel: (0212) 252 4280

e-mail: pusula@doruk.net.tr

Fiyat: 1950000TL + KDV



Bedavaya süper programlar! Evet yanlış okumadınız. Sizler için yılın en iyi programlarını seçtik, Internet'ten download ettik ve bu ayki CHIP CD'sine koyduk. Bu CD'de yok yok. Herkesin mutlaka sahip olması gereken programları içeren bu ayki CD'miz ise hiç kuşkusuz yılın en iyi CD'si.

Yeni bir PC satın alan biri çoğunlukla sadece Windows 95 programına sahip olur. Böylesine "çıplak" bir PC ile pek bir şey yapamazsınız. O yüzden de bilgisayarını yeni alan çoğu kullanıcı telefon açıp: "Ben ne yapacağım şimdi bununla, boşuna mı aldım?" diye soru-

yor. Bilgisayarınıza faydalı programlar kurmak istiyorsanız bunun için para ödemek zorunda değilsiniz. Çoğu yazılım üreticisi Internet sayfalarında deneme amaçlı, hatta tam sürümler sunuyorlar. Internet'in yavaşlığından çıldırmamanız, telefon faturanızdan tasarruf edebilmeniz için

CHIP, Internet bağlantısı olmayan okurlarını da düşünerek, Internet'ten en iyi programların, en son sürümlerini download etti ve bu ayki CD'ye koydu. CHIP CD'si dolduğu için bu programlardan bazılarını CHIP Net CD'sine aktarmak zorunda kaldık. En iyi Internet programlarıyla birlikte CHIP Net CD'sinde Linux işletim sisteminin Red Hat sürümü de bulunuyor.

CHIP CD'sinde başlı başına kapak konusu olabilecek programlar da bulunuyor. Bu yazıda bu programlardan en dikkat çekenleri tanıtmaya çalışacağız. İçlerinden en önemlisi hiç kuşkusuz Norton Utilities 2.02. Kısıtlamasız tüm fonksiyonlarına ve programlarına sahip 30 günlük deneme sürümünü henüz kurmadıysanız hemen bilgisayarınızın başına geçin. TOP 111 Software başlıyor! ▶

NORTON UTILITIES 2.02 FOR WINDOWS 95

Daha önceki yazılarımızda hep Norton Utilities programından bahsedirdik. Bu programla birçok problemi çözebilmek mümkün. Nihayet bu programın deneme sürümünü CD'mizde verme şansına sahip olduk.

Maalesef yedeklemeyi ve önceden önlem almayı bilmiyoruz. Ondan sonra da iş isten geçince Windows'u baştan kurmaktan başka çaremiz kalmıyor. Bazen de onca yıllık çalışmalar bir çırpıda silinip gidiyor. Norton Utilities bu bağlamda çok başarılı bir program. Ayrıca sistem optimizasyonu ve kontrolü de sağlıyor ve FAT 32 dosya sistemi desteği de sunuyor. Şimdi bu program paketinde yer alan tüm araçları tek tek inceleyelim:

Image

Bu program diskiniz için çok kritik bilgileri bir dosyaya kaydeder. İleride çok büyük problemlerle karşılaşırsanız, diskinizi böylece kurtarabilirsiniz. Bu kritik bilgiler diskin boot kaydı, dosya yerleşim tablosu (FAT) ve root (yani kök dizinde bulunan dosyalar ve dizinlerin indeksi) bilgileridir. Oluşturulan bu Image dosyasını Norton Utilities'in diğer programları da kullanabilirler. Böylece silinmiş dosyaları ve dizinleri kurtarabilir. Ayrıca yine Norton Utilities'in bir bileşeni olan Norton System Doc-

tor da ilgili sensörü yardımıyla sizi Image'i güncelleniz konusunda uyarabilir. Image programını çalıştırdıktan sonra bir sabit disk seçip Image düğmesini tıklatmanız yeterli. Ayrıca Options düğmesine tıklayarak, Windows'un her açılışında sabit disk sürücülerinin Image'inin alınmasını sağlayabilirsiniz. Burada "Start automatically with Windows" seçeneğini ve istediğiniz sabit diskleri seçmeniz yeterli.

Norton Disk Doctor

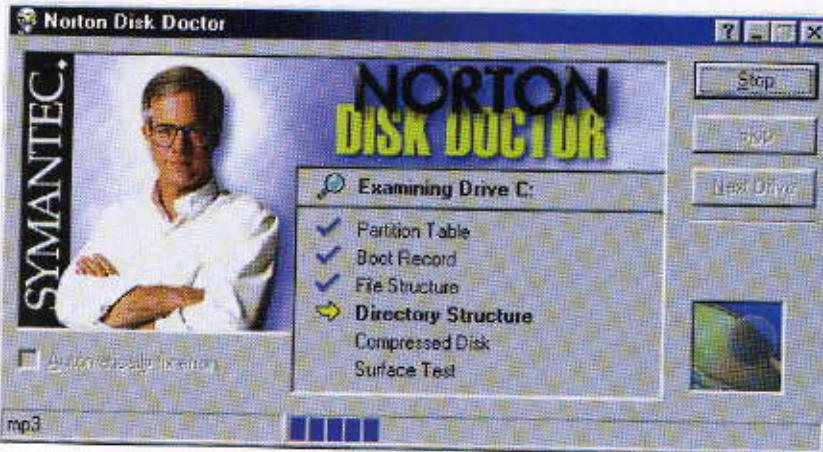
Norton Disk Doctor (NDD), disk sürücülerinde varolan problemleri bulup düzelter ve potansiyel problemleri de tespit eden bir program. Bu program değişik testler yapıyor ve diskte bir hata bulduğunda bunları tamir etmek için onayınızı bekliyor, isterseniz tamir işini otomatize edebilirsiniz. NDD, diski taradıktan sonra bir rapor veriyor ve sizi yapılan işlemlerden haberdar ediyor. Yapılacak testleri kendiniz de seçebilirsiniz, ayrıca hangi hataların otomatik olarak düzeltileceğini de belirleyebilirsiniz. Yine Windows açıldığında NDD'yi otomatik olarak çalıştırıp hata kontrolü yapabilir, ayrıca camınız sıkılmasını diye disk di-yagnozu esnasında bir MIDI veya WAV dosyası da çaldiratabilirsiniz. Yine Norton System Doctor'daki siz çalışırken arkaplanda çalışan Disk Integrity ve Disk Surface sensörleriyle

le potansiyel problemlerin önceden tespit edilmesini sağlayabilir ve bunları hemen düzeltirebilirsiniz.

NDD'yi çalıştırdıktan sonra istediğiniz değişiklikleri yapmak için Options düğmesine tıklayın. General bölümünde NDD'nin otomatik olarak her Windows açılışında çalıştırılmasını sağlayabilir (Start automatically with Windows), ve değişik tamirat seçeneklerinden (Repair Options) size uygun olanı seçebilirsiniz. Yine bu alandan hata tespiti yapılacak sürücüler de seçebilirsiniz, deneyimli bir kullanıcı değilseniz Auto-Repair seçeneğini işaretleyin. Advanced bölümünde ise gelişmiş seçenekler bulunuyor. Bu alanda hangi testlerin gerçekleştirileceği seçilebiliyor. Ayrıca Background Operation bölümünde bir süre belirleyebilirsiniz. NDD simge durumuna küçültüğünde ve bilgisayarda belirttiğiniz bu süreye boyunca hiçbir faaliyet olmadığında NDD otomatik olarak çalışmaya başlıyor. Görsel ayarlar ise Appearance bölümünden yapılabilir. NDD hatalar bulup düzelttiğinde ve siz bazı önemli dosyalarınızın silinip gittiğini düşünüyorsanız, ana penceredeki Undo düğmesiyle yapılan düzeltmeleri geri alabilirsiniz. Ancak burada çok dikkatli olmanız gerekiyor. Bazı hataların sistem güvenliği için gerçekten de düzeltilmesi gerekebilir. NDD testleri bitirdikten sonra bir rapor hazırlıyor, bu raporu bastırabilir, bir dosyaya kaydedebilir, isterseniz de E-Mail ile uzman birine (bilgi işlem sorumlusu, network yöneticisi gibi) gönderebilirsiniz.

Norton File Compare

Bu program iki dosyayı birbiriyle karşılaştırıyor ve aralarındaki farkları göstermeni sağlıyor. İsterseniz değişiklikleri geri alabiliyorsunuz. İki ayrı pencerede (sağ ve sol) iki dosya birbiriyle karşılaştırılıyor ve aradaki farklar değişik renklerle gösteriliyor. Böylece önemli sistem dosyalarındaki problemlere neden olan değişiklikleri geri alabilirsiniz. Norton Re-



Norton Disk Doctor FAT 32 desteği ile bozuk diskleri tamir edebiliyor

gistry Tracker ile birlikte kullanıldığında daha başarılı sonuçlar elde edilebilir. File Compare'i Registry Tracker'dan çalıştırabilir ve Registry'de yapılan değişiklikleri geri alabilirsiniz. Karşılaştırılacak dosyalar metin dosyaları olmalı, bunlar HTML, INI veya TXT dosyaları olabilir. Yine Registry Tracker sayesinde .reg uzantılı dosyalar ve Registry dosyaları da birbirleriyle karşılaştırılabilir. Options - Settings ile karşılaştırma seçeneklerini kendiniz de ayarlayabilirsiniz.

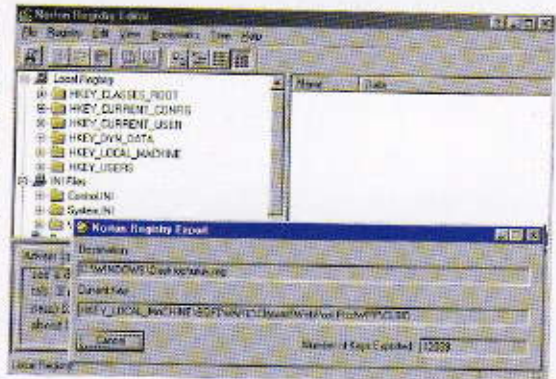
Norton Protection

Norton Protection, Windows'un Geri Dönüşüm Kutusu'nun dosya kurtarma başarımını artırıyor, böylece üzerine yazılmış dosyaları (overwritten), bir Windows uygulamasının sildiği dosyaları, DOS penceresinden silinen dosyaları ve bir sunucudan (Server) silinen dosyaları da kurtarabiliyor. Norton Protected Recycle Bin etkin hale getirildiğinde masaüstündeki ilgili simgeye sağ tuşla tıkladığında gerekli ayarlar yapılabiliyor, ayrıca yine Norton program paketinde yer alan UnErase Wizard programını da buradan açabilir ve silinmiş dosyaları tespit edip kurtarabilirsiniz. Norton Protection ile silinmiş dosyaları kurtarma şansınız çok daha yüksektir, Norton Protection silinmiş dosyaları gizli bir dizine atıyor. İsterseniz bu dizinin içeriğini masaüstündeki Norton Protected Recycle Bin simgesine sağ tuşla tıkla-

yıp, "Empty Norton Protected Files" seçeneğine tıklayarak silebilirsiniz. Yine aynı menüde bulunan "Özellikler" seçeneği ile gerekli ayarları yapabilirsiniz. Burada Geri Dönüşüm Kutusu simgesine çift tıklayınca ne olacağını belirleyebilir ve yine Norton Protection bölümünden hangi dosya uzantılarına sahip dosyaların koruma dışında bırakılacağını (Exclusions) ve hangi sürücülere Norton Protection uygulanacağını da belirleyebilirsiniz.

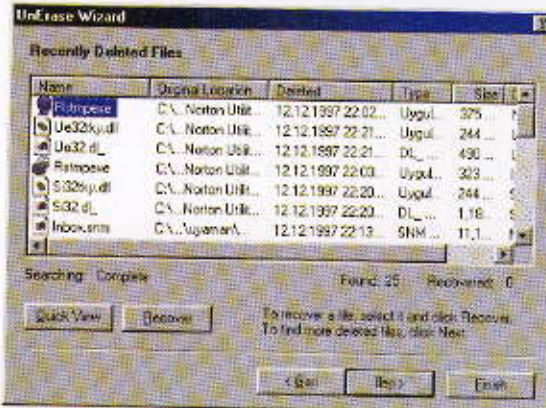
Norton Registry Editör

Bu program Windows'un Registry'si içinde kolayca gezinmenizi, bazı ayarları inceleyip, Registry'yi düzenlemenizi sağlıyor. Ayrıca eski 16 bitlik programların INI (initialization) dosyaları üzerinde çalışmanızı sağlıyor. Registry, Windows'un merkezi veritabanıdır ve diğer Windows uygulamalarının ve sürücülerin konfigürasyon bilgilerini kaydettikleri iki dosyadan oluşur: SYSTEM.DAT ve USER.DAT. Bu dosyalar zamanla çok fazla büyürler ve bunlara gözetmek ve bazı anahtarların ne anlama geldiklerini anlamak zordur. Norton Registry Editor Registry'nin yapısını anlamamızı ve bazı ayarları silmenizi, değiştirmenizi, düzeltmenizi ve eklemenizi kolaylaştırır. Bu programı yine Registry'nin yedeğini almak, programların ve sürücülerin konfigürasyon sorunlarını gidermek ve Windows kullanıcı arabirimini kendi zevkiniz doğrultusunda modifiye etmek için de kullanabilirsiniz. Uyarı: Yapacağımız değişikliklerin ne işe yaradıklarını ve sonuçlarını bilmiyorsanız Registry ayarlarıyla fazla oynamayın, aksi halde Windows'u baştan



Registry Editor ile Registry'yi yedekleyebilir ve değişiklikler yapabilirsiniz.

kurmanız gerekebilir. O yüzden Registry'nin düzenli olarak yedeğini almanız çok faydalı olacaktır. Bunun için Norton Registry Editor'un File menüsünden Backup Entire Registry seçeneğine tıklamanız yeterli. Burada kaydedilecek hedef dizin adını ve backup dosyasının adını belirtebilirsiniz. Registry'nin yedek dosyaları text formatında ve .REG uzantılı olarak kaydedilir. Bu işlem biraz uzun süreceği için kopyalama işlemi simge durumuna küçültülüyor ve siz çalışmaya devam edebiliyorsunuz. Bu sırada Registry'nin tüm anahtarları (key) belirttiğiniz dosyaya kaydedilir. Registry'nin tüm içeriğini kopyalamak yerine (zira bu işlem uzun sürüyor ve daha fazla disk alanı gerektiriyor) sadece kendi seçtiğiniz bir bölümünü de (sadece belli bir alanda değişiklik yapmayı ve bunun vahim sonuçları olabileceğini düşünüyorsanız) yedekleyebilirsiniz. Kısmi kaydetme iki değişik formatta gerçekleştiriliyor: REG formatı Norton Registry Editor dışından da Registry'ye veri transferi yapabilmenizi sağlar. Symantec Registry Archive (SRG) dosyaları ise binary formatındadır ve sadece Norton Registry Editor ile açılabilir. Registry'nin sadece seçili anahtarlarını kaydetmek için önce ana pencereden ilgili anahtarları işaretleyin ve File menüsünden Save Symantec Registry Archive seçeneğine tıklayın. Eğer deneyimli bir kullanıcı değilseniz bu programı fazla kullanamayın.

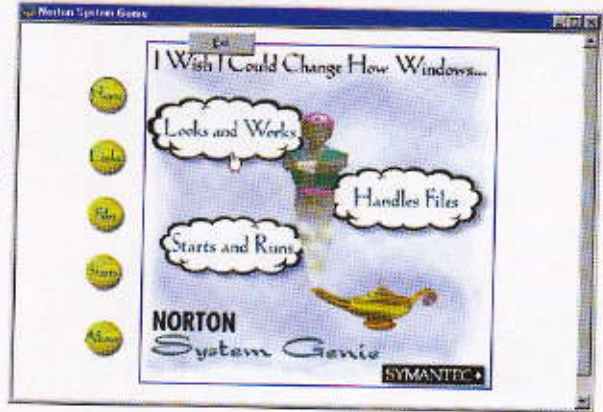


Unerase Wizard ile yanlışlıkla sildiğiniz dosyaları kurtarabilirsiniz.

Norton Registry Tracker

Bu program da bilgisayarımızdaki çok önemli dosyalarda ve verilerde meydana gelen değişiklikleri izleyip kaydeden ve sizi bundan haberdar eden ve değişiklikleri geri alabilen bir araç. İstedığınız dizinlerin ve dosyaların izlenmesini de sağlayabilirsiniz. Bunun için Options menüsünden Settings'i seçin. Şimdi Text Files ile metin formatındaki (txt, sys, ini gibi) dosyaların, Data Files ile diğer binary formatındaki veri dosyalarının, Folders ile dizinlerin Registry Keys ile de Registry'deki anahtarların izlenmesini sağlayabilirsiniz. Her bölümde istediğiniz dosyaları, dizinleri, anahtarları eklemek için Add düğmesine tıkladıktan sonra ilgili simgeleri seçip son olarak da "Aç" düğmesine tıklamanız yeterli. Yine aynı pencerede bulunan Automatic Tracking bölümündeki "Start automatically with Windows" seçeneğini işaretleyerek izleme (monitoring) işleminin Windows'un her açılışında otomatik olarak başlatılmasını sağlayabilirsiniz. Kurduğunuz herhangi bir program veya sürücü problemlere neden olduğunda bu program sayesinde bu değişiklikleri geri alabilirsiniz. İzlenen tüm dosyaları, dizinleri ve anahtarları geri yüklemek için File menüsündeki Quick Fix seçeneğini veya sadece belirli bazılarını geri almak için de Restore seçeneğini tıklatmanız yeterli. İzlenen dosyaların ve dizinlerin yeni bir "snapshot"unu çekmek için

System Genie eğlendirirken öğretiyor ve yardımcı oluyor.



File menüsündeki "New Snapshot" seçeneğine tıklamanız yeterli. Değiştirilen dosyaları geri almak için File menüsünde bulunan Restore simgesine tıklayabilir ve Snapshot'tan geri alınmasını istediğiniz öğeleri seçebilirsiniz.

Norton System Doctor

Norton System Doctor bilgisayarınızın sorunsuz ve en iyi performansla çalışmasını sağlar. Bu program yüklendiğinde standart olarak arkaplanda çalışır ve belirtilen koşullar dışına çıktığında sizi uyarır ve otomatik olarak oluşan hataları düzeltir. Bu sırada sizin çalışmanızı kesintiye uğratmaz, arkaplanda sessiz sedasız işi halleder. System Doctor'da bu amaçla sensörler bulunur, bunlar değişik olayları izlerler. Bunlara istediğiniz sensörleri ekleyip çıkartabilirsiniz. Bilgisayarınızın her türlü bileşeni için bir sensör belirleyebilirsiniz. Bir sensörle ilgili ayarlara ulaşmak için o sensörün üzerine

çenengiyle programın genel ayarlarını yapabilirsiniz. Bu penceredeki Active Sensors bölümünde varolan sensörleri konfigüre edebilir ve yenilerini ekleyebilirsiniz.

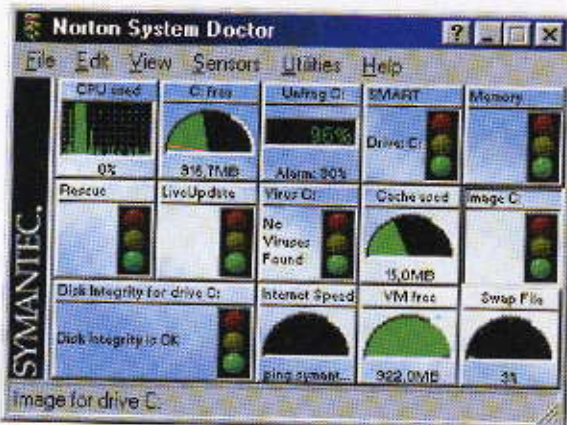
Norton System Genie

Norton System Genie Windows 95'i kendi zevkinize göre ayarlamanaızı sağlar. Böylece Windows'un açılışını, çalışmasını, görünümünü istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Daha çok amatör kullanıcılar için çizgi öykü havasında tasarlanmış bu program. System Genie size üç değişik seçenek sunar:

Magic Turbans, System Genie bu görevleri kendisi otomatik olarak halleder.

Magic Carpets, verdiğiniz bilgiler doğrultusunda isteklerinizi yerine getirir.

Magic Shoes, adım adım size yapmak istediğiniz değişiklik esnasında yardımcı olur.



Norton System Doctor sensörleriyle kritik değerleri izlemenizi sağlıyor.

sağ tuşla tıklayıp Properties'e tıklamanız yeterli. Burada alarm seçeneklerini kendi isteğinize göre ayarlayabilirsiniz. Yine sağ tuş menüsüyle istediğiniz sensörleri ekleyip çıkartabilir, diğer Norton Utilities programlarını hemen açabilir ve ilgili sensörü güncelleyebilirsiniz. Yine View menüsündeki Options se-

Rescue Disk

Bu program bilgisayarınız için kritik bilgileri ve dosyaları, başlangıç dosyalarını, Registry dosyaları ile birlikte bir veya iki diskete kopyalar. Bilgisayarınız bozulur da açılmazsa bilgisayarınıza özel bu disketlerle MS-DOS modunda PC'nizi açabilirsiniz, bu disketlerdeki Norton ve MS-DOS programlarıyla şunları yapabilirsiniz:

- ▲ Unerase ile silinmiş dosyaları kurtarabilir,
- ▲ Format ile bir diski formatlayabi-

lir,

▶ Norton Disk Doctor (NDD) ile bozuk dosyaları ve sürücülerini onarabilir,

▶ FDISK ile sabit diskleri bölümlere (partition) ayırabilir,

▶ Disk Editor ile bozuk dosyaları kendiniz tamir edebilirsiniz,

▶ SYS ile sistem diskleri hazırlayabilir,

▶ Norton Diagnostics ile donanım problemlerini tespit edebilir,

▶ Unformat ile formatlanmış veya "ağır hasar" görmüş diskleri kurtarabilir,

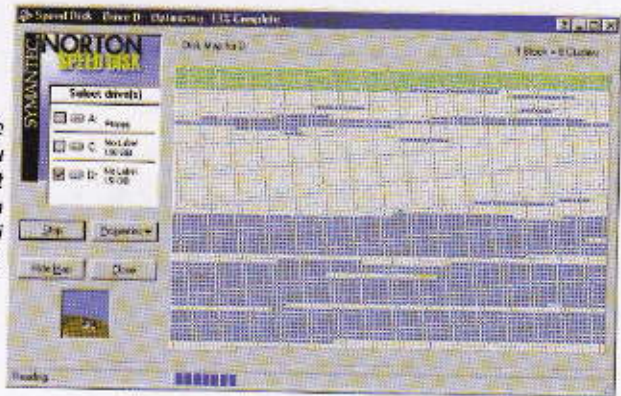
▶ Bilgisayarınızın açılış verilerini Rescue Restore programıyla tekrar geri yükleyebilirsiniz.

O yüzden eğer bir Rescue (kurtarma disketi) hazırlamadıysanız hemen Rescue Disk'i çalıştırın. Ve bilgisayarınıza yeni bir donanım ve yazılım eklediğinizde de kurtarma disketlerinizi (veya dizinlerinizi) güncellemeyi unutmayın.

Space Wizard

Space Wizard, sabit diskinizdeki hiçbir işe yaramayan, çok az kullanılan, aşırı yer kaplayan ve aynıysından disk üzerinde birkaç tane kopyası bulunan dosyaları tespit edebiliyor. Bu programı başka programlar kurmadan önce yer kazanmak için ve disk defragmentasyonu yapmadan önce kullanabilirsiniz. Bu dosyalara

Speed Disk eskisine oranla %40 daha hızlı ve bölünmüş sabit diskleri toparlayıp disk erişimini hızlandırıyor.



(büyük bir ihtimalle) ihtiyacınız olmadığı için program bunları listeliyor ve akıbetlerine karar vermenizi istiyor: Bunları sıkıştırabilir, silebilir veya yer kazanmak için başka bir yere taşıyabilirsiniz. Daha fazla disk alanı kazanmak için program size iki seçenek sunuyor:

Express: Hızlı bir şekilde geçici ve silinebilecek dosyaları tarar, bu dosyalar genelde BAK veya TMP uzantılı yedek veya geçici dosyalardır veya TEMP ve CACHE gibi gereksiz dosyalar barındıran dizinlerde bulunan dosyalardır.

Comprehensive: Express'ten farklı aynı zamanda nadiren kullanılan, aynıysından disk üzerinde birden fazla kopyası bulunan, fazla büyük (minimum büyüklüğü kendiniz belirleyebilirsiniz) dosyaları tespit etmek. Her iki seçenekte de bu dosyalara ne yapılacağını kendiniz karar verebilirsiniz.

rak defragmente etmelisiniz, aksi halde sisteminiz giderek yavaşlar.

▶ Bu programla çok sık kullandığınız dosyaları diskin başına yerleştirilmesini sağlayarak performansı arttırabilirsiniz,

▶ Dosyanın parçalarının bir yere taşınırken doğru bir şekilde kopyalanıp kopyalanmadığını kontrol ettirebilirsiniz (verify)

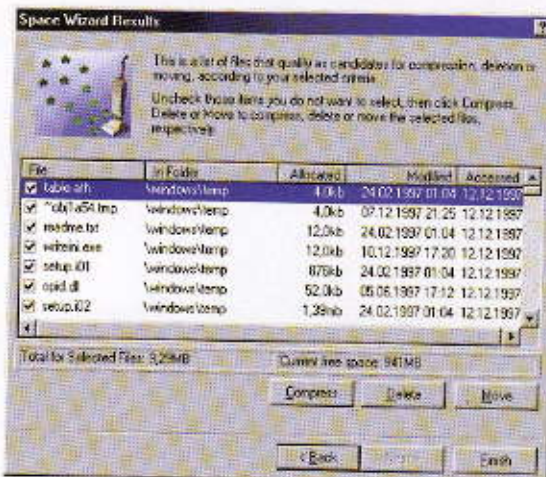
▶ Daha fazla veri güvenliği için diskin boş clusterlarına 0'lar yazdırabilirsiniz

▶ Canınız sıkılmasın diye bu arada bir MIDI veya WAV dosyası çaldirabilirsiniz.

Yine System Doctor'daki Disk Fragmentation (unfrag c:) sensörü yardımıyla bir diskin ne kadar bölünmüş olduğunu görebilirsiniz. Bu sensörü ayrıca üzerine sağ tuşla tıklayıp Properties komutunu seçerek kendi istekleriniz doğrultusunda konfigüre edebilirsiniz.

Böylece bu sensörün diski ne kadar sıklıkta fragmentasyona karşı tarayacağını, hangi altdeğerlerin altına inildiğinde alarm verileceğini ve Speed Disk'in bu tip bir alarmda otomatik olarak çalıştırılıp çalıştırılmayacağını da belirleyebilirsiniz (bunun için Alarm bölümünde Repair Immediately seçeneğini işaretleyin). Ayrıca başka sistem aktiviteleri yüzünden tarama işlemi kesintiye uğradığında tekrar başlamak için ne kadar beklemeyeceğini de belirleyebilirsiniz.

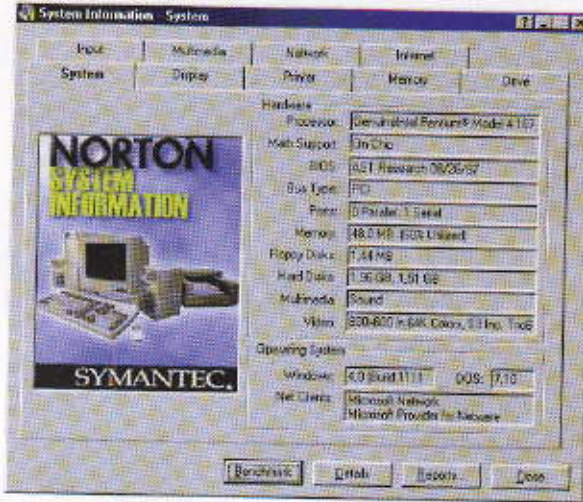
Programı kendi istekleriniz doğrultusunda konfigüre etmek için Ana penceredeki Properties - Options simgelerine tıklamanız yeterli.



Space Wizard ile sabit diskinizi gereksiz dosyalardan temizleyebilirsiniz.

Speed Disk

Speed Disk, güvenli bir şekilde fragmentasyona uğramış (bölünmüş) dosyaları ve dizinleri biraraya toplayarak sabit disk erişimini ve böylece tüm sistemi hızlandırır. Speed Disk'in bu sürümünü eski sürümlere oranla %40 daha hızlı ve FAT 32 dosya sistemi ile formatlanmış sabit diskleri de destekliyor. Sabit diskinizi bu programla düzenli ola-



System Information çok başarılı bir sistem analiz ve test programı, her türlü donanım hakkında ayrıntılı bilgi veriyor.

System Information

System Information bilgisayarınız hakkında temel ve detaylı bilgilere çabucak ulaşmanızı sağlar. Bilgisayarınızdaki aygıtlar, klavye, mouse gibi çevre birim aygıtları, bilgisayarınıza bağlı multimedia cihazları, ağ ve Internet bağlantısı hakkında detaylı teknik bilgi alabilir, bu bilgileri bastırabilir veya E-Mail ile gönderebilirsiniz. Ayrıca Benchmark düğmesi yardımıyla sistem performansını da ölçebilirsiniz.

CLEANSWEEP DELUXE

Birçok kullanıcı için bir programı silmek başlıbaşına büyük bir problemdir. Windows'un kendi Uninstall fonksiyonu ise yeterince fazla seçenek sunmuyor ve çoğu zaman da sabit diskte program atıklarının birikmesini engelleyemiyor. Quarterdeck firmasının Cleansweep Deluxe programı bu bağlamda çok başarılı bir Uninstall ve silme programı. Ayrıca Internet'ten indirilen dosyaları ve Cache'de biriken çeşitli dosyaları da çok hızlı, güvenli ve kolay bir şekilde temizleyebiliyor (Internet Sweep ve Internet Cleanup ile). Şimdi adım adım bir programı nasıl kaldırabileceğinizi anlatalım.

1 Uninstall Wizard'ı açmak için sileceğiniz programın masaüstündeki kısayoluna veya Windows Gezgini ve-

ya Desktop'taki EXE, COM, BAT, PIF uzantılı program dosyasına sağ tuşla tıklayıp menüden CleanSweep ve Uninstall Wizard simgelerine tıklayın. Uninstall Wizard böylece programı çabucak analiz eder ve kendi güvenlik önlemi olarak sileceğiniz programın nereye yedekleneceğini sorar.

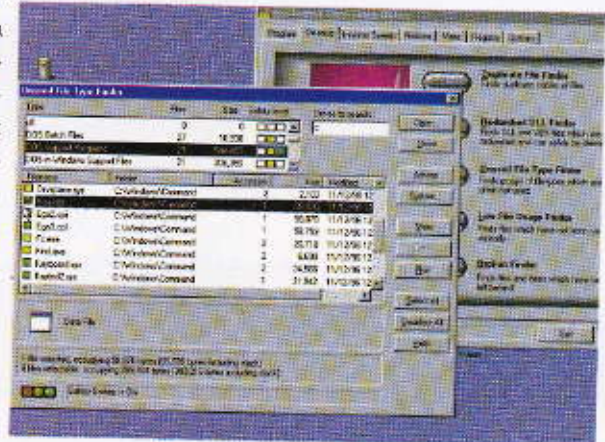
2 Hedef dizini değiştirmek istemiyorsanız Next düğmesine tıklayın. Hedef dizini değiştirmek için ... düğmesine tıklamanız yeterli, burada ayrıca bir ağ sunucusunu da yedekleme için seçebiliyorsunuz. Bir sonraki pencerede her bir öğenin silinmesi için onayınızın beklenmesini istemiyorsanız No seçeneğini işaretleyip yine Next düğmesine basın. Programın hangi bileşenleri sileceğini görmek için View düğmesine tıklayabilirsiniz. View düğmesine tıkladığınızda kaldırılacak program hakkında ayrıntılı açıklamalar ve programın kullandığı dosyalar hakkında bilgiler de bulabilirsiniz. Bu programın ne kadar başarılı olduğunu anlamak için bu pencereye göz atmak yeterli: Yeşille işaretli bileşenler silinebilir, önünde kırmızı kutu bulunan bileşenler silinmemelidir, zira başka programlar tarafından da kullanılabilirler. Ayrıca silinecek her bir dosyanın içeriğine de bu pencere-
deki View düğmesi yardımıyla gözatabilirsiniz. Yine Links düğmesi yardımıyla, mesela bir EXE dosyasının hangi diğer dosyaları (DLL) kullandığını ve hangi dosyaların o EXE

dosyasını kullandığını da görebilirsiniz. OK düğmesine tıklayıp bir önceki pencereye dönün.

3 Finish düğmesine tıklayıp programın kaldırılmasını sağlayın. Program bu esnada ne olur ne olmaz diye silinen dosyaları yedekliyor. Uninstall

bittikten sonra neler yapıldığına dair bir rapor almak için Summary düğmesine tıklayabilirsiniz. Eğer CleanSweep'in güvenlik önlemlerini aşırı buluyorsanız, yedeklemeyi ve sarı güvenlik seviyesine sahip bileşenlerin silinmesini de sağlayabilirsiniz. Bunun için ana pencerede Options - Configure CleanSweep ve Safety Sweep simgelerine tıklamanız yeterli. Silinen ve yedeği alınan dosyaları daha sonra kendiniz de ilgili dizinlerden silebilirsiniz. Ancak program yedekleme yapılmasını şiddetle tavsiye ediyor, seçim sizin.

Bu programın daha birçok faydalı fonksiyonu var. Yerimiz kısıtlı olduğu için bunlardan ancak bir tanesini daha açıklayabiliyoruz. Okurlarımız sürekli Windows'un SYSTEM dizininin gereksiz DLL dosyaları ile şiştiğinden ve sistemin bu yüzden çok yavaşladığından şikayet ediyorlar. Kimileri sadece bu yüzden Windows'u baştan kuruyor. Çoğunlukla bir DLL dosyasının gereksiz olup olmadığına karar vermek zordur. CleanSweep ise bu işi çok başarılı bir şekilde hallediyor. Ancak bu iş biraz zahmetli. Ana pencerede önce Cle-

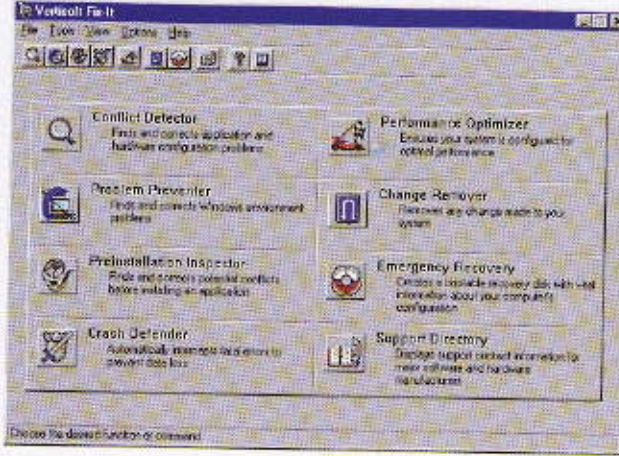


CleanSweep Deluxe hiç şüphesiz en başarılı Uninstall programı, çok zengin bir fonksiyon kapsamı var.

anup bölümüne geçin. Buradan Redundant DLL Finder ile sabit diskler üzerinde birden fazla kopyası bulunan DLL dosyalarını buldurup silebilirsiniz. Ancak bizim asıl işimize yarayacak bölüm Unused File Type Finder. Programı ilk çalıştırdığınızda gereksiz DLL dosyalarının tarandığını göreceksiniz. Standart ayarlarda DLL dosyaları aranmıyor. Ancak Custom düğmesi yardımıyla bu dosya türünü de listeye ekleyebilirsiniz. Custom... düğmesine tıkladıktan sonra Add düğmesi ile Description ve File Pattern alanlarına DLL girin. OK düğmelerine tıkladıktan sonra gereksiz DLL dosyaları aranacaktır. Pencerenin üst bölümünde (Type) değişik dosya türleri listelenmiş olacaktır. Listedeki DLL'i seçin. Şimdi alt bölümde varsa gereksiz DLL dosyaları listelenecektir. Bir DLL dosyasını silmek için önündeki kutuya bir check atıp Clean düğmesini tıklamanız yeterli. Yeşil kutulu DLL dosyalarını silebilirsiniz, sarılar sizin seçiminize bağlı (yedekleyin), kırmızılardan ise elinizi uzak tutun. Yine Links ve View düğmeleri ile gerekli bilgileri de alabilirsiniz. Silmemeniz gereken bir şeyleri sildiğinizde kanaat getirirseniz Restore bölümündeki Restore Wizard yardımıyla (yedeklerini almışsanız) bunları geri alabilirsiniz. CleanSweep çeşitli menülerinden de anlayabileceğiniz üzere sadece bir Uninstall, yedekleme ve silme programı değil, diğer faydalı özellikleri ve fonksiyonları da biraz İngilizce bilgisi ve araştırmacı bir ruhla kendiniz keşfedebilirsiniz.

VERTISOFT Fix-It

Windows 95 kullanıcılarının en büyük problemi hiç kuşkusuz sistem kilitlenmeleridir. En ufak bir donanım, sürücü ve yazılım problemi bile hemen tüm sistemin kilitlenmesine neden olabiliyor. Vertisoft firmasının Fix-It programı bu problemlere kısmen de olsa bir çözüm getirebiliyor. Programın ana penceresinde şu seçenekler mevcut:



Fix-It sistem kilitlenmelerine karşı büyük güvenlik sağlıyor ve veri kaybını önüyor.

► **Conflict Detector**, otomatik olarak sisteminizdeki yazılım ve donanımların konfigürasyonu sorunlarını tespit eder ve bunları düzeltir. Programın eksik, kritik dosyaları olup olmadığını, diğer aygıt ve yazılımlarla problem çıkarıp çıkarmayacağını ve ilgili aygıt veya programın doğru konfigure edilip edilmediğini kontrol edebilir.

► **Problem Preventer**, problemlere neden olabilecek Windows sistem bileşenlerini, sahipsiz kasayollar, bozuk Registry gibi, otomatik olarak buluyor ve bunların birçoğunu düzeltiyor.

► **Preinstallation Inspector**, bir program kurmadan önce sizi çıkabilecek olası problemler konusunda uyarıyor.

► **Crash Defender**, vahim bir hata (fatal error) oluştuğunda program çökmeden devreye giriyor, verileri kaydetmenize olanak tanıyor. Ayrıca oluşan hatayı kaydedip teknik seviye iletmeye de yardımcı oluyor.

► **Performance Optimizer**, sisteminizi en mükemmel şekilde konfigure edip, maksimum performansla çalışmasını sağlar.

► **Change Remover**, Change Capture yeni bir yazılım veya donanım kurduğunuzda bunları kaydeder, sonradan Change Remover sistem ayarlarında ya-

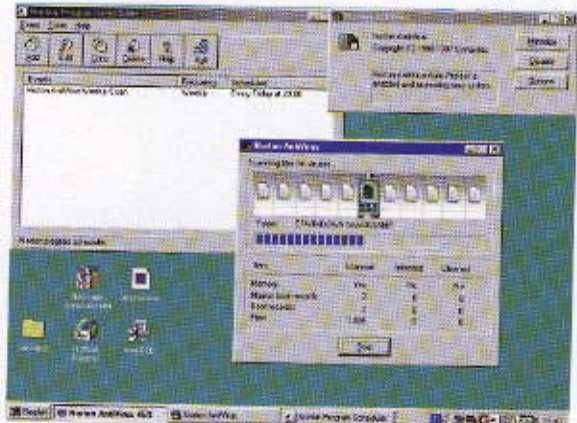
pılan değişiklikleri geri alabilir.

► **Emergency Recovery**, boot edebilir bir sistem disketi hazırlar, ve bilgisayarı sorunlar çıkarıp açılmadığında Registry ve diğer önemli dosyaları bu kurtarma disketinden tekrar geri yüklemenizi sağlar.

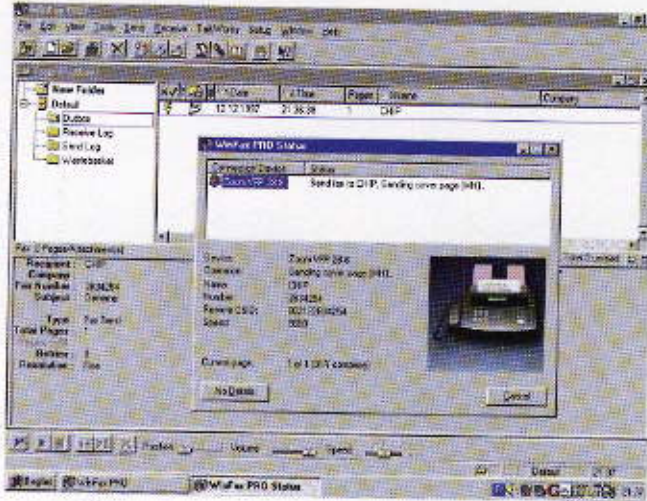
► **Support Directory**, önde gelen donanım ve yazılım üreticilerinin teknik desteğine ulaşmanızı sağlar.

NORTON ANTIVIRUS

Norton Antivirus bilgisayar kullanıcılarının korkulu rüyası virüslere karşı etkin bir koruma sağlıyor. Bu arada hemen belirtelim programın kurulumu biraz uzun sürüyor, dosyalar kurulmaya hazırlanmadan önce %100'den sonra birkaç dakika beklemeniz gerekiyor. Program ayrıca Netscape Plug-in'i olarak da kendini bu programa entegre ediyor ve Internet'ten indirdiğiniz dosyaları virüslere karşı tarayabiliyor. Ancak progra-



Norton Antivirus çok başarılı bir virüs temizleme ve koruma paketi, Internet desteği de mevcut.



WinFax Pro 8.0 ile bilgisayarınızı bir faks makinasına dönüştürebilirsiniz.

mın asıl başarısı, yeni virüsleri tanıyabilmesi için onu düzenli olarak LiveUpdate ile güncellenmeye bağlı. Görev çubuğundaki Auto Protect virüs bekçisi görevini üstleniyor, Program Scheduler ile ne zaman virüs taraması yapılacağını belirleyebiliyorsunuz.

Bu programda da Rescue Disk ile bir kurtarma disketi hazırlayabiliyorsunuz, önce güvenlik. Programın ana penceresindeki Options ile tarama seçeneklerini ayarlayabilir, Virus List ile 12.000'i aşkın virüs hakkında bilgi alabilirsiniz. Scan menüsünden ise sadece belirli bir dizini veya dosyayı virüslere (makro virüslerini de bulup temizleyebiliyor) karşı taratabilirsiniz.

WINFAX PRO 8.0

Bilgisayarınıza bir modem bağlıysa Internet'te sörf etmenin yanında Fax da alıp gönderebilirsiniz. Bunun için ihtiyaç duyacağınız tek şey CHIP CD'sindeki WinFax PRO 8.0'i yüklemek. Programı yükleyince bilgisayarcınızın bir faks makinasına dönüştüğünü göreceksiniz.

Bu program sayesinde mesela birçok dokümanı birarada akşamın bir saatinde değişik alıcılara fakslayabilirsiniz. Ancak bu kadarla da kalmıyor: Dokümanları ayrıca Internet üzerinden de fakslayabilirsiniz. Böylece faks işlemlerinizi çok ucuzlaştırmış olursunuz. Ancak bunun için bir Internet Account'una sahip olma-

nız ve faks alıcısının da yine fakslanabilmek için Internet'e bağlanması gerekiyor, faksmızın yine birçok engeli aşması gerekiyor ve alıcısına ulaşması bazen bir saat bile sürebiliyor. Bir başka hoş özellik ise Talk Works. Bu program sayesinde bilgisayarınızı telefon olarak kullanabilir, telefonlara cevap verebilirsiniz ayrıca Audio Editor ile ses ile ilgili gelen bilgileri değerlendirebilirsiniz. Ancak TalkWorks'un çalışması için Rockwell veya Cirrus Logic chipsetiyle donatılmış bir Voice modeme ihtiyacınız var. U.S. Robotics modemler de destekleniyor. Diğer voice modemler genelde sorunlar çıkarıyor. Ayrıca kendi kapak sayfanızı da dizayn edebilirsiniz.

YILIN OYUNU:

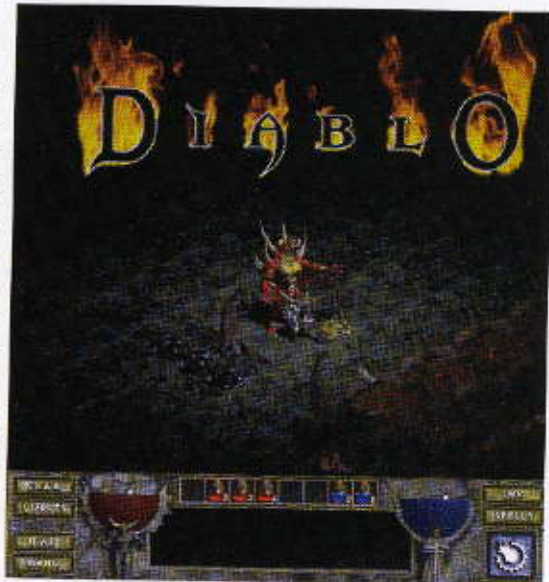
1997'nin en çok satan, en çok beğenilen oyunu hiç kuşkusuz Blizzard'ın Diablo'su oldu. İnanılmaz güzellikteki grafikleri, Sound'u ve atmosferiyle, yüzlerce değişik yaratığı, silahları, büyülerini ve görevleriyle, her seferinde değişen haritalarıyla, gerçek zamanlı kurgusu ve yüksek oynanabilirliğiyle bir klasik oldu ve tüm zamanların en iyi RPG'si olarak kabul edildi. Oyun, özellikle Internet üzerinde kara veba gibi

hızla yayılan ve hemen hemen herkesi etkisi altına alan sayısız diablo oyun siteleriyle dünya üzerindeki pek çok net oyuncusunun ilgi ve takdirini kazanmayı başardı. Bunda en çok etkili olan sebeplerden biri de sadece birbirinize karşı sonu gelmeyen Deathmatch oyunlarını oynamanız değil, zorlu ve akıllı düşmanlara karşı farklı karakterlerden kurulu takımlarla cooperative oynama imkanı sunmasıydı.

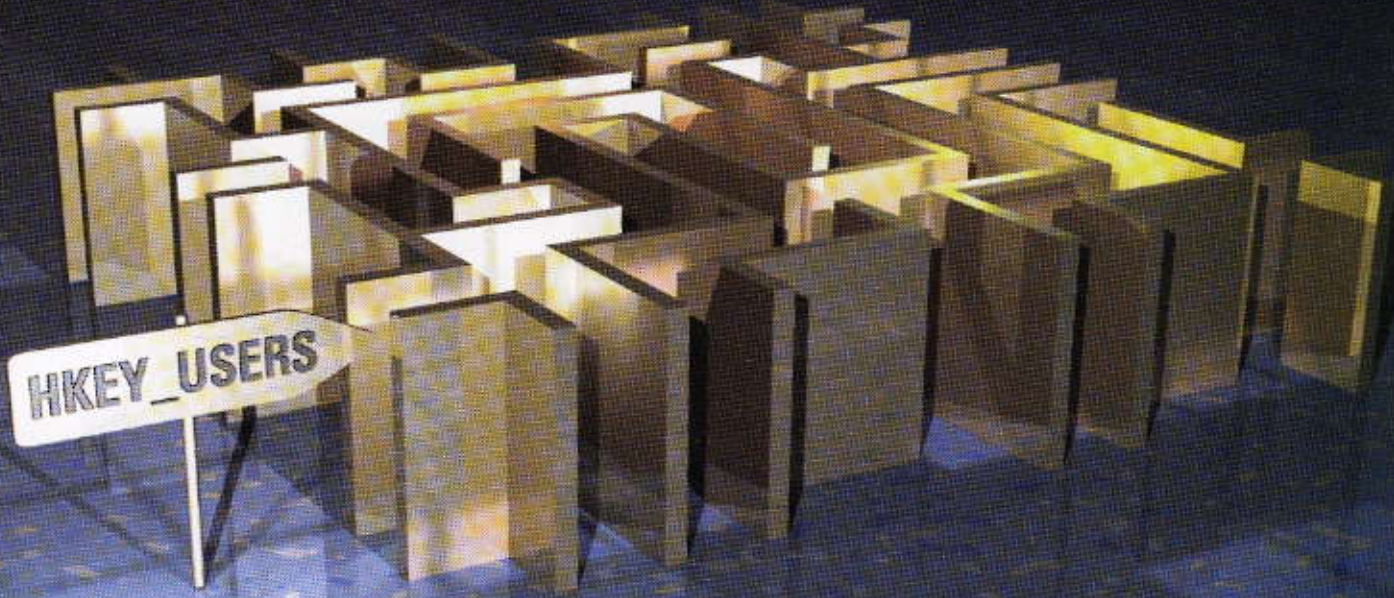
İçinizde halen almayan varsa hemen bilgisayarının yolunu tutsun. Yine de emin olmak istiyorsanız CD'deki iki leveldan oluşan demoyu oynayabilirsiniz. Bugünlerde ilk ve tek resmi Mission Pack'i (yeni haritalar, görevler, silahlar, yaratıklar, büyüler ve yeni bir karakter) çıkmak üzere: Hellfire. Diablo'yu beğendiyseniz bunu da çok seveceksiniz. Oyunun sonunu göremeyenler için işte altta Diablo'nun ve oyunun sonu.

Eğer Diablo sizi yeterince tatmin etmediyse, 1998 sonbaharında piyasaya çıkması planlanan Diablo 2 için şimdiden para biriktirmeye başlayın, çünkü o çok daha iyi olacak. ☐

Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr



İşte Diablo'nun ve oyunun sonu



Kişiyeye Özel Windows

İstediğiniz şekilde bir Windows:
Kullanıcı profilleri ile kendinize özel bir
Windows arabirimi tasarlayabilirsiniz.
Dizimizin ikinci bölümünde çalışma alanınızı
ihtiyaçlarınıza en uygun şekilde nasıl
tasarlayabileceğinizi gösteriyoruz.

Her kullanıcı Windows 95 işletim sisteminin arabirimindeki aynı renkleri, sesleri beğenmeyebilir. Windows bu durumda özelleştirilebilirlik özelliğini kullanıcılara sunuyor. Her kullanıcı kendi isteğine göre Windows'un arabirimini değiştirebilir.

Dizimizin bu ikinci bölümünde Registry'yi değişik kullanıcılar için nasıl değiştirebileceğinizi göreceğiz. Ayrıca istenmeyen erişimlerin nasıl engellenebileceği de işleyeceğiz.

konular arasında. Yazı dizimizin sonunda Windows 95'i nasıl daha da kendinize özel bir hale getirebileceğinizi gösteren chipuçlarını bulacaksınız.

Herkes Kendi Özel Windows'u

Windows NT'ın baştan tek ve aynı PC'nin birden fazla kullanıcı tarafından kullanılacağını planlayarak yola çıkıyor. Bu yüzden NT'de istisnasız her kullanıcı için ayrı bir hesap (ac-

count) bulunuyor.

Windows 95'te ise durum farklı. Çok kullanıcı bir ortam için bazı ayarlamalar gerekiyor. Bunun için de biraz yorulmak gerekiyor.

"Denetim Masası" içerisinde bulunan "Parolalar" simgesi tıklanınca açılan pencereden "Kullanıcı Bilgileri"ni seçip "Kullanıcılar kendi tercihlerini ve Windows kişisel masaüstü ayarlarını kullanabilsinler. Her giriş yaptığımızda Windows ayarlarınıza geçiş yapar." kutusunu aktif hale getirirseniz Windows 95 her kullanıcı için ayrı bir profil ayarlar.

Risk Faktörü: İnsan

Sonuçta Windows tek bir bilgisayarı birden fazla kişinin kullanmasına izin veriyor. Hem de herkese kendi ayarlarını sunarak. Bu durumda ortaya şu sorun çıkıyor: Kullanıcılar birinin tüm sistemi altüst etmesi. Yani profile dahil olmayan kısım- ▶

ları da kendine göre ayarlaması. Özellikle Registry veri bankasının böyle bir erişime tahammülü olamaz. Çok iyi korunması gerekiyor.

Windows 95 için sistemin kullanımı ile ilgili ayarların yapılabildiği bir editör bulunuyor. Bu editör ise maalesef hala birçok kullanıcının Windows 95 CD'sinde bulunuyor.

Windows 95 CD'sini sürücüye yerleştirdikten sonra "Control Panel"den "Program Ekle/Kaldır"ı seçin ve "Windows Kur" sekmesine girin. Aşağıdaki "Disketi Var" tuşuna basıldıktan sonra CD'yi seçerek WIN95\ADMIN\APPTOOLAS\POLEDIT dizinine gelin. Ekranda "GROUPOPOL.INF" ve "POLEDIT.INF" dosyaları görünecektir. Bunları kabul edip geçerseniz, çıkan ekranda da "Sistem İlke Düzenleyicisi"ni seçerseniz kurulacaktır.

Editör (Düzenleyici) "Başlat" menüsünde "Donatılar\Sistem Araçları" altına yerleşecektir.

Yasa ve Düzen

Registry'nin korunması için editörü çalıştırın ve "Dosya-Kayıt Aç"ı seçin. Daha sonra iki defa "Yerel Bilgisayar" simgesine tıklayın. "Ağ" altında "Güncelleştir/Uzaktan Güncelleştir"i aktif hale getirin. "Güncelleme Kipi" olarak da "El ile (belirtilen yolu kullan)"a ayarlamamız (özel dizin ile) gerekiyor. Özel dizin ise: C:\WINDOWS\PROFILES\CONFIG.POL.

Diyalog penceresini "Tamam" ile kapattıktan sonra "Dosya-Kapat"ı seçin. "Dosya" başlığı altından "Yeni Dosya"yı tıklayın. "Varsayılan Kullanıcı" ve "Varsayılan Bilgisayar" sembolleri belirecektir. Burada "Varsayılan Kullanıcı" altında "Varsayılan Kullanıcı-Sistem-Kısıtlamalar"a giderek "Kayıt Defteri düzenleme araçlarını devreden çıkar"ı aktif hale getirin.

Bu değişiklik ile artık hiçbir kullanıcı Registry'yi açamaz. Açmaya çalışanlara da bir hata mesajı gösterilir. Tabii bu arada kendinize Registry'ye

ulaşabilme hakkını vermeyi unutmayın. Menü aracılığıyla yeni bir hesap açın ve buraya harflerin büyük veya küçük olmasının da önemli olduğunu unutmadan kendi sisteme giriş adınızı verin.

Kendi adınızın önünden Registry'ye erişiminizi engelleyen işareti kaldırın. Böylece siz Registry'yi editör ile değiştirebilecek tek kullanıcı oluyorsunuz.

Tüm değişiklikleri C:\WINDOWS\PROFILES dizini altında CONFIG.POL adıyla kaydedin. Windows 95'i bir daha başlattığınızda sistem kullanımı ile ilgili kısıtlamalarınız aktif olacaktır.

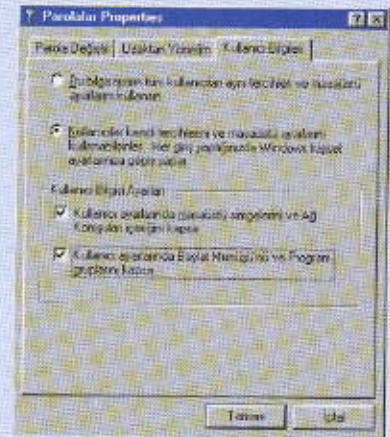
Windows 95 ile Registry'nin güvenliği ile ilgili yapabilecekleriniz maalesef bu kadar. Bazı shareware editörler ile Registry'nin değiştirilmesi tüm kısıtlamalarınıza rağmen mümkün. "Regview" veya "Regsurf" gibi programlar kısıtlamalara dikkat etmeden çalışıyorlar. Bu durumda güvenliği sağlamak için geriye tek bir yol kalıyor ki, o da, Registry'nin bir kopyasının saklanması.

NT ile Daha Güvenli

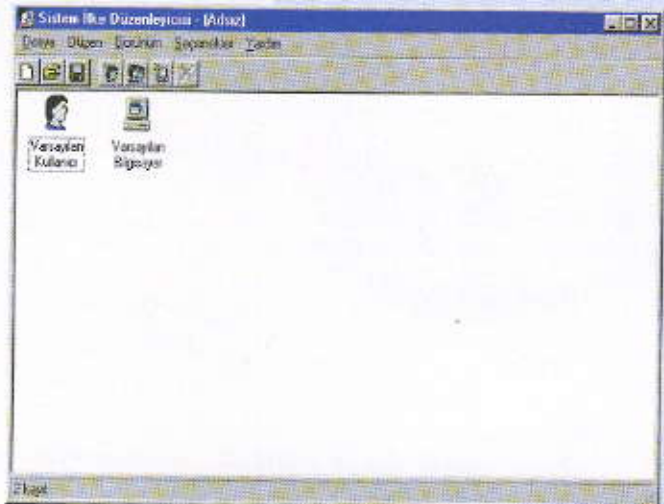
Windows 95'ten çok daha gelişmiş bir güvenlik sistemine sahip olan NT'de yöneticinin izin verdiği kişiler dışındakilerin Registry'ye ulaşabilmesine imkan yok.

Regedit 32 ile (eğer yönetici haklarına sahipseniz tabii) hangi kullanıcı grubunun hangi şartlar ile Registry'ye ulaşabileceğini belirleyebilirsiniz.

Regedit 32'yi başlatmak için "Start" menüsünden "Run" altından "re-



Windows 95'i birden fazla kişinin kullanabilmesi için gerekli ayarları yapmak gerekiyor.



Registry'i korumak için Windows 95 CD'sinde yer alan editörü kurmak gerekiyor.

gedit32" yazabilirsiniz. Editör Registry'deki tüm anahtarları ayrı birer pencere içerisinde gösteriyor.

O anda aktif olan penceredeki anahtar için haklar tanımlayabilirsiniz. Bunun için "Security" menüsünden "Permissions" seçmelisiniz. Açılan pencereden Registry'yi kullanacak farklı kullanıcı gruplarını tanımlayabilirsiniz. Örnek olarak, "User" adıyla tanımlanan gruba bazı haklar vermek isterseniz öncelikle "Name" altından "User"ı seçin ve "Add"ı tıklayın. Daha sonra diyalogu "OK" ile kapatın. Şimdi bu grubun haklarını

Önemli MRU'lar

HKEY_USERS/.default/Software/Microsoft/Windows/CurrentVersion/Explorer içinde aşağıdaki MRU kayıtlarını bulabilirsiniz.

Doc Find Spec MRU: "Bul" menüsünde tutulan kayıtlar.

RecentDocs: "Belgeler" menüsünde tutulan kayıtlar.

RunMRU: "Çalıştır" menüsünde tutulan kayıtlar.

FindComputerMRU: Ağ içerisinde en son aranan makinaların kayıtları.

tanımlayabilirsiniz. "Security" menüsünden "Permissions" aracılığı ile farklı erişim tiplerini seçebilirsiniz. Eğer açılan diyalog içinden "Other" seçerseniz çok detaylı olarak grubun Registry ile yapabileceklerini belirleyebilirsiniz.

HKEY_USERS Büyüteç Altında

Sisteminizi garantiye aldıktan sonra Windows'un arabirimini kesip biçmeye başlayabilirsiniz. Registry'de en önemli anahtar HKEY_USERS. Tüm kullanıcı ayarları bu anahtarda tutuluyor. HKEY_USERS, HKEY_LOCAL_MACHINE ile birlikte Re-

gistry'nin temelini oluşturuyor. Windows bilgileri USER.DAT (NTUSER.DAT) dosyası içinde saklıyor.

Bir Windows 95 sisteminde birden fazla kullanıcı varsa USER.DAT dosyası WINDOWS\PROFILES dizini altında bulunan kullanıcının adını almış olan dizinin altında bulunur. Aynı durum Windows NT için de geçerli. Orada da WINNT\PROFILES\Kullanıcı_ismi dizini altında bulunuyor.

HKEY_USERS anahtarı iki alt anahtara ayrılıyor. Birincinin adı "default" ve temel ayarları saklıyor. Bu ayarlar tüm kullanıcılar için geçerli. İkinci anahtar ise o anki kullanıcının ismini taşıyor. (NT'de bir şekilde şifrelenmiş.) HKEY_CURRENT_USERS olarak ayrılmış olarak da görülebilir bu alt anahtar...

Her iki alt anahtarın da altındaki prensipte aynı. İki ilginç durum var.

"Denetim Masası" aracılığıyla Windows'un görünümüyle ilgili ayarlar yapılabiliyor. Renklerin, seslerin ve diğer efektlerin konfigürasyonu oradan yapılabiliyor.

HKEY_USERS/.default/Software altında uygulamaların kullandığı farklı ayarları bulabilirsiniz.

HKEY_USERS/.default/Software/Mic-

rosoft/Windows/CurrentVersion altında Windows ile ilgili ilginç fonksiyonlar bulabilirsiniz.

Gizli Fonksiyonlar

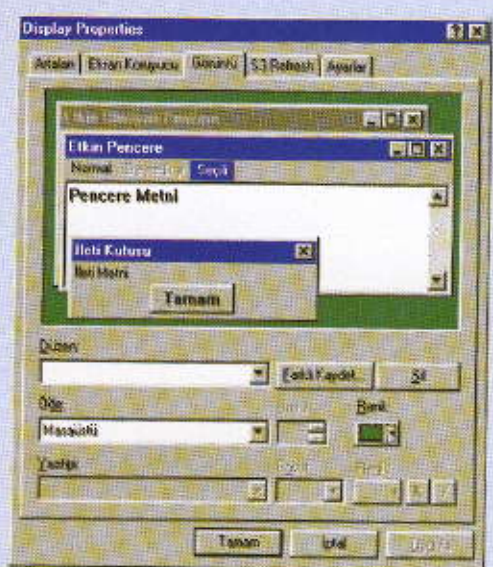
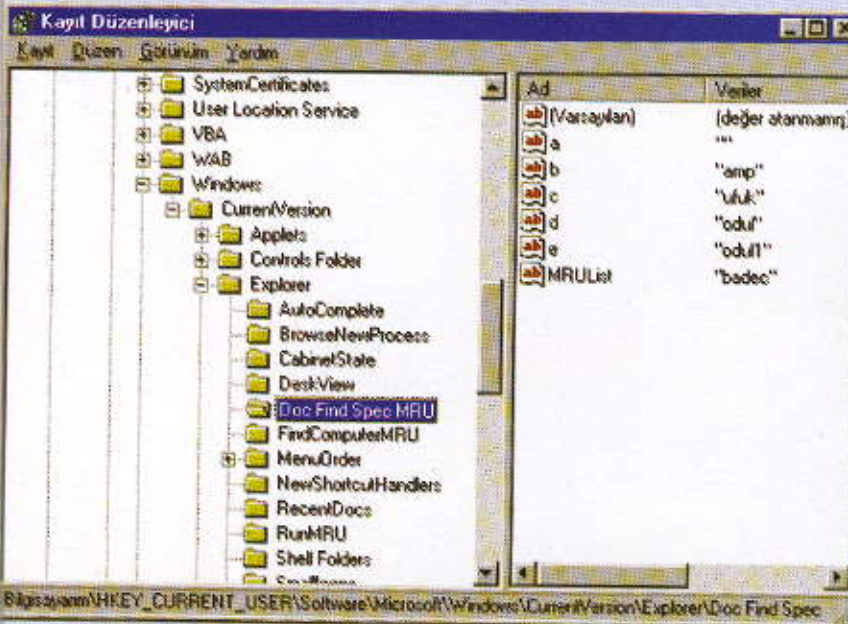
HKEY_USERS'da bulunan ayarların birçoğu Windows'un menüleri aracılığıyla ulaşılabilen ayarlar. Ancak bazı hileler ve chipuçlarını Chip sizin için derledi. Windows 95 ile NT arasında bu ayarlar açısından hiçbir fark yok.

Birçok değişiklik yapıldıktan sonra etkin olabilmeleri için Windows'un yeniden başlatılması gerekiyor.

Hızlı Menüler

"Başlat" menüsünün alt menüleri aslında yavaşlatılmış bir şekilde açılıyorlar. Bu programcılar tarafından bilinçli olarak yapılmış ve Registry'ye eklenerek değiştirilebilirliği sağlanmış.

HKEY_CURRENT_USER/Control-Panel/Desktop anahtarını bulmanız gerekiyor. Sağ mouse tuşu ile "MenuShowDelay" üzerine gelerek "Değiştir"i seçip küçük bir değer vererseniz menülerin açılma hızı artacaktır. Büyük bir sayı ise yavaşlatır. Örneğin 60.000 yazarsanız yaklaşık 1 dakika beklemek zorunda kalırsınız.



Renkleri ve fontlarla ilgili bilgileri Windows 95 içinden ayarlamak mümkün

Hızlı Pencereleler

Pencereleri görev çubuğuna atarken veya tam ekran yaparken gösterilen animasyonlar da aslında yavaşlatılmışlardır. Bu yavaşlık sizi rahatsız ediyorsa HKEY_CURRENT_USER/ControlPanel/Desktop/WindowsMetrics'i bulmanız gerekiyor. Buradan "Minanimate" üzerine gelerek değeri 0 yaparsanız animasyon tamamen kaldırılacaktır.

Ağ Komşuları Simgesi Çok Yer Kaplıyorsa...

Ağa bağlı olmayan bir makinada masaüstünde ağ komşularını görme-ye yarayan bir ikonun bulunması rahatsız edici olabilir. Silinmesi de imkansızsa...

HKEY_USERS/.default/Software/Microsoft/Windows/CurrentVersion/Policies/Explorer altında sağ pencerede boş bir yerde sağ mouse tuşuna basarak "Yeni-Tuş"u seçmelisiniz. Açılan kutuya "NoNetHood" yazıp değer olarak da 1 vererseniz bir dahaki Windows açılışında o rahatsızlık veren simgeyi göremeyeceksiniz.

Ayrıca bu alt anahtar ile diğer kullanıcıların haklarını da etkileyebilirsiniz. Bunları kutuda bulabilirsiniz.

MRU'ların Dünyası

Açılımı "Most Recently Used" (En Son Kullanılanlar) olan bu kısaltmayı HKEY_USER altında çok göreceksiniz. Çok faydalı bir özellik olan MRU bazen çok sinir bozucu da ola-

biliyor. Çünkü yanlış girdilerinizi de saklıyor.

HKEY_USERS/.default/Software/Microsoft/Windows/CurrentVersion/Explorer altında tüm önemli MRU'lar saklanıyor. Burada istediğiniz listeyi bulup üzerinde oynama yapabilirsiniz.

En ünlü MRU "Başlat" menüsündeki "Belgeler". Bu listeyi "Recent-Docs" altında bulabilirsiniz.

Listelerin dizilişi hep aynı. İsim olarak bir harf ve arkasından kolon kolon rakamlar. Hemen gözünüzü korkutmasın. Harfin üzerine çift tıklayarsanız sağ tarafta deşifre edilmiş haliyle dökümanı ve bulunduğu dizini görebilirsiniz. "MRUList" ise sıralamayı saklıyor.

Liste üzerinde oynama yapmak isterseniz harfleri silebilirsiniz, değiştirebilirsiniz veya yenilerini yaratabilirsiniz. Ancak her harf bir kere kullanılabilir. "MRUList"teki sıralamayı da istediğinize göre değiştirebilirsiniz.

Belgeler Hemen Çöpe

Hiç lazım olmayacağını düşünüyorsanız, son açılan dökümanların linklerini hemen yok edebilirsiniz de... Çöpe atarak...

HKEY_USERS/.default/Software/Microsoft/Windows/CurrentVersion/Explorer altında "Shell Folders"ı açın ve "Recent"ın değerini yani dizini C:\RECYCLED olarak değiştirin. Aynı değişikliği "User Shell Folders"ta da yapın.

Registry İçindeki Yasalar

HKEY_USERS/.default/Software/Microsoft/Windows/CurrentVersion/Policies/Explorer altında bazı fonksiyonları iptal edebilirsiniz. Aşağıdaki başlıklara vereceğiniz 1 değeri şu yasakları koyacaktır.

NoClose: Windows 95 "Başlat" menüsü aracılığıyla kapatılamaz.

NoDesktop: Windows 95 sadece başlatılır. Masaüstü görünmez.

NoFind: "Başlat" menüsündeki "Bul" opsiyonu kaybolur.

NoNetHood: "Ağ Komşuları" simgesi masaüstünden kaybolur.

NoRun: "Başlat" menüsündeki "Çalıştır" opsiyonu kaybolur.

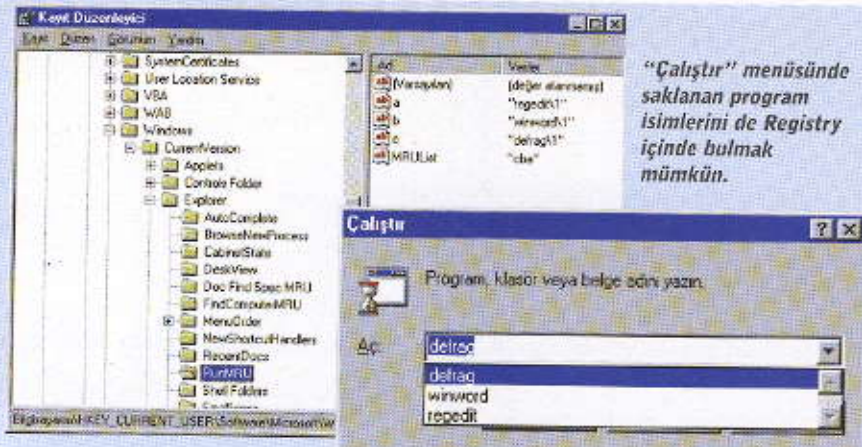
NoSaveSettings: Windows 95 kapanırken Masaüstü ve Gezgin'in ayarlarının kaydedilmesini engeller.

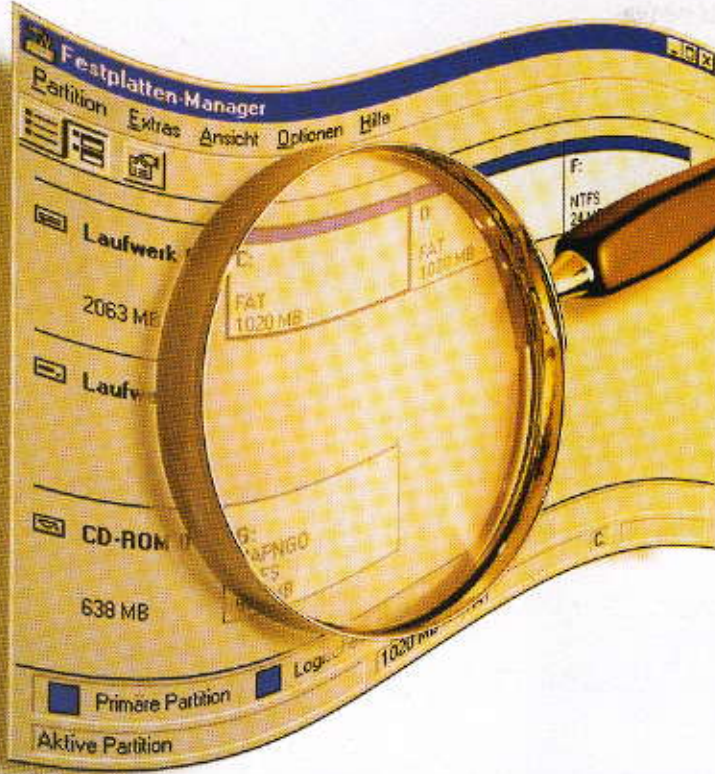
Her Renkte Windows

Windows birçok rengi değiştirmenize izin veriyor ancak ayrıntılara ulaşmanızı da engelliyor. Bu durumda yine Registry'ye başvurmanız gerekiyor. HKEY_USERS/.default/ControlPanel altından "Colors" anahtarını açın. Eğer yoksa "New-Key" ile yaratabilirsiniz. Değer olarak kırmızı, yeşil ve maviden oluşan bir karışım girmeliyiz. "0,0,0"ın siyah ve "255,255,255"in beyaz olduğunu söylememiz kendi karışımlarınız için bir fikir verecektir. Bu başka ayarlarda da geçerli oluyor: Winword'un çalışma alanının rengini değiştirmek için menüler arasından "AppWorkSpace"i bulup değerini yine kırmızı, yeşil ve maviyi değiştirerek bulmalısınız.

Renginizin sayısal karşılığını da ekran ayarları penceresinden renkler ile oynayarak bulabilirsiniz. Bunun için "Görüntü"yü seçerek aşağıdaki "Renk"i seçip "Diğer"e girerseniz renklerin sayısal karşılıklarını görebilirsiniz. □

Stefan Goldmann'dan çeviren
Güçlü Aydoğan





Windows NT, Windows 95 ve benzeri işletim sistemlerinden daha başarılı bir sabit disk yöneticisine sahip. Windows NT 4.0 için ayırdığımız yeni bölümümüzün ilk konusunda fonksiyon kapsamı oldukça zengin olan bu sabit disk yöneticisini inceliyoruz.

NTFS ve Disk Administrator

Windows 95'ten NT 4.0'a terfi etmenin en büyük nedenlerinden biri NT'nin çok daha güvenli olması ve nispeten daha az kilitlenmesi. Ayrıca NT Service Pack 3 ve Direct X desteği ile daha iyi donanım ve multimedia desteği mevcut ve varolan hatalar ve eksiklikler de bir ölçüde giderilmiştir.

İçindekiler

- ▶ NTFS Kurulumu
- ▶ Sabit diskleri Set'lere Ekleme
- ▶ Registry'nin gizlerini kullanmak

NT için ayırdığımız bu yeni bölümümüzde sizlerden de gelen istekler doğrultusunda NT hakkında bilgiler ve chipuçları vermeye devam edeceğiz.

Direct X destekleyen tüm oyunları NT altında çalıştırmak mümkün. Tüm bunlara bir de değişik dosya sistemlerini destekleyen ve birçok sabit disk birleştirip ayrı konfigürasyonlar yapılmasına olanak tanıyan bir sabit disk yöneticisi de ekleniyor. Bu sabit disk yöneticisini "Start - Programs - Administrative Tools (Common) - Disk Administrator" ile açabilirsiniz.

Konfigürasyonu Yedeklemek

Sabit disklerle ilgili ilk denemelere kalkışmadan önce birkaç genel kurallı aklınızda bulundurursanız iyi olur. Önemli dosyalarınızı Backup cihazlarına (disket, CD-ROM, Zip-Drive, Streamer veya DAT bantları gibi) yedekleyin, zira disk konfigü-

rasyonunda yapılan değişiklikler tüm verilerin kaybına bile neden olabilir. Ve sabit disklerin güncel yapısını da yedeklemeniz iyi olacaktır. Disk Administrator'u açtıktan sonra Partition menüsünden Configuration ve Save simgelerine tıklayın. NT böylece sistemdeki disklerin güncel konfigürasyonunu dosya olarak bir diskete kaydeder. İleride problemler çıktığında sabit disklerin yapısını tekrar düzeltebilirsiniz, tabii bu disketi formatlamaz veya içeriğini silmezseniz.

Dosya Sistemi: NTFS Kurmak

NT yeni sabit diskleri veya partitilerini değişik dosya sistemleriyle

Daha Hızlı Sabit Diskler

Volume Set'ler sadece sabit disklerin yönetimini kolaylaştırmakla kalmıyorlar, aynı zamanda veri transfer hızını da artırabiliyorlar. Ancak bu değişik sabit disklerle dağıtılmış çok büyük veri yığınları için geçerli, mesela veri tabanları için. NT Volume Set'ler ile fiziksel disk sürücülerine aynı anda erişimi olanaklı kılıyor. Ancak bu efekt Workstation'larda kendini fazla belli etmiyor. Aynı anda birden çok kullanıcının erişimlerinde sistem performansı hissedilir bir şekilde artıyor.

Workstation'lar için Stripe Set'ler daha fazla performans sağlıyor. Tüm sabit disk kapasitesinin Stripe'larla tek tek sürücülere dağıtılması, bir dosyanın değişik sürücülere dağıtılmasını sağlıyor. NT böylece bu dosya talep edildiğinde paralel olarak bu disklerle erişebiliyor, bu da performansı oldukça artırıyor.

formatlayabiliyor. Bu dosya sistemlerinin en önemlileri DOS'un da kullandığı FAT ve New Technology File System (NTFS). NTFS dosya sistemi çok güvenli bir dosya sistemi ve bu dosya sisteminde veri kaybı ihtimali yok denecek kadar az.

Windows NT, NTFS ile Unix'in

BSD FSS'ni temel alan bir sistem sunuyor. Microsoft NTFS ile 20 yıllık Unix tecrübesi ile amerikan savunma bakanlığının güvenlik taleplerini kombine ediyor. NTFS Windows kullanıcılarına şu avantajları sağlıyor:

► **Güvenlik 1:** Her kullanıcı sistemde bir hesaba (Account) sahip. NTFS bunun yardımıyla bir dosyayı belirli bir kullanıcıya atayabiliyor. Yani erişim haklarını sadece sabit diskler ve dizinler için değil, tek tek dosyalar için de tanımlamak mümkün. Bu veri hırsızlığını neredeyse imkansız hale getiriyor.

► **Güvenlik 2:** NTFS, hatalı sektörleri (bad sector) dışarıdan bir yardım almaksızın kendiliğinden tanıyabiliyor ve içeriklerini hatasız alanlara taşıyabiliyor. NTFS bilgisayar kilitlendiğinde kaybolan verileri çoğunlukla otomatik ve başarılı bir şekilde kurtarabiliyor.

► **Performans:** Bu dosya sistemi dosyaları, dosya ağacından FAT'e göre çok daha hızlı transfer ediyor.

► **Daha Az Yer Kaybı:** NTFS, FAT'e göre daha küçük cluster'larla çalışıyor. Bir Cluster sabit disk üzerinde 1 GByte'lık bir kapasitede yalnızca 312 Byte yer kaplıyor, FAT'te ise bir cluster 32 KByte yer kaplıyor. Bir FAT Cluster'ı bu büyüklüğü dosya boyutundan bağımsız olarak kaplıyor, yani dosya bir byte uzunluğun-

da olsa da 32 KB yer kaplıyor. Yeni NTFS bu yüzden büyük kapasiteli sabit diskler için çok uygun.

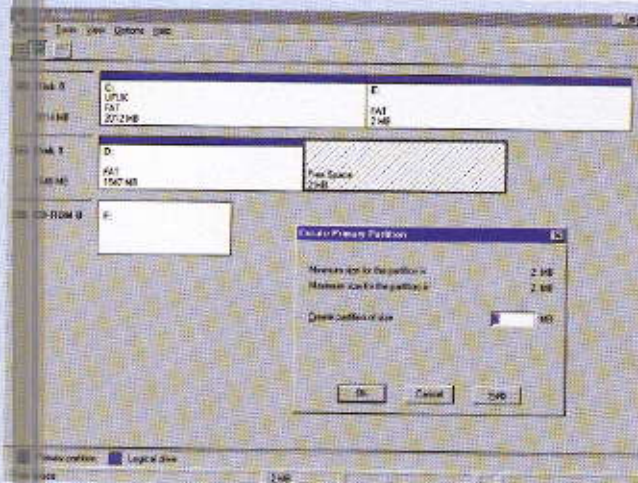
NT Altında NTFS Partitionları Kurmak

NTFS'yi sistem partitionu olarak kurmak isteyip istemeyeceğinizi daha NT'yi kurarken cevapluyorsunuz. Setup, partitionu NTFS mi yoksa FAT ile mi formatlamak istediğinizi soruyor. NT yanında Windows 95 de kullanmak istiyorsanız sistemi FAT olarak kurmalısınız, zira Windows 95 NTFS'yi desteklemiyor. Ancak bu problemi Windows 95'i ayrı bir partitiona veya diske kurarak çözebilirsiniz.

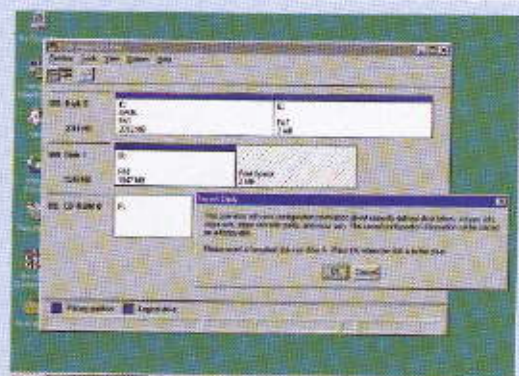
NT zaten kuruluysa Disk Administrator ile diğer partitionlara da NTFS kurabilirsiniz. Bunun için ilgili partitiona sağ tuşla tıklayıp Format komutunu ve dosya sistemi (File system) alanından NTFS'yi seçin. Diskin o bölümü henüz partitionlanmamışsa yine sağ tuş menüsü ile bunu halledebilir ve değişiklikleri hemen uygulatabilirsiniz (Commit Changes Now). Daha sonra partitionu formatlayabilirsiniz. Dikkat: Formatlama esnasında sürücüdeki tüm veriler silinip gider.

NTFS Altında Fragmentasyon

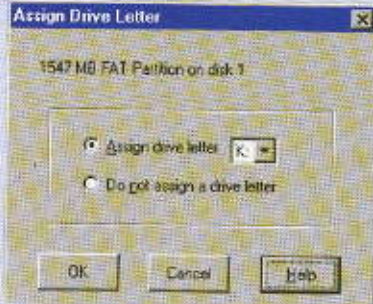
Bir süre ortalıkta NTFS'nin diskle-



Sistem diski olmayan disklerdeki partitionları bu sabit disk yöneticisinde oluşturabilirsiniz. Sonradan bölümü etkinleştirmek için partitionun sağ tuş menüsünden Commit Changes Now simgesine tıklamayı unutmayın.



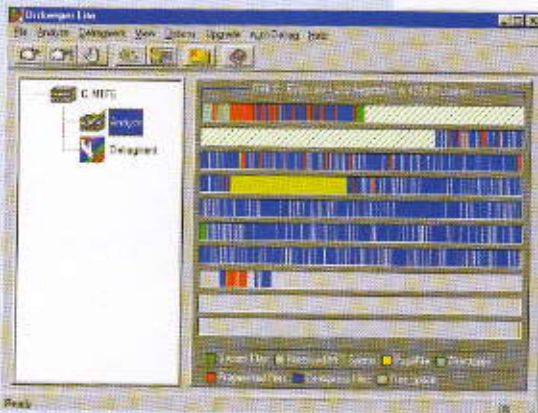
Sabit disklerinizi komplike bir şekilde organize ettiyseniz konfigürasyon bilgilerinizi diskete yedekleyebilirsiniz. Böylece bir çökmeden sonra konfigürasyonu tekrar eski haline getirebilirsiniz.



NT'de bir sürücüye harfler verebilirsiniz, ancak bunu mutlaka yapmak zorunda değilsiniz.



Bu kayıtlı NT'nin bilgisayarı her kapattığınızda Swapfile'ı silmesini sağlayabilirsiniz, böylece veri hırsızlığını da önleyebilirsiniz.



NT 4.0 için bu defragmentasyon programını Şubat ayındaki CHIP CD'sinde bulabileceksiniz. Bu program NTFS'li sabit disklerdeki fragmantasyonları da giderebiliyor (resimde kırmızı ile gösterilen alanlar).

ri fragmente etmediği dedikosu yayıldı, yani bir dosyanın tüm parçalarını yanyana sabit diske yerleştirdiği ve böylece fragmantasyonun (bölünme) engellendiği söylendi. Ancak bu düşünce yanlış, bu dosya sisteminde fragmantasyon biraz daha yavaş gerçekleşse bile, Microsoft bugüne kadar bir defragmentasyon programı sunmadı, servis paketlerinde de bu tip bir programa rastlamak mümkün olmadı. Bu tip bir yardımcı program kullanmak istiyorsanız ücretsiz, süre kısıtlaması olmayan bir program mevcut: www.execsoft.com/dk-lite

adresinde DK Lite 2.0 programının kısıtlaması olmayan çalışır bir sürümü mevcut. Yine Symantec'in Internet sitesinde (www.symantec.com) Speed Disk'in NT için deneme sürümünü ücretsiz download edebilirsiniz. Bu programları Şubat CHIP-CD'sinde bulabileceksiniz. DK Lite'in ücretsiz sürümü Intel ve uyumlu işlemciler, Alpha bilgisayarlar ve Power PC'ler için mevcut. Tam sürüm ise verili diskleri otomatik olarak defragmente edebiliyor, böylece programı çalıştırma zahmetinden kurtuluyorsunuz.

Volume Set'ler Yaratmak

Windows NT fiziksel olarak ayrı sabit diskleri yeni konfigürasyonlara ekleyebiliyor. NT, bir Volume Set oluşturduğunda tüm partitionları tek bir mantıksal sürücüde birleştirebiliyor. Bunun avantajı verilerin ve programların her bir sabit disk üzerindeki dağılıklığıyla ilgilenmek zorunda kalmamanız. Ayrıca belirli koşullar altında erişimler sırasında daha fazla performans da elde edebilirsiniz.

Bir Volume Set yaratmadan önce Windows NT'nin birleştireceği partitionları seçiyorsunuz. Daha sonra Partition menüsünden "Create Volume Set" komutunu seçiyorsunuz. Ancak tüm bunlar sadece Disk Configuration görünümünde (View menüsünden ilgili ifadeye tıklayın) çalışıyor.

Stripe Set'ler ile Daha Fazla Performans

Stripe Set'ler Volume Set'ler ile "akraba". Bunlar sabit disk üzerine dağıtılmış mantıksal segmanlar oluşturur, ilk segman belirli bir büyüklükte ilk diskte, ikinci segment ise ikinci sabit disk üzerinde bulunur vesaire. Bu tip bir Stripe Set partitionları yine aynı şekilde tek bir sanal sürücüde birleştirir. Bunun avantajı da şu: Verilere erişim daha hızlı gerçekleşir, zira her bir dosya oluşturulan bu Stripe'lara, dolayısıyla değişik disklere bölünmüş olarak yerleştirilir, böylece paralel bir erişim olanaklı olur. Dezavantajı ise şudur: Set'teki bir disk sorun çıkarırsa tüm sistem bundan etkilenir, bu diskte bulunan tüm dosya bileşenleri bundan hasar görebilir. Pratikte veri kaybına neden olabilir.

Disk Administrator'u açın ve farklı (!) disklerdeki birleştirmek istediğiniz partitionları seçin. Seçmek için ilgili partitiona tıklamanız yeterli, diğer partitionları işaretlemek içinse Ctrl tuşuna basılı tutarken yine partitionlara tıklamanız yeterli. Böylece maksimum 32 fiziksel sabit disk sürücüsü seçebilirsiniz. Bu işlemi sonradan Partition menüsünden Create Stripe Set seçeneğini seçin.

Bu işlemi yapmadan önce Windows 95 veya DOS gibi diğer işletim sistemlerinin Stripe Set ve Volume Set'leri desteklemediğini de gözönünde bulundurmanızda fayda var. Ayrıca Set'leri oluştururken veri kaybetmeyeceğinizi, ancak bunları kaldırınca bu setlerdeki tüm verileri kaybedeceğinizi de aklınızdan çıkarmayın.

Sabit Diskleri Birebir Yedeklemek

NT'deki sabit disk yöneticisi diskleri birebir kopyalamanıza olanak tanıyor. Böylece bir sabit diskin içeriğini komple aynı denetleyici (Controller) üzerinde bulunan ikinci bir diske aktarabilirsiniz. İlk sabit disk çıktığında otomatik olarak ikinci sabit disk devreye girer. Redundant Array of Inexpensive Disks (RAID) olarak bilinen bu yöntem, sabit disklerin paralel kullanımıyla veri güvenliğini oldukça artırıyor, ancak bu özellik sadece NT Server sürümünde mevcut.

Sabit diskleri birebir kopyalamak için yine Disk Administrator'u açın ve birebir kopyalanacak partition için aynı büyüklükte veya daha yüksek kapasiteli bir partition seçin. Daha sonra da Fault Tolerant menüsü aracılığıyla diski birebir kopyalayın. Mirror diskin kullanım amacıyla ilgili bir yanlışlığa düşmemek için Windows NT, her iki partitiona da aynı sürücü harfini verir. İsterseniz yine aynı menüden mirror diski iptal edip, bu diske yine doğrudan erişebilirsiniz.

Diskleri Sıkıştırmak

Windows 95, disk üzerindeki verileri çalışırken sıkıştırıp tekrar açabilmek için ayrıca bazı araçlara ihtiyaç duyarken NTFS sıkıştırmayla beraber geliyor. Diskleri sıkıştırmak için Explorer'da bir partitiona veya dizine sağ tuşla tıklayıp "Properties" komutunu seçerek "General" bölümünden "COMPRESSED" seçeneğini işaretleyin. NT ortalama olarak bu şekilde verileri 2:1 oranında sıkıştırabiliyor, özellikle sıkıştırmak istediğiniz dosyalar içeren sabit disklerde oldukça faydalı. Yine aynı şekilde tek bir dosyayı veya dosya gruplarını da sıkıştırabilirsiniz. Bu sıkıştırma işleminin sistem performansına olan olumsuz etkisi ise Pentium işlemcilerin işlem gücünde neredeyse hissedilmiyor, dosyalara sanki hiç sıkıştırılmamışlar gibi erişebiliyorsunuz. Bu özelliği kullanmayı düşünüyorsanız bu tip sıkıştırılmış dosyaların farklı bir şekilde

görünmesini de yine Explorer'dan "View - Options - View" ile "Display compressed files and folders with alternate color" seçeneğini işaretleyerek sağlayabilirsiniz.

Kapanışta Takas Dosyasını Silmek

Windows 95'teki gibi NT'de de varolan takas dosyası (swap file), RAM yeterli olmadığı zaman veriler için bir önbellektir. Bu dosyada çoğunlukla uygulamalar ve metin dosyalarının artıkları bulunur. Bu dosyanın içeriğine bir metin editörü ile kolayca gözatabilirsiniz. Güvenliğe büyük önem veren bir sistem olarak Windows NT, bilgisayarı kapatmadan önce takas dosyasını silebiliyor. Ancak bu seçenek standart olarak aktif değil.

Düzenli silme işini aktif hale getirmek için Registry'yi "Start - Run" ile "regedit" girerek açın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\Session Manager\Memory Management" anahtarına girin. Sağ pencere bölümünde ClearPageFileAtShutdown değerini bulacaksınız. Buna çift tıklayıp 0 değerini 1 olarak değiştirin.

Diskleri Her Açılışta Kontrol Etmek

Windows NT sabit diskleri, son oturum bir kilitlenme ile sonlandığında, sistem açılışında otomatik olarak kontrol eder. Ancak sistem, CHKDSK programı her sistem açılışında otomatik olarak çalıştırıldığında daha güvenli bir şekilde çalışır. Bunun için Windows NT'nin Registry'sinde HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\Session Manager dalına geçin. Burada Boot Execute değerine çift tıklayın ve Autochk ifadesinin sonuna /P parametresini ekleyin. Windows NT artık açılırken daha uzun bir süreye ihtiyaç duyacak, ancak sabit diskleri daha güvenli bir şekilde kontrol edecektir. ☐

Andre Zurawski'den çeviren
Ufuk Yamankılıçoğlu



Günlük pompacı vardiya hesabından, personel takibine

Cari hesaplarınızdan, çek takibine

Günlük ve aylık satış raporlarınızdan, akaryakıt ve emtia stoklarına kadar

BÜTÜN HESAPLARINIZI

MIRONİST
AKARYAKIT ENTEGRE PAKETİ

ile tutabilir ayrıca,
İstasyonlarınızın market,
stok ve günlük satışlarını
MARKET modülümüzle
kontrol edebilirsiniz

ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

MIRON
Bilgisayar Limited Şirketi

ANKARA MERKEZİ:

Güneş Cad. Gölbulu Sokak 3/21
Kat : 2 Çankaya-ANKARA
Tel : 0 (312) 468 02 60 - 468 84 86
Fax : 0 (312) 468 08 36

İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:

Büyükdere Cad. Naci Kasım Sk. Hikmet İş Merkezi
No : 1/7 Mecidiyeköy-İSTANBUL
Tel : 0 (212) 211 62 18 - 212 80 49
Fax : 0 (212) 211 75 24

ANTALYA İRTİBAT BÜROSU:

Ayşe Ünlü: 0 (242) 346 00 48 - 0 (542) 453 42 71

BAYİLER:

Adana:	Adana Bilgi İslam	459 45 42
Diyanbakır:	Laser	228 40 77
İzmir:	Profesyonel	441 04 92

BAYİLİKLER VERİLECEKTİR

KIRMIZI

SİYAH

Linux'a Başlarken Bilmeniz Gerekenler



Ücretsiz Linux ticari Unix'ler için olduğu gibi Windows için de bir tehlike olmaya başladı. Linux'u kendi sisteminizde nasıl çalıştırabileceğiniz bu yazının konusu.

Linux havalanıyor. Bu yılın Nisan ayında Linux Colombia uydusuyla dünyadan ayrıldı. Bilimsel bir deneyde 16 Megabyte RAM'li, 100 Megahertz hızındaki bir 486'da Debian sürümü bir Linux kullanıldı. Bu yazı Dünya üzerinde de Linux kullanmak için sebeplerin olduğunu ve Linux'un nasıl kurulacağını adım adım anlatıyor.

TCP/IP protokolü ile çalıştıkları için, Internet ve Intranet uygulamaları için Unix işletim sistemleri biçilmiş kaftan. Linux'un diğer işletim sistemlerinden daha çok sevilmesini sağlayan başka özellikleri de var:

- ▶ Değişik yazılım firmaları ve programcılar, Linux çekirdeğinden ve uygulama programlarından dağıtımlar (distribution) oluşturuyorlar. Her bir dağıtımın kurulumu kolaylaştırmak için bir yardımcı programı bulunuyor.
- ▶ Linux için herhangi bir lisans ücreti ödemeye gerek yok. Sadece dağıtım oluşturmada çalışanların ücretleri, CD masrafları ve kullanıcı destek

giderleri ödeniyor.

- ▶ Linux'un donanım gereksinimleri düşük. 8 veya 16 Megabyte RAM'i olan bir 486'da Linux'u çalıştırmak mümkün. Linux başka işlemci tiplerinde de çalışıyor, ancak bunları kurarken bazı zorluklar çıkabiliyor.

▶ Linux heterojen ağlarda hem Server hem Client olarak sorunsuz çalışabiliyor.

- ▶ Birçok küçük araç ve bunların sayısız parametre ayarları sayesinde sıkıcı bütün işler otomatik olarak yaptırılabilir. Windows altında zor işleri otomatik olarak yaptırmaya kalkanlar Linux'ta aradıklarınızı bulacaklardır.

▶ Linux kullanıcı idaresi ve güvenlik mekanizması olan bir multitasking ve multiuser işletim sistemi.

- ▶ StarOffice ile Linux 3.1 içinde artık bir ofis paketi var. StarOffice'te de Linux'ta uygulanan lisans mantığı kullanılıyor, yani bedava.

▶ Linux'un Bootmanager'i LILO ile, tek bir PC'de Linux ile birlikte başka işletim sistemleri de bulunabiliyor.

Ayrıca Linux başka işletim sistemlerinin disketlerine ve sabit disk bölümlerine erişebiliyor. Bunların dışında, DOS programlarını çalıştırmak için de bir DOS emulatörü bulunuyor.

Güneşin olduğu yerde gölge de vardır. Unix ortamına alışık olmayanlar

Temel Bilgiler

Donanım Desteği

Güncel donanımlar, ister bir SCSI adaptörü, ekran kartı veya CD yazıcısı olsun, Linux tarafından desteklenir. Piyasaya daha yeni çıkmış donanımlarda sorun çıkabilir. Eski Matrox ekran kartları da X Window sistemi, Xfree86 tarafından destekleniyor. Birçok donanım desteklenmediğinden ve bunların hepsinin kullanılması durumunda çekirdek çok büyük olacağından, çekirdek modüller olarak yapılandırılmış. Sürücüler çalışan sisteme eklenebilir ya da çıkartılabilir.

için, Linux'un yönetimi Windows 95 gibi diğer işletim sistemlerinden zordur. Unutulmaması gereken bir nokta da ticari sebeplerden dolayı Linux için bulunabilen uygulamaların Windows 3.x ve 95'ten daha az olduğu.

Linux'un artı ve eksilerini göz önünde bulundurarak bu sistemi kullanıp kullanmayacaklarına kullanıcılar kendileri karar vermelidirler. Linux kullanıcılarının sayısının artıyor olması ise birçok kullanıcı için artıların daha ağır bastığını gösteriyor.

Aşağıda Red Hat ve Debian adlı iki uluslararası Linux dağıtımının kurulumu anlatılıyor. CHIP-Net CD'sinde Red Hat dağıtımının tam sürümünü bulabilirsiniz (kurmak için sabit diskinize kopyalamalısınız).

Kurulumun Mantığı Her Zaman Aynı

Bir Linux dağıtım, istisnalar hariç belirli bağımlılıkları olan tek tek paketlerden oluşuyor. Linux dağıtımlarında, Windows 95'ten farklı olarak birlikte kurulmaması gereken farklı paketler var. Örnek olarak birçok Web serveri veya Mail sistemi gösterilebilir. İşin puf noktası doğru paketleri seçmek ve paketler arasında çalışma ve bağımlılıkları göz önünde bulundurmak. Bu işlemler görüldükleri kadar zor değildir. Kurulum programları bu görevi üzerlerine alıyorlar ve kullanıcıya problemler ve çözüm yolları hakkında öneride bulunuyorlar. Bir Linux sisteminin kurulumu prensip olarak her dağıtımda aynı. Tabi dağıtımların kurulum programlarında kimi farklılıklar var. Kimi dağıtımda bazı adımlar farklı ya da hiç olmuyor. İlk önce sabit diskin hazırlanması gerekiyor. Linux en azından bir bölüme ihtiyaç duyuyor. İkincisini ise swap alanı olarak hazırlamak gerekiyor. Eğer Linux'u Server olarak kullanacaksanız, /var, /home ve /usr için de birer bölüm hazırlamak gerekiyor.

Butün Linux bölümleri hazırlandığında ve sisteme tanıtıldığında paket seçimine başlanabiliyor. Bu aşamada durup düşünmek gerekir. Göz önün-

Linux Programlarını Bulabileceğiniz Yerler

Linux işletim sisteminde çalışan programları çoğunu SunSITE Internet arşivinde ([ftp://sunsite.unc.edu/pub/linux](http://sunsite.unc.edu/pub/linux)) bulabilirsiniz. Bu dosyalara FTP ile erişmeniz mümkün. Ayrıca bu Server'de bulunan programları CD-ROM'da bulabilirsiniz. Bunun dışında Sunsite'nin Türkiye'de bazı serverlerde yansılarını buluyor.

Ticari programlarda durum biraz farklı. Bu arşivde bu programların tam paketleri bulunmuyor. Nerede bulabileceğinizi ise Commercial-HOWTO'da bulabilirsiniz. Adres: <http://www.infodrom.north.de/Linux/Commercial-HOWTO>

de bulundurmanız gereken, sisteminizi hangi amaçla kullanacağınızdır. Buna göre bazı kullanım öncelikleri belirlemeniz gerekecek. Genelde X11 terminali, Kelime işlem, Internet terminali, Ağ sunucusu ve başka öncelikler belirlenebilir. Bundan sonra listedeki paketlere bir göz atın. Bu esnada kurulumu istediklerinizi işaretleyin. İhtiyacınız olmayan paketleri işaretlememeniz daha doğru olur. Çünkü bunlar çalışmaya sebep olabilir. Kurulum esnasında bazı paketleri unutacak olursanız, bunları daha sonra sorunsuz bir şekilde kurabilirsiniz.

Sabit diskinizin kapasitesinden daha fazla paket seçmediyseniz oturup bir çay içebilirsiniz. Kurulum aşaması bir müddet zaman alacaktır. Kurulum bittikten sonra paketlerin konfigüre

edilmesi gerekiyor. Birçok paketin doğru düzgün ön ayarları olduğu için sadece bazı paketlerde kullanıcının ayarlama yapması yeterli oluyor.

Boot işlemini LILO yönetiyor

Paketlerin kurulmasından önce veya sonra Bootmanager'in yerleştirilmesi gerekiyor. Linux için ilk sürümlerinde, OS/2'den tanıdığımız bir Bootmanager programlandı. Esnekliği sayesinde LILO (Linux-Loader) zaman içinde gelişim gösterdi.

OS/2'nun Bootmanager'inde LILO'yu ikinci Bootmanager olarak tanımlamak mümkün. Bunun için LILO'yu Boot bölümüne yerleştirmeniz gerekiyor.

Eğer bilgisayarınızda Windows 95 de varsa, birincil Boot işlemini LILO üzerine alıyor. Bunun için LILO'nun birinci sabit diskin MBR'duna (Master Boot Record) kurulması gerekiyor. Bunun için de LILO'nun konfigürasyon dosyası lilo.conf'ta bazı eklemelerin yapılması gerekiyor.

LILO-Config dosyası Windows 95'in boot edebilmesi için şu şekilde olmalı:

```
/etc/lilo.conf:
other = /dev/hda1
label = windows
alias = w
```

"hda1" aracı birincil master sabit diskin ilk bölümünü tanımlıyor. Aynı sabit diskteki ikinci bölüm hda2 olarak tanımlı olacaktı. Aynı ide kablosu üzerine slave olarak takılan sabit diskin ilk bölümü ise hdb1 olacaktı. Eğer Windows 95'iniz başka bir sabit diskte bulunuyorsa, Lilo konfigürasyon

Tek Adımla

[Alt]-[F1], [Alt]-[F6] arası: Sanal konsoller arası geçiş yapmak için. Linux'ta birçok sanal ekrana sahipsiniz ve paralel olarak çalışmanız mümkün.
[Alt]-[F7]: X11 çalışırken X konsoluna geçmek için
[Ctrl]-[Alt]-[F1]: X11'den birinci sanal konsola geçmek için
[Yön] tuşları: Yazıları tekrar etmek ve düzenlemek için
[Tab]: Komut ve dosya ismini tamamlamak için. Bir komutun veya dosyanın başlangıcı yazıldığında Tab ile otomatik olarak tamamlamak mümkün

dosyasında gerekli düzeltmeleri yapmanız gerekir. Eğer Windows ile ilgili verileri ilk sıraya koyarsanız, açılışta otomatik olarak Windows çalışır. Linux'u boot ettirmek içinse kullanıcının araya girmesi gerekir. /etc/lilo.conf değiştirildikten sonra "lilo" adlı programın çalıştırılmasıyla yapılan değişiklikler aktif duruma getirilir.

Bilgisayar tekrar boot ettikten ve "LILO" harflerine ulaştıktan sonra, seçiminizi yapmak için 10 saniye süreniz var. Aksi takdirde ön ayarlar kullanılacaktır. LILO promptuna gelmek için sağ veya soldaki SHIFT tuşuna basın. LILO promptunda TAB tuşuna bastığınızda sistemin boot edebileceği seçenekler karşınıza çıkacaktır.

Debian GNU/Linux 1.3.1

Bu dağıtım Internet'te geliştiriliyor. Debian GNU/Linux dağıtımına dünyanın çeşitli yerlerindeki 200 programcı katkıda bulunuyor. Bu kişilerin büyük bir kısmı firmalardaki ve servis sağlayıcılarındaki sistemlerden sorumlu. Sistemlerin sağlam olması konusuna çok önem verdiklerinden, bu

konuda çalışmalar yapıyorlar. Bu sayede kaliteli bir dağıtım ortaya çıkıyor. Bugtracking sistemi ile buna rağmen dağıtımda sorunlar varsa ortaya çıkartılıp gideriliyor.

Ancak sunulan bütün programlar GNU public lisansı (GPL) veya benzer bir lisans altında değil. Bu yüzden dağıtımdaki bütün programlar tek bir dizin altında toplanmamış. Programlar birtakım başlıklara ayrılmış. Asıl serbest dağıtım "stable", Copyright ile sınırlandırılmış programlar ve shareware'ler "non-free", aslında ücretsiz olan ticari veya non-free paketler de "contrib" dizini altında toplanmış.

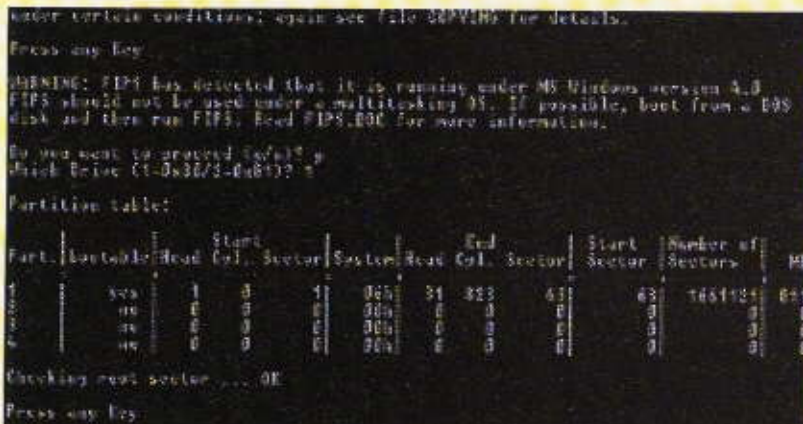
Bir de bunlara "non-US" paketlerin bulunduğu alan eklemek mümkün. Bu paketler patent hakları veya kriptografik yazılımlar hakkındaki yasalar nedeniyle ABD dışına çıkartılamıyor. Fakat bu durum gelecekte değişebilir. Çünkü Amerikalı bir matematik profesörü bu yasaya karşı bir dava açtı ve mahkeme kendisini haklı buldu.

Debian GNU/Linux açık bir dağıtım ve dağıtımı gerçekleştiren kurulumun kendine güveni olduğundan "local"

Sabit Diski Linux İçin Bölümlere Ayırmak

Linux verileri için sabit diskte en az bir bölüm ve bir tane de sanal bellek için Swap bölmesi gerektiriyor. Linux DOS/Windows'un bulunduğu bir sabit diske kurulacaksa, bölmelere ayırma işlemi yapmak gerekiyor. Bunu verileri kaybetmeden

yapmak mümkün. Bu işlem için FIPS altında program geliştirildi. Bunun için ön şart verilerin sabit diskin ön bölümünde bulunuyor olmalarıdır. Defrag veya Speed Disk türü bir optimizasyon programıyla bu gerçekleştirilebilir.



Fdisk'ten daha çok işe yarıyor: Fips ile sabit diskin bölmelerini de değiştirebilirsiniz.

Log Dosyaları

Düzenli bir Unix sisteminde bazı hareketlerin ve durumların not edilmesi de gerekiyor. Bu sayede sorunlar kolay şekilde tanımlanabiliyor ve birtakım istatistikler yapmak mümkün oluyor.

Genelde kabul edilen Linux Filesystem Structure (FSSTND) vasıtasıyla dosya sisteminin genel yapısı tanımlanıyor. Kabul edilen log dosyalarının yerinin /var/log olduğu yönünde. Neredeyse tüm dağıtımlar kendi sistemlerini buna göre şekillendirdiler. Log dosyaları günlük, haftalık veya aylık olarak gözden geçirilmelidir. Yoksa bunların alan ihtiyaçlarıyla başa çıkmak mümkün olmaz. Bunun için cron (istenilen zamanlarda istediğiniz programları çalıştırıyor) tarafından bazı scriptler çalıştırılıyor. Bu scriptler bu görevi yerine getirebiliyorlar.

Log dosyaları Debian GNU/Linux'ta FSSTND'ye uygun olarak /var/log scriptler de /etc/cron altında bulunuyor. Konfigurasyon dosyaları FSSTND'ye göre /etc ve onun alt dizinlerinde bulunuyor.

bir alan da oluşturmak mümkün. Birası kurulum programı tarafından tanımlanıp kurulumu otomatik dahil ediliyor. Bu şekilde JFL asıl Debian GNU/Linux'ta bulunmayan paketleri CD'ye eklemiş.

Yeni bilgisayar sistemlerinde Debian GNU/Linux CD'si ile boot etmek mümkün. Boot etmek için sisteminizin bir diskete ihtiyacı varsa, Rescue disketi olarak tanımlanan bu boot disketini kitapçıkta anlatıldığı şekilde oluşturmak gerekiyor. Bu boot disketi ile boot ettikten sonra karşınıza antik bir Linux çıkıyor ve bununla kurulumu gerçekleştirmek mümkün oluyor.

Her kurulum aşamasından sonra kurulum programı o anki durumu kontrol ediyor. Duruma göre bundan sonraki menü oluşturuluyor. Klavye ve veri sistemi oluşturulduktan sonra, çekirdek modüller özel bir sürücü dis-


```
dselect - list of access methods
Access Method Description
-----
dselect - install from a CD-ROM
dselect - install from a hard disk partition (not yet installed)
dselect - install from a file system which is already installed
dselect - install from a file of floppy disks
dselect - install using the
Access method 'dselect'
dselect - install from an NFS server (not yet installed)
Installation requires the network, from an NFS server which not currently
installed.
The server should have contain the Packages.cd file from each distribution
area being installed (usually stable, contrib and non-free) as well as the
corresponding binary/Package files.
The network may for them to get this file via a (remote) copy of the
installation of dselect, or via a local copy of the same.
```

Debian programı Dselect'te ilk önce kurulumun nereden yapılacağı belirlenmeli.

ketiyle (drv1440.bin) kuruluyor.

Bundan sonra bir temel sistem kurulumuna geçiliyor. Söz konusu olan küçük bir Linux sistemi. Bu sistem kurulum için temel sistemi oluşturuyor. Sadece en önemli programları içerdiğinden, çok küçük bir alan kaplıyor. Ancak tek bir diske sığacak kadar da küçük değil.

Eğer CD'den boot ediyorsanız, kurulum programına temel sistemin CD üzerinden kullanılmasını söyleyebilirsiniz. Eğer bu çalışmazsa ikinci bir konsola geçin. Bunun için "Alt-F2" tuşlarını kullanın. Daha sonra

```
"mount -t iso9660 /dev/hdb /cdrom -o ro"
```

ile CD-ROM'u sisteme dahil edin. Eğer bu yöntem olmazsa, iki seçeneğiniz var. Birincisi için CD-ROM'daki temel sistemin bulunduğu dizini sabit diske kopyalamış olmanız gerekiyor. Bu dizin sabit diskte bulunuyorsa,

```
"mount /dev/hda1 /mnt"
```

yazarak bu dizine Linux'tan erişebilirsiniz. Diğer seçeneğiniz ise temel sistem disketleri oluşturmak. Bunları da rescue disketini oluştururken kullandığınız yöntemle oluşturuyorsunuz. Bundan sonra sistem konfigüre ediliyor ve lilo yerleştiriliyor. Daha sonraki adım ise bilgisayarın yeniden çalıştırılması.

Debian Programı Dselect Kurulumu Yönetiyor

Sistem yeniden çalıştıktan sonra bir root şifresi yermemiz gerekiyor. Bir de sizden normal bir kullanıcı oluşturmanızı istenecektir. Kullanıcıyı da

oluşturduktan sonra, dselect otomatik olarak çalışmaya başlıyor. Burada kurulumun nereden yapılacağını belirlemeniz gerekiyor. Heride Update'leri sisteme dahil etmek istediğinizde bu dizini değiştirmeniz mümkün.

Bu seçimden sonra bazı dizinleri belirtmeniz gerekiyor. Dizinlerin yerlerini yanlış yazdığınızda "Ctrl-C" ile işlemi iptal edip yeniden deneyebilirsiniz.

[S]elect ile paket seçimine başlayabilirsiniz. Burada karşınıza ilk başta dikkatli olarak okumanız gereken dselect hakkında kullanım bilgileri gelecek. Boşluk tuşuna basarak bu sayfadan çıkabilirsiniz. Soru işareti ile de bu sayfaya her zaman geri dönmeyi mümkün.

Paket seçimi yapacağınız bundan sonraki ekran, iki bölümden oluşuyor. Ekranın üst tarafında paketlerin listesi, alt tarafa ise paket hakkında genel bilgiler yer alıyor. Paketler için kullanılmış olan sıralama [o] ile değiştirilebiliyor. Paketlere bir göz atmak isteyenler [I] ile tam ekran görüntü alabilirler. Başlangıç için bu bölümde hiçbir paket seçmeden kurulumla geçmek tavsiye edilir. Dselect programını her zaman tekrar çalıştırıp istediğiniz paketleri silebilir veya ekleyebilirsiniz. Paket seçiminde [+] ile işaretlenmiş olanlar kuruluyor, [-] ile işaretlenmiş olan ise siliniyor.

Çalışmaların Otomatik Kaldırılması

Paket seçiminde başka paketlere ihtiyacı olan ya da bazı paketlerle birlikte çalışmayan seçimler yapılmış olabilir. Bu durumda paket bağımlıkları bozulur ve dselect çözüm önerileri olan bir başka pencere gösterir. Pencerenin alt kısmında hangi paketin sorun yarattığını görebilirsiniz. Önerileri bu şekilde kabul ederseniz Enter'e basın.

Bağımlılık problemlerinde kullanabileceğiniz tuşlar:

[Enter] değişiklikler kabul ediliyor

[D] Dselect tarafından yapılan değişiklikler geri alınıyor

[I] Dselect tarafından yapılan öneriler tekrar gösteriliyor

[i] üzerinde bulunulan paket hakkında bilgi almak için

[X] değişiklikleri iptal etmek için

[Q] değişiklik ve denetim yapmamak için

İlk bakışta bu teknik sinir bozucu gözükabilir. Ancak bu sayede bozuk bir sistemden korunmuş oluyorsunuz. Debian GNU/Linux'ta, iyi belirlenmiş bağımlılıklara sahip olmak ve kullanıcıya sağlam bir sistem sağlamak öncelik oluşturuyor.

Paket seçimini Enter ile terk ediyorsunuz. Bundan sonraki menü paketleri kuruyor. Bu aşama bir müddet zaman alıyor. Debian Linux'u bir araya getirenler, belirlenmiş standartları ve kullanıcının kendi ayarlarını yapmasını önemsediklerinden, sık sık ayarlamalar yapmak gerekiyor. Ancak bu ayarlamalar için harcanan vakit daha sonra fazlasıyla geri dönüşüyor.

Eğer bir paket konfigüre edilemezse, genelde daha sonra kullanılamıyor. Menüdeki [C]onfig ile bütün paketlerin konfigürasyonlarını yapmak mümkün. Bunun dışında bazı programlar (gpm, smail, eximmsqld) kendi kurulum programlarıyla geliyorlar. [E]

M.S. Ve J.K.'dan derleyen
Mete Turgal

```
dselect - install from a CD-ROM
dselect - install from a hard disk partition (not yet installed)
dselect - install from a file system which is already installed
dselect - install from a file of floppy disks
dselect - install using the
Access method 'dselect'
dselect - install from an NFS server (not yet installed)
Installation requires the network, from an NFS server which not currently
installed.
The server should have contain the Packages.cd file from each distribution
area being installed (usually stable, contrib and non-free) as well as the
corresponding binary/Package files.
The network may for them to get this file via a (remote) copy of the
installation of dselect, or via a local copy of the same.
```

Debian Linux'ta çalışmaların giderilmesi: Dselect kendisi çözüm önerilerinde bulunuyor.

Sorunsuz ve Mükemmel Sesler

20 ve 300\$ arasında değişen fiyatlarla Windows ve DOS oyunlarından ve multimedia uygulamalarından en güzel zevki almanızı sağlayacak çok değişik ses kartları mevcut. Ses kartı teknolojisi oldukça gelişmiş durumda, bir şey çalışmıyorsa veya ters gidiyorsa bunun nedeni çoğunlukla hatalı kullanımlar ve kurulumlardır.

Basit WAV dosyalarının çalınmasından MIDI enstrümanlarının bağlanmasına kadar ses kartlarının Windows altındaki kullanım spektrumu oldukça geniş. Ancak ses kartları genelde sistem seslerini çalmak, oyun oynamak ve müzik dinlemek için kullanılıyor. Ses kartlarının neden olduğu problemler çoğu durumda klasik Interrupt problemleridir, kötü ses kalitelerinin nedeni ise kullanılan anfil speakerların veya güçlendiricilerin yeterince uygun olmaması ve ses kartının ve bağlantılarının yanlış

konfigüre edilmesidir. Bu yazıda pratik çözümler bulabileceksiniz.

Yanlış Çıkış Yüzünden Ses Yok Veya Bozuk

Bir ses kartı değişik çıkışlar sunar. Çoğu model güçlendirilmiş bir çıkış yanında kalite olarak daha iyi, güçlendirilmemiş bir çıkış daha sunarlar. Pratikte bu çıkışları şu aygıtlar için kullanabilirsiniz:

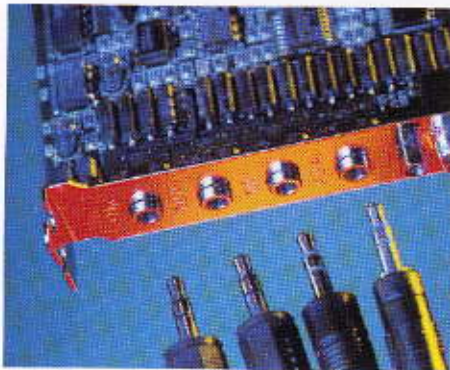
► **Anfil Speakerlar:** Kendi güçlendiricilerine sahip hoparlörleriniz varsa Line Out çıkışını kullanın. Anfil speakerların girişleri bu çıkışın

Doktor PC Problemlerinizi Çözüyor

Anakart, BIOS ve RAM	9/97
Sabit Diskler	10/97
Grafik Kartları	11/97
CD Sürücüler	12/97
Ses Kartları	1/98

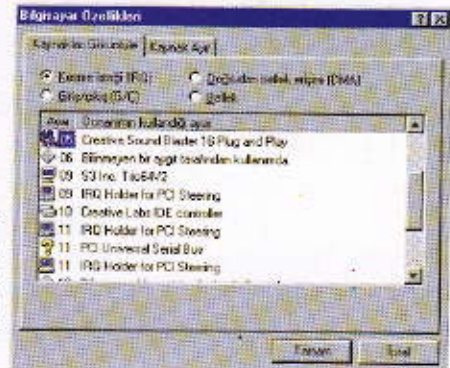
sağladığı çok daha düşük seviyeli bir genlik beklerler. Speaker çıkışını da kullanabilirsiniz, ancak bu durumda aşırı yüklenme ve anfilerin yanma tehlikesi söz konusudur.

► **Müzik Seti Bağlantısı:** Burada da



Her ses kartında çıkışların ve girişlerin anlamları hemen yanlarında açıkça belirtilmiştir. Doğru giriş ve çıkışları kullanmaya özen göstermelisiniz, aksi halde kolonlarınızı yakabilirsiniz.

No Problem:
Plug & Play kartı kendiliğinden sisteme tanıtmış kendini ve bu bilgisayarda Interrupt 5'i kullanıyor. Çok fazla bir seçeneği de yok zaten.



anfil speakerlarda olduğu gibi Line Out çıkışını kullanmalısınız. Müzik setinin girişleri düşük genliklere göre ayarlanmıştır ve ses kartının güçlendirilmiş çıkışlarına bağlandıklarında hasar görebilirler. Ayrıca bu çıkışa bağlanan bir müzik setindeki ses kalitesi de (bir sonraki sayfadaki kutuda da okuyabileceğiniz gibi) pek iyi olmayacaktır.

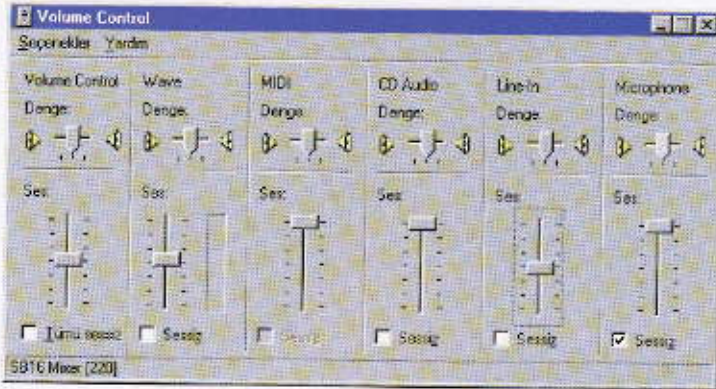
▲ **Normal Speakerlar:** Bunlar güçlendiricisi olmayan, çok değişik türleri olan bildiğimiz klasik hoparlörlerdir. Bunları doğal olarak Speaker çıkışına bağlamanız gerekir. Ancak burada da speakerların kaldırabileceği maksimum voltaja dikkat etmelisiniz. Çoğu ses kartının güçlendiricisi 4'ten 8 ohma kadar olan gerilimler için tasarlanmıştır. Bu aralıktaki değerler aşırsa güçlendirici chip çoğunlukla yanar.

▲ **Kulaklıklar:** Çoğu kulaklığı da yine aynı şekilde Spekar çıkışına bağlamanız gerekir. Bunun ses ayarını eski ses kartlarında kartın arka tarafından veya daha iyisi Windows altındaki bir yazılımla yapabilirsiniz. Kulaklığı sadece müzik CD'lerini dinlemek için kullanacaksanız CD-ROM sürücüsünün ön panelindeki kulaklık çıkışı da bunun için kullanabilirsiniz. Buna daha kolay ulaşabilirsiniz ve bu çıkış genelde daha iyi bir ses kalitesine sahiptir.

Mükemmel Ses Kalitesi İçin

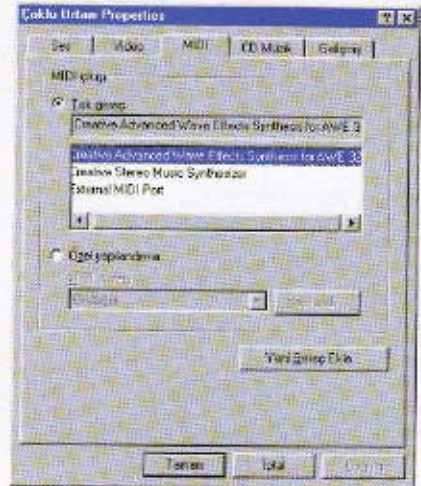
CD-ROM sürücüsünden müzik dinleyen veya sıkça MIDI parçaları çalan biri eski bir kurala dikkat etmeli: Ses kaynağı ile aramızda ne kadar çok transistör bulunursa kulaklıktan ve kolonlardan gelen ses de o kadar çok hissedilir.

Ses kartlarında bu şu demektir: Speaker ile tanımlanan güçlendirici çıkışları kullanmayın, bunun yerine güçlendirilmemiş Line Out çıkışını kullanın. Gerçi çoğu üretici hissettirici düşük yapıtaşları kullanmaya dikkat ediyorlar, ancak on kat daha pahalı



Mikrofon girişi (sağda) sürekli sonuna kadar açık tutulursa speakerlardan hiç de hoş olmayan hissettirici ve gürültüler gelebilir. Kayıtlardan sonra bu ayarı kapatın.

Hangi MIDI sürücüsünün kartınızın için en uygun olanı olduğunu bilmiyorsanız bu pencerede ilgili kayıtların tümünü deneyin. Sürücülerini etkinleştirmek için Windows'u yeniden başlatmanız gerekmiyor.



Kesik Sesler

Çoğu ses kartı konfigürasyonu ilginç sonuçlar gösterebilir: Windows'un bir sistem sesini çalarsınız, önce kısa bir ses duyarsınız, sonra ses birdenbire kesilir ve birkaç saniye sonra dosyanın sonuna gelinir. Bu kesintinin nedeni şudur: Ses kartı

ve büyük bir müzik setinde kullanılan teknolojiyi aynen kullanmak da elbette mümkün değil.

Interrupt'lar - Hayır mı Şer mi?

Interrupt'lar (IRQ) CPU'ya kesme istekleridir, pratik olarak tüm aygıtlar işlemciyle iletişim kurabilmek için bunlara ihtiyaç duyarlar. Çoğu ses kartında şu problem vardır: Bir yığın Interrupt'a ihtiyaç duyarlar.

▲ **8 Bitlik WAV Dosyalarının Çalınması:** Çoğu ses kartı Soundblaster standardıyla uyumludur ve 8 bitlik aygıt bölümü için WAV ve ses efekt-

bilgisayarın başka bir bileşeni (aygıtı) ile aynı Interrupt'ı paylaşmak zorunda bırakılmış. Bu yüzden de her iki bileşen de kilitlenmiyorlar, ancak sadece kısıtlı, yarıyapılamak çalışıyorlar. Bu çakışmayı Aygıt Yöneticisi (Bilgisayarım'a sağ tuşla, Özellikler'e sol tuşla tıklayarak) ile düzeltebilir-

lerini çalmak için Interrupt 5 veya 7'yi kullanırlar. Ancak mutlaka bu değerleri kullanmak zorunda değildir. Başka, boş IRQ'ler de aynı şekilde uygundur.

▲ **16 Bit Örnekleme:** Çalma ve kayıt bölümü ayrı ayrı olarak işletildiği için bazı kartlar bir IRQ'ye daha ihtiyaç duyarlar. Bunun için genelde 5. veya 10. IRQ'ler kullanılır.

▲ **MIDI:** Kartınızın MIDI portunu kullanmak istiyorsanız genelde üçüncü bir Interrupt'a daha ihtiyaç duyulur. Pratik olarak bu durumda da IRQ 9 kullanılır, yarı standart olarak kabul edilmiş durumda.

sinir: Bilgisayar simgesine çift tıklayın ve ses kartınızın sarı renkle işaretlenip işaretlenmediğini kontrol edin. Daha sonra ses kartınızın başka bir boş Interrupt'a ayarlanma imkanı olup olmadığını kontrol edin veya BIOS'un PNP And PCI Setup'unda Interrupt'ları Used By ISA olarak ayarlamaya çalışın. Böylece network, SCSI gibi diğer Plug & Play kartları kendilerine başka bir boş Interrupt değeri aramak zorunda kalırlar.

Süreklî Sinir Bozucu Sesler

Anfili speakerlar çoğunlukla monitörün hemen yanbaşımda veya kullanıcıya çok yakın bulunurlar: Bu anfili speakerlar sinir bozucu sesler, hisrtilar ve gürültüler çıkardıklarında çok çabuk çileden çıkabilirsiniz. Ancak önleminizi önceden alırsanız sinirlerinizi harap etmek zorunda da kalmazsınız:

► **Ses Ayarı:** Genelde speakerların düğmeleriyle ses sonuna kadar açılır ve ses kartının ses ayarı da arkasındaki ayarlayıcı veya Windows altındaki yazılımla oldukça düşük bir seviyede tutulur, ancak bu çok yanlış bir davranıştır. Anfili speakerlar veya müzik seti bu durumda ses kartı ve bağlantı kablosuna etki de bulunan her şeyi güçlendirirler; bilgisayar ortamında bu güç kaynağı, sabit diskler, monitör ve diğer harici aygıtlardır (yani genelde sinir bozucu sesler güçlendirilir). Bu yüzden: Ses kartınızın kendi ses ayarını dibine dayayıp, hoparlörlerin sesini de iyice düşürün, böylece daha kaliteli, gürültüsüz, hisrtilısız sesler elde edebilirsiniz. Yeri gelmişken şunu da belirtelim: Çoğu kullanıcı bazı ses kayıtları için kartın Windows altındaki Mixer'inde mikrophon girişini sonuna kadar açıyorlar ve kayıt işleminden sonra bu girişi tekrar kapatmayı unutuyorlar. Ses kartının mikrophon güçlendiricisi o kadar hassas ki, düşük rahatsız edici ses seviyelerini bile sinir bozucu gürültülere dönüştürebiliyor. Bu yüzden Mixer'deki bu

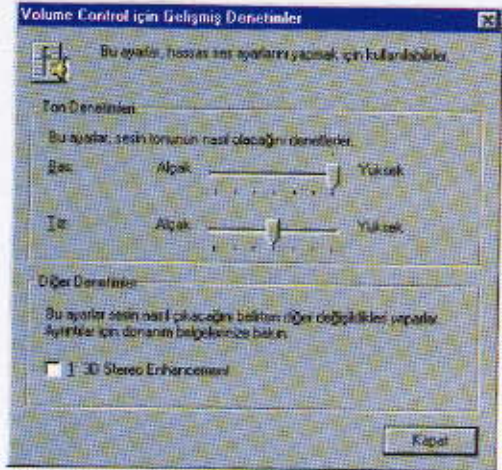
girişi mikrophonu kullanmadığınız zamanlarda tekrar iptal etmeyi unutmayın.

► **Kablo:** Çok uzun veya kırıkları olan kablolar da sinir bozucu seslerin kaynağı olabilirler. Bu yüzden transfer kablosunu büküp katlamadan veya girmeden mümkün olan en kısa uzunluğuna getirin. Kablolar zaten yeterince kısaysa bilgisayar açıkken ve speakerlar aktifken kablo ve fişler arasındaki bağlantılarla oynayın, sağa sola çevirin. Sinir bozucu sesler birdenbire kesilirse kabloyu değiştirmekten başka bir çareniz yok demektir.

► **Slotlar:** Tüm bu denemelerden sonra sinir bozucu sesler yine kesilmezse bilgisayarınızın derinliklerine doğru yola çıkmanız gerekir: Ses kartına başka bir boş slota (yuvaya) takmayı deneyin. Bu deneme pekala başarıyla sonuçlanabilir, zira PC'nin içerisinde de bu tip değişik, sinir bozucu seslerin kaynağı olabilecek frekanslar bulunur. Ancak BIOS'taki belirli bazı slotlar için ilgili ayarlara dikkat edin - bunları yeni konfigürasyona göre uyarlamamız gerekir.

Kötü MIDI Kalitesi

Çoğu ses kartı MIDI'de sadece sürücülerin ayarı doğru olmadığı için kötü ses kalitesi verirler. Bir örnek: Soundblaster AWE 32 ses kartınız var ve kartın Wavetable Synthesizer'ı olmasına rağmen MIDI'lerin kalitesinden memnun değilsiniz. Gerçek enstrüman kalitesinde sesler elde edebilmek için Windows 95'in Denetim Masası'na girin ve Çoklu Ortam'dan MIDI bölümüne geçin. Burada hangi sürücünün etkin olduğuna bakın, çoğunlukla MIDI için pek de uygun olmayan OPL2/OPL3 sürücülerini aktif olacaktır. Listedeki Creative Advanced Wave Effects Synthesis for AWE 32'yi seçin ve Uygula ve Tamam düğmelerine tıklayın. Hangi sürücünün kartınıza tam



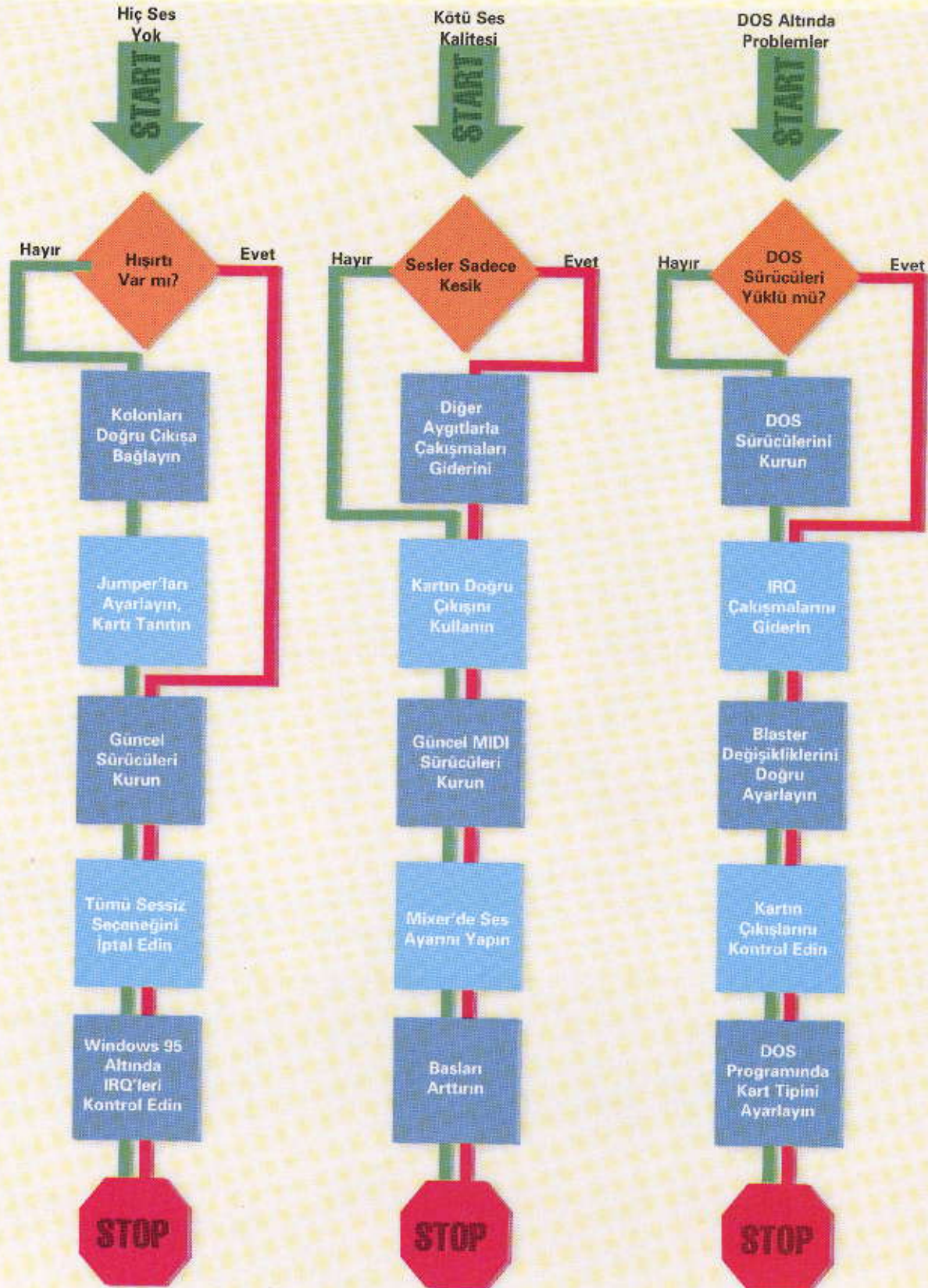
Daha fazla bas için yazılım ayarı: Çoğu ses kartının mixer'i ton denetimi yapabileceğiniz ayarlar da sunar. Bunun için Gelişmiş Denetimler'in seçilmesi gerekir.

olarak üyduğunu bilmiyorsanız deneme yanılma yolunu kullanabilirsiniz: Bir MIDI parçası çalın ve en güzel sesleri veren sürücüyü etkiye hale getirin.

Ayrıca Windows da size yardımcı olabilir: Aygıt Yöneticisi'ne girin ve "Ses, video ve oyun denetleyiciler" simgesine çift tıklayın. Sistem burada yazılımın hangi özel sürücülerini beraberinde kurduğunu gösterecektir. Hiçbir özel sürücü kurulmamışsa ve Pentium işlemciniz varsa yazılımla dalga sentezi tablosu (Software Wavetable) sağlayan başka bir sürücü de (Yamaha YSG gibi) kurabilirsiniz.

Baslar Çok Güçsüz

Hemen hemen tüm anfili speakerlar düşük bir ses ayarında daha güçlü basları kaldırabilirler. Windows çoğu ses kartında uygun bir bas ayarı seçeneğini de sunar, ancak bu ayara oldukça iyi gizlenmiştir ve ulaşmak için biraz uğraşmanız gerekecek. Standart ayarlarda baslar ve tizler yarıya kadar açılmıştır. Kartınızın Mixer'i bu tip bir ayar sunuyorsa buna görev çubuğundaki hoparlör simgesine çift tıklayıp açılan pencereden "Seçenekler - Gelişmiş denetimler" simgelerine tıkladıktan sonra çıkan Gelişmiş düğmesine tıklayarak ulaşabilirsiniz. Şimdi Ton Denetimleri-



Joystick Çalışmazsa

Windows 95 oyunları için Denetim Masası'nda Oyun Çubuğu (Joystick) adında bir simge bulacaksınız. joystick kalibrasyonu için bu simgeye çift tıklamanız gerekiyor. Joysticki düzgün bir şekilde ses kartının Game portuna bağladıysanız, ancak Windows Joystick'inizi tanımadıysa öncelikle ses kartının Game portunun aktif halde olup olmadığını kontrol edin. Çoğu ses kartında bunun için genelde JoyEn (Joystick

Enabled) adında bir jumper bulunur. Buraya genelde bir jumper takmanız gerekir. Ancak Windows Aygıt Yöneticisi'nde bu portu yanlış yönetiyor olabilir. Bunun için Aygıt Yöneticisi'ne girin ve "Ses, video ve oyun denetleyiciler" simgesine çift tıklayın. Burada "Oyun Bağlantı Noktası Eğlence Çubuğu" sarı renkle işaretlenmişse genelde bir kaynak çalışması var demektir. Windows ilgili sürücülerini Plug & Play ses kartıyla problem-

ler çıktığı için iki defa kurmuş olabilir. Bu tip bir durumda işaretli sürücüyü çift tıklayın ve Genel bölümündeki Aygıt Kullanımı altındaki kutucuklardaki onay işaretini kaldırın. Daha kötü durumlarda ise işaretli kayıda çift tıklayın ve Sürücü bölümüne geçin ve Sürücüyü Güncelleştir ile ses kartının güncel sürücülerini tekrar kurun. Windows 95 b sürümünde ise bu yol çoğunlukla portu doğru ayarlamak için tek seçenektir.

Eksik Blaster Değişkenleri

DOS uygulamaları açılırken bir Blaster değişkeninin eksikliğinden "şikayet ederler". Burada genelde AUTOEXEC.BAT dosyasındaki bir sürücü kaydının eksikliği söz konusu-

sudur. Bu DOS'ta SET BLASTER=A220 I7 D1 biçiminde bir ortam değişkenidir.

Kendi ses kartı sürücüsü olmayan DOS programları bu değişkene ihtiyaç duyarlar. Burada dikkat etmeniz gereken nokta ses kartınızın ayarla-

rını bilmek ve gerekli parametreleri doğru şekilde ayarlamaktır. A değişkeni kartın Port adresini (genelde 220), I ise Interrupt'ı (5 veya 7 gibi), D ise DMA kanalını ifade eder. Çoğu ses kartı burada DMA 1 kanalını kullanırlar. □

85

KLASİK VE MULTİMEDYA BİLGİSAYARLARDA ÇOK UYGUN

FİYATLAR

BRAIN® Computer

Satış-Eğitim-Danışmanlık ...

MULTİMEDYA ÜRÜNLERİ

YAZICILAR

NOVELL-NETWORK-NT

TİCARİ PROGRAMLAR

BİLGİSAYAR

BRAIN®'DEN ALINIR

BRAIN®'DE ÖĞRENİLİR...

BRAIN® Computer

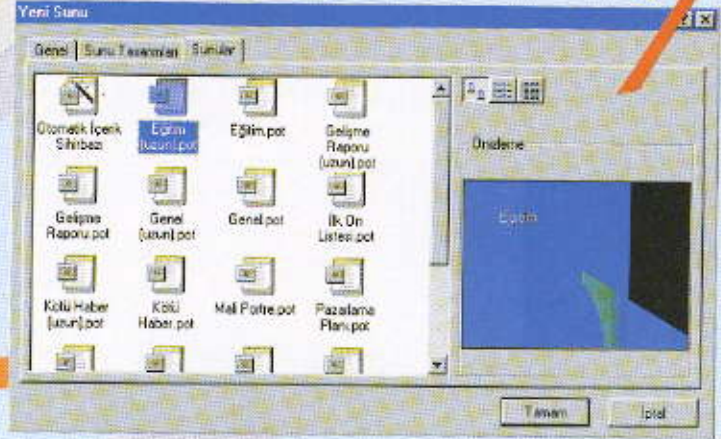
649 \$
166 MMX



Halaskargazi Cd. No:297/1 Osmanbey - İSTANBUL Tel: (0 212) 248 12 03 - 248 12 93 Fax: (0 212) 240 16 93

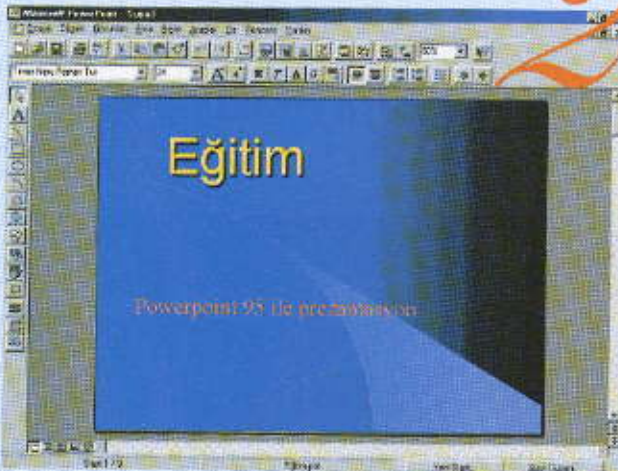


Powerpoint 95 ve içerdği
biçimler sayesinde çok kısa
sürede slaytlar
yaratabilirsiniz.
İşte sadece sekiz adımda
komple bir prezantasyon...



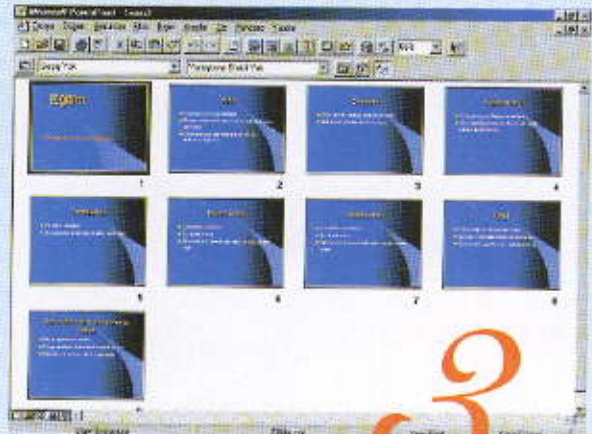
Powerpoint 95 ile prezantasyonlar yapmak oldukça kolay. Şimdi BAŞLAT - PROGRAMLAR kısmından Powerpoint'ı çalıştırın ve DOSYA menüsünde YENİ seçeneğini tıklayın. Burada uygun biçimi seçin ve SUNULAR kısmında EĞİTİM.POT simgesini çift tıklayın. Böylece Powerpoint basit prezantasyonlara oldukça uygun olan bu biçim ile çalışır.

Powerpoint ile prezantasyonlar

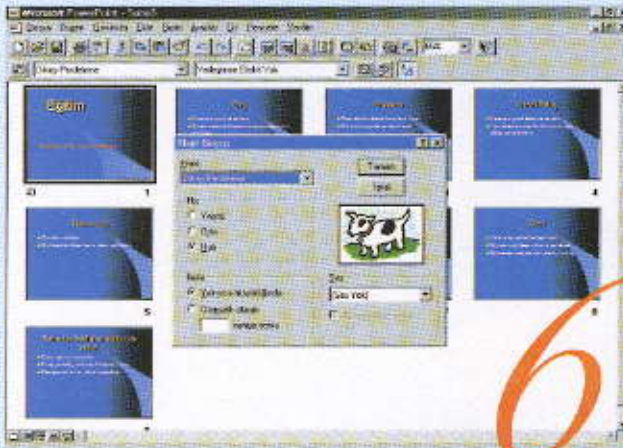
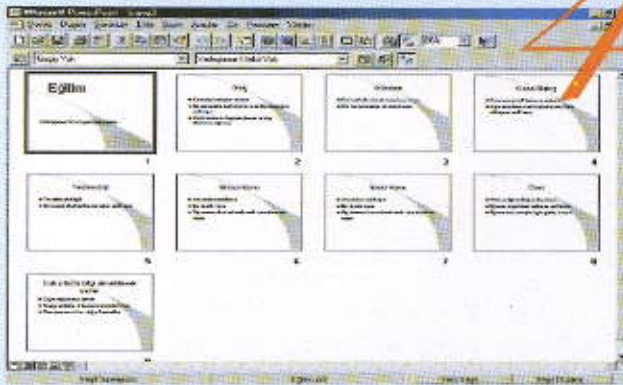


Bu biçim dokuz slayttan oluşur. Bunu ekranın sol alt köşesinde görebilirsiniz. Örnek metni kendi verileriniz ile değiştirmeniz mümkün. Bunun için metni tıklayın ve kendi metniniz yazın. Bir slayt ile işiniz bittiginde kaydırma çubuğunda bulunan aşağıya doğru ok simgesini tıklayarak bir sonraki slayta geçin ve burada da örnek metni değiştirin.

Tüm metinleri girdikten sonra bütün slaytların ekranda gösterilmelerini sağlayın. Bunun için GÖRÜNÜM menüsünde SLAYT SIRALAYICISI seçeneğini tıklayın ve kaydırma çubuğunu kullanarak slaytları inceleyin. Burada tek tek slaytları ya da birbirleri ile bağlantılı olan alanları kaydırabilir ve böylece slaytların sırasını değiştirebilirsiniz.



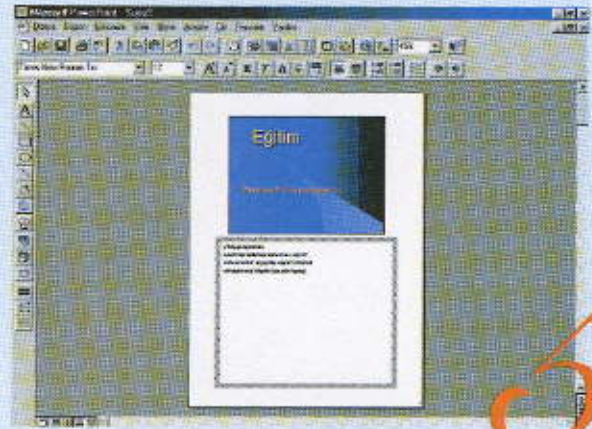
Slaytlarınızı bastırmak istiyorsanız, siyah-beyaz biçimlerini de kontrol etmelisiniz (tabii eğer renkli yazıcınız yoksa). Böylece verilerin ve metinlerin siyah-beyaz yazıcıdan alacağınız çıktıda da düzgün bir biçimde gösterileceklerinden emin olabilirsiniz. Slaytların siyah-beyaz gösterilmelerini sağlamak için yine GÖRÜNÜM menüsünden SİYAH BEYAZ seçeneğini tıklamalısınız. Tekrar bu seçeneği tıklayarak renkli görünüme geçebilirsiniz.



Çeşitli efektler sayesinde prezantasyon sırasındaki slayt geçişlerini ilginç hale getirebilirsiniz. Firma prezantasyonlarında çok süslü efektler kullanmaktan kaçının. Bunun yerine her slayt için geçerli olan basit bir efekt seçin. Bunun için GÖRÜNÜM menüsünden SLAYT SIRALAYICISI görünümüne geçin ve DÜZEN menüsünde TÜMÜNÜ SEÇ seçeneğini tıklayın. Şimdi sol taraftaki listeden tüm slaytlar için geçerli olacak bir efekt seçebilirsiniz (örneğin Dikey Perdeleme).

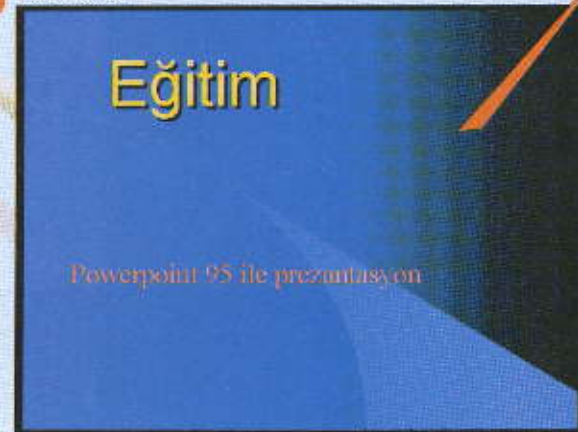


Prezantasyonunuzu Powerpoint 95'e sahip olmayan bilgisayarlarda da sunmak istiyorsanız, bir Runtime sürümü oluşturmamız. Bunun için prezantasyonunuzu, DOSYA menüsünde bulunan PAKETLE ve GÖNDER seçeneğini tıklayarak bir ya da daha fazla diskete kaydedin. Kayıt sırasında "PowerPoint Görüntüleyici"yi de kaydetmek istediğinizi belirtin.



Prezantasyon sırasında aktaracağınız önemli bilgileri not olarak slaytlara ekleyebilirsiniz. Bu notları yazabilmek için GÖRÜNÜM menüsünde NOT SAYFALARI seçeneğini tıklamalısınız. Slaytın altında açılan alana istediğiniz metni yazabilirsiniz. DOSYA menüsünde YAZDIR seçeneğini tıkladığınızda bu notlar slaytlar ile birlikte yazıcıya basılır.

Şimdi yaptığımız prezantasyonu seyredebilirsiniz. Bunun için GÖRÜNÜM menüsünde SLAYT GÖSTERİSİ seçeneğini tıklayın ve prezantasyonu tam ekran olarak izleyin. Bir hata gördüğünüzde ESC tuşu ile prezantasyonu kesebilir ve hatayı düzeltebilirsiniz.



CHIP

Chipucu
Katalogu

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Katalogu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloga dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Katalogu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

1 **DENETİM MASASI**: SİSTEM SESLERİNİN SÜRÜKLE-BIRAK İLE KURULMASI

SİSTEM: LOGVIEW İLE PROTOKOL DOSYALARININ KONTROL EDİLMESİ

2 **KURULUM**: FULL SÜRÜM OLMADAN UPDATE SÜRÜMÜNÜN KURULMASI

SİSTEM: BİR DOS PROGRAMI ÇALIŞMADAN ÖNCE PARAMETRE SORULMASI

MENÜ: SÜRÜCÜLERİN MENÜLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

MS-DOS KOMUT SİSTEMİ: DİZİNİN İÇERİKLERİNİN SORU SORULMADAN SİLİNMESİ

WINDOWS 3.1

3 **PROGRAM YÖNETİCİSİ**: UZUN DOSYA İSİMLERİNİN SİMULE EDİLMESİ

PROGRAM YÖNETİCİSİ: GİZLİ PROGRAMCI

UYGULAMALAR

4 **EXCEL 7.0**: ÖNİZLEME FONKSİYONUNDA GÜVENLİK BOSLUĞU

EXCEL: SATIR YÜKSEKLİĞİNİN VE SÜTUN GENİŞLİĞİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ

WORD: SERİ MEKTUPLARDA DOĞRU SAYFA NUMARALANDIRILMASI

DONANIM

5 **KLAVYE**: FARKLI KLAVYE BİÇİMLERİNİN WINDOWS 95 VE NT 4.0 ALTINDA AYNI ANDA KULLANILMASI

BİLGİSAYAR: ÜZERİNDE WINDOWS 95 VE NT 4.0 KURULU OLAN BİLGİSAYARDAKİ PROBLEMLERİN ÇÖZÜMÜ

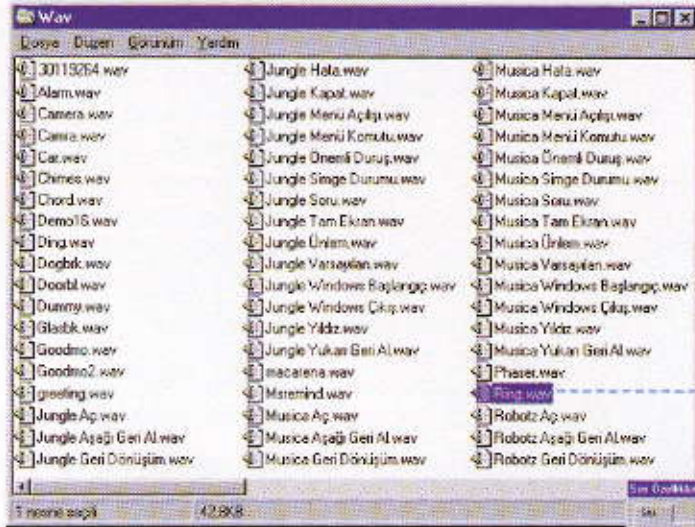
BİLGİSAYAR: YEĞİN DONANIMLARIN WINDOWS 95 ALTINDA HIZLI KURULUMU

DENETİM MASASI: Sistem seslerinin sürükle-bırak ile kurulması

BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI - SES seçeneği üzerinden Windows 95'in sistem seslerini değiştirebilirsiniz. Bu bölümde sadece sistem tarafından sunulan "Düzen"leri kullanmak zorunda değilsiniz. Siz de sisteminizdeki sesleri biraraya getirebilir ve "Farklı Kaydet" seçeneği ile kendi ses düzeninizi oluşturabilirsiniz.

Windows 95'in açılış ya da bir pencerenin küçültülmesi gibi sistem olaylarına ses atamak için çeşitli seçenekleriniz var. Sistem tarafından sunulan düzenlerin içinden bir ses seçebilir ya da belli bir WAV dosyasını bir sistem olayı ile ilişkilendirebilirsiniz. İkinci seçenek için GÖZAT seçeneğini kullanmalısınız.

Ancak bunun daha kolay bir yolu da var. Öncelikle, birden fazla olaya kişisel sesler atamak istiyorsanız, sürükle-bırak metodunu kullanabilirsiniz. Bunun



Kolayca: Ses dosyasını uygun sistem olayı üzerine sürükleyin.

için "Ses özellikleri" penceresinin yanına gerekli ses dosyalarının bulunduğu dizin penceresini açmalısınız. Şimdi üzerine çift tıklayarak Windows 95'in Ses Kaydedicisi ile dinleyebileceğiniz bir ses dosyasını "Ses özellikleri" penceresindeki OLAYLAR listesinde bulunan ifadelerden birinin üzerine taşıyın.

Ses dosyasını uygun yerde bıraktığınızda SES bölümündeki AD alanında bu ses dosyasının tam yolu gösterilir. UYGULA üzerine tıkladığınızda değişiklikler geçerli olur, ancak aktif ses düzenine kayde-

dilmezler. Yeni ses düzenini kaydetmek için FARKLI KAYDET seçeneğini tıklayarak düzene yeni bir isim vermeli ya da kayıtlı olan bir ses düzeninin üzerine kaydetmelisiniz.



Böylece yeni bir sistem sesi tanımlamış oldunuz.

SİSTEM: Logview ile protokol dosyalarının kontrol edilmesi

Windows 95 açılış sırasındaki olayları Log adı verilen dosyalara yazar. Bu dosyalarda örneğin hangi programların, sürücülerin ya da modüllerin yüklendiğini ve bu yüklemeler sırasında problem çıkıp çıkmadığını görebilirsiniz.

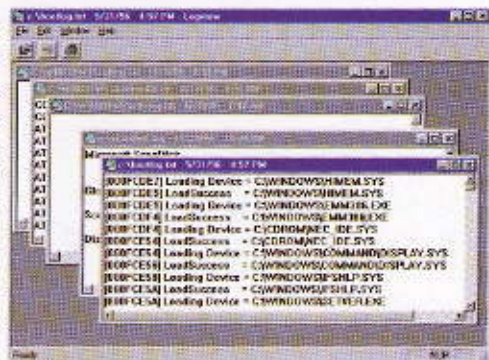
Oluşturulan bu Log dosyaları sayesinde açılış sırasındaki problemlerin kaynağını bulmanız ve problemleri gidermeniz mümkündür.

Logview programı gerekli dosyaları ekran üzerinde düzenli bir şekilde gösteriyor (resimde görebilirsiniz). Bu yardımcı programı Windows 95 CD'sinde bulunan OTHER\MISC\LOGVIEW dizininde bulabilirsiniz. Programı çift

tıklayarak direkt CD'den çalıştırabilir ya da önce sabit diskte belli bir dizine

kopyalayabilirsiniz. Programın ayrıca kurulması gerekmiyor.

**Kontrol
iyidir:
Logview
sayesinde
açılış
sırasında
her şeyin
yolunda
gidip
gitmediğini
kontrol
edebilirsiniz**



KURULUM: Full sürüm olmadan Update sürümünün kurulması

Windows 95'in Update sürümü kurulum sırasında sistem üzerinde bir Windows sürümü olup olmadığını kontrol eder. Eğer yoksa, kurulumu gerçekleştiremezsiniz. Özellikle sisteminizin sabit diskini değiştirdiğinizde ve Windows 95'i direkt olarak kurmak istediğinizde bu problemle karşılaşabilirsiniz. Bu durumda Windows 3.1'i ya da WfW'u tekrar kurup, daha sonra Windows 95'i kurmak mı gerekiyor? Hayır. Bu sıkıcı işten kurtulabilirsiniz. Windows 3.1'in birinci disketini sürücüye yerleştirip bunu Setup programına bildirirseniz, Windows 95'i sisteminize kurabilirsiniz. Böylece kurulum sisteminde bir Windows sürümü varmış gibi sorunsuz şekilde devam eder.

MS-DOS KOMUT İSTEMİ: Dizin içeriklerinin soru sorulmadan silinmesi

Bir dizinin içeriğini "DEL *.*" komutu ile silmek istediğinizde her defasında güvenlik sorusu sorulur. E'yi seçerek bu soruyu onayladığınızda dizindeki dosyalar silinir. Bu sorunun sorulmasını engellemek istiyorsanız, iki yıldız arasındaki noktayı atın. "DEL *.*" komutu aktif dizin içindeki tüm dosyaları hemen siler. Ancak alt dizinler yine oldukları yerde kalırlar.

SİSTEM: Bir DOS programı çalışmadan önce parametre sorulması

Windows 95 altında bir DOS programını her defasında farklı parametreler ile çalıştırmak istiyorsanız, bu programın kısayoluna bir ekleme yapmalısınız. Kısayol üzerine sağ tuşla

tıklayın ve menüden ÖZELLİKLER'i seçin. "... Özellikleri" penceresinde PROGRAM bölümüne geçin. Burada "Komut Satırı"nın sonuna bir "?" ekleyin. Daha sonra UYGULA seçeneğini tıklayarak değişikliklerin geçerli olmasını sağlayın ve TAMAM'ı tıklayın. Değiştirdiğiniz kısayol üzerinden programı tekrar

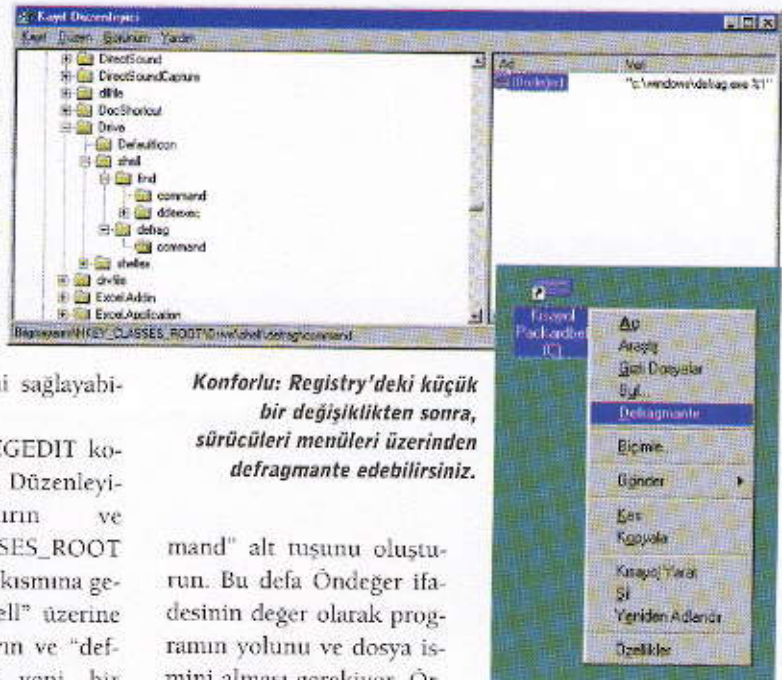
çalıştırdığınızda bir pencere açılacak. Bu pencereye bir ya da daha fazla parametre yazabilirsiniz. Programı başka bir kısayol üzerinden çalıştırsanız parametre penceresi açılmaz. Böylece, birkaç kısayol oluşturarak DOS programını sabit parametreler ya da sizin belirleyeceğiniz değişken parametreler ile çalıştırmanız mümkün.

MENÜ: Sürücülerin menülerinin geliştirilmesi

Belli bir sürücüyü defragmente etmek için uzun menü seçeneklerinden sonra (Başlat - Programlar - Donatılar - Disk Birleştiricisi) uygun sürücüyü seçmeniz gerekiyor. Ancak üzerine sağ tuşla tıkladığınızda açılan menüye yeni bir ifade ekleyerek sürücünün daha hızlı bir şekilde düzenlenmesini sağlayabilirsiniz. Bunun için REGEDIT komutu ile Kayıt Düzenleyici'yi çalıştırın ve <HKEY_CLASSES_ROOT \ Drive \ shell> kısmına geçin. Şimdi "shell" üzerine sağ tuşla tıklayın ve "defrag" isminde yeni bir "Tuş" oluşturun. Yeni tuşu tıkladığınızda sağ bölümde "Öndeğer" "Ad"ını göreceksiniz. Bu ifadeyi çift tıklayın ve "&Defragman-te" değerini verin. Burada

ki "&" ifadesi seçeneğin menüde hangi tuş ile seçilebileceğini gösteriyor. (D) tuşu yerine örneğin (G) tuşu ile seçim yapmak istiyorsanız, değer olarak "Defrag&gmante" yazmalısınız. Şimdi "defrag" tuşunu sağ tuşla tıklayın ve "com-

rag programının belli bir sürücü olmaksızın normal şekilde çalışmasını istiyorsanız, bu parametreyi kaldırın. Şimdi bir sürücünün üzerine sağ tuşla tıklayın; açılan menüde "Defragman-te" seçeneğini göreceksiniz. Bu seçeneği tıkladığınızda



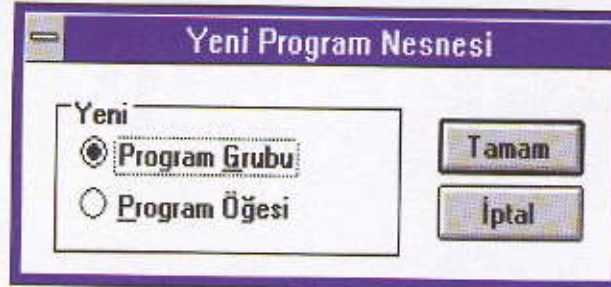
Konforlu: Registry'deki küçük bir değişiklikten sonra, sürücüler menüleri üzerinden defragmente edebilirsiniz.

mand" alt tuşunu oluşturun. Bu defa Öndeğer ifadesinin değer olarak programın yolunu ve dosya ismini alması gerekiyor. Örneğimizde bu değer şöyle: C:\Windows\defrag.exe %1. "%1" parametresi programın normal olarak değil, uygun sürücü ile başlamasını sağlıyor. Def-

anızda Defrag programı sürücünün fragman-te derecesini gösterecek ve bu sürücünün düzenlenmesinin gerekip gerekmediğini bildirecek.

PROGRAM YÖNETİCİSİ:**Uzun dosya isimlerinin simüle edilmesi**

Windows 95 altında uzun dosya isimleri dokümanların yönetimini oldukça kolaylaştırıyorlar. Biraz uğrarak Windows 3.1 altında da dokümanlara birer uzun isim vermeniz ve böylece yönetimlerini kolaylaştırmanız mümkün. Bunun için ilk olarak yeni bir grup dosyasına ihtiyacınız var. Program Yöneticisi'nde DOSYA - YENİ - PROGRAM GRUBU seçeneğini tıklayarak bunu yaratabilirsiniz.



Yeni grup: İlk olarak önemli dokümanlarınızı yerleştireceğiniz yeni bir program grubu oluşturmalsınız.

Açılan pencerede TANIM alanına grubun ismini (örneğin "Önemli Dokümanlar") yazın ve TAMAM seçeneğini tıklayın. Şimdi dokümanlarınızı bu gruba

yerleştirebilirsiniz. Bunun için önce grup penceresini açın ve Program Yöneticisi'nde DOSYA - YENİ - PROGRAM ÖGESİ seçeneğini tıklayın.

Şimdi TANIM alanına 40 karakter uzunluğunda anlamlı bir doküman ismi yazabilirsiniz. "Komut Satırı" kısmında uygun dokümanın tam yolunu belirtmelisiniz, örneğin

C:\MEKTUPLAR\1997MALIYE.DOC. Dosyanın yolunu bilmiyorsanız, GÖZAT seçeneğini tıklayarak dosyayı seçmeniz mümkün. Bu durumda GÖZAT penceresindeki LİSTELENECEK DOSYA TÜRÜ kısmında TUM DOSYALAR (*.*)'ı seçmelisiniz. Böylece sadece program dosyalarını değil, dokümanları da görebilirsiniz. Dosyayı bulduğunuzda çift tıklayarak seçin ve TAMAM'ı tıklayarak PROGRAM ÖGESİ ÖZELLİKLERİ penceresini kapatın. Dosya türü ve uygulama arasındaki ilişki sayesinde, yeni simgeyi çift tıklayarak uygulamayı çalıştırabilir ve uygun dosyanın açılmasını sağlayabilirsiniz.



Düzen: Uzun dosya ismine sahip olan okümanlarınızı daha kolay şekilde yönetebilirsiniz.



Uzun dosya isimleri: "Tanım" kısmına yazabileceğiniz dosya ismi 40 karakter uzunluğunda olabilir.

PROGRAM YÖNETİCİSİ:
Gizli Programcı

Hiç Windows 3.1'i kimin geliştirdiğini görmek istediniz mi? Bunun için Program Yöneticisi'nde BİLGİ - PROGRAM YÖNETİCİSİ HAKKINDA seçeneğini tıklayın ve CTRL ile SHIFT tuşlarına basın. Pencerenin sol üst köşesinde bulunan Windows logosunu çift tıkladığınızda ilk önce bir şey olmayacak.

TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın. Daha sonra tekrar BİLGİ - PROGRAM YÖNETİCİSİ HAKKINDA

seçeneğini tıklayarak pencereyi yeniden açın ve CTRL ile SHIFT tuşlarına basarak Windows logosu-

nu bir defa daha çift tıklayın. Bir kutucuk içerisinde Windows logosunu gösteren küçük bir animasyon göreceksiniz. Henüz bitmedi, devamı var. TAMAM'ı tıklayıp pencereyi kapatın ve aynı işlemi tekrarlayın. Böylece Windows 3.1'i geliştiren programcılarının isimlerini görebilirsiniz. Listeyi size takdim eden figür her defasında değişiyor. Başka bir figür görmek için tüm işlemi tekrarlamalısınız.



Windows'u geliştirenler: Birkaç ilginç işlem sonunda Windows 3.1'i kimlerin geliştirdiğini öğrenmeniz mümkün.

EXCEL 7.0: Önizleme fonksiyonunda güvenlik boşluğu

Sık sık Excel ile çalışan kullanıcılar onlarca Excel dosyasına sahip olurlar. Belli bir dosya arandığında, zaman zaman Windows 95'in uzun dosya isimleri bile yardımcı olmayabilir. Bu durumda doğru dosyanın kolayca bulunabilmesi için Önizleme fonksiyonu oldukça faydalı olabilir. Önizleme fonksiyonunu aktif hale getirebilmek için, dosya açırken DOSYA menüsünden ÖZELLİKLER'i seçmeli ve alt bölümdeki

ÖNİZLEME RESMİNİ KAYDET seçeneğini aktif hale getirmelisiniz. Böylece, bir dosyayı DOSYA - AÇ komutu ile açmak istediğinizde, AÇ penceresinde üzerine tıklayarak dosyanın sol üst köşesini Önizleme bölümünde görebilirsiniz. Tabii ki daha önce AÇ penceresinde ÖNİZLEME simgesini tıklamalısınız. Ancak Önizleme fonksiyonu dosyayı bir şifre ile koruma altına aldığınızda da aktif durumda bulunuyor. Başka kişilerin dosyanızın içeriğini görmelerini istemiyorsanız, dosyanıza bir şifre verebilirsiniz. Bunun için, DOSYA - FARKLI

EXCEL: Satır yüksekliğinin ve sütun genişliğinin değiştirilmesi

Excel'de satırların yüksekliğini ya da sütunların genişliğini değiştirmek için birçok seçenek mevcut. Bunlardan en kolayı tabii ki fare ile satır ya da sütunlara ait simgelerin (sayı ve harfler) çizgilerine tıklamak ve fareyi sürükleyerek bunların yükseklik ya da genişliklerini değiştirmek. Bir Excel tablosu içinde tek tek satır ya da sütunlar için kullanılan bu fonksiyonu birden fazla ve bağımsız satır ya da sütunlar için de kullanabilirsiniz.

Bunun için CTRL tuşunu basılı tutun ve yüksekliğini değiştirmek istediğiniz satırları simgelerine tıklayarak tek tek seçin. Daha sonra CTRL tuşunu bira-

kin ve seçtiğiniz satırlardan birinin yüksekliğini farenin yardımı ile değiştirin. Farenin sol tuşunu bıraktığınızda işaretli olan diğer satırlar da aynı yüksekliğe sahip olacaklar. Aynı şekilde, birbirlerinden bağımsız olan sütunların genişliklerini de belirlemeniz mümkün. Bu metod bir hücrenin boyutunu değiştirdikten sonra, bu hücrenin tekrar diğerleri ile aynı boyuta sahip olmasını istediğinizde de yararlı oluyor.

Bu durumda, farklı boyuta sahip olan hücre de dahil olmak üzere aynı yükseklik ya da genişliğe sahip olacak tüm satır ya da sütunları işaretleyin. Bu sayede, hücrelerden birinin boyutunu fare ile önce değiştirip, daha sonra yine aynı boyuta getirerek tüm hücrelerin eşit yükseklik ya da genişliğe sahip olmalarını sağlayabilirsiniz.



Güvenlik sorunu: Şifre verildiği halde dokümana göz atmak mümkün olabiliyor.

KAYDET seçeneği ile dosyayı kaydederken SEÇENEKLER'i tıklamanız yeterli. Açılan pencerede bir şifre belirleyebilirsiniz. Böylece yetkisi olmayan kişilerin bu dosyayı açmaları-

nı ve incelemelerini engellemiş olursunuz. Ancak ÖNİZLEME RESMİNİ KAYDET seçeneği aktifken bu kişiler sınırlı da olsa dosyanıza bir göz atma imkanı bulabilirler.

WORD: Seri mektuplarda doğru sayfa numaralandırılması

Kelime işlem programı olan Word'de birden fazla sayfaya sahip olan seri mektuplar bastırmak istediğinizde bir problem ile karşılaşırız. Eklenen dokümandaki sayfa numarası olması gerektiği gibi her defasında yeniden başlanmaz. Aksine, eklenen yeni doküman tüm dokümanın devamı şeklinde numaralandırılır.

Bu problemi çözmek için yeni bir doküman oluşturmanız gerekiyor. Küçük bir seçenek sayesinde sorunu gidermek mümkün. İlk olarak eklenen dokümanda EKLE menüsünde SAYFA NUMARALARI seçeneğini tıklayın.

BIÇIM seçeneğini tıkladıktan sonra "BAŞLANGIÇ: 1" seçeneğini aktif duruma getirin ve TAMAM simgesini tıklayarak pencereyi kapatın. Word'ün her defasında yeni numaralandırma yapmasını istemiyorsanız bu seçenek pasif olmalı.

Bu değişikliğin bütün dokümanları etkilediğine dikkat edin. Tüm dokümanı bastırdıktan sonra bu seçeneği tekrar iptal etmelisiniz, aksi halde Word birden fazla bölüme sahip olan dokümanların numaralandırılması sırasında hata yapar.

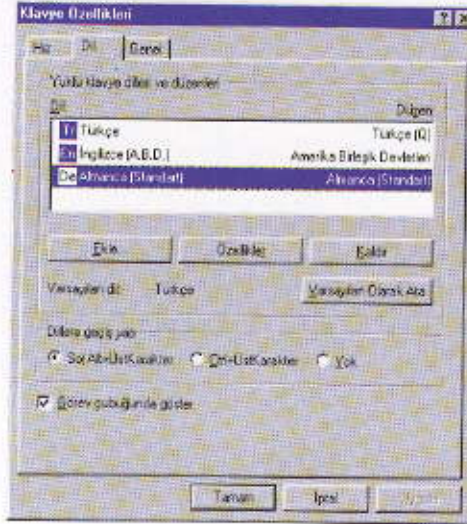


Doğru numaralar: Word'ün seri mektupları doğru numaralandırması için bu seçeneği aktif olmalı.

KLAVYE:

Farklı klavye biçimlerinin Windows 95 ve NT 4.0 altında aynı anda kullanılması

Örneğin bir Alman firması ile çalışıyorsanız, bazı Almanca mektuplar yazmak istediğinizde problemlerle karşılaşabilirsiniz; çünkü Alman alfabesinde bulunan özel harfler Türkçe klavyede yer almazlar. Bu durumda, Windows 95 ve NT 4.0 zaman kaybına neden olan sembollerle uğraşmanızı engellemek için Türkçe klavyenin yanında bir ya da daha fazla klavye biçimini (örneğin Almanca)



Uluslararası: Windows 95 ve NT 4.0 altında birden fazla klavye biçimini aynı anda kullanabilirsiniz.

kullanmanıza olanak tanıyorlar. Bunun için DENETİM MASASI'ni açın ve KLAVYE seçeneğini çift tıklayın. Açılan pencerede DİL, bölüme geçin. Burada EKLE seçeneğini tıklayarak DİL EKLE bölümünden Almanca ifadesini seçebilirsiniz.

Windows 95 ve NT 4.0 aktif olan diller arasında tuş kombinasyonları ile geçiş yapabilmenizi sağlıyorlar. Ayrıca "Görev Çubuğu" üzerinde bulunan simge sayesinde de bir dil seçebilirsiniz. Bu simge aktif olan dili gösterir. Üzerine tıkladığınızda açılan listeden kullandığınızda başka bir dil seçmeniz mümkün.



Hızlı geçiş: "Görev Çubuğu" üzerinden kullandığınız diller arasında geçiş yapabilirsiniz.

BİLGİSAYAR:

Yeni donanımların Windows 95 altında hızlı kurulumu

Sisteminize yeni bir donanım eklediğinizde bunu Windows 95'e bildirmelisiniz. Bu "Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı"nın yardımı ile gerçekleşiyor. Bu programı BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI - YENİ DONANIM EKLE seçeneği üzerinden çalıştırabilirsiniz.

ILERİ seçeneğini tıkladıktan sonra iki seçeneğiniz var: Ya Windows 95 yeni

donanımı otomatik olarak bulacak ve kurulumu gerçekleştirecek ya da siz yeni donanımı tanıttıracaksınız. Donanımın otomatik olarak bulunmasını istiyorsanız "Evet (Önerilen)" seçeneğini, kendiniz tanıtmak istiyorsanız "Hayır" seçeneğini işaretleyin ve tekrar ILERİ'yi tıklayın.



Sıkıcı: Windows 95'in otomatik donanım tanıma işlemi oldukça uzun sürüyor.

Otomatik tanıma başlangıçta çok pratik bir fonksiyon gibi görünse de bazı dezavantajları var. Bunlardan biri seyrek de olsa sistemin kilitlenmesine yol açabilmesi. Bu durumda donanımı tanıtmadan önce açık olan uygulamalardaki tüm verileri kaydetmiş olmanız gerekiyor. En önemli ise özellikle eski sistemlerde yeni donanım tanıma işleminin çok uzun sürmesi. Yeni donanımın ismini ve modelini tam olarak bili-

BİLGİSAYAR:

Üzerinde Windows 95 ve NT 4.0 kurulu olan bilgisayardaki problemlerin çözümü

Sisteminize Windows 95 ve NT 4.0'ı birlikte kurduysanız, Windows 95'ten çıkıp Windows NT 4.0 ile açılış sırasında bazı problemlerle karşılaşabilirsiniz. BAŞLAT - OTURUMU KAPAT - WINDOWS'U YENİDEN BAŞLAT seçeneği ile bilgisayarın Boot ettiğinizde, NT 4.0 altında kendinizi tanıtmamız mümkün olmayabilir. Bu problemin nedeni BIOS'un sisteminizi tam olarak kapatmaması ve bu şekildeki bir açılıştan sonra Windows 95'in kilitlenmesinin hala sistemi etkiliyor olması. Bir BIOS güncellemesi ile bu problem çözülebilir. Ayrıca Reset tuşu kullanıldığında sorun ortadan kalkar.

yorsanız bu uzun süreye katlanmak zorunda değilsiniz. Bu durumda otomatik aramayı iptal edin ve donanımı Windows 95'e kendiniz tanıttın. Böylece hem zaman kazanırsınız, hem de sisteminizin kilitlenmesini engellemiş olursunuz.



Hızlı: Yeni donanımı kendiniz tanıttığınız zaman kazanabilirsiniz.

VESTEL Internet-TV

Vestel, herkesin fazla bir harcamaya yapmadan Internet'e bağlanabilmesini sağlayacak olan Internet TV'yi Türkçe olarak piyasaya sürüyor. Tamamen Türkçe arabirim ile kullanıma sunulacak aygıt ile sadece Internet kullanacak olanların artık pahalı bilgisayarlara para yatırmaları gerekmeyecek. Hızlı bir şekilde Internet'e bağlanıp neredeyse tüm nimetlerinden yararlanabileceğiniz Internet-TV tüm evleri Internet'e bağlayacak gibi gözüküyor. Internet-TV'nin standart paketi içinde aygıtın yanında bir uzaktan kumanda ile bağlantı kabloları geliyor. İstendiği takdirde opsiyonel olarak yine kablolu bir klavye pakete eklenebiliyor. Aygıtın kurulumu ise hiç bilmeyen bir kişi için bile oldukça basit. Skart soket yardımı ile direkt televizyona bağlanan aygıtı takılan diğer iki kablo ise telefon ve elektrik kablolu. Daha sonra hemen kullanıma geçilebiliyor. Oldukça zengin giriş çıkış üniteleri barındıran Vestel Internet-TV, Motorola'dan 32 bitlik MPC860 PowerPC işlemci ile güçlendirilmiş ve bir 33600 bps'lik içsel analog modeme sahip. Ayrıca istendiği takdirde ISDN desteği de bulunuyor. Aygıt içinde 8 MB'a arttırılabilen 4 MB'lık Flash hafıza ile 32 MB'a arttırılabilen 8 MB'lık DRAM buluyor. Güçlendirilmiş ön bellekleme ile gezinilen sayfalar belli bir noktaya kadar tekrar yüklenm eden bellekten çağırılabilir.

IGS grafik chipi ve VL grafik yolu ile televizyon ekranında titremesiz tam ekran PAL ve NTSC görüntü sağlanabiliyor. Bunun dışında Composite video çıkış ve opsiyonel SVHS ve VGA çıkış da desteklenenler arasında yer alıyor. 16 bitlik stereo ses çıkışı ise 2 adet RCA soket tarafından sağlanıyor. Kontroller ise infrared uzaktan kumanda ya da klavye ile yapılabilir. Klavye girişi seçimi kablolu standart IBM PS/2 uyumlu ya da opsiyonel olarak kablolu infrared olabiliyor. Aygıtın arkasındaki bağlantı zenginliği içinde opsiyonel yazıcı ve RS232 uyumlu seri port bulunuyor. Ayrıca hem T0 hem de T1 ISO Smart kart sistemi ile 10baseT Ethernet bağlantısı da mevcut. Uzaktan kumanda üzerinde de klavyenin kontrollerini aratacak özellikler bulunuyor. Normal bir Browser'da rastlayacağınız Home, Web, Mail, Back, Forward tuşlarının yanında Faves gibi favori sayfalarınıza ulaşabileceğiniz tuş ile PageUP, PageDOWN, Control, Select gibi tuşlar da yer alıyor. Sayfa içinde dolaşmak için ise yön tuşları mevcut; bu tuşlar ile sayfada yer alan kullanılabilir öğeler üzerinde dolaşabiliyorsunuz. Tam ekran kendine has Browser'ının eksikliği olsa da, PC'den bağlanıldığı şekilde sayfaları aynen görebilmek mümkün oluyor. HTML 3.2 sürümünü tam olarak destekleyen Browser, tablo desteği, JPEG, GIF, Animated GIF, Frame, SSL, WAV, AU, AIFF ses formatları, ebeveyn kilidi, elektronik posta, en sık kullanılanlar desteği sağlıyor. Elektronik posta olarak SMTP ve POP3 mesaj istemcisi ile RFC822 uyumlu Mime desteği bulunuyor. Ayrıca herkes için ayrı ayrı belirlenebi-



len elektronik mesaj, bağlantı, favoriler ve özel ayarlar yapılabildiği için çoklu kullanıcı desteği de bulunuyor. RPM adı verilen yazılım teknik desteği ve güncelleme sistemi ile uzaktan Vestel Internet-TV'ye yazılım güncellemesi yapılabilir. Bu araç güç kontrolü, güncellenmiş yazılımın denetlenmesi, yazılım çökmesi durumunda otomatik kurtarma servislerini içeriyor. Internet'in gücünü belirleyen WWW ve HTML dilinin yeni sürümleri çıktıkça Vestel Internet TV'nin Browser'ı tarafından da destekleneceği şimdiden söyleniyor. Yakın gelecekte Java tabanlı uygulamalar için de destek sağlayacak olan Vestel bu şekilde Web tabanlı işlemleri hayata geçirecek. Şimdiden belirli ses formatlarını destekleyen aygıt yakın bir gelecekte gerçek zamanlı ses olan Real Audio desteği ile Internet'ten telefon görüşmelerine de olanak sağlayacak. Gerçek zamanlı video görüntülerinde ise güvenilir olmayan hat hızları yüzünden belirli bir söz verilmiyor. Genel bir değerlendirme yapacak olursak; yakın bir gelecekte bilgisayarı olsun olmasın her evde bulunması gereken bir aygıt olarak nitelendirilebilir. Sadece Internet'e bağlanmak isteyenler için büyük paralar dökmeden sorunlarını çözebilecek bir aygıt.

Bilgi için: Vestel Electronics

Tel: (0236) 233 0131

Faks: (0236) 233 2581

Fiyat: Henüz belirlenmedi ▶



Lazer Yazıcılarda Devrim: Konica

Diijital fotokopi ve fotokopi makinesinin yazıcı olarak kullanılmasında öncülük eden markalardan biri olan Konica'nın piyasaya yeni sürdüğü yazıcı Konica 7050, kendi türündeki en hızlı makine olma özelliğini taşıyor. Aslında bir dijital fotokopi makinesi olan 7050'ye eklenen Microp-lex kontrol birimi ve IP 201/301 gibi bir arabirim sayesinde fotokopinin hızı ile bilgisayarın birleşmesinden mükemmel sonuçlar elde edilebiliyor. Bu şekilde 600 dpi çözünürlüğe sahip bir sayfadan dakikada 51 adet basmak mümkün oluyor. Bir doküman yazıcı olan Konica'nın bu modeli diğer yazıcılardan farklı olarak basılacak dokümanı önce tamamen depolayıp sonra basmaya başlıyor. Bu şekilde dokümandan, ister bir kopya ister 100 kopya olsun, ilk hazırlık dönemi sabit tu-



tulmuş oluyor. Çözünürlük olarak 400 dpi iken PS103 adlı özel Finisher ile 600 dpi'ya çıkabiliyor. 100.000 sayfanın üzerinde aylık çekim kapasitesi ve 5 ayrı kaynaktan beslenebilen 3650 adetlik A3 ile A5 arası değişen kağıt kapasitesi ile büyükçe bir ofisin yükünü teklemeyen kaldırabilecek kapasiteye ulaşıyor. 256 gri tonlama ile de kalite olarak çok iyi sonuçlar veriyor. Bellek olarak standart 16 Mb olmak üzere 128 Mb'a kadar destek veriyor. Yazıcıya birçok faydalı özellik sağlayan Finisher kaydırma, düz dizgi, grup dizgi, zımbalama fonksiyonlarını, A5, B5R, B5, A4R, A4, B4, A3 kağıt boylarına uygulayabiliyor. Çok dikkat çekici bir özellik olan zımbalama ise 50 sayfaya kadar sol ve sağ üstten ya da 2 kere merkezden olacak şekilde yapabiliyor. Donanımsal olarak önltü arkalı baskı

yaparken neredeyse hızdan hiçbir şey kaybetmiyor. Aynı zamanda oldukça karışık bir işlem olan Booklet'i otomatik olarak yapabilmesi işleri oldukça kolaylaştırıyor. Dokümanın basımı bittiği zaman size sadece ortadan katlamak kalıyor. Bunların dışında dijital sayfa düzenleme özellikleri de Konica'yı ön plana çıkarıyor. Görüntü ekleme ve bölümlenme özelliği ile istenilen araya resim ve grafik girilebiliyor ve diğer sayfalar ona göre kaydırılabiliyor. Ayrıca bir kez taranan bir görüntünün aynı sayfa üzerinde kopyalanması da mümkün. Görüntüsüz alanların silinmesi ile %50'den %400'e kadar zoom yapabildiği de diğer özellikleri arasında yer alıyor. Özellikle büyük fotokopilerle büyük ofislerin mutlaka incelemesi gereken etkileyici bir yazıcı.

Bilgi İçin: Siskom

Tel: (0212) 227 8981

Faks: (0212) 227 8988

Fiyat: 29500 Mark'tan başlayan

fiyatlarla

(Konfigurasyona Göre Değişiyor)

Univertial Diagnostics Toolkit

Bilgisayar tamir işi ile uğraşanlar kadar amatör olarak donanım ile ilgilenenlerin de dikkatini çekecek çantanın içinden bir test kartı çıkıyor. Normal bir ISA slotu veya yanında gelen Micro-Channel adaptörü ile Micro-Channel sistemlere takılabilen bu kart BIOS'un ürettiği hata kodlarını anlaşılır hale getiriyor. Bunu da üzerinde bulunan bir gösterge ile sağlıyor. Daha sonra bu kodların karşılıklarının bulunduğu çok geniş

kapsamlı kullanma kılavuzunu ile sorun kolayca çözülebilecek hale geliyor.



Aynı kart ile sistemde herhangi bir noktadaki sinyalin gerilimi ve yaklaşık olarak şeklini tesbit etmek mümkün. Çantanın içinden bu işlemi yapabilmek için gerekli olan prob da çıkıyor. Hemen hemen tüm BIOS'ların hata kodlarını yolladığı 80h portunu okuyarak çalışan kartın üzerinde bulunan dip-switch'ler ile okuduğu portu değiştirmek mümkün. Üze-

rinde çeşitli gerilim seviyelerini gösteren dört adet led ve çeşitli amaçlar için yerleştirilmiş ledler taşıyan bu kart sürekli güncelleniyor. İncelediğimiz kart DVD testi de yapabilen son sürümdü. Bu kart ve yanında gelen detaylı kılavuzlar ile fazla elektronik bilgisine sahip olmayan amatör kullanıcılar bile artık sistemlerindeki hataları rahatlıkla bulabilirler. Özellikle kartın işletim sisteminden bağımsız ve tamamen donanımsal olarak sistem üzerinde testler yapılabilmesi onu çok cazip hale sokuyor. □

Bilgi İçin: Altar Technologies

Tel: (0312) 467 000

Faks: (0312) 427 5198

Fiyat: 1280 \$ + KDV

HP360LX

Hewlett-Packard firmasının WindowsCE 2.0 işletim sistemiyle çalışan son ürünü piyasaya çıktı. Windows95 benzeri bir işletim sistemi olan WindowsCE 2.0 ile çalışan bu bilgisayar daha önceki WindowsCE 1.0 ile çalışan HP300LX ve HP320LX modellerinde olduğu gibi fare yerine geçen özel kalemle kullanılıyor. Bu kalem ile ekran üzerinde gezinerek istenilen programlara ve dosyalara ulaşmak mümkün oluyor.

WindowsCE, PC kullanıcılarının alıştıkları işletim sistemini avuç-ıçı bilgisayarlarında görme isteklerine Microsoft'un bir cevabı olarak bu yıl

piyasaya çıktı. WindowsCE genel olarak, Excel, Word, Internet Explorer gibi programların avuç-ıçı bilgisayarlarında kullanılabilecek oranda küçültülmüş versiyonlarının olduğu bir işletim sistemi olarak düşünülebilir. WindowsCE 1.0 ile çalışan ilk nesil avuç-ıçı bilgisayarların özelliklerine bazı ilaveleri var HP360LX'in. Örneğin, MS Pocket PowerPoint bu ilavelerden biri. Artan işlemci hızı ve kapasitesi ise önemli gelişmelerden biri olarak göze çarpıyor.

HP360LX yumuşak hatlara sahip ergonomik bir bilgisayar. My Handheld PC, Recycle-Bin, Inbox, MS Pocket Excel, MS Pocket Word, MS



Pocket Power Point, Calendar, Contacts ve Tasks gibi programlara klavyedeki WindowsCE tuşuyla veya ekranın sol alt köşesindeki "Start" ikonunu üzerinden kalem kullanarak girmek mümkün. ■

Ahmet G. Özışık
ago@ibm.net

HP360LX ile ilgili bilgi için;
Hewlett Packard'a danışabilirsiniz
Tel: (0212) 224 59 25
Fax: (212) 224 59 39

Teknik Özellikleri;

İşletim sistemi;	WindowsCE 2.0
İşlemci;	Hitachi SH-3, 32 bit RISC processor
Hız;	60 Mhz
Monitör;	VGA uyumu, 640 x 240 LCD, 16 gri seviyesi, Dokunmatik ekran Backlit aydınlatma
Hafıza;	10 MB ROM (program hafızası) 8 MB RAM (çalışma hafızası)
Genişleme;	1 adet PC Card Type II (PCMCIA tipi) 1 adet Compact Flash kart yuvası
Klavye;	QWERTY
Bağlantı;	RS 232 port IrDA uyumlu kızılötesi bağlantı (115K bps)
CD-ROM içinde gelen;	H/PC Explorer 2.0 programıyla Windows 95 ve NT 4.0 için PC bağlantısı, Schedule+ 7.0a ve Outlook 97 için senkronizasyon, Synch Bağlantı kablosu, Docking Cradle
Enerji;	2 adet AA tipi şarj edilebilir Nickel-Metal Hydride pil, Ayrıca NiCad piller de destekleniyor 1 adet CR2032 tipi yedek enerjisi için kullanılıyor, AC adaptör
Boyutlar,	18.3 x 9.4 x 2.9 cm

Ağırlık, 457 gr (piller dahil)

Garanti; 1 yıl

İçinde hazır gelen programlar;

MS Pocket Word,
MS Pocket Excel,
MS Pocket Schedule,
MS Pocket Internet Explorer,
MS Pocket Power Point,
MS Pocket Outlook,
bFax Pro - fax gönderme alma programı,
bFind Universal Global Search

WindowsCE 1.0 versiyonuna göre;

İngilizce kelime hata kontrol etme, tablolar, dosyaları şifreleyebilme, zoom, format dönüşümleri, Excel çıktı alabilme (ASCII modunda) gibi ilave özellikler

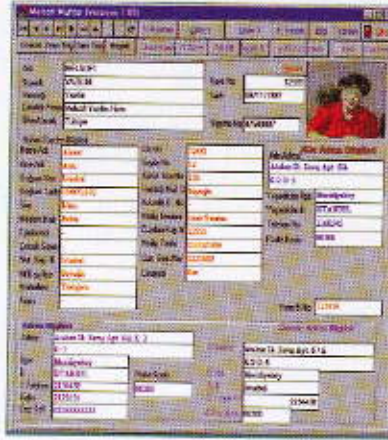
CD-ROM'da ayrıca gelen programlar;

Çeşitli firmaların deneme programları
Landware Fiscal Pro Financial,
Software Finans programı,
PIM transfer programı,
Product Tour tanıtım programı
Compact flash hafıza kartları,
Plastik yedek kalem, HP dışındaki diğer firmaların ürünleri olan PCMCIA tipi kartlar

Muhtar Otomasyonu

Türkiye'nin birçok bölgesinde kullanılan Muhtar Otomasyon programı tüm işlemleri en ince detaylarına kadar takip edilebildiği gibi çeşitli kriterler aracılığı ile kullanıcılara detaylı listeleme seçenekleri sunuyor. Aynı zamanda hızlı ve detaylı raporlar alınmasını sağlıyor. Kendisine bağlı mahallelerdeki kişilerin kayıtlarını ve nüfus bilgilerini takip ederken sadece tek bir tuş ile Nüfus Sureti, İkametgah Belgesi, Sağlık Belgesi, Yokluk Belgesi, SSK ile ilgili Muhtarlık Belgesi, Fakirlik Kağıdı, İyi Durum Kağıdı, Nakil İlmühaberi, Nüfus Cüzdanının Kayıp ve Değiştirme Belgesi ve bunun gibi her türlü resmi belgenin yazıcıdan dökülmesini sağlıyor. Ayrıca girilen kayıtların her biri için istenilen kriterlerde etiket dokümleri alınabiliyor.

Bir muhtarlıkta gerçekleştirilebile-



Tüm seçeneklerin tek ekrandan ulaşıldığı Melsoft tarzı arabirim tasarımı bu programda da kendini gösteriyor ve tek tıklama ile erişimi sağlıyor.

cek işlemlerin tümü tek ekranda yine tek tuşla rahatlıkla gerçekleştirilebiliyor. Özellikle Türkiye'deki muhtarların bilgisayara geçişi ve bilgisayar ile iletişimlerini dikkate alınarak hazırlanan programda her işlem tek bir

ekran üzerinde toplanmış ve estetik açıdan da oldukça zarif tasarlanmış. Kullanıcı çok sayıda parametrelerle uğraşmadan çok hızlı bir şekilde raporlama yapabiliyor.

Listeleme modülü oldukça geliştirilmiş bir halde sunulan programda çeşitli listeleme kriterleri ile ekrandaki hemen her bilgiye ulaşmak ve ekrandaki her bilginin detaylı raporunu almak mümkün oluyor. İçeride çok detaylı yer alan yardımın yanı sıra programın tümünde balon yardımıyla da yer verildiğinden kullanıcı hiçbir zorluk yaşamadan programın mantığını anlayabiliyor. 16 ve 32'lik sürümlere sahip olan program böylece Windows tabanlı her sistemde rahatlıkla çalışabiliyor.

Bilgi İçin: Melsoft Yazılım

Tel: (0212) 213 4891

Faks: (0212) 212 3131

Fiyat: 150 \$ + KDV

Bayi Organizasyon Sistemi

Bayilik sistemi ile çalışan tüm sektörlerde komple paket şeklinde sunulan program kolay kullanımı ve detaylı raporlama

menüleriyle kullanıcıya gerek zaman zaman gerekse isten büyük bir kazanç sağlamakla kalmıyor, bayilerle ilgili tüm ilişkileri de sistematik bir şekilde düzenliyor. Firmaların kendi bayilerini sırasıyla kaydettikleri programda, hangi bayi ne zaman ve ne şartlarda ne sipariş geçmişse bunlar en ince detayına kadar takip edilebildiği gibi, ekran üzerinde görülen her bilgiye göre de çeşitli raporlamalar alınabiliyor.

Aynı şekilde bayinin sipariş verme durumunda, firma bayinin siparişini alabildiği gibi bayilik durumu ile kota durumu, ödeme durumu, borç ve

alacak durumu, genel izlenim raporu, ciroosu, müşteri potansiyeli ve bunun gibi bilgileri anında ekrandan izleyerek duruma göre bir tutum izleyebiliyor.

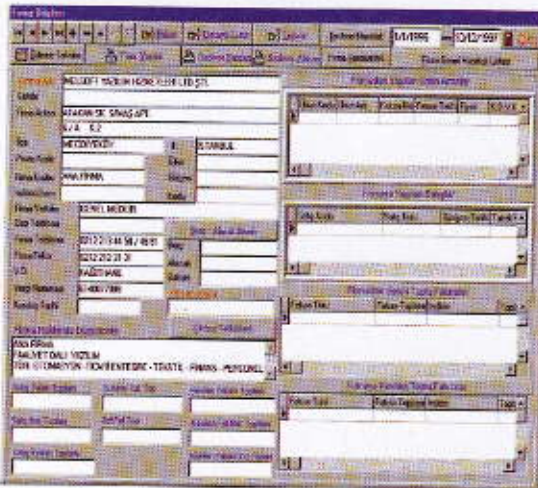
Detaylı raporlamalar sayesinde firmalara büyük kolaylıklar sağlanırken, firma belirttiği kriterlere göre bayi analiz raporu da alarak bayinin çeşitli tarihler arasında çeşitli konulara göre hangi tarihler arası ne kadar ciroo yapmış, hangi bölgelerde ciroosu daha fazla, hangi sektörler üzerine yoğunlaşmış ve bunun gibi aktivitelerini rahatlıkla izleyebiliyor. Delphi ile yazılan program Windows 95 ve NT işletim sistemleri altında çalışıyor.

Bilgi İçin: Melsoft Yazılım

Tel: (0212) 213 4891

Faks: (0212) 212 3131

Fiyat: 250 \$ + KDV



Melsoft son yazılımlarında kullandığı standart arabirime yakın bir arabirimi bu programda da kullanmış. Kullanıcı her türlü seçeneğe tek bir ekrandan ulaşabiliyor.

Yargıtay Kararları Bilgisayar Programı

1 990 yılından beri İstanbul Barosu Bilgi Bankası faaliyetlerini yürüten Hukuk Programları Ltd., Yargıtay Kararları Bilgisayar Programı'nın Windows sürümünü piyasaya sürdü. CD ortamında sunulan ürünün görsel tasarımı ise Young Multimedia tarafından yapılmış. Kendi alanında ilk çalışma oluşu ve firmanın deneyimleri ile alanında en büyük birikim olma özelliğine de sahip olan yazılım 300.000 yargıtay kararı gözden geçirilerek hazırlanmış ve bunlardan 40.000 adedi de tam metinleriyle CD'de yer almakta. Program'a 1993 yılında yasalar da eklenmiş ve Yargıtay Kararları ile entegre olarak kullanıma başlanmıştır.

Karar araması ise maddeye, konuya, kavrama, esas ve karar numarasına göre yapılabilir.

Yeni sürümü ile görsel bir arabirime de kavuşan bu program eskisinden daha çok zevkli ve daha çok olanaklı bir çalışma ortamı sunuyor. Karar programı, İş Kanunu, Sendikalar Kanunu, TİSGLK, S.S.K., İş Mahkemeleri



Çok fazla metin içeren ve izlenmesi sıkıcı sayılabilecek bir program yeni arabirim ve yeni yüzüyle kullanım açısından çok daha eğlenceli bir hale getirilmiştir.

Kanunu, Borçlar Kanunu, Medeni Kanun, G. MEN. K. HAK. KAN., Kat Mülkiyeti Kan., T. Ticaret Kanunu, İc. İflas Kanunu, Huk. Us. Muh. Kan., Türk Ceza Kanunu, Ceza Muh. Us. Kan., Ceza İnfaz Kanunu gibi kanunları içermekte. Her avukatın sahip olması gereken bir program.

Bilgi İçin: Hukuk Programları Ltd. Şti.
Tel: (0212) 232 1504
Faks: (0212) 248 9340
Fiyat: Şirketlere: 180 Milyon TL + KDV
Avukatlara: 120 Milyon TL + KDV

Büro: Hukuk Büroları Otomasyonu

Yine Hukuk Programları Ltd. tarafından piyasaya sürülen otomasyon programı hukuk büroları için tasarlanmıştır. Windows altında çalışan program hukuk bürolarındaki her türlü dosya ve yazışma işlemlerini bilgisayar ortamına taşıyarak, çalışmalarını kolaylaştırmak, zaman kazandırmak ve bilgi desteği sağlamak amacı ile hazırlanmıştır. Büro ile dava, icra, icra dava ve diğer dosyalar takip edilebilirken dosyalar ile ilgili yazışmalar yine program içinde bulunan hazır dilekçelerle yapılabilir.

yor. Buradan istenildiği kadar matbu evrak dizayn edebilmek de mümkün oluyor. Çok kolay bir şekilde dosya takip hesapları, bu hesaplarla ilgili değerler, takip alacağı, harçlar, masraflar görülebiliyor ve her hesap sonucu ve bunlara ilişkin raporlar yeni bir düzende görülebiliyor. ■

Bilgi İçin: Hukuk Programları Ltd. Şti.
Tel: (0212) 232 1504
Faks: (0212) 248 9340
Fiyat: Şirketlere: 120 Milyon TL + KDV
Avukatlara: 96 Milyon TL + KDV

Hayatınızı kolaylaştırmak için

3 öneri!

1

İngilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MSWORD altında, etkileşimli) çevirip, zaman kazanmak istiyorsanız. Çeviri programının en gelişmiş versiyonu;

Translator



Sadece
220\$

2

İngilizceniz yeterli değilse ve yine de Internet'te sörf yapmak istiyorsanız, İngilizce WEB sayfalarını anında Türkçeye çeviren tek program.

Translator



Sadece
170\$

3

Bu iki programa birlikte sahip olmak isteyenlere

indirim

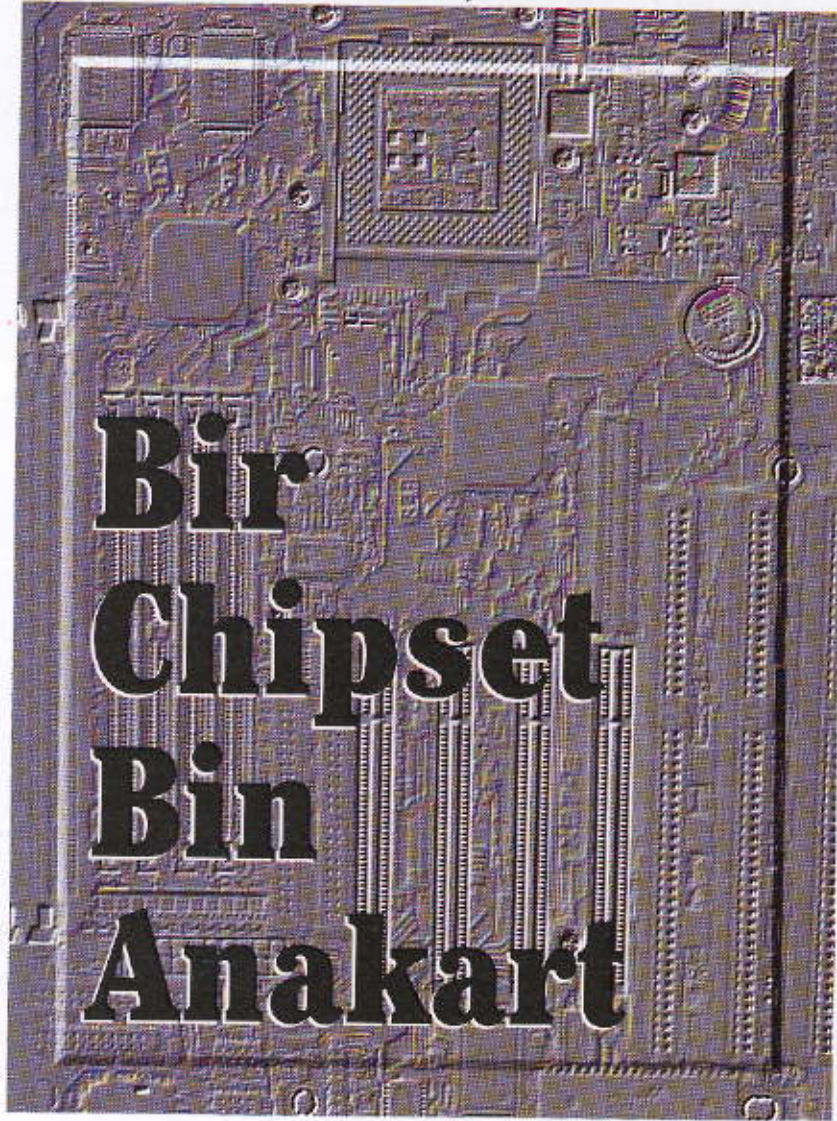
İkisi birden sadece

315\$

Fiyatlara KDV dahil değildir.

BİLSAG

Ahmet Mithat Efendi Sokak, 22/1 Çankaya / Ankara
Tel: 0312. 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 0312. 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr



Bir teknolojinin sonu. Pentium ve Pentium MMX'ler artık üretilmiyor. MMX'ler için son çıkan chipset 430TX. Devamı olmayacak. Artık Pentium II'ler var ve şimdilik 440LX chipset'i ile kullanılıyorlar. Bu daha başlangıç.

Bilgisayar içinde gezinen verilerin eninde sonunda yollarının geçtiği ve tüm bağlantıların yapıldığı karta "anakart" adı veriliyor. Son yıllarda işlemcilerin hızlanmasından sonra anakartların önemi daha da arttı. Özellikle üzerlerinde bulundurdıkları chipset'ler büyük önem taşıyor. Önemi, anakartların çoğu zaman, markası ya da modeli yerine üzerlerindeki chipset'in adı ile anılmalarından da anlaşılıyor. Birçok anakart aynı chipset'i kullanmasına rağmen herbirinin kendine has bazı özellikleri de var. Anakart üzerindeki önbellek miktarı, önbelleğin kullanım şekli, entegre edilmiş giriş-çıkış kartının hızı, desteklediği

ram çeşidi ve önbellekleyerek kullanabildiği ram miktarı, desteklediği veri transfer yolları, uyum sağladığı işlemci miktarı ve daha birçok teknik özellik kullanılan işlemci kadar önemli. Yetersiz bir önbellek sistemin performansını çok çok aşağılara çekmekte ve böylece yeterli performansı alamamak mümkün. Piyasada birçok model bulunmasından ve bilgisayarın performansı açısından bu kadar önemli olmasından dolayı bu ayki testimizi anakartlara ayırdık.

Anakartlar özellikle Pentium işlemciler çıktıktan sonra çok büyük değişikliklere uğradılar. Anakart üzerine takılan kartların, hem anakart ile haberleşmeleri hem de fiziksel boyutları açısından oturtulmaya çalışılan standartlardan ISA ve PCI tüm anakartların vazgeçilmez parçaları. 16 bitin yeterli olduğu kartların (ses kartı, modem, ...) kullandığı ISA standardının ve 32 bit teknolojinin (ekran kartı, ...) kullandığı daha hızlı olan PCI standardının kabul gördüğü anakartların üzerlerindeki slotlardan hemen görülebiliyor. Yeni anakartların üzerinde ise yepyeni bir slot yer alıyor: AGP, yani gelişmiş grafik portu. Tüm bu slotlar daha önce de belirttiğimiz gibi fiziksel yapı olarak birbirlerinden farklı olduklarından birbirleriyle karıştırılmaları da imkansız.

Eskiden giriş/çıkış kartı olarak adlandırılan ve seri portlardan sabit diske kadar tüm veri girişi ve çıkışlarının kontrolünü yapan kartlar da artık standart olarak anakart üzerine entegre edilmiş bir biçimde geliyor. Dolayısıyla seri port çıkışları, yazıcı, sabit disk, disket sürücü gibi bağlantı noktaları da anakart üzerinde. Sabit disk ve CD sürücülerin kullandığı IDE arabirimi her anakart üzerinde standart olarak iki tane. Her biri ile iki adet cihazın sürülebileceği düşünülürse dört adet cihazın rahatlıkla kullanılabileceği görülüyor. En son olarak PIO Mode 4 ve Ultra Dma kullanan sürücüler

ile çok yüksek veri transfer hızlarına (anakartın sınırlarının üzerinde) çıkmak mümkün oldu.

Bazı anakartların üzerine de SCSI kartları entegre edilmiş. Çeşitli SCSI çıkışları da anakart üzerine yerleştirilmiş. Böylece SCSI arabirimini kullanan sürücüler hiçbir ek donanma gerek kalmadan kontrol etmek mümkün oluyor.

72 pinlik SIMM soketlerinin yanında artık birçok anakartta 168 pinlik DIMM desteğini de görmek mümkün. Hatta bazılarının üzerinde sadece DIMM soketleri bulunuyor.

Temeli aynı olmasına rağmen üzerinde bulunduğu anakarta göre bazı ufak tefek değişiklikler gösteren BIOS yazılımları da artık anakartlar için büyük önem taşıyor. Bazı BIOS'lar aracılığıyla kullanılan işlemcinin ayarlarını yapmak mümkün. Çalışma hızından voltaj ayarına kadar ayarlar yeni anakartlarda BIOS üzerinden yapılabilir. BIOS'lar için önemli olan yazılımın güncellenebilmesi, ROM olmaları, yani sadece yazılabilir olmaları sebebiyle eski BIOS'lar eğer istenirse yeni bir tane ile değiştirilebiliyordu. Yeni BIOS'lar ise genellikle Flash-BIOS olarak geliyor ve bunlar özel bir yazılım yardımıyla güncellenebiliyor. Bunu yapabilmek için kartın tasarımını da bu şekilde yapmak gerekiyor, çünkü bir EEPROM'u programlamak için bacaklarındaki gerilimi çalışma geriliminden farklı bir değere ayarlamak gerekiyor.

Kontrolün gittikçe daha fazla anakarta kaydığını görmemek mümkün değil. Bu konuda birkaç adım önde olan ATX yapılı anakartlarda daha fazla fonksiyon kartı üzerine entegre edilmiş. Bilgisayarı açıp kapamak bile artık anakart üzerinden yazılım kontrolüyle yapılabilir. İşlemcinin fanının belli sıcaklıkta çalıştırılabilmesi ve çıkış konnektörlerinin de anakart üzerinde takılı olması bu tür anakartların özelliklerinden.

Bu kadar çok fonksiyonu üzerinde barındıran anakartların tasarımlarının da çok iyi yapılmış olması gereki-

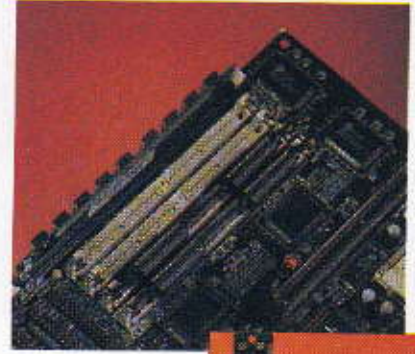
yor. İşlemcinin fanı yüzünden boş kalmak zorunda olan slotlar bilgisayarlarını kendi toplayanlar için pek de yabancı olmamalı.

Anakartın Kalbi

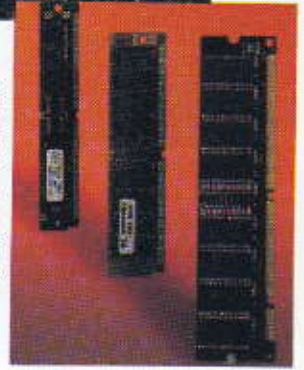
Intel hızlı işlemciler üretmeye başladıktan sonra bu işlemciler ile çalışacak chipset'lerin de en az işlemcileri kadar iyi olması gerektiğini belirtti ve bu tip bir üretimi de en iyi kendinin yapabileceğini iddia etti. Gerçekten de bir süre sonra teknik açıdan bir fikir yürütmek bile pazar payı açısından oldukça başarılı oldular. İlk olarak 430FX kodlu chipset'i piyasaya sürdüler ve birçok anakart üreticisi de üretimlerinde bu chipset'i kullanmaya başladı. 'Triton' adıyla pazarlanan bu set ile Intel birçok rakibini eledi. Şu anda Intel'in iki chipset'i dışında sadece VIA ve SIS'in chipset'leri bazı anakartlar üzerinde görülebiliyor. Intel en çok kullanılan işlemci olan Pentium'ların da üreticisi olması sebebiyle bu işlemcileri iyi tanıyor ve chipset'leri ile en iyi desteği verebiliyor. Diğer firmaların işlemcilerini ise desteklemek istemediklerinden chipset'lerinin bazı özelliklerini yayınladıkları teknik dokümanlarda üreticilere ve kullanıcılara sunmuyorlar. Chip'lerinin en yüksek olarak 66 MHz'de çalışabildiklerini açıklamalarının sebebi de bu. Cyrix'in 75 MHz'lik bus hızına destek vermemelerinin amacı işlemci pazarındaki paylarını daha da büyütmek. Ancak yazı sonunda verdiğimiz web adreslerindeki yazıları okuyarak Intel'in chipset'lerini Intel'in açıkladığı hızlardan daha yukarıda çalıştırmayı isteyenler olduğunu görebilirsiniz.

Intel ilk olarak 430FX chipset'i ile başladı. Bu set ilk olarak EDO-RAM'i destekleyen setti ve EDO-RAM'in şu an standart olmasından sorumludur. 128 Megabyte'a kadar RAM kullanabilen bu setin henüz USB ve AGP desteği yoktu. Yeni çıkan gelişmiş yeni jenerasyonla rekabet edemese de hala iyi olarak anılıyor.

"Triton II" olarak da anılan 430HX



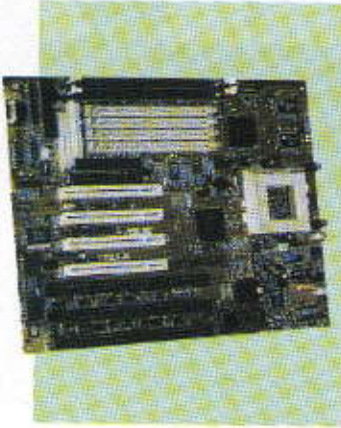
*Yukarıda
görüldüğü gibi
SIMM ve DIMM
RAM'ler her
zaman aynı anda
takılamıyor.
Yanda ise çeşitli
RAM'lerin fiziksel
farkları görülüyor.*



kodlu chipset bir öncekinin eksiklerini kapatıyordu. 512 Megabyte RAM'e kadar destek verebiliyordu ve bu RAM'in tamamını önbelleklebiliyordu. Daha çok profesyonel PC kullanıcıları için tasarlanmıştı ve ev ve ofis PC'ler için tasarlanan VX chipset'ine göre çok daha hızlıydı. USB desteği veriyordu ancak belki de tek eksikliği olarak SDRAM desteği yoktu. Buna karşılık çift işlemci çalıştırmak mümkündü. Performansını PCI, işlemci ve hafıza arasındaki yüksek ve hızlı önbelleklere borçluydu. Performans ve destek açısından hala en iyi chipset olarak kabul ediliyor.

HX ile aynı zamanda çıkan 430VX ise daha çok amatör kullanıcılar için tasarlanmıştı. Sadece tek işlemci ile çalışmaya izin veren bu chipset USB'yi destekliyordu. 128 Megabyte'a kadar RAM'i kullanmaya izin veriyordu ve DRAM zamanlamaları da 430HX chipset'ine göre düşüktü.

Son zamanlarda oldukça popülerleşen 430TX chipset'i ile Intel aslında pek fazla bir şey değiştirmedik. 256 Megabyte RAM desteği veren bu set ancak bunu dörtte birini önbelleklebiliyor. USB desteği var ve en

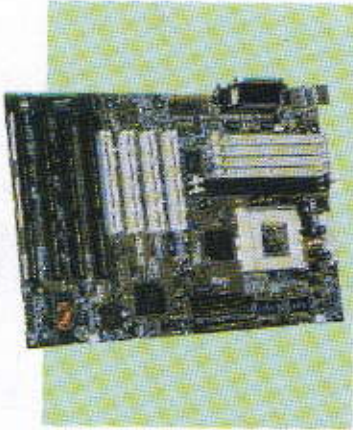


Anakarta ilk bakıldığında dikkati çeken dördüncü PCI yuvasının arkasındaki genişleme yuvası. Bu ekstra yuvanın adı 'ASUS MediaBus Extension'. Kitapçıkta MediaBus için iki fonksiyonu aynı kartta toplayan yüksek performans soket yeri dışında bir bilgi yok. Soket 7'nin hemen altında bulunan LM78 entegresi ile anakart işlemcinin ısısını anında ölçebiliyor ve aşırı ısınmada alarm veriyor. İşlemci fanı soketi, anakartın istediğinde örneğin uyku modunda fanı durdurabilmesine yarıyor. IDE ve dis-

ASUS TX97-E

ket sürücü konnektörleri plastik korunmalı. CD'de BIOS güncelleme programı, LANdesk Client Manager ve masaüstü yönetimi yazılımı gelmekte ve kitapçıkta bilgileri bulunmakta.

ORTALAMA SONUÇ:
171.125
SON KULLANICI FİYATI:
150 \$

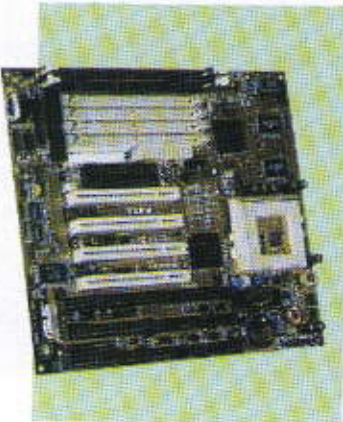


Soket 7'ye sahip olmasına rağmen ATX yapıda olan anakart bu türe uyumlu kasa gerektirmekte. Yapı farklılığı nedeniyle işlemci soketi hiçbir kart yuvasının arkasında değil ve kart takılımda sorun yaratmıyor. ATX yapısı ile paralel ve COM girişleri üzerinde soketli. Diğer IDE ve disket sürücü bağlantıları da plastik korunmalı. Anakart üzerinde işlemci, güç kaynağı fanı elektrik soketi bulunuyor. Üçüncü fan soketine benzeyen soket ise kasanın açık olup olmadığını anlamak için. Bu anakartta bulun-

ASUS TX97-XE

mayan Creative'in ses chipi bazı modellerinde bulunuyor. Üçüncü ve dördüncü PCI yuvaların arasında sistem soft-off modundayken LAN üzerinden açılabilmesi için bir soket bulunuyor.

ORTALAMA SONUÇ:
165.75
SON KULLANICI FİYATI:
155 \$

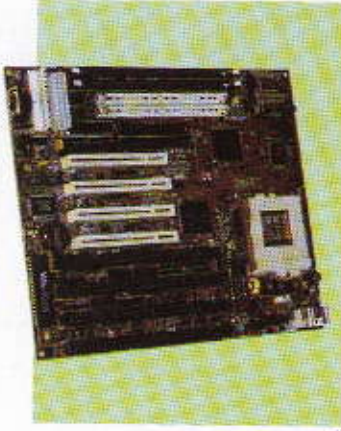


ATX ve AT konnektörlere sahip bu anakartta işlemci soketi PCI yuvalarının arkasında kalıyor. Genellikle PCI kartlarının kısa olması, kart takılımda, kartın işlemci üzerine gelmesi sorunu olmuyor. ISA yuvalarının arkasında yüksek bir parça olmaması rahat kart takılımlarını sağlıyor. Anakartın üzerinde CPU voltaj, bus hızı ve saat çarpanları okunabilir olarak yazılı bulunuyor, bu da montaj sırasında kolaylık sağlıyor. IDE ve disket sürücüsü bağlantı noktaları plastik korunmalı, fakat

ASUS TXP4

paralel port ve com bağlantıları korunmasız. USB'nin ve IR'inde içinde olduğu bağlantı noktası korunmasız ve yan tarafında bulunan kondansatör, konnektörün takılımlarını zorlaştırıyor.

ORTALAMA SONUÇ:
171.125
SON KULLANICI FİYATI:
125 \$



4 adet olan ISA slotların kullanımı uzun kart takıldığında sorun yaratmakta. ISA yuvalardan iki tanesi işlemci soketinin hemen önünde bulunuyor. Diğer bir tanesi arkasında bulunan kondansatörler ve tel sarımlar nedeniyle uzun bir katta sorun yaratacak cinsten. ATX ve AT konnektörlere sahip olma gibi avantajın yanında 2 adet DIMM ve sadece 2 adet SIMM yuvası olması bir dezavantaj. IDE ve disket sürücüsü konnektörleri plastik korunmalı. Diğer bağlantı noktaları ise USB konnektörü hariç korunmasız. Göze çarpan diğer bir nokta ise USB kon-

EPOX P55-BT

nektörünün plastik korunması pinleri çevrelemiyor ve dişi bir bağlantı konnektörü şeklinde. İşlemci hız ayarı ise kombinasyon şeklinde uğraştırmıyor ve tek bir jumper ile sıralı olan ve yanlarında hızları yazan bir dizi pin ile yapıyor.

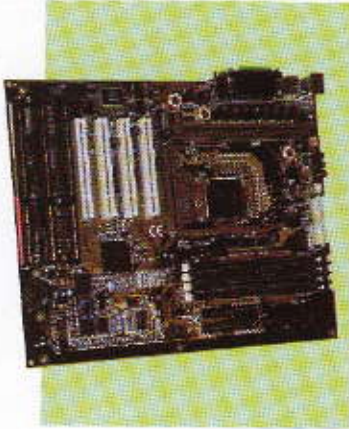
ORTALAMA SONUÇ:

175.25

SON KULLANICI FİYATI:

115 \$

Gigabyte GA-586TX2



Bütün bağlantı noktaları plastik korunmalı olan anakartın özelliği işlemci ayarları için jumper'larla uğraşmamak. Anakartın üzerinde bunlar yerine işlemci saat hızları için switch'ler bulunuyor; işlemci voltaj ayarını ise anakart zaten kendisi ayarlıyor. Kullanım kılavuzunda her işlemci için liste şeklinde switch ayarının yanında anakart şeması üzerinde nasıl ayarlanması gerektiği de gösteriliyor. İşlemci soketinin etrafındaki fazla miktardaki kondansatör montaj sırasında sorun çıkaracak gibi görünse de

ISA yuvalarında bulunacak uzun bir kart için bile sıkıntı yaşatmayacaktır. CD ise Bus Master sürücüler (Win95 için PIIX4 yaması dahil), sistem bilgisi göstericisi gibi yazılımlar bulunmaktadır.

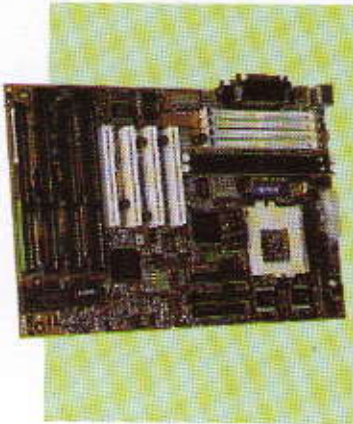
ORTALAMA SONUÇ:

164.5

SON KULLANICI FİYATI:

138 \$

Gigabyte GA-586ATX



ATX yapıdaki anakarttaki soket-7, kart yuvalarının arkasında bulunmamakta. IDE ve disket sürücü bağlantı noktaları plastik koruma ile çevrili. ATX anakartlarda hazır ve kasa çıkışına uygun üretilen com, paralel ve usb çıkışlarına SIMM yuvaları oldukça yakın ve dipteki SIMM slot takılıp çıkarılırken turnaklar açısından sorun çıkartabilmekte. Ayrıca işlemci soketinin yanındaki mandal, fazla kondansatör nedeniyle biraz zor yerinden oynatılabilir. Anakartın BIOS'unda +/- 12V, 5V ve işlemci ısıtı

düğünlü olup olmadığı görülebiliyor. Kitapçıkta şemalarla işlemci ayarları, hata mesajları, BIOS ayarları ve bellek konfigürasyonları gösteriliyor. CD'de Win95 sürücüler için yama bulunuyor.

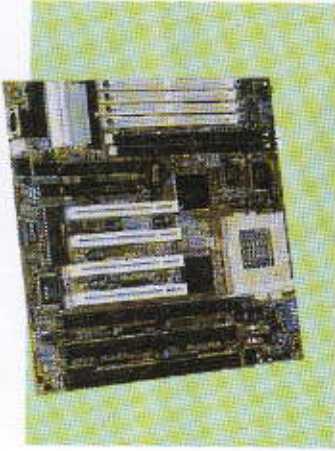
ORTALAMA SONUÇ:

166.5

SON KULLANICI FİYATI:

144 \$

Gigabyte GA-586T2



ATX ve AT elektrik soketlerinin ikisine birden sahip olması ve bu soketlerin paralel soketi ve disket sürücüsü bağlantı noktası ile sıra sıra olması ve hemen arkasından SIMM yuvaları gelmesi, bütün bunların sıraları bir şekilde takılmasını gerektiriyor.

Kısacası SIMM yuvasına RAM takarken disket sürücüsünün kablolarını çıkarmak gerekiyor. İşlemci soketi ISA yuvasının arkasını kapatmasa da, kondansatörler iki ISA yuvasının arkasında bulunuyor. Anakartta sadece switch'lerle işlemci saat hızı ayarı yap-

mak yeterli, diğer ayarları kendisi hallediyor. Anakart üzerinde bütün bağlantı noktaları plastik korumalı olarak bulunuyor ve bus master sürücüsü disket ile geliyor. Kitapçığı ise diğer Gigabyte'lar gibi detaylı.

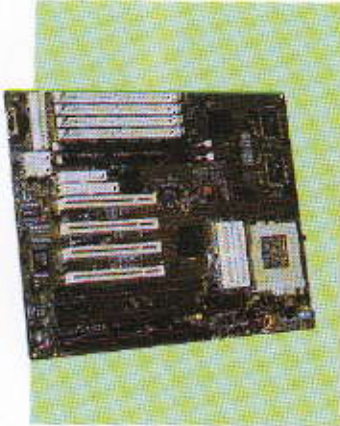
ORTALAMA SONUÇ:

163.375

SON KULLANICI FİYATI:

112 \$

SOYO 5BT5



Her iki ATX ve AT elektrik soketleri bulunan anakartın ATX soketinin üzerinde bir yazı etiketle uyarı yapmakta, çünkü jumper ayarı bilinmeden herhangi birine elektrik vermek anakartı zarar verebiliyor. USB ve PS/2 mouse soketi dışında plastik korumalı olan bağlantı noktalarının dizilişi diğer parçaların takılıp sökülmesine bir engel teşkil etmiyor. ISA yuvalarından iki tanesi ise uzun kart kullanımına elverişli değil çünkü arka kısmına tranzistörlerin soğutucuları buna izin vermiyor. Anakartta işlemci hız ayarı Gi-

gabyte'inki gibi switch ile yapılıyor fakat bu anakartta voltaj ayarı jumper ile yapılmak zorunda. Çeşitli sistemler için chipset sürücüsü bulunan anakartın kitapçığı gereken ayarları gösteriyor.

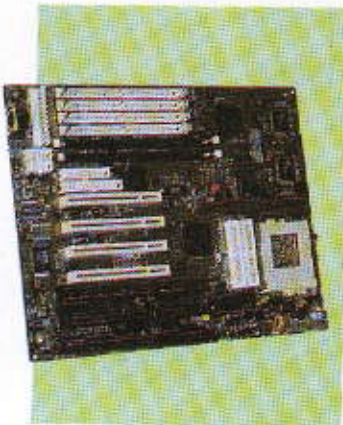
ORTALAMA SONUÇ:

182

SON KULLANICI FİYATI:

126 \$

Spacewalker Hot-565



Bağlantı noktalarının yerleşimi anakartta takılacak diğer parçalarla montaj esnasında sorun yaratmayacak şekilde tasarlanmış. İşlemci yuvasının gözle görülür şekilde geride olması uzun kartlar takılsa bile sorun yaratmıyor. IDE çıkışlarının işlemci soketinin yanında olması ve kasa yapısı göz önüne alınırsa kablolarının kısa olması CD ROM sürücüsü ve harddisk bağlantısında sorun teşkil etmez. USB ve PS/2 haricindeki tüm slotlar plastik korumalı. USB bağlantısı com çıkışları dikkate alınırsa

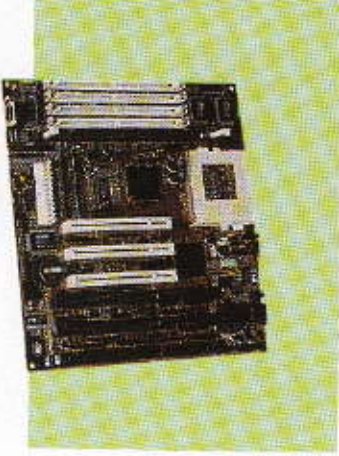
kasa içerisinde takılması biraz zor olabiliyor. Kitapçık bir CD içerisinde geliyor. Aynı CD içinde firmanın diğer ürünlerinin kullanma kılavuzları da mevcut.

ORTALAMA SONUÇ:

175.625

SON KULLANICI FİYATI:

95 \$



Çok küçük boyutlarda olan bu anakartın işlemci soketinin mandalı iki adet kondansatör yüzünden rahat açılıp kapanmıyor. Bütün bağlantı noktaları korumasız ve AT tipi elektrik soketi girişi birinci PCI soketine kart takmayı zorlaştırıyor.

Com port ile disket sürücü girişi AT soketine çok yakın olduğundan ve plastik kılıfları da olmadığından bunların kullanımı çok zor. Üçüncü ISA slotunun hemen arkasında kasa ön panelinin bağlantıları bulunduğu için uzun kart takmak zorlaşıyor.

Tomato 5STX

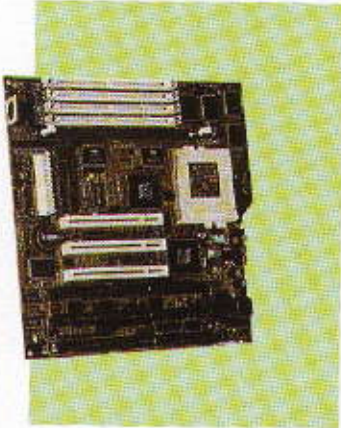
Dört tane simm soketinin yanında bir tane DIMM olması bu kart için büyük bir dezavantaj. Kullanım kılavuzunda işlemci saat hızları, voltaj ayarları ve ekran görüntülü BIOS ayarları görülüyor.

ORTALAMA SONUÇ:

171.125

SON KULLANICI FİYATI:

91 \$



Çok küçük boyutlarda olan bu anakartın işlemci soketinin mandalı rahatlıkla açılıp kapanabiliyor. Bütün bağlantı noktaları korumasız ve AT tipi elektrik soketi girişi birinci PCI soketine kart takmayı zorlaştırıyor. Com port ile disket sürücü girişi AT soketine çok yakın olduğundan ve plastik kılıfları da olmadığından bunların kullanımı çok zor. Üçüncü ISA slotunun hemen arkasında kasa ön panelinin bağlantıları bulunduğu için uzun kart takmak zorlaşıyor. Dört tane SIMM soketinin ya-

Tomato 5SVA

nında bir tane DIMM olması bu kart için büyük bir dezavantaj. Kullanım kılavuzunda işlemci saat hızları, voltaj ayarları ve ekran görüntülü BIOS ayarları görülüyor.

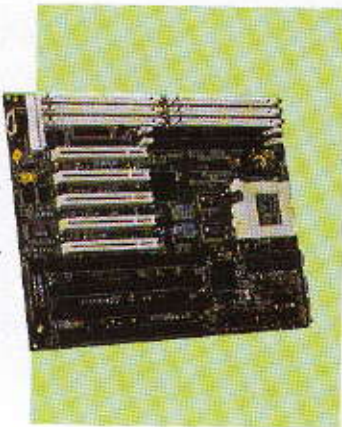
ORTALAMA SONUÇ:

156.375

SON KULLANICI FİYATI:

71 \$

Tyan Titan Turbo S1571S



Bağlantı noktalarının hiç birinde plastik koruma kılıfı yok. PS/2 mouse girişinin konnektörünü takabilmek için yanında bulunan kondansatörü biraz oynatmak gerekiyor. PCI ve ISA yuvalarının etrafında kart takmayı zorlaştıracak bir etken bulunmuyor. Anakartın üzerinde üç adet fan soketi bulunuyor. Bilgisayar kasasının ön paneline yapılacak olan bağlantıların anakart üzerinde hangi pinlerin ne olduğu yazılmamış. Kullanım kılavuzuna bakmak gerekiyor. Bazı jumper ayarları RAM soketlerinin tam

arkasında bulunduğu için RAM takıyken ayar yapmak zor olabiliyor. Kullanım kılavuzunda işlemci takılması için gerekli ayarlar ve BIOS ayarları ekran görüntüleriyle belirtilmiş.

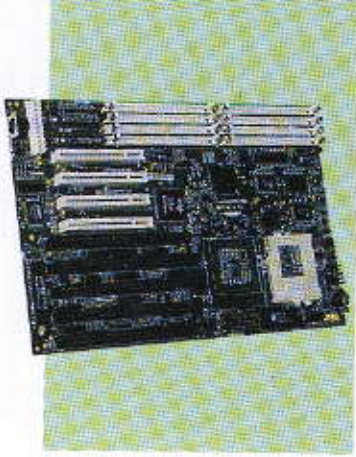
ORTALAMA SONUÇ:

164.375

SON KULLANICI FİYATI:

127 \$

Tyan Tomcat S1564S IV



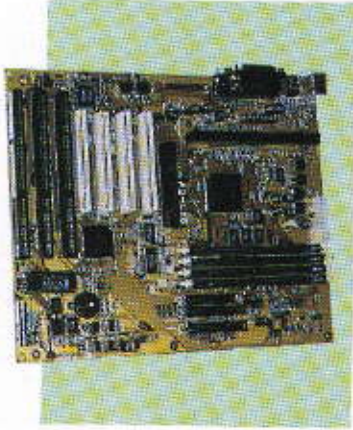
1564D modelinin tek işlemci soketi iptal edilmiş ve böylece tek işlemcili hale getirilmiş sürümü olan anakart çok düzenli tasarlanmıştır. Hiçbir bağlantı noktasının plastik koruması yok. SIMM yuvalarına takılan RAM'lerin voltaj ayarını yapan jumper'ların cımbız haricinde takılıp çıkartılması mümkün değil. Anakart iki işlemci için tasarlandığından üzerinde iki tane fan girişi var. Saat entegresi ve pili bir kutu içinde toplanıp sokete takılmış.

Üzerinde hiç DIMM soketi olmaması bu anakart için bir dezavantaj. Ayrıca kar-

tın çok büyük olması kasaya ucu ucu-
na sığmasına sebep oluyor.
Hem iki işlemcili hem de tek işlemcili
model için tek bir kılavuz hazırlanmış.
Kart ile beraber herhangi bir yazılım
gelmiyor.

ORTALAMA SONUÇ:
180.125
SON KULLANICI FİYATI:
174 S

Abit LX6

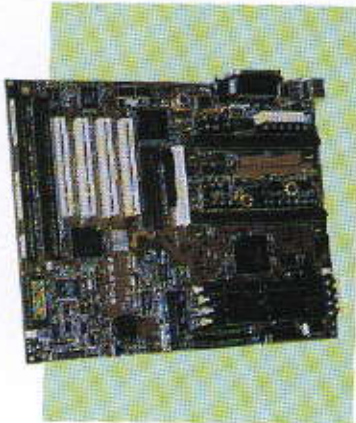


Oldukça iyi bir tasarımı olan bu anakartın üzerinde hiç SIMM soketi bulunmuyor. Tüm soketler plastik kılıflarla korunmuş ve anakartın üzerindeki tüm soketler diğerlerini rahatsız etmeyecek şekilde yerleştirilmiş. Kasa ön panel bağlantılarının yapıldığı soketler üçüncü ISA slotunun hemen arkasında bulunuyor. İşlemci hızı ve çarpanı BIOS aracılığıyla ayarlanıyor. Anakart ile beraber gelen kitapçık BIOS ile yapılabilecek donanım ayarları ekran görüntüleriyle anlatılmış. Bus Master sür-

rücüler de anakart ile beraber geliyor. Kutudan işlemciyi taşıyan ayaklar da çıktı. Kart üzerinde üç tane fan soketi bulunuyor. Fanların ayarı da BIOS üzerinden yapılabilir.

ORTALAMA SONUÇ:
276
SON KULLANICI FİYATI:
163 S

ASUS P2L97-DS AGP

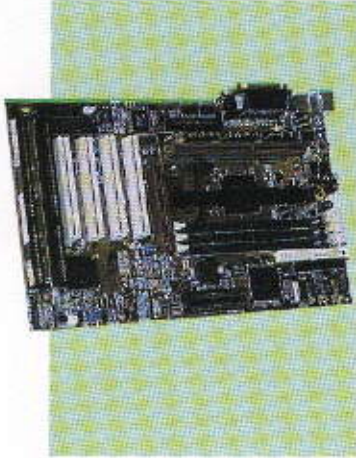


Çift işlemcili bir anakart olan ASUS'un bu modelini kart ile beraber gelen bir kartı ikinci işlemcinin yerine takarak tek işlemci ile kullanmak da mümkün. Kartın ATX elektrik soketinin yanında bulunan kondansatörler ATX elektrik fişinin takılmasını zorlaştırıyor. Üzerinde sadece DIMM soketleri bulunuyor. Tüm bağlantı noktaları plastik kılıf ile korunmuş. İki SCSI girişi birbirinin çok fazla yakınında bulunuyor. Ayrıca IDE girişleri de RAM soketlerinin hemen yanında. Anakart ile bera-

ber çeşitli sürücüler ve Intel Landesk Client Manager yazılımı geliyor. Kitapçık içinde tüm detaylar şekillerle ve ekran görüntüleri ile anlatılmış. Her ilki işlemci için de bacaklar bulunuyor.

ORTALAMA SONUÇ:
272
SON KULLANICI FİYATI:
510 S

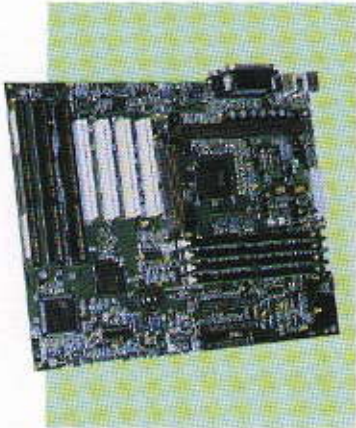
ASUS P2L97 AGP



Bu anakartın üzerinde hiç SIMM soketi bulunmuyor. Tüm bağlantı noktaları plastik kılıflar ile muhafaza altına alınmış. ATX elektrik soketinin çevresi kondansatörler ile çevrili olduğundan takılması bayağı zor ve tehlikeli oluyor. Kasa'nın ön paneli için gerekli bağlantı noktaları hemen üçüncü ISA slotunun arkasında olduğu için bu slotla takılabilecek kartların uzun olmaması gerekiyor. Zaten iki tane olan ISA slotlardan biri de bir PCI slot ile paylaşıyor. Anakart üzerinde üç tane fan soketi bulunuyor. Bu da fanların takibini sağlıyor.

Kart ile beraber bir CD içinde sürücü yazılımlarının yanında Intel Landesk Client Manager programı da geliyor. Kitapçıkta tüm ayarlar ve bağlantılar fotoğraf ve ekran görüntüleriyle anlatılmış.

ORTALAMA SONUÇ:
171.125
SON KULLANICI FİYATI:
225 \$

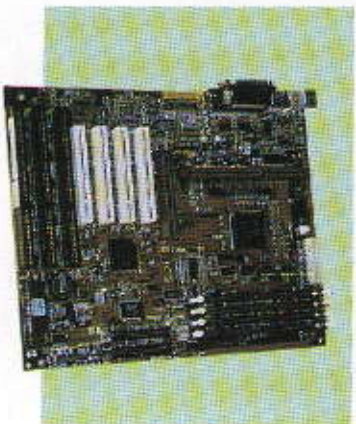


Pentium II'yi taşıyan SLOT I'in yanında çok fazla kondansatör bulunuyor ve işlemciye çok yakın duruyorlar. Tüm soketler plastik kılıflar ile çevrili ve birbirlerinden oldukça uzaklar. ATX elektrik soketi kenarda duruyor ve fişin takılması sırasında sorun çıkaracak hiçbir şey yok. Kart ile beraber işlemcinin ayakları ve ATX kasalar için kapak da geliyor. Bir disket ile sürücüler geliyor ve bir CD içerisinde de çeşitli yazılımların yanında Intel Landesk Client Manager programı geliyor. Sistem hızı ve işlemci çarpanı

QDI Legend I

BIOS üzerinden ayarlanabiliyor. Kullanma kılavuzunda yapılacak ayarlar sade bir şekilde anlatılmış. Legend serisinin en düşük modeli olan Legend I ile beraber tüm kablolar da geliyor.

ORTALAMA SONUÇ:
171.125
SON KULLANICI FİYATI:
185 \$



Tomato'nun ATX yapıdaki bu Pentium II anakartı tek işlemci için tasarlanmış. Üzerinde hiç SIMM soketi yok. Tüm bağlantı noktaları plastik kılıflar içerisinde. Ancak bu plastik kılıflara çok yakın olan jumper'ların ayarı çok zor oluyor.

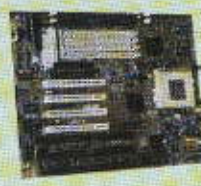
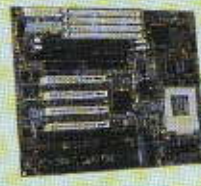
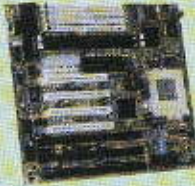
ATX elektrik soketi kenarda ve fişin takılmasını zorlaştıracak tüm erkenlerden uzakta. Kasa'nın ön paneline gidecek kabloların bağlantı yerleri kart üzerinde açıkça belirtilmiş. Kart ile birlikte tüm kablolar ve işlemciyi taşıyacak

Tomato 6MLX

bacaklar geliyor. İşlemci ayarları jumper'lar arcılığıyla yapılıyor ve ayarlar kitapçıkta şelkillikle anlatılmış. Kitapçık çok sade hazırlanmış. Bazı sorulara cevap bulunamıyor.

ORTALAMA SONUÇ:
171.125
SON KULLANICI FİYATI:
167 \$

Anakartların Teknik Bilgileri



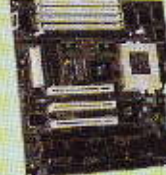
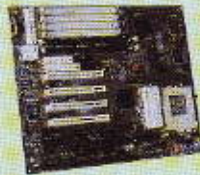
	ABIT PX5	ABIT TXS	ASUS TX97-E	ASUS TX97-XE	ASUS TX97
Firma	Yedigöller	Çiğli	Çiğli - Emipa	Çiğli - Emipa	Çiğli
Telefon	0212 213 34 40	0212 273 14 91	0212 273 14 91 - 0212 599 30 50	0212 273 14 91 - 0212 599 30 50	0212 273 14 91
Faks	0212 211 47 64	0212 272 58 95	0212 272 58 88 - 0212 598 53 53	0212 272 58 88 - 0212 598 53 53	0212 272 58 66
Fiyat	108 \$	110 \$	150 \$	155 \$	125 \$
Anakart					
Boyutları					
Chipset	Intel 82430TX	Intel 82430TX	Intel 82430TX	Intel 82430TX	Intel 82430TX
BIOS / Tipi	Award / Flash	Award / Flash	Award / Flash	Award / Flash	Award / Flash
Elektrik Soketi	AT (PS/PS)	ATX ve AT (PS/PS)	ATX ve AT (PS/PS)	ATX	ATX ve AT (PS/PS)
Boot edebildiği Çihazlar	A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM, LS-120	A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM, LS-120	A, C, SCSI, CD-ROM	A, C, SCSI, CD-ROM	A, C, SCSI, CD-ROM
Anakart Üzerinde SCSI Destegi	yok	yok	yok	yok	yok
Floppy 3 Mode	var	var	var	var	var
Anakart ile beraber gelenler					
8 pin erkek seri + 25 pin erkek seri çıkış bağlantısı	1	1	1	0	1
25 pin dişi paralel + 6 pin dişi PS/2 mouse bağlantısı	1	1	1	0	1
Master / Slave IDE bağlantı kablosu (ada)	1	1	1	1	1
Disket sürücü bağlantı kablosu	1	1	1	1	1
Bus	50 / 66 / 80 / 66 / 68 / 75 / 83 / 100 MHz	50 / 66 / 80 / 66 / 68 / 75 / 83 / 100 MHz	50 / 66 / 80 / 66 / 68 / 75 / 83 / 100 MHz	50 / 66 / 80 / 66 / 68 / 75 / 83 / 100 MHz	50 / 66 / 80 / 66 / 68 / 75 / 83 / 100 MHz
BFQ/BF1/BF2/BF3 Destegi (Bus Frekans Oranı)	var / var / var / yok	var / var / var / yok	var / var / var / yok	var / var / var / yok	var / var / yok / yok
CPU Soketi	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7
PCI / ISA / Paylaşımlı yuva	4 / 4 / 1	4 / 3 / 1	4 / 3 / 1	4 / 4 / 1	4 / 3 / 1
Bellek					
SDRAM Soketi Adeti / Slotlara takılabilen RAM'ler	2 adet / 4-8-16-32-64 MB	4 adet / 4-8-16-32-64 MB	4 adet / 4-8-16-32-64 MB	4 adet / 4-8-16-32-64 MB	4 adet / 4-8-16-32-64 MB
DIMM RAM Soketi Adeti / Slotlara takılabilen RAM'ler	2 adet / 8-16-32-64-128 MB	2 adet / 8-16-32-64-128 MB	2 adet / 8-16-32-64-128 MB	2 adet / 8-16-32-64-128 MB	2 adet / 8-16-32-64-128 MB
FFM / EDO / SDRAM	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+
Maksimum RAM	256 MB	256 MB	256 MB	256 MB	256 MB
Takılı Önbellek Miktarı / Maksimum Önbellek Miktarı	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM
Anakart Komponentleri					
IO, Paralel Port, COM Port	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 adet	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 Adet
SPP / EPP / ECP	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+
IR, PS/2 Mouse Çıkış, USB	Var / Var	Var / Var / Op. Kon.	Hepsi Opsiyonel Konnektör ile	Op. Kon. / Var / 2 Adet	Hepsi Opsiyonel Konnektör ile
IDE PIO Modu / DMA Modu	0-4	0-4	3, 4 / 2	3, 4 / 2	3, 4 / 2
İşlemciler					
Tek Panel İşlemci Voltajı	3.52V, 3.38V	3.52V, 3.38V	3.4V (STD), 3.5V (VRE)	3.4V (STD), 3.5V (VRE)	3.4V (STD), 3.6V (VRE)
Çift Panel İşlemci Voltajı	2.6V, 2.7V, 2.8V, 2.9V, 3.2V	2.6V, 2.7V, 2.8V, 2.9V, 3.2V	2.1V (Dual), 2.8V (Dual), 2.9V (Dual), 3.2V (Dual)	2.1V (Dual), 2.8V (Dual), 2.9V (Dual), 3.2V (Dual)	2.8V (Dual), 2.9V (Dual), 3.2V (Dual)
Intel Pentium P54C	100, 120, 133, 150, 166, 200	120, 133, 150, 166, 200	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166
AMD K5	100, 120, 133, 166	120, 133, 166	75, 90, 100, 120, 133	75, 90, 100, 120, 133	75, 90, 100, 120, 133
Intel Pentium P55C	166, 200	166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233
IBM/Cyrix 6x86	120, 133, 150, 166, 6x86 MX	150, 166, 200	166, 200, 233 (IBM veya Cyrix 6x86(LI))	166, 200, 233 (IBM veya Cyrix 6x86(LI))	166, 200, 233 (IBM veya Cyrix 6x86(LI))
AMD K6	200, 233, 266, 300	166, 200, 233	166, 200, 233 (veya MII revizyon 2.7 sonrası)	166, 200, 233 (veya MII revizyon 2.7 sonrası)	166, 200, 233 (veya MII revizyon 2.7 sonrası)
Pentium II	-	-	-	-	-
Özellik Firma İnternet Adresleri	http://www.abit.com	http://www.abit.com	http://www.asus.com	http://www.asus.com	http://www.asus.com

ASUS P2L97-OS ve ASUS P2L97-S modeli anakartlar SCSI arabinmli sabit disk ile test edildiler.



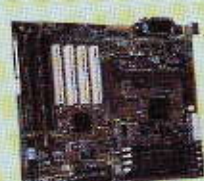
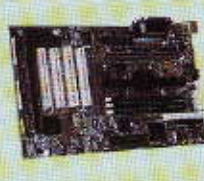
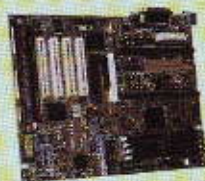
EPoX P55-BT	Gigabyte GA-596TX2	Gigabyte GA-596ATX	Gigabyte GA-596T2	SOYO 58T6
Ölçü Bilgisi	Empe	Empe	Empe	Ukret
0212 212 38 96 0212 274 00 92 115 \$	0212 599 30 50 0 212 598 53 53 138 \$	0212 598 30 50 0 212 598 53 53 144 \$	0212 598 30 50 0 212 598 53 53 112 \$	0212 274 38 50 0212 272 08 31 126 \$
Intel 82430TX Award ATX ve AT (P8P9) A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM, LS/ZIP yok var	220 x 250 mm. Intel 82430 TX Award / Flash ATX ve AT (P8/P9) A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM yok var	210 x 304 mm. Intel 82430TX Award / Flash ATX A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM, LS/ZIP yok var	228 x 225 mm. Intel 82430TX Award / Flash ATX ve AT (P8/P9) A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM, LS/ZIP yok var	Intel 82430TX Award ATX ve AT (P8/P9) A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM yok yok
1	1	2 adet 9 pin erkek seri anakart üzerinde	1	1
1	1	Anakart üzerinde	1	1
1	1	1	1	1
1	1	1	1	1
+/+/+/+	+/+/+/+	+/+/+/+	+/+/+/+	+/+/+/+
ZIF Soket 7 4 / 3 / 1	ZIF Soket 7 4 / 3 / 1	ZIF Soket 7 4 / 4 / 1	ZIF Soket 7 4 / 3 / 1	ZIF Soket 7 4 / 3 / 1
2 Adet	4 adet /	4 adet / 4-8-16-32-64-128 MB	4 adet / 4-8-16-32 MB	4 Adet / 4-8-16-32-64 MB
2 Adet	2 adet / 4-8-16-32-64-128 MB	2 adet /	2 adet / 8-16-32-64 MB	2 Adet / 8-16-32-64 MB
+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+
256 MB	256 MB	256 MB	256 MB	256 MB
512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM	512 KB Pipelined Burst SRAM
+/+/2 Adet +/+/+	+/+/2 Adet +/+/+	+/+/2 Adet +/+/+	+/+/2 Adet +/+/+	+/+/2 Adet +/+/+
İsteği Opsiyonel labio ile	Op. Kon./ var / Op. Kon. 3, 4 / 2	- / Var / 2 Adet 3, 4 / 2	Op. Kon./ var / Op. Kon. 3, 4 / 2	Op. Kon. / + / Op. Kon. 0-4 / 2
2.0V, 2.8V, 2.9V, 3.2V, 3.5V	2.7V-3.5V 3.52V / 2.0V-3.5V	2.7V-3.5V 3.52V / 2.0V-3.5V	2.7V-3.5V 3.52V / 2.0V-3.5V	3.3V, 3.52V 2.8V, 2.9V, 3.2V
90, 120, 133, 150, 166, 180, 200 75, 90, 100, 120, 133, 150, 166, 200 150, 166, 200, 233 120, 133, 150, 166, M2-200/233/266	90, 100, 120, 133, 150, 166, 180 133, 166 166, 200, 233 120, 133, 150, 166, 200, 233	90, 100, 120, 133, 150, 166, 180 133, 166 166, 200, 233 120, 133, 150, 166, 200, 233	90, 100, 120, 133, 150, 166, 180 133, 166 166, 200, 233 120, 133, 150, 166, 200, 233	90, 100, 120, 133, 150, 166, 180, 200 90, 100, 120, 133, 150, 166 150, 166, 180, 200, 233 133, 150, 166, 200 MX-160/200/233/266
166, 200, 233, 266	166, 180, 200, 233	166, 180, 200, 233	166, 180, 200, 233	166, 200, 233, 266
http://www.epox.com	http://www.giga-byte.com	http://www.giga-byte.com	http://www.giga-byte.com	http://www.soyo.com

Anakartların Teknik Bilgileri



	SpaceWalker Net-565	Tomato 55TX	Tomato 55VA	Tyan Tyan Turbo 5157LS	Tyan 51584S Tomcat IV
Firma	Burcu Elektronik	Empa	Empa	Ufotek-Bilgi	Bilgi
Telefon	0212 288 29 25	0212 598 30 50	0212 598 30 50	0212 274 58 80-0212 275 00 20	0212 275 00 20
Faks	0212 212 10 94	0 212 598 53 53	0 212 598 53 53	0212 272 08 31-0212 272 84 68	0212 272 84 68
Fiyat	95 \$	91 \$	71 \$	166 \$-127 \$	174 \$
Anakart					
Boyutları	220 x 260 mm.				
Chipsat	Intel 82430TX	Intel 82430TX	VIA 82C565PCiset	Intel 82430 TX	Intel 82430HX
BIOS / Tipi	Award	Award / Flash	Award / Flash	Award / Flash	Award
Elektrik Soketi	AT (P8/P9)	AT (P8/P9)	AT (P8/P9)	AT (P8/P9)	AT (P8/P9)
Boot edebildiği Çihazlar		A. C. SCSI	A. C. SCSI	A. C	A. C
Anakart Üzerinde SCSI Destegi	yok	yok	yok	yok	yok
Floppy 3 Mode		yok	yok	var	yok
Anakart ile beraber gelenler					
9 pin erkek seri +	1	1	1	1	1
25 pin erkek seri-çıkış bağlantısı					
25 pin dişi paralel + 6 pin dişi	25 pin dişi paralel	1	1	25 pin dişi paralel	25 pin dişi paralel
PS/2 mouse bağlantısı					
Master / Slave IDE	1	1	1	1	1
bağlantı kablosu (adet)					
Disket sürücü bağlantı kablosu	1	1	1	1	1
Bus					
60 / 66 / 60 / 66 /	+/+/+/+/+	+/+/+/+/+	+/+/+/+/+	+/+/+/+/+	+/+/+/+/+
66 / 75 / 83 / 100 MHz					
BF0/BF1/BF2/BF3 Destegi				+/+/+/-	
IBus Frekans Oranı					
CPU Soketi	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7	ZIF Soket 7
PCI / ISA / Pavlaşan yuva	4 / 3 / 1	3 / 3 / 1	3 / 3 / 1	5 / 4 / 1	4 / 5 / 1
Bellek					
SIMM RAM Soketi Adeti /	4 Adet /	4 adet	4 adet	8 adet	8 Adet /
Slotlara takılabilen RAM'ler	4-8-16-32-64 MB				1-2-4-8-16-32-64 MB
DIMM RAM Soketi Adeti /	2 Adet /	1 adet	1 adet	2 adet	yok
Slotlara takılabilen RAM'ler	8-16-32-64-128 MB				
FPMM / EDD / SDRAM	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+	+/+/+
Maksimum RAM	256 MB	256 MB	128 MB	256 MB	512 MB
Takılı Önbellek Miktarı /	512 KB Pipelined	512 KB Pipelined	512 KB Pipelined	512 KB Pipelined	512 KB Pipelined
Maksimum Önbellek Miktarı	Burst SRAM	Burst SRAM	Burst SRAM	Burst SRAM	Burst SRAM
Anakart Komponentleri					
IO, Paralel Port, COM Port	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 Adet	+ / + / 2 Adet
SPP / EPP / ECP	+ / + / +	+ / + / +	+ / + / +	+ / + / +	+ / + / +
IR, PS/2 Mouse Çıkışı, USB	Hepsi opsiyonel kablo ile	Var / Var / Destegi var	Var / Var / Destegi var	Op. Kon. / Op. Kon. / 2 Adet	Hepsi opsiyonel kablo ile
IDE PIO Modu / DMA Modu	4 / 2	4	4	1-4 / 2	4 / 2
İşlemciler					
Tek Panel İşlemci Voltajı	3.3V, 3.52V	3.4V (STD), 3.5V (VFD)	3.3V, 3.5V	2.0V-3.5V	3.3V, 3.5V
Çift Panel İşlemci Voltajı	2.8V, 2.9V, 3.2V	2.8V (Dual), 2.9V (Dual), 3.2V (Dual)	2.8V (Dual), 2.9V (Dual), 3.2V (Dual)		2.8V-3.5V
Intel Pentium P54C	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166, 200	90, 100, 120, 133, 150, 166	90, 100, 120, 133, 150, 166	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166, 200	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166
AMD K5	75, 90, 100, 120, 133, 150, 166, 200	90, 100, 133, 150, 166	90, 100, 133, 150, 166	90, 100, 133, 150, 166	
Intel Pentium P55C	150, 166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233
IBM/Cyrix 6x86	120, 133, 150, 166	133, 166, 200	133, 150, 166, 200	120, 160, 168, M2-166/200	120, 150, 166
AMD K6	166, 200, 233, 266	166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233	166, 200, 233
Pentium III					
Üretici Firma İnternet Adresleri	http://www.spacewalker.com	http://www.zds.com	http://www.zds.com	http://www.tyan.com	http://www.tyan.com

ASUS P2L97-DS ve ASUS P2L97-S modeli anakartlar SCSI arabirimi sabit disk ile test edilmiştir.



Model	ASUS P2L97-DS ACP	ASUS P2L97-S ACP	CCL Legend II	Tomato 6MLX
Çip	Çip	Çip - Empe	Atak Bilgisayar	Empe
0212 273 14 91-0212 213 34 40	0212 273 14 91	0212 273 14 91 - 0212 599 80 50	0212 296 95 17	0212 599 80 50
0212 272 58 86-0212 211 47 64	0212 272 58 86	0212 272 58 86 - 0212 598 53 53	0212 275 85 94	0212 598 53 53
163 \$	610 \$	225 \$	185 \$	167 \$
305 x 305 mm. Intel 82440LX Award / Flash ATX A, C, D, E, F, SCSI, CD-ROM, LSZIP yok var	Intel 82440LX Award / Flash ATX A, C, SCSI, CD-ROM Adaptec 7880 Ultra-Fast/Wide SCSI var	Intel 82440LX Award / Flash ATX A, C, SCSI, CD-ROM Adaptec 7880 Ultra-Fast/Wide SCSI var	305 x 244 mm Intel 82440 LX Award / Flash ATX A, C, SCSI, CD-ROM yok var	304,6 x 243,6 mm. Intel 82440LX AMI / Flash ATX yok var
2 adet 9 pin erkek seri anakart üzerinde Anakart üzerinde	2 adet 9 pin erkek seri anakart üzerinde Anakart üzerinde	2 adet 9 pin erkek seri anakart üzerinde Anakart üzerinde	2 adet 9 pin erkek 2 adet seri anakart üzerinde Anakart üzerinde	2 adet 9 pin erkek 2 adet seri anakart üzerinde Anakart üzerinde
1	1	1	1	1
1	1	1	1	1
+/+/-/+/-/+/-/+/-	+/+/-/+/-/+/-/+/-	+/+/-/+/-/+/-/+/-	+/+/-/+/-/+/-/+/-	+/+/-/+/-/+/-/+/-
var / var / var / var	var / var / var / var	var / var / var / var		
2F Soket 7	2 adet SEC Slot (Single Edge Contact Slot)	SEC Slot (Single Edge Contact Slot)	Slot 1	Slot 1
4 / 3 / 1	4 / 2 / 1	4 / 2 / 1	4 / 3 / 1	4 / 3 / 1
yok	yok	yok	yok	yok
4 adet / 8-16-32-64-128 MB +/+/-	4 adet / 8-16-32-64-128 MB +/+/-	3 adet / 8-16-32-64-128 MB +/+/-	4 adet +/+/-	4 adet / +/+/-
512 MB 256 KB / 512 KB (işlemci ile Gelmekte)	512 MB 256 KB / 512 KB (işlemci ile Gelmekte)	384 MB 256 KB / 512 KB (işlemci ile Gelmekte)	512 MB SDRAM / 1 GB EDO RAM 256 KB / 512 KB (işlemci ile Gelmekte)	512 MB 256 KB / 512 KB (işlemci ile Gelmekte)
+/+ / 2 Adet +/+/-	+/+ / 2 Adet +/+/-	+/+ / 2 Adet +/+/-	+/+ / 2 Adet +/+/-	+/+ / 2 Adet +/+/-
Var / Var / 2 Adet 0-2 / 2	Var / Var / 2 Adet 3, 4 / 2	Var / Var / 2 Adet 3, 4 / 2	Var / Var / 2 Adet 4	Var / Var / 2 Adet
-	-	-	1.3V-3.5V otomatik	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
233, 266, 300	233, 266, 300	233, 266, 300, 333	233, 266, 300, 333	233, 266, 300
http://www.abit.com	http://www.asus.com	http://www.asus.com	http://www.cdmg.com	http://www.zida.com

Nasıl Test Ettik?

Testimize başlamadan önce kartları kategorize ettik. Sağlıklı bir karşılaştırma için Pentium II ve Pentium (MMX destekli olanlar dahil) destekleyen kartları ayırdık.

Daha çok 430TX chipset'i taşıyan kartları Pentium 166MMX, 64 megabayt RAM, mode 4 destekleyen bir sabit disk ve yine aynı modu destekleyen 16 hızlı bir CD sürücü ile kurdığımız düzen ile test ettik. Ekran kartı olarak da ASUS'un 4 Megabyte'lık bir ekran kartını kullandık. Teste başlamadan önce tüm anakartların BIOS'ları aracılığıyla önbellek kullanımlarını aynı yaptık. Testimiz

sırasında da 16 bit Fat sistemli Windows 95 üzerine kurulu BAPCO adlı benchmark yazılımını kullandık.

Pentium II destekli anakartlar içinse ATX yapılı olduklarından ATX bir güç kaynağı, 64 Megabyte'lık SDRAM, 266 MHz'de çalışan Pentium II işlemci, mode 4 destekleyen bir sabit disk ve 16 hızlı bir CD sürücü kullandık. Bu testlerde de ASUS'un ürettiği olduğu bir AGP ekran kartını kullandık. Yukarıda saydığımız parçaları testte kullanmamız için bize temin eden Çizgi Elektronik'e yardımlarından dolayı CHIP Test Merkezi olarak teşekkür ediyoruz. Testlerimiz sırasında sadece Intel'in işlemcilerini kullanmamızın sebebi bu işlemcilerin piyasanın en rahat bu-

ADOBE PAGEMAKER 6.0

ABIT LX6	en iyi	230.00
ASUS P2L97-DS AGP		230.00
QDI Legend I		155.00
Tomato 6MLX		155.00
Tomato SSTX		155.00
ABIT PX5		155.00
ABIT TX5		155.00
ASUS P2L97 AGP		155.00
ASUS TXP4		155.00
ASUS TX97-E		155.00
SOYO SBT5		152.00
EPOX P55-BT		152.00
Tyan S1564S Tomcat		150.00
Spacewalker Hot-565		149.00
Gigabyte GA-566ATX		147.00
Tyan Titan Turbo S157		143.00
ASUS TX97-XE		136.00
Gigabyte GA-566T2		135.00
Gigabyte GA-566TX2		135.00
Tomato 5SVA	en kötü	131.00

COREL DRAW 6.0

ASUS P2L97-DS AGP	333.00
ABIT LX6	330.00
SOYO SBT5	216.00
EPOX P55-BT	211.00
Tyan S1564S Tomcat	210.00
Spacewalker Hot-565	208.00
Gigabyte GA-566ATX	205.00
Gigabyte GA-566T2	202.00
Tyan Titan Turbo S157	197.00
Gigabyte GA-566TX2	195.00
QDI Legend I	192.00
Tomato 6MLX	192.00
Tomato SSTX	192.00
ABIT PX5	192.00
ABIT TX5	192.00
ASUS P2L97 AGP	192.00
ASUS TXP4	192.00
ASUS TX97-XE	192.00
ASUS TX97-E	192.00
Tomato 5SVA	189.00

MS EXCEL 7.0

ABIT LX6	341.00
ASUS P2L97-DS AGP	329.00
Tyan S1564S Tomcat	198.00
SOYO SBT5	197.00
QDI Legend I	192.00
Tomato 6MLX	192.00
Tomato SSTX	192.00
ABIT PX5	192.00
ASUS P2L97 AGP	192.00
ABIT TX5	192.00
ASUS TXP4	192.00
ASUS TX97-E	192.00
EPOX P55-BT	191.00
Spacewalker Hot-565	189.00
Gigabyte GA-566ATX	188.00
ASUS TX97-XE	188.00
Gigabyte GA-566TX2	183.00
Tyan Titan Turbo S157	179.00
Gigabyte GA-566T2	179.00
Tomato 5SVA	174.00

LOTUS FREELANCE 96

Tyan S1564S Tomcat	182.00
SOYO SBT5	181.00
Gigabyte GA-566TX2	178.00
Spacewalker Hot-565	177.00
ASUS TX97-XE	177.00
EPOX P55-BT	176.00
Tomato SSTX	173.00
Gigabyte GA-566T2	173.00
QDI Legend I	173.00
Tomato 6MLX	173.00
ABIT PX5	173.00
ABIT TX5	173.00
ASUS TXP4	173.00
ASUS TX97-E	173.00
ASUS P2L97 AGP	173.00
Gigabyte GA-566ATX	172.00
Tomato 5SVA	166.00
Tyan Titan Turbo S157	165.00
ABIT LX6	(test edilemedi)
ASUS P2L97-DS AGP	(test edilemedi)

lunan ve en çok satılan işlemcileri olmaları.

BAPCO

16 bit Fat ve 32 bitlik Fat kullanan Windows 95'ler için iki ayrı sürümü olan ve Chip Test Merkezi için özel olarak yazılan bu program, sistemi tam olarak ev ve ofis kullanıcılarına yönelik olarak test ediyor. Çalıştırdıktan sonra hiçbir müdahaleye gerek kalmadan çalışan benchmark bu yazılımı çeşitli programları yazılan script'ler aracılığıyla çalıştırıyor ve çok kullanılan fonksiyonları uyguluyor. Her testi üç kere yapan yazılımı ile bir kartın testi üç saat veya üzerinde sürüyor. En çok kullanılan yazılımlar olan

Adobe Pagemaker, Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Powerpoint, Paradox 7, Lotus Freelance, Lotus Wordpro, CorelDraw test eden program test sonunda belli kriterlere göre değerler veriyor ve bunları grafiksel olarak sunuyor.

Grafiklerdeki kırmızı renkli çubuklar Pentium II tabanlı sistemleri, yeşil çubuklar ise soket 7 tabanlı sistemleri göstermektedir.

Donanım ile ilgili Internet Siteleri:

www.anandtech.com

www.tomshardware.com

www.sysdoc.pair.com

LOTUS WORDPRO 96

ASUS P2L97-DS AGP	221.00
ABIT LX6	203.00
SOYO SB75	180.00
Spacewalker Hot-565	174.00
Tyan S1564S Tomcat	172.00
EPOX P55-BT	169.00
Tyan Titan Turbo S1571S	162.00
QDI Legend I	156.00
Tomato 6MLX	156.00
Tomato SSTX	156.00
ABIT FX3	156.00
ABIT TX3	156.00
ASUS P2L97 AGP	156.00
ASUS TXP4	156.00
ASUS TX97-E	156.00
ASUS TX97-XE	154.00
Gigabyte GA-SB75	152.00
Gigabyte GA-SB75X2	151.00
Tomato SIVA	146.00
Gigabyte GA-SB6ATX	145.00

MS POWERPOINT 7.0

ABIT LX8	277.00
ASUS P2L97-DS AGP	254.00
Tyan S1564S Tomcat IV	174.00
SOYO SB75	174.00
Gigabyte GA-SB75X2	168.00
ASUS TX97-E	168.00
EPOX P55-BT	166.00
QDI Legend I	165.00
Tomato 6MLX	165.00
Tomato SSTX	165.00
ABIT FX3	165.00
ABIT TX3	165.00
ASUS P2L97 AGP	165.00
ASUS TXP4	165.00
ASUS TX97-XE	165.00
Gigabyte GA-SB75	163.00
Spacewalker Hot-565	162.00
Gigabyte GA-SB6ATX	161.00
Tyan Titan Turbo S1571S	159.00
Tomato SIVA	157.00

MS WORD 7.0

ABIT LX8	299.00
ASUS P2L97-DS AGP	257.00
Tyan S1564S Tomcat IV	178.00
QDI Legend I	175.00
Tomato 6MLX	174.00
Tomato SSTX	175.00
ABIT FX3	175.00
ABIT TX3	175.00
ASUS P2L97 AGP	175.00
ASUS TXP4	175.00
ASUS TX97-E	175.00
SOYO SB75	174.00
Spacewalker Hot-565	173.00
Gigabyte GA-SB6ATX	173.00
EPOX P55-BT	167.00
ASUS TX97-XE	156.00
Tyan Titan Turbo S1571S	155.00
Gigabyte GA-SB75	152.00
Gigabyte GA-SB75X2	152.00
Tomato SIVA	145.00

PARADOX 7.0

ASUS P2L97-DS AGP	280.00
ABIT LX8	252.00
SOYO SB75	182.00
Tyan S1564S Tomcat IV	177.00
Spacewalker Hot-565	173.00
EPOX P55-BT	170.00
QDI Legend I	161.00
Tomato 6MLX	161.00
Tomato SSTX	161.00
ABIT FX3	161.00
ABIT TX3	161.00
ASUS P2L97 AGP	161.00
ASUS TXP4	161.00
ASUS TX97-E	161.00
ASUS TX97-XE	157.00
Tyan Titan Turbo S1571S	155.00
Gigabyte GA-SB75X2	154.00
Gigabyte GA-SB75	151.00
Tomato SIVA	143.00
Gigabyte GA-SB6ATX	141.00

Anakart Satın Alırken

Bu aydan itibaren 'Satın Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bilgisayar ile ilgili bir ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz.

İşlemci, bellek ve diğer kartların takıldığı anakart bütün bu parçaların iletişimini ve uyumluluğunu sağladığı için önemlidir. Satın alırken dikkat edilmesi gereken noktalardan biri anakartın özellikleridir. Bu özelliklere örnek olarak ilk akla gelen anakartın yapıtaşlarından olan chipset ve BIOS'dur. Bir bilgisayarın dışından ilk bakıldığında göze çarpan BIOS'dur; çünkü elektrik verildiği anda devreye giren ve çoğu anakartta 'Delete' tuşuna basılarak sistem ayarlarının yapıldığı bölümdür. Chipset ise iki bölümden oluşmaktadır: Disket sürücü, sabit disk ve bağlantı noktaları ile veri iletişimini sağlayan bölüm ve işlemci ile önbellek, bellek ve kartlar arasındaki uyumluluğu sağlayan bölüm.

Yukarıda bahsedilen konuların yanında anakart satın alırken dikkat edilmesi gereken çok önemli bir unsur da kullanım kitapçığıdır. Kullanım kılavuzu olmadan, voltaj ayarları ve saat hızları bilinmeden yapılan işlemci takmak gibi işlemler sisteme zarar vermektedir. Kullanım kitapçığı sadece yeni bir bilgisayar alırken değil, ileride işlemci değişimi sırasında da önemli bir rol oynamaktadır. Yeni alacak işlemcinin mevcut olan anakarta takılıp takılamayacağı kullanım kılavuzu sayesinde belli olabilir. Örneğin bilgisayarının işlemcisini yükseltmek isteyen biri MMX teknolojisine sahip bir işlemci almak istediğinde, anakartının 2.8 volt verip veremediği, veya 200 ve üzeri işlemci alındığında buna karşılık gelen saat hızları ve çarpanlarını karşılayıp karşılamadığını bilmek zorundadır. Aksi

halde işlemci yükseltiminde ayrıca anakart almak zorunda kalacaktır.

Yeni bir anakart alındığında yanında kullanım kılavuzu, IDE kabloları, disket sürücü kablosu, bağlantı noktaları (COM portları) kabloları, yazıcı bağlantı kablosu gelmelidir. Bu tür bağlantı kabloları anakart yanında gelmez ise sabit disk, CD sürücü, disket sürücü, fare ve yazıcı gibi cihazların bağlanması mümkün değildir. Yeni anakartlarda test sırasında karşılaşılan bir sorun, anakart ile fare arasındaki bağlantıyı sağlamak üzere anakartın yanında gelen kablodan farklı bir kablo kullanıldığında her anakartta doğru dürüst çalışmadığıdır. Dolayısıyla anakartın yanında gelen COM bağlantı kablosu oldukça önemlidir. Bu kabloların anakart üzerinde takıldığı yerlerin ise plastik muhafazalı olması kablounun takılırken rahat girmesini sağlamaktadır. Bu plastik kılıf her anakartta bulunmamaktadır ve bunun olmaması kablounun zor takılmasına yol açmaktadır. Bilgisayar kasasının içerisine kablo takılırken bölgenin dar olması ve çoğu zaman kasa üzerine eğilmenin yarattığı gölge, kablounun takılacağı noktada girişin bozulmasına yol açabilmektedir.

Yeni çıkan işlemciler ve chipsetlerin değişmesi ile beraber anakartların elektrik soketleri de değişmektedir. Çoğu 82430TX chipsetli anakartların AT ya da AT ve ATX uyumlu soket ile beraber gelmesine rağmen, bazı anakartlarda sadece ATX uyumlu soket bulunmaktadır. Sadece ATX uyumlu sokete sahip bir anakart bilgisayar kasasının güç kayna-

ğının ATX uyumlu olmasını gerektirmektedir ve bu çoğunlukla yeni bir kasa alınmasını gerektirmektedir. ATX uyumlu anakartlar 'oturumu kapat' komutu verildiğinde düğmeye basılmasını gerektirmeden kapatabilmektedir. Bu tip anakartlar mandallı düğme yerine 'reset' düğmesi gibi bir düğme ile açılabilir, kısacası bilgisayar kasasını değiştirmek gerektirmektedir.

Sistem yükseltilirken değiştirilen anakartın mevcut bellek işlemcilerini kabul edip etmediği de önemlidir. Eskiden 30 pin'lik RAM yuvaları vardı, 486'nın son zamanları ve Pentium tabanlı işlemciler ile beraber anakartlarda daha uzun olan 72 pin'lik SIMM yuvalarını tanıdık. 486 işlemci takılabilen bazı anakartlarda bu tür yuvaların iki çeşidinden de mevcuttu. Yeni çıkan anakartlarla beraber 168 pin'lik DIMM yuvalarını tanımaya başladık. Anakartların çoğunda bu iki tür yuvadan bulunmasına rağmen, bu yuvaların sayıları yine de önemlidir. Geçen bir iki sene içerisinde 32 MB'lık bir sistem almışsanız ve artık hızı kaldırmadığı için işlemci ve anakart değişimine gidiyorsanız, muhtemelen bilgisayarınızda bulunan 4 tane 8 MB'lık RAM, alacağınız yeni anakarta uymayabilir! Çünkü almak istediğiniz anakartta 4 adet SIMM yuvası bulunmayabilir.

Satın alma danışmanının ilerleyen sayfalarında bilgisayar pazarındaki çeşitli ürünlerin bir listesini bulacaksınız. Böylece istediğiniz ürüne çok daha kolay ve hızlı ulaşabilirsiniz.

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
ANAKART			
ELPINA VX PRO 512K	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
TUCSON V2	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ASKA	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
GVC 512 VX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
SOYO 5BT5	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
LUCKY STAR VX PRO 512K	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
TOMATO 5SVA	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ASUS-TXP4	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
HDD			
SAMSUNG	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
IBM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
FUJITSU	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
QUANTUM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MAXTOR	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
SAMSUNG	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TOSHIBA TSL401	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇE	(0 212) 288 10 78
W.DIGITAL	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
SEAGATE	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
QUANTUM	YAMAN	DERYA BİNGÜL	(0 212) 212 54 00
RAM			
DIGITAL 16 MB SD-RAM	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
TEXAS INS.8MB EDO RAM	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
CENTURY	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
TEXAS INSTRUMENTS	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
COMPAQ 16 MB SDRAM	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
HYUNDAI 10 ns SDRAM	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
S3 TRIO 64 V2 1MB	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
IXMICRO TWIN TURBO	3P	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
ELSA PhotoJet	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA VICTORY Erazor	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA Gloria-XL	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
CARDEX	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
ASKA	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
ASUS 2 MB PCI	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
ELSA WINNER	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
CARDEX GENESIS EV	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND STEALTH 3D 2000	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
DIAMOND MONSTER 3D	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MATROX MYSTIQUE 2 MB	HARMONY BİLGİSAYAR	YALÇIN IŞIN	(0 212) 258 30 24
SUPER LNB S3 VIRGE	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
PFV-VG 3D 2MB	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
CRYSTAL VR 4000	ÖLÇSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
GENESIS SV	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
ETHERNET			
SURECOM 16 Bt ISA	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
GF 100 TX-100Mbps Fast Ethernet	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92

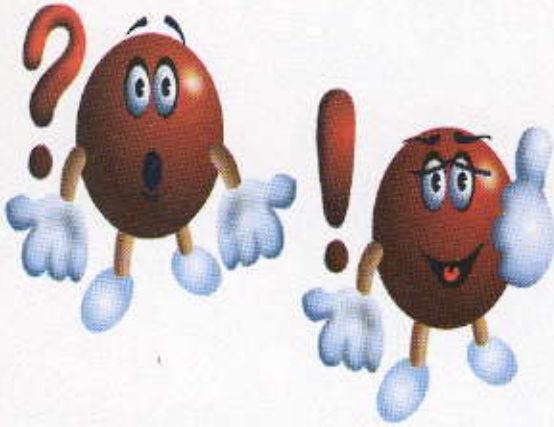
ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
ETHERNET			
DE-220 PT	SURAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
HOSTLINK 32-bit PCI, 10Mbps	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
100 Mbps NBASE NH-228	DATTEL	BURAK HALILOĞLU	(0 212) 213 18 00
EDIMAX	YAMAN	MERT BAŞAR	(0 212) 212 54 00
COMPEX	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
İŞLEMCI			
INTEL PENTIUM II 266	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
INTEL PENTIUM II 300	EMPA	YUNIS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
ZET PROFESSIONAL P-II 233	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
PENTIUM MMX 166	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
INTEL PENTIUM II-233	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PENTIUM 166 MMX	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
IBM	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇE	(0 212) 288 10 78
INTEL PENTIUM 133	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
INTEL PENTIUM 233 MMX	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
INTEL PENTIUM 166 MMX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
INTEL PENTIUM PRO 200	EMPA	YUNIS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
KASALAR			
ALPHA 200W Mini Tower	EMPA	YUNIS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
ATX MIDI TOWER KAS (235 W TÜV)	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
200 W MIDI TOWER KASA (CASE ST-GLT)	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MT-105D-R MINI TOWER KASA (230W)	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
3.5" SCSI İİDD KASA (Faml.)	SKY BİLGİSAYAR	TULGA EREN	(0 212) 225 68 07
BIG TOWER	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
UPS			
APC BACK-UPS PRO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
AIDATA 425 / 650 VA	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
TRIPPLITE	YAMAN	MERT ERİNÇ	(0 212) 212 54 00
VICTRON MATCH 250	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
APC BACKPRO 420 VA	APC TÜRKİYE	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 47 82
MAIN POWER	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
APC BACKPRO 650 VA	APC TÜRKİYE	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 233 47 82
MICRO-LINE PLUS 250 VA	TUNÇMATİK	SİBEL ÖNAY ANIT	(0 212) 252 99 11
INFORM ON-LINE 1250 VA	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK*	(0 216) 414 18 40
CD-ROM			
SAMSUNG 24X	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
DIGITAL 24X	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 212) 348 13 99
ACER	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
TOSHIBA 24X	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
PHILIPS 24X - 32X	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
PANASONIC 24X	PANCOM		(0 212) 274 47 55
MITSUMI 16X	EMPA	YUNIS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
20X LITE-ON PLAY TUŞLU	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
SES KARTI			
CREATIVE (Sound Blaster 16 oem)	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇE	(0 212) 288 10 78
UTOPIA	EMPA	YUNIS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
SOUND BLASTER	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
AZTECH	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
SES KARTI			
YAKUMO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
GENIUS SOUND MAKER 3DX - DX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
PHILIPS	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
YAMAHA	YAMAN	DERYA BİNGÜL	(0 212) 212 54 00
KONTROL KARTLARI			
TEKRAM	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
ADAPTEC	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
DELTRON PCI IDE CACHE KONT. KARTI	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
KLAVYE			
LOGITECH	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
Q KLAVYE W95 Türkçe, AT	EMPA	YUNIS TÜRKOĞLU	(0 212) 599 30 50
Q KLAVYE	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
Aidata Q - F Türkçe Win 95 Klavye	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
CHICONY SUPER Q TR WIN95	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
F-KLAVYE WIN 95	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
YAZICI			
LEXMARK 1020C RENKLİ İNKJET	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
PANASONIC 24X	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
ZEBRA BARKOD	EXİM	BURKUT BURKUTOĞLU	(0 212) 278 22 97
OKI ML 590E	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
LEXMARK OPTRA E LAZER YAZICI	PERA BİLGİ İŞLEM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 221 12 82
HP LASERJET	YAMAN	MERT BAŞAR	(0 212) 212 54 00
BROTHER M 4318L	ALTINDAĞ	MELTEM EJDER	(0 212) 230 14 17
XEROX DOCUPRINT 4512	XEROX	SEDEF TÜR	(0 212) 274 93 54
CANON	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
STAR	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
FACIT D 425 DT	MARS LTD.	ONUR ERDURAN	(0 212) 281 01 42
MONİTOR			
VESTEL 14"	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
TATUNG TNB-5300	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MITSUBISHI D-S 15 HX	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
SONY	TRANSDATA LTD.	İLKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
ELSA ECOMO-17"-20"-21"-24"	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ILYAMA	ÖLÇSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
MICROSCAN 5V+ / LR (17")	HARMONY BİLGİSAYAR	YALÇIN İŞİN	(0 212) 258 30 24
SAMSUNG	KOCKAYA	SEZAL BAYRAK	(0 212) 286 01 60
PHILIPS	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITSUBISHI	YAMAN	YALÇIN KIROĞLU	(0 212) 212 54 00
DİJİTAL 14", 15", 17", 21"	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
NOTEBOOK			
DİJİTAL HiNote Ultra 2000	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
HP	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
DELL LATITUDE 166 CD	İNTERAKTİVE	MURAT ONUK	(0 212) 212 35 36
DİJİTAL HiNote	4K	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 259 38 00
ZET DUAL NOTEBOOK	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
TATUNG TNB-5300	HARMONY BİLGİSAYAR	YALÇIN İŞİN	(0 212) 258 30 24
COMPAQ	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
SATELLITE PRO 430CDT	BEKOM A.Ş.	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 47 00

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MONİTÖR			
LIFEBOOK 530 T	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
AIDATA ALTIMA 6200 166MMX	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MITAC 5026 X/TF	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
MULTIMEDIA			
MITSUMI Circle Sound	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
TYPHOON	YAMAN	DERYA BİNGÜL	(0 212) 212 54 00
CREATIVE VIDEO	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
TEKRAM TV KART	KONTROL DATA	ŞEREF ŞENTÜRK	(0 216) 414 18 40
ST-3060-12 CD OKUYUCU	EXİM	BURKUT BURKUTOĞLU	(0 212) 278 22 97
UMAX MAXMEDIA TV II	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
DATRON WATCH TV	UFOTEK	HANDAN ARTUT	(0 212) 274 56 60
TEKRAM TE1210	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
AKSESUAR			
FAN	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
4248 ŞERİT KORUYUCU	EKİP	ADNAN SARAÇ	(0 212) 275 55 02
GENIUS J-12 JOYSTICK	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
JBM MEDIA-3 (2-way Stereo speaker)	BİLTUR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 296 02 19
LOGITECH SURFMAN (kablesuz mouse)	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
PROXIMA LP 10 (Projeksiyon sistemi)	3P	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 36 57
MITSUMI (Circle Sound)	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
MIROVIDEO	ÖLÇSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
KASA 3,25	GEN-PA	MELAHAT GÖKÇE	(0 212) 288 10 78
MODEM			
33600 PCMCIA	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36
ELSA MicroLink 33.6TS	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
USROBOTICS SPORTSTER	BİLTUR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 296 02 19
WISECOM 33.600	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
PHILIPS PCA 28 JM	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MOTOROLA	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
TAICOM	INTERTAM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 275 08 87
BOCA	INTERTAM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 275 08 87
SPEEDCOM 33600	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
SCANNER			
HP	YAMAN	MERT BAŞAR	(0 212) 212 54 00
LOGITECH SCANMAN-color pro for Win95	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
LOGITECH PAGESCAN-color 2000 for Win95	EMPA	YUNİS TÜRKÖĞLÜ	(0 212) 599 30 50
PRIMAX COMPACT 4800	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
INNÖ A4 FORM SCANNER	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TIMUR	(0 216) 336 00 20
GENIUS SCANMATE 256	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
MUTOH SC-600	ÖLÇSAN	TURGUT DOĞRU	(0 212) 280 97 61
FUJITSU SCANPARTNER 600C	KETS	MUFİT SÜER	(0 212) 232 56 66
DİJİTAL KAMERA			
CASIO QV-10A	ERSA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 511 42 94
CASIO QV-100	ERSA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 511 42 94
NETWORK KARTLARI			
COMPEX ENET MCIA COMBO	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
INTEL EPILA 8465	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
16 BIT CBO BnC+TP HIGHLIGHT ETH.KARTI	ELEKTROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 213 72 36

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
YEDEKLEME ÜRÜNLERİ			
2GB LOMEGA INTERNAL	TRANSDATA LTD.	ILKNUR TİMUR	(0 216) 336 00 20
SEAGATE	DATAGATE	TARKAN ATEŞ	(0 212) 288 53 11
SEAGATE BACKUP EXEC	KETS	MUFIT SÜER	(0 212) 232 56 66
LOMEGA ZIP 100 EXT.	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
HP C4341B	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
LOMEGA ZIP DRIVE SCSI DAHİLİ	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	NURDAN ÖZDEMİR	(0 212) 288 92 92
SERVER			
COMPAQ	COMTEC	MURAT SOYHAN	(0 212) 274 31 86
ZET ESTRON SERVER	ZET BİLGİSAYAR	LEVENT GİRGİN	(0 212) 224 54 04
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIMI			
bayHOLD (HoldingYönetim Paketi)	BAYSIS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
marFACTOR (Factoring Uygulama Yazılımı)	BAYSIS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
bayINS (Entegre Sigorta Uygulama Yazılımı)	BAYSIS	GÜLISTAN SAYMAN	(0 212) 288 11 04
YA-GE Writex 97	YA-GE YAZILIM	SERHAD TUMAY	(0 212) 275 86 04
DATASOFT-ENTEGRE	DATASOFT YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 414 42 50
LOGO İNSAN KAYNAKLARI	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LOGO PERSONEL YÖNETİMİ	LOGO YAZILIM	HALE KUYUCU	(0 216) 345 22 56
LINK TİCARİ YAZILIM PAKETLERİ	LINK	JALE KURUÇAY	(0 212) 275 71 41
NETSİS MUHASEBECİ PAKETİ	NETSİS	TAMER EFE ÇINAR	(0 212) 276 68 66
MINERVA ERP	MINERVA YAZILIM	KUBILAY ERDOĞAN	(0 212) 275 60 32
MEGA-ENTEGRE	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOL	(0 212) 258 82 55
MUHASEBE SETİ	YAMAN	YALÇIN KIROĞLU	(0 212) 212 54 00
KELİME İŞLEM			
COREL WORDPERFECT	ETİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 98 02
WORD 6.0 TÜRKÇE	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
MOONSTAR TDK	MOONSTAR	MÜJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
MOONSTAR TÜRKÇE KELİME İŞLEM 1.0	MOONSTAR	MÜJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
PROGRAMLAMA			
BORLAND C++ Builder Standart CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS VISUAL BASIC 5.0	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
VİSUAL C++ (CD)	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
VİSUAL J++ (CD)	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
VİSUAL BASIC 5.0	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
DELPHI 3 Professional CD	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS ACCESS FOR WINDOWS 95	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 95
VERİ TABANI			
PARADOX	ETİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 98 02
INTERBASE 4.2	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
SEMPA ENGLISH FOR WINDOWS	SEMPA BİLGİ İŞLEM	SUZAN ÇAKAR	(0 212) 266 01 09
MS WINDOWS 95-Türkçe (CD)/ IBM Dos 7.0	ALBİM	NEJAT KUMBAK	(0 216) 349 89 70
OFİS 97 FOR WINDOWS 95	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
IBM DB2-Universal Database Enterprise V5.0	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
VİSUAL DBASE 7	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MS ACCESS	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
ELEKTRONİK TABLOLAMA			
LOTUS	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
NOVELL	SERVUS BİLGİSAYAR	SENEM KARATAŞ	(0 212) 280 94 10

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
YAZILIM			
ELEKTRONİK TABLOLAMA			
WORDPRO* 96	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
MOONSTAR (Grafik Dizgi Sistemi V.2.00)	MOONSTAR	MÜJDAT ÖZALP	(0 212) 230 21 95
LOTUS 1.2.3 R.5.0 FOR WINDOWS	BİMEKS	CÜNEYT GÜNGÖR	(0 216) 472 04 34
EXCEL 97 TÜRKÇE	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
İŞLETİM SİSTEMİ			
MS WINDOWS 3.11 - Türkçe, diskette	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS NT WORKSTATION 4.0	LINKSOFT	HÜLYA GÜRSU	(0 212) 233 23 13
MS WINDOWS 95	BİLGİNÇ BİLGİSAYAR	NİLGÜN ÖZKASAP	(0 216) 349 45 93
MICROSOFT NT WORKSTATION 4.0 (İNG)	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
MS-DOS 6.22 Upgrade	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
MS WINDOWS 95 Türkçe Upg.	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
IBM OS/2 WARP V3 3.5" UK	LOGOSOFT	BERRİN AYDIN	(0 216) 348 13 99
MICROSOFT MS WORKS 4.0	KARMA	MEHMET YILDIRIM	(0 212) 233 30 30
EGİTİM YAZILIMLARI			
İLKOKUL 1.2.3.4.5.SINIF MATEMATİK	METROPOL	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 55 65
İLKOKUL 2.3.SINIF HAYAT BİLGİSİ	METROPOL	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 55 65
ORTA 1.2.3.SINIF MATEMATİK	METROPOL	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 55 65
ORTA 1.2.3.SINIF FEN BİLGİSİ	METROPOL	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 55 65
ÖSS-ÖYS TÜRKÇE	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ÖSS-ÖYS MATEMATİK	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ÖYS SET	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
ÖSS SET	BİLDEN	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 230 51 82
KİTAP			
ACCESS	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
MS-DOS SİZDEN KORKSUN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
KİM KORKAR HAIN BİLGİSAYARDAN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
KİM KORKAR NETWORKTEN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
KİM KORKAR WINDOWS 95 TEN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
KİM KORKAR VISUAL BASIC TEN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
KİM KORKAR UNIX TEN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
A'DAN Z'YE C KILAVUZU	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
WORD	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
AUTO CAD	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
INTERNET SİZDEN KORKSUN	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
İLERİ EXCEL	PUSULA YAYINCILIK	BÜNYAMİN GÜNEŞ	(0 212) 252 42 80
WINDOWS 95 İLETİŞİM	SİSTEM YAYINCILIK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 83 72
3D STUDIO R.4	SİSTEM YAYINCILIK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 293 83 72
PASCAL PROGRAM GELİŞTİRME	SÜRAT BİLGİSAYAR	ÖZGÜR GÜLEÇ	(0 216) 391 70 31
ABC'siyle MS OFFICE 97	ALFA YAYINLARI	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 511 53 03
MULTİMEDYA ÖĞRENİYORUM CD'li	ALFA YAYINLARI	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 511 53 03
AUTOCAD R.12	METROPOL	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 55 65
PC'NİN SİRLERİ	METROPOL	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 55 65
BİR BAKIŞTA MICROSOFT ACCESS	ARKADAŞ YAYINEVİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 434 46 24
BİR BAKIŞTA MICROSOFT WORD	ARKADAŞ YAYINEVİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 434 46 24
ADIM ADIM MICROSOFT EXCEL	ARKADAŞ YAYINEVİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 434 46 24
ADIM ADIM MICROSOFT WORD	ARKADAŞ YAYINEVİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 434 46 24
ADIM ADIM WINDOWS 95 İÇİN PROJECT	ARKADAŞ YAYINEVİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 434 46 24
MICROSOFT WINDOWS 95'İN TEMELLERİ	ARKADAŞ YAYINEVİ	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 434 46 24



Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Harddiski Birleştirme

Benim 486 DX2-66, 4 Mb Ram, 120 Mb Hdd, 16 Bit ses kartım var. Windows 3.1 kullanıcısıyım. Sorunlarım şöyle:

1- Sıkıştırılmış (Arj, Zip, vs..) dosyaları F-Prot ve Toolkit gibi virüs temizleme programlarında nasıl kontrolden geçirebilirim?

2- Harddisk'i C: ve D: olarak ikiye böldüğümüzde, sonra bunları tekrar tek bölümde toplayabilir miyim?

3- Ses kartım olduğu halde Windows 3.1'de uzantısı MID olan dosyaları çalışmıyorum. Sizce sebebi nedir?

Abdullah Tekin
Zonguldak

CHIP 1- Sıkıştırılmış dosya derken iki türlü anlaşılır. Birincisi pkzip, arj gibi programlarla sıkıştırılmış ve çalıştırmadan önce açılmaları gereken dosyalar. İkincisi ise pkite gibi çalıştırdığınızda kendiliğinden açılarak çalışan programlar. İkincinin taramasını her ikisi de yapıyor. Ancak birinci tiptekiler için daha çok profesyonel sürümleri size yardımcı olabilir. Windows için yazılmış sürümle-
rinde bu opsiyonu bulabilir-

siniz. Genellikle sizden pkzip veya arj gibi sıkıştırma programlarının bulunduğu yeri girmenizi isterler. 2- İçindekileri kaybetmeden bunu yapmanız imkansız. 3- Gerekli programı kurmamışsınızdır. Ses kartınızla beraber gelen disketlerden bir tanesinin içinde ilgili program olmalı. Onu kurarsanız midi dosyalarını dinleyebilirsiniz.

Sys Rq Tuşu

1- Klavyedeki "SysRq" tuşu ne işe yarıyor. Kullanıldığı yerleri açıklar mısınız?

2- Memmaker işlemini yeni formatlanmış bir Harddisk'te mi yapmalıyım yoksa programları yükledikten sonra da yapabilir miyim? (Mesela Win 95)

3- Benim bilgisayarım Internal Zoltrix 14400 Fax Modem kartı ve yazıcı olarak da HP Deskjet 400 var. Fax yazılımı olarak Bitware'i kullanıyorum, versiyonu 3.30. Sorun şu; gelen Fax'ları View seçeneği ile görebiliyorum ancak yazıcıdan çıktı olarak alamıyorum. Verdiği hata mesajı şu: "LTP1: (HP Deskjet 400 Printer) yazıcısına yazdırılırken bir sorun oluştu. Bağlantı noktasına

yazdırırken bir sorun vardı. Yazıcının geçerli bir bağlantı noktasını kullanmak için yapılandırıldığınıdan emin olun." Yazıcılar klasöründe iki adet yazıcı görünüyor. 1-HP Deskjet 400 Printer, 2-Bitware Fax Driver. Yazımla kullandığım diğer programların hepsinde sorunsuz çıktı alabiliyorum. Bitware Fax Driver'in ayrıntılarını tıkladığımda görünen ayarlar şöyle: "Aşağıdaki bağlantı noktasına yazdırır (Com2 (İletişim noktası)), aşağıdaki sürücüyü kullanarak yazdır (Bitware Fax Driver)". Kuyruk ayarları ise "Raw" biçiminde. Windows içindeki, yardımdaki tüm yönlendirmeleri denedim başarılı olamadım.
Cemal Yolgeçen

CHIP 1- Bizler yazdığımız yazıları dergiye basılmak üzere grafiklere teslim ederken yazdıklarımızın daha açıklayıcı olması için ekran görüntülerinden faydalanıyoruz. Bunu da bahsettiğiniz tuş yardımıyla yapıyoruz. Öncelikle o tuşa basıyoruz ve daha sonra bir grafik işleme programını çalıştırıp "Paste" ile yerleştirip kaydediyoruz. Eğer tüm ekran değil de sadece o anki aktif pencereyi istiyorsak Alt tuşu ile beraber kullanıyoruz. 2- Programları yükledikten sonra yapmalı-sınız. Windows 95'te o ka-

dar da gerekli bir program değil. 3- Öncelikle bakmanız gereken ayarların yazıcının ayarları olduğunu söylemeliyiz. Bitware fax driver sadece faks alırken ve gönderirken kullanılır. Size gelen faksı bastırmanın sebebi kullandığınız kağıda sığmaması olabilir. Kullandığınız programdan (Bitware) yazıcı ayarlarına girerek gerekli değişiklikleri yapmışsınız.

Bozuk CHIP-CD

Kullandığım bilgisayar Pentium 120, 16 Mb RAM, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı olan bir bilgisayar. İşletim sistemim Win 95. İki sorun olacak sizlere.

1- Ağustos ayında vermiş olduğunuz Cd'yi kullanırken bir sorunla karşılaştım. Ekranda ana menü varken bilgisayar kilitlendi. Chip TV vs. programları tıkladığımda ise bilgisayar tamamen kilitlendi. "Çıkış" a tıklamadan önce fare imlecini (yani ok işaretini) görebiliyordum. Fakat "Çıkış" a tıkladıktan sonra hiçbir değişiklik, hareket olmadı. Ctrl+Alt+Del tuşlarına bastığımda da hiçbir şey olmadı. Bunu sadece bir değil birkaç kez denedim. Enter, Esc..... gibi tuşlara bastım ama hiç-

bir şey olmadı. Bende CD'yi çıkardım. Değişen bir şey olmadı. Bilgisayarı kapattım, açtığım zaman her şey yolundaydı. Sebebi ne olabilir?

2- Chip TV'yi izlerken sık sık (yaklaşık 30-35 saniye de bir) ekran koruma programı çalışmaya başlıyor. Enter tuşuna basarak Chip TV'ye geri dönebiliyorum. Sizce bilgisayarda virüs olabilir mi? Ayrıca karakterler kötü görünmüyor, tam seçilmiyor. Acaba bu problem ekran kartından kaynaklanıyor olabilir mi?

Yanıtlarınız için şimdiden teşekkürler.

Erkan Balaban

CHIP 1- Almanya'da basılan CD'lerimizden bazılarında böyle arabirimin oynatılması sırasında sorunlar yaşanabiliyor. Elinizdeki CD de böyle hatalı basılmış bir CD olabilir. Eğer açık adresinizle beraber kün-yedeki adresimize yollarsanız size en kısa zamanda test edilmiş yeni bir tane yollarız. 2- Ekran koruma çalışmadan önce geçecek süreyi çok az ayarlamışsınız. Masaüstünde boş bir yerde sağ tuşa basarak en alttaki "Properties"i seçerek ekran koruyucunun ayarlarını değiştirin. Bunun sebebi virüs değil basit bir ayar. Ekran kartınızla da hiçbir ilgisi yok.

Sistem Dosyalarını Yedekleme

1- Bilgisayarınızda DAT dosyaları Xmeg Player programı ile ilişkilendiril-



miş. Bu dosyaları açtığında hata mesajı veriyor. İlişkilendirmeyi iptal ettiğim zaman bir süre sonra tekrar eski haline dönüyor. Bu dosyalar data mı yoksa film ya da müzik dosyaları mı?

2- Sizce Windows ve Win 95 dizinindeki hangi dosyaların mutlaka yedekleri alınmalıdır?

Can Şivet

Bartın

CHIP 1- Xmeg Player her çalıştırmanızda bu dosyaları kendi ile ilişkilendiriyor. Uzantısı .dat olan dosyaların ne oldukları ile ilgili bir şey söylemek çok zor. Müzik veya video dosyaları olabilecekleri gibi sıradan tekst dosyaları da olabilirler. 2- User.dat, system.dat, autoexec.bat, config.sys dosyaları mutlaka yedeklenmesi gereken dosyalar. Dosyalar ana dizin ve Windows dizini altında bulunuyor. Windows 95 CD'si içinde bu yedekleme işlemini yapabileceğiniz bir program bulunuyor. OTHERMISC.ERU altında bulunan Eru yardımcı programı ile önemli sistem dosyalarının yanı sıra Autoexec.bat, Config.sys ve System.ini dosyalarını da yedeklemek mümkün. DOS altında çalışan bir program olduğu için tüm dizini sabit diskinize kopyalamanız sağlıklı olacaktır. Eru'yu çalıştırdığınızda açılan pencerede yedeklemek istediğiniz dosyalar ve yedeklemeyi yapacağınız dizin soruluyor. Hedef dizin olarak mutlaka sabit dis-



kinizde bir yerleri göstermelisiniz. System.DAT gibi dosyalar bir diskete sığamayacak kadar büyükler.

Çalışmayan CD Arabirimi

Sevgili ChipMan, Derginizi dört aydır alıyorum ve içeriğinden çok memnunum. Yalnız birkaç sorunun var. İlk önce bilgisayarımın özelliklerini veriyorum: 486 DX 4/100, 16 Mb Ram, 8X Cd-Rom sürücü, 3.5 Floppy, 800 Mb Harddisk, Pc Prime Time TV kartı, Sound Blaster 16 AWE 32 ses kartı, Avance Logic 1 Mb ekran kartı, Windows 95 işletim sistemi.

1- İlk sorunun verdiğiniz CD'lerle. CD'nizi sürücüye yerleştirdiğimde ilk önce arabirim ekrana geliyor, fakat hemen ardından ekranı kaplamış bir CHIP yazısı dolaşıyor veya kırılan bir CHIP yazısı çıkıyor. Bir daha da arabirime ulaşmıyorum. Yalnız bu sorun sadece Chip-CD'lerinde oluyor. Fun & Education CD'sinde bu sorun çıkmıyor. Ne yapmalıyım?

2- İkinci sorunun ses kartımla. Asound programıyla çalışan ve SB16 AWE 32 uyumlu bir ses kartım var, fakat Midi bölümü çalışmıyor. Ve "Çoklu ortamda MIDI sekmesini kullanın" mesajı veriyor. Fakat burada da sorunu çözemiyorum. Ancak ses kartımı kaldırıp tekrar kurunca sorun çözülüyor. Fakat bilgisayarı kapatıp tekrar açtığımda aynı sorunla yine karşılaşıyorum. Sorun nerede olabilir?

3- Quickshot marka bir Joystick aldım ve bunu Windows 95'te kurdum. Burada sorunsuz çalışıyor. Aynı şekilde DOS'ta ve Win 3.1'de de kurdum, fakat burada "Test" veya "Calibrate" programlarını çalıştırdığımda "Couldn't capture the joystick" mesajı veriyor. Örneğin Fifa 97 oyununu Windows 95 altında çalıştırınca (bilgisayarım Pentium olmadığı için biraz yavaş çalışmasına rağmen) çalışıyor. Aynı oyunu DOS'ta çalıştırınca Joystick görmüyor.

4- Yukarıda belirttiğim gibi PC Prime Time marka TV kartım var ve Win 3.1'de hiçbir sorun çıkarmadan çalışıyor. Fakat Windows 95'te çalıştırınca bilgisayarı kilitliyor. Sorun nerede olabilir? (Kartın kullandığı kanal (port) ayarlarını yaptım.)

Şimdiden teşekkür ediyorum.

Banu Kalaycı

Ankara

CHIP 1- Denetim Masası içinden Çoklu Ortam'ı seçin ve burada Video sekmesine gelerek Video Gösterisi'ni Tam Ekran yerine Pencere olarak seçin. 2- Windows 95'in her açılışında farklı bir ayar yapıyorsa bu kartınızın Plug&Play'e ayarlı olduğu anlamına geliyor. Windows 95 bazı kartlarda bu hatayı yapıyor. Ses kartınızın üzerindeki jumper'lar aracılığıyla sabit bir adres ve IRQ seçmelisiniz. Böylece Windows 95 ile bir sorun yaşamayacaksınız. Midi dosyalarımız da sorunsuz çalışacaktır. 3- Eğer ses kartınızın disketleri içinde

bir "configuration manager" programı varsa bunu yükleyip gerekli ayarları yapmanız gerekiyor. Plug&play kartları DOS ve Windows 3.1 ile kullanabilmek için bu ayar şart. 4- Windows 95 için yazılmış olan programı yüklediğinizden emin olmalısınız. Ayrıca kartın kullandığı IRQ'nun başka bir kart tarafından kullanılmadığından da emin olmalısınız.



Cd Sürücünün Erişim Süresi

Sevgili Chip Yetkilileri, Öncelikle böyle güzel bir dergi çıkarttığınız için teşekkür ederim. Benim iki problemim var; 1- CD sürücümü kullanmak istediğim zaman "Aygıt hazır değil yeniden deneyin" gibi hata mesajları veren bir kutu açılıyor ve yeniden dene tuşuna basıyorum. Bu olay dört-beş kez tekrarlanıyor ve ondan sonra CD sürücümü çalıştırabiliyorum. Bunun sebebi nedir? (CD sürücüm Mitsumi 24X) Servisten bunun normal olduğu söylendi. (Birçok arkadaşımın Multimedia bilgisayarı var ama böyle bir şeyi ilk defa görüyorum.)

2- Bilgisayar oturumunu Ms-Dos kipinde başlatmak istediğimde Windows 95, Ms-Dos'a geçici çıkış yapıyor ve Windows üzerinden C:\ ortamına çıkıp Exit dediğimde ise makine Resetleniyor. Böyle olunca da DOS ortamında çalışan bazı programlarda problemler yaşıyorum (örneğin

Turbo Pascal 6.0). Bu karışıklığı nasıl giderebilirim? (Sakin servisimize götürün demeyin, çünkü makine servisten geldikten sonra bu hale geldi. Daha önce servisten geldiğinde ise Ms-Dos kipinde başlatmak istediğimde de "Şimdi Bilgisayarınızı Kapatabilirsiniz" mesajı çıkıyordu. Ne diyelim servisler de olmasa.....) Bilgisayarımın markası Genç Escort 166 Mmx. Acaba aynı özelliklerdeki bir bilgisayarı daha ucuza almak varken sırf servis garantisi var (!) diye 200-300 \$ daha fazla vermekle doğru mu yapıyoruz.

İsimsiz

CHIP 1- Her CD sürücünün CD'ye erişim süresi farklıdır. Ayrıca her CD'nin okunma süresi de farklı olabilir. Bu CD'nin üzerindeki çiziklerden veya okuyucu kafanın ucundaki lens üzerindeki pisliklerden oluşabilen bir sorun olduğundan şüphelenmenizi gerektirecek bir durum yok. Arkadaşlarınızın sürücülerini daha hızlı olabilir. 2- Eğer burada kastettiğiniz "Exit" ile bir "shell" içinden çıkmaksa bunu yapması normal değil. Ancak bir şekilde "shell" hiyerarşisi bozulmuşsa da bunu yapması gayet normal. 3- Gerçekten bazı küçük firmalar büyüklere göre çok daha yardımcı bir şekilde kullanıcıyla ilgilenebiliyorlar. Ve büyük firmalar kadar da garanti verebiliyorlar. Ancak yine de verilen para sadece garanti için verilmiyor. Aslında bilgisayar satın alma-



Çok Sık Sorulan Sorular

Shareware, Freeware, Beta

Shareware programlar yazarları tarafından bedava dağıtılan programlardır. Daha çok Internet kanalıyla dağıtılan bu tip programların yazarlarının amacı programı kullanıcıya sunmak ve eğer kullanıcı beğenirse ondan para talep etmektir. Programın beğenildiği de genellikle belli bir süre geçtikten sonra hala kullanılmasıyla anlaşılır. O yüzden birçok Shareware yazılım bir süre sonra program açılırken veya çalışırken para ödenmesi gerektiğini hatırlatır. Bu rahatsız edici özellikleri yazarları tarafından bilerek programlanmıştır. CD'lerimize koyduğumuz birçok program böyledir ve sisteminize kurduktan bir süre sonra farklı davranış göstermeleri de bu yüzden.

Freeware ise tamamen

bedavadır. Bazı yazarlar ufak miktarda paralar veya hediyeler talep edebilirler, ancak bu isteklerini genelde programın açıklama kısmına koyarlar ve programlarına kullanıcıyı rahatsız edecek bir bölüm eklemesler. Shareware yazılımlara göre sayıları daha azdır.

Beta ise programın asıl sürümüne piyasaya çıkmadan önce deneme amaçlı dağıtılan halidir. Kullanıcılar denerler ve eksiklikleri, hataları üreticiye bildirirler. Daha çok ticari programların beta sürümleri olur. Genellikle belli kişilere ulaşır ve belli bir tarihe kadar çalışır. Oyunlarda ise durum biraz daha farklı. Piyasaya ilk olarak oyunu tanıtan bir demo çıkar. Bu demo ya uzunca bir animasyondur ya da oyunun oynanabilen birkaç bölümüdür. Bazı yazarlar örneğin kaydetme özelliğini kapatarak kısıtlayabilirler.

dan önce iyice araştırılması gereken bir konu. Bilmeden şansa yapılacak bir yatırım değil.

Programları Derleme

Sevgili Chip Uzmanları, Öncelikle size yayın hayatınızda başarılar dilerim. Çalışanlarımıza da kolay gelsin diyorum. Derginizi sevmek ve eğlenerek takip ediyorum. Gerçekten dergi-

niz diğer bilgisayar dergileri arasında en kayda değer bilgileri veren ve gerçekten okumaya değer dergiler arasında belki de en önde giden dergi. Belki siz bunları biraz abartılı ve yağlamak için söylediğimi düşünebilirsiniz ama bu söylediklerim benim şahsi ve katıksız düşüncelerim. Çünkü derginiz bilgisayar dünyasını takip eden bir kişi için gerçekten takip edilmesi gereken bir dergi. Niye diyecek olursa-

nız, öncelikle yenilikleri her zaman için diğer dergilerden bir adım önce takip ediyorsunuz. Okuyucu problemlerini elinizden geldiği kadar gidermeye çalışıyorsunuz. Ayrıca bilgisayar ve programlar hakkında en ayrıntılı bilgileri siz veriyorsunuz. Tekrar yayın hayatımızda başarılar diliyorum. Benim size birkaç tane sorum olacak. Eğer bu sorduğum sorulara cevap verecek olursanız, beni çok sevindirirsiniz. Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ediyorum.

1- Veri tabanı nedir? Access (Microsoft Access (veri tabanı)) ne işe yarar? Neler yapılabilir?

2- Exe ve Com dosyalarının oluştuğu komutlara nasıl ve nereden bakabiliriz? (İçeriğini nasıl görebilirim? Yapacağım değişiklikler nelere mal olur?)

3- Paket programlar belli bir dilde yazılıyor. Peki programların oluştuğu komutlara nasıl ve nereden bakabiliriz?

4- Bir programcı, yazacağı bir programı genelde ilk önce Edit'te yazıyor. Daha sonra bu yazılan metni hangi dilde yazdıysa o dile nasıl aktarıyor? Yani kullanıcılar bu programın içeriğine bakamaz hale getiriyor ya da görmesini istediği kısımlara bakmasına izin veriyor. Bu işlemler nasıl ve hangi yöntemlerle yapılıyor?

5- Qbasic'te yazılan bir programa hangi komutlar kullanılarak Menü oluşturabiliriz. Ayrıca bu programda verileri belli bir kısıtla göre yazıcıdan alabil-

mek için neler yapmalıyız? Ayrıca yazıcı tanımlamaları ve yazıcı ayarlarını nasıl yapabiliriz?

6- Windows 95'te geri dönüşüm kutusuna gönderdiğiniz belgeleri, geri dönüşüm kutusunda sildikten ve daha sonra bilgisayarı kapatıp açtıktan sonra daha önce sildiğimiz bilgileri nasıl kurtarabiliriz?

7- Excel 5.0'da belgeye ve çalışma kitabına koruma şifresi verdikten sonra o koruma şifresini unuttuğunuz zaman, o koruma şifresini nereden ve nasıl bakabiliriz?

8- Excel 5.0'da aşağıdaki gibi bir tablo oluşturdum ve bu tabloyu doğum tarih sırasına göre sıralamak istiyorum. Fakat doğum tarihleri ile birlikte bütün bilgiler aynı şahsa ait olacak şekilde düzenlemek istiyorum. Bunu nasıl yapabilirim?

Adı-Soyadı Doğum Tarihi Adresi Şehir
Gösterdiğiniz ilgiye şimdiden çok teşekkür ediyorum.
Yavuz Demir
Sivas

CHIP 1- Veri tabanı belli başlıklar altında verilerin tutulmasıdır. Daha sonra bu başlıklardan istenen birine göre arama, sıralama veya istenilen herhangi bir işlem yapılabilir. Örneğin bizim abone kayıtlarımızdan oluşan bir veri tabanımız var. Kullandığımız program aracılığıyla çok kısa sürede binlerce abonemiz arasında Sivas'ta oturanları bir liste halinde yazıcıdan dökebiliriz. Access de Microsoft firmasının bir veri tabanı

programı hazırlama yazılımıdır. Veri tabanı programlamayı çok basitleştiren bir dildir. Aklınıza gelebilecek her türlü verilerle ilgili ilişkisel programlar yazılabilir. 2- .exe ve .com uzantılı dosyaların içeriklerini geçtiğimiz aylarda CD'lerimizde verdiğimiz HexWorkshop ile görebilirsiniz. Bu dosyaların içeriği arka arkaya dizilmiş onaltılık düzendeki rakamlardan oluşmuştur. Bu rakamlar makina kodlarıdır. Yapacağınız değişiklikler çok büyük bir olasılıkla (yüzde yüze yakın) programın çalışmasını bozacaktır. Yine büyük bir ihtimalle makinanızı kılıtlayacaktır. 3- Programlar herhangi bir dilde o dilin sembolleriyle yazılır. (Bu semboller sizin bahsettiğiniz "komutlar"ın teknik adları) Daha sonra o dilin derleyicisinden geçirilir ve çalışacak hale getirilir. Çalışacak hal bir önceki soruda bahsettiğimiz onaltılık düzendeki rakamlardır. Bundan sonra çok özel bazı yöntemler (makina ve makinanın anladığı dili bilenler dışında) dışında en baştaki sembolleri görmek imkansızdır. 4- Bu sorunun cevabı aslında bir önceki sorunun cevabında gizli. Ancak şu var ki, pek az programcı çok daha üstün editörler varken edit programını kullanıyordur. Kullandıkları dil zaten o anda programı yazdıkları dil. Derleyiciden geçtikten sonra program artık normal olarak okunamaz hale geliyor ve bir şekilde kodlanmış oluyor. 5- Qbasic programı ile program yapabilmek için basic dilini bilmeniz gereki-

yor. Böyle bir kitap edinmenizde fayda var. Ancak yine de artık popüler olmaları nedeniyle görsel diller ile başlamanız size hız kazandıracaktır. Yazıcı ayarları için ise yazıcımızın kitapçığı içerisinde bulunan özel kodları kullanmalısınız. "Escape kodları" adı verilen bu ayar yapmaya yarayan kodlar her yazıcıda farklı olabilir. 6- Bunu yapabilmek için eski DOS sürümlerinde undelete adlı bir program vardı. Windows 95 ile böyle bir komut gelmedi. Ancak yine de kısa bir araştırma ile aynı işlemi yapan kısa programlar bulabilirsiniz. 7- Excel koruma şifrelerini kendi içinde şifreleyerek sakladığı için dosyanın içine bakarak görmemiz imkansız. 8- Öncelikle doğum tarihlerini girdiğiniz sütundaki verilerin tarih olduğunu belirtmeniz gerekiyor. Daha sonra "Data" menü başlığından "Sort"u seçin ve burada hangi başlığa göre hangi şekilde düzenlemek istediğinizi belirtin. Tamam dediğinizde sıralama yapılacaktır.



Wave Kayıt Kalitesi

Değerli Chip Dergisi,

Yayınlarınız çok mükemmel, her ay verdiğiniz CD-ROM'lar ise çok kullanışlı. Şuna emin olun ki hiçbir dergide sizin kalitenizi bulamıyoruz. Sözü fazla uzatmadan sorularına geçmek istiyorum.

1- Bilgisayarımda "Sound Vision 16 Gold PnP Sound Card"ı var. Windows 95'te kaydettiğim Wav dosyala-



rının kalitesi çok kötü ama hazır Wav dosyaları çok güzel. İlk olarak aklıma yüksek kayıt düzeyi yapmış olabileceğim geldi. Bunu değiştirdim fakat fayda yok, şimdi ne yapabilirim?

2- Elimde bir elektro akustik gitar var. Bu gitarın amfiye bağlanma özelliği olduğu için bir de Jack çıkışı var. Bunu ses kartıma nasıl bağlarım, daha doğrusu bağlanabilir mi? Bu şekilde çaldıklarımı Midi veya Wav olarak kaydedebilir miyim?

Şimdiden cevaplarınız için teşekkürler. Başarılarınızın devamını dilerim.

Erdem Kasap
İzmir

CHIP 1- Kayıt kalitesini yüksek tutmalısınız. Örneğin 16 bit ve 44.1 KHz CD kalitesinde kayıt yapmanızı sağlayacaktır. Bunu kayıt yaptığınız programın menülerine girip ayarlayabilirsiniz. 2- Eğer bir ucu da ses kartınızın girişlerine uygun halde olursa bağlayabilirsiniz. Giriş seviyesi uygun olduğundan ses kartınızın arkasındaki "Line-In" girişini kullanabilirsiniz.

Cd'sini İsteyen Oyun

Sayın Chip Yetkilileri, İlk olarak sizleri verdiğiniz başarılı çalışmalarından dolayı kutlarım.

Arkadaşımdan bir CD-ROM oyunu aldım. Bunu çok beğendiğim için Hdd'ime kaydettim (Hard-

disk'imde yeterince boş yer var). Sonra bu oyunu Hdd'den oynamaya çalıştım, fakat ekranda CD-ROM'un sürücüde olmadığını belirten bir uyarı aldım. Oyunu Hdd'te oynamam için ne yapmalıyım? (CD-ROM'u tamamen Hdd'ye kopyaladım) Ayrıca bu işlemleri Windows 95 altında yaptım.

Şimdiden cevabınız için teşekkürler.

Ali Dövmen
İzmir

CHIP Bazı oyunlar kopyalanma tehlikelerine karşı böyle korunmuş olarak gelirler. Eğer tamamını sabit diskinize kopyaladıysanız subst d:\ c:\kullandığınız_dizin komutunu deneyin. Ancak artık bu komut da pek işe yaramıyor. (d CD sürücünüzün harfi, diğeri de oyunu kopyaladığınız dizin)

Dos'ta Çalışmayan Cd Sürücü

Sevgili Chip Dergisi Çalışanları, Öncelikle hepinize sevgiler, saygılar. Bu size ikinci mektubum, ilk mektubumu 6 ay önce yazmıştım ve sizi sürekli takip ediyorum. Derginizin formatını ve konulara olan anlaşılır bir dil kullanmanızı sevinçle karşılıyor, başarılarınızın devamını diliyorum ve sorularıma geçiyorum. Sistemimin özellikleri; Pentium 100, 850 Mb Hdd, 4x Cd Rom, Windows 95 ve Ofis paketi. 1- Windows 95 yüklü bir

bilgisayarda DOS ortamında CD-ROM'u nasıl çalıştırabilirim? Yani Autoexec.bat, Config.sys veya diğer sistem dosyalarında nasıl bir değişiklik yapmalıyım? (Açılışta F8'e basıp önceki Ms-Dos sürümüyle veya diğer bir açılış seçeneğiyle açılışı seçsem de DOS ortamında CD-ROM çalışmıyor. Sadece Windows 95 direkt çalışırsa çalışıyor.)

2- Bir dergide Microsoft Ofis programının son sürümünde bazı yazılım hataları olduğunu okudum, bu doğru mu?

3- Püskürtmeli ve Lazer (renkli) yazıcılar arasında bir fiyat, performans karşılaştırması yapar mısınız? Hangisi daha iyi ve tavsiye edebileceğiniz bir yazıcı markası ve modeli verir misiniz?

4- Scanner'ler arasında bir fiyat, performans karşılaştırması yapar mısınız? Ve bir marka ve model tavsiye eder misiniz?

5- DVD ne demektir?

6- Sürükle bırak özelliği ile yani bir sabit disk gibi kullanabileceğim bir yazılabilir CD sürücü var mı? Varsa adı ve modeli nedir?

7- Şu an için en iyi fiyat, performansa göre hangi bilgisayar sistemini önerirsiniz?

8- Chip Club'e nasıl üye olabilirim?

Her şey için şimdiden teşekkürler, cevaplarınız bana yol gösterecektir. Çalışmalarınızda başarılar.

Atalay Kaya
Erzincan

CHIP 1- Bilgisayarınızda önceki DOS sürümünde ve-

ya sadece komut istemi modunda çalıştırıp CD sürücünüz ile gelen disketteki programı çalıştırırsanız Autoexec.bat, Config.sys gerekliliği değişiklikler yapılacak ve CD sürücünüz DOS ortamında Windows 95'iz çalışır hale gelecektir. 2- Hatasız yazılım yoktur. Her programda ufak tefek hatalar (bug denir) olur ve daha sonra üretici firma çeşitli yamalar çıkararak bunları yokeder. Microsoft'un yazılımlarında da zaman zaman hatalar çıkmaktadır. Ofis 97 yazılımında da bazı önemsiz hatalar bulunuyor. 3- Renkli lazer yazıcıların fiyatları çok yüksek. Performansları da yüksek, ancak bir oranlama yapılırsa mürekkep püskürtmeli daha cazip gelecektir. Bir tavsiyede bulunamayız, ancak geçen aylarda yaptığımız yazıcı testlerini inceleyebilirsiniz. 4- Değişik amaçlar için kullanılacak değişik özelliklerde ve fiyatlarda tarayıcılar mevcut. Bunlar arasında kriter belirlemeden bir kıyaslama yapmamız imkansız. Yakında yapacağımız tarayıcı testlerini beklemenizi tavsiye ederiz. 5- DVD yeni çıkan bir teknoloji. CD teknolojisine benziyor, ancak çok daha yüksek kapasiteler söz konusu. Sürücü ile beraber özel bir donanım gerekiyor ve şimdilik fiyatları yüksek. 6- Sorunuz pek açık değil, ancak kopyalanabilmekten bahsediyorsanız size gereken bir CD yazıcı. Yazıcılar da sabit disk gibi çalışmazlar. Özel CD yazıcı bir programla beraber kullanılırlar ve bu programların bir çoğu sürükle-bırak ö-

zelliği taşıyor. 7- Şu anda 430TX chipset'li, Pentium MMX 166 işlemcili, 16 veya 32 megabayt RAM ve 2.1 Gigabyte'lık sabit diskli bir sistem en mantıklı görünüyor. 8- Dergimiz içinden çıkan formda detaylı bilgileri bulabilirsiniz.



C'de Programlamak

Sevgili ChipMan ve Chip Dergisi Çalışanları, Sizi böyle bir dergi çıkarttığınız için kutlar, yayın hayatınızda başarılar dilerim. Sizi birkaç sorum olacak cevap verirsiniz sevinirim.

1- Geçenlerde Blood adlı oyunu oynarken bilgisayarım kilitlendi. (Bilgisayarım Pentium 75 ve No-Clipping moduna geçince kilitlendi.) Ekranında yazılar çıktı. Windows 95'i açtığımda renkler gitmişti, 16 renge geçmişti. Bende ekran kartı sürücülerini yeniden yükledim. Fakat bir değişiklik olmadı. Sonunda geçici bir çözüm buldum; bilgisayar açılırken RAM'i test etmiyor, CPU'nun modelini göstermiyordu. Bende BIOS'a girdim ve Reset Configuration Data'yı Yes yaptım. Her şey düzeldi yalnız her bilgisayarı açtığımda bu çok zahmetli oluyor. Bende BIOS'umu denemek istedim ve gidip BIOS'ta şifre bölümüne bir şifre yazdım. Bilgisayar yeniden başladı ve şifre sormadı, yani BIOS'unda yaptığım her şey bilgisayar kapandıktan sonra eski haline

dönüyor. Bu neden oluyor?

2- 8 aya yakındır VB ile uğraşıyorum ve yeteri kadar bilgim olduğunu sanıyorum. Artık Visual Basic'in yanında "C" de kurmak istiyorum. Fakat CD'yi nereden temin edebileceğimi bilmiyorum. Bana yardım ederseniz sevinirim.

3- Günümüzde birçok oyunun Modem'le Multiplayer desteği var. Bende bundan yararlanıyorum ve arkadaşlarımla oynuyorum. (Mesela Red Alert, Warcraft oyunlarında çok iyi bağlantı kuruyoruz.) Fakat Fifa 97'de bunu yapamıyoruz. Bunu açıklarsanız sevinirim.

Cevaplarınız için şimdiden teşekkürler.

Hüseyin Uslu

CHIP 1- Girdiğiniz şifre büyük ihtimalle BIOS ayarlarını yapmanızı sağlayan menülere girmenizi sağlayan bir şifredir. Yani şifrenin yanında "Boot" değil de "Setup" yazıyordur. Bu sadece BIOS'a girerken şifre soran bir ayardır. Bilgisayarın açılışını engellemez. Eğer BIOS son ayarları kaydetmeseydi her açılışta sabit diskinizi bile baştan tanıtmamız gerekirdi. 2- Borland'ın C derleyicisini orijinal program satan tüm bilgisayarılarda bulabilirsiniz. Ayrıca shareware olarak dağıtılan bazı derleyiciler de var. Bunlardan birini geçtiğimiz aylarda Cd'lerimizden birine koyduk. 3- Diğer oyunlarda yaptığınızdan farklı bir şey yapmanız gerekmiyor.



Ancak Fifa 97'nin bazı modemleri tanımadığı ve bu modemleri çalıştırmadığı biliniyor.

Overclocking

Sevgili Chip Ailesi Öncelikle derginizi sık sık olmasa da beğenerek okuyorum. Bilgisayar yayıncılığında mükemmel bir dergi. Ben Konya Ereğli'de oturmakta olan 16 yaşında bir Anadolu Lisesi öğrencisiyim. Bilgisayarım olmasa da tam bir bilgisayar delisiyim.

1- Sizden programcılık ve bilgisayar hakkında her şeyi öğrenebileceğim kitaplar ve bu kitapları nereden temin edebileceğim hakkında bilgi rica ediyorum.

2- Ayrıca bir isteğim daha var. Eylül ayında bahsedilen "Overclocking" hakkında ayrıntılı bilgi (nasıl uygulayabileceğim) ve tavsiye edebileceğiniz en iyi fiyatlı uygun grafik, ses, Fax-Modem ve kartlarını öğrenmek istiyorum. Bu kadar çok isteğim karşısında beni kırmayacağınızı düşünerek şimdiden sizlere çok teşekkür ediyorum.

Arif Onur Yaşa
Ereğli-Konya

CHIP 1- Artık Türkçe olarak da programlama konularında bol bol ve kaliteli kitap bulabilirsiniz. Şehrinizdeki büyük kitapçıların mutlaka bilgisayarlara ayırdıkları rafları vardır. Buralardaki kitapları tek tek inceleyerek bir veya bir-

LOGO TERCÜME & YAZILIM

Tüm dillerde;

Teknik*Ticari*Hukukî*

Resmi Belgeler*Okul Belgeleri*

Katalog*Broflür* ve

Özel Yaz>flmalar vb. ifflerinizde

Noter Yeminli Tercüme.

Ö>rencilere Özel >ndirim!

S>cak ortamda, uygun fiyatlarla

SIR TERCÜME & YAZILIM

Salihefendi Sk. Mistaş İşhanı

No:4/3

BEŞİKTAŞ-İSTANBUL

Tel : (0212) 258 54 03

Telfaks: (0212) 260 52 59

* >ngilizce

* Almanca

* Frans>zca

* Rusça

* Bulgarca

* Romanca

* Hollandaca

* >talyanca

* Arapça

* Di>er Diller

* Tez Yaz>m>

* Dizgi

* Montaj

* Y>ll>k, Broflür,

Katalog, Kitap

Özeti

* Simültane Çeviri

Hizmeti

Çok Sık Sorulan Sorular

Açılıştaki Takılma

Birçok okurumuz Windows 95 açılırken çıkan sorunlar hakkında bize yazıyor veya bizi telefonla arıyor. Bizim tesbitimize göre birçok okurumuz sabit disklerinden programları silerken bunu kendileri yapıyorlar. Bu da açılıştaki hataların en temel sebebi.

Windows 95'e bir programı kurmak için özel bir program çalıştırmamız (setup, install, ...) gerekiyor. Aynı şekilde bu programları kaldırmak için de özel bir program çalıştırmak gerekiyor. Bu seferki işlem daha da kolay. Control Panel (Denetim Masası) içerisinde Add/Remove Programs (Program Ekle/Kaldır) simgesine çift tıklarsanız, Windows 95 içinden sorunsuzca kaldırabileceğiniz programları görebiliriz. Buradan bir programı seçip aşağıdaki kutuya tıklarsak, program kurallara uygun kaldırılacağından açılışlarda sorun da yaşanmayacaktır.

Peki daha önceden böyle

bir hata yapıldıysa veya programın adı listede yoksa?

Artık birçok program kurallara uygun bir şekilde kaldırılabilir. Bunu anlamak için de kurulum ekranına dikkat etmek gerekiyor. Eğer "uninstall shield" yazısı görünürse programı gönül rahatlığıyla kurabilirsiniz.

Veya Remove-It gibi özel bazı programlar sisteme bir yazılım yüklenirken yapılan tüm değişiklikleri kaydederek daha sonra bu kayıtlara göre kaldırma işlemini yapabiliyorlar. Bir çözüm yolu olabilir.

Sorun yaşıyor ise biraz hafızayı taramak gerekiyor. Öncelikle hangi programların silindiğini hatırlayıp win.ini, system.ini, config.sys, autoexec.bat ve mümkünse (ÇOK DİKKATLİ BİR ŞEKİLDE, ÖNCE YEDEKLEYEREK) Registry içindeki tüm kalıntıları temizlemek gerekiyor. Bazı durumlarda sorun yaratan dosyanın adı harf karmaşası içinden yakalanabiliyor.

kaç kitap seçebilirsiniz. Ayrıca dergimizdeki kitap inceleme yazılarda size rehber olabilecek nitelikte. 2- Overclocking tavsiye etmediğimiz bir işlem. Yapmak ise gayet kolay. Anakart üzerindeki "jumper"lar ile frekans ayarını yaparak işlemcinizi daha hızlı çalıştırabilirsiniz. Tavsiyeler için

ise testlerimizi takip etmeniz gerekiyor. Hem test sonuçları hem de ayrıntılı teknik verilere bakarak kararınızı verebilirsiniz.

Bilgisayarda TV ve Radyo

Sevgili ChipMan,



Benim Intel 166 Mhz MMX Pentium Processor, 16 Mb Edo RAM,

2 Gb Harddisk, 1 Mb S3 Trio 64 Bit Mpeg ekran kartı, 14" NILLR MPRII renkli monitör, Ms Türkçe Windows 95 işletim sistemi, Ms Türkçe Works 4.0 paketi olan bir bilgisayarım var. Sorunlarım şunlar:

1- Bilgisayarda TV izlemek, radyo dinlemek ve masaüstü kameralar ile sabit görüntüyü elde etmek için gerekli olan minimum konfigürasyonu ayrı ayrı öğrenebilir miyim?

2- Bir Fax-Modem ile yapabileceklerim nelerdir? Fax-Modem alırsam ayrıca bir Fax almak gerekir mi?

3- Zaman uyumlu dosyaları nasıl güncelleştirebilirim. Örneğin Toolkit virus tarama programında Wto-ol 95 adlı dosyanın güncelleştirilmesi gerekiyor. Evrak çantası yoluyla yapmak istedim başaramadım. Yardım ederseniz sevinirim.

4- Multimedia ile yapabileceklerimizi derginizde bir köşe ayırarak anlatabilirseniz memnun olacak çok kişi vardır.

5- PIF düzenleyicisi nedir, ne işe yarar?

6- AutoCad R13 veya R14 için neler gerekiyor?

7- Bilgisayarım için neler düşünüyorsunuz? Eklemem gerekenleri söylerse- nize sevinirim.

Böyle bir dergi hazırladığınız için sizi kutlarım.

Uğur Gülez
Akçakoca/Bolu

CHIP 1- Değişik markala-

rın değişik ürünleri var. En basitinden bir televizyon, bir radyo kartına ve bir de masaüstü kameralara ihtiyacınız var. Ama tüm bunları bir kart üzerinde toplayan ve Internet'te video konferans yapmayı sağlayan gelişmiş bazı kartlar da var.

2- Internet ve BBS'lere bağlanabilir, normal faks makinalarına ve bilgisayarlara faks çekebilirsiniz. Çekebileceğiniz fakslar sadece bilgisayarda yazdığımız yazılar veya çizdiğiniz resimler olabilir. Dışarıdan bir dokümanı faks aracılığıyla göndermek isterseniz ya bir faks makinasına ya da bir tarayıcıya ihtiyacınız var.

3- Güncellemek için Internet'teki sitelerine bağlanıp güncel sürümlerini indirme- nize gerekiyor. Eğer CD'lerimizi takip ederseniz bizim de sürekli güncellemeler yaptığımızı göreceksiniz.

4- Yakında daha birçok sürpriz köşemiz ve ekimiz olacak. 5- Programları çalıştırdığımız kısayolları bu program ile yaratıyorsunuz. Böylece bir programı çalıştırmak istediğinizde dosya yöneticisine girip onu aramak zorunda kalmıyosunuz.

6- Bir bilgisayar yeterli olacaktır. Ancak hızlı ve verimli çalışma için yüksek bellek ve yüksek bellek- li, hızlandırıcı, kaliteli bir ekran kartına ihtiyacınız var. 7- Ekran kartınız biraz eski halmış. En az 2 Megabyte S3Vire chipset'li bir ekran kartı temin etmeniz- de fayda var. Ayrıca

RAM'inizi de 32 Megabyte yapmanız makinenizi oldukça hızlandıracaktır.



CD Formatlama



Değerli Chip Dergisi ve Süper ChipMan, Derginizi Ağustos 1997'den beri hiç sıkılmadan zevkle okuyoruz. Derginizin ve CD'nizin içeriğini çok beğeniyoruz. Hep böyle devam etmenizi arzuluyoruz. Size soracak birkaç sorum olacak. Bunlar;

1- Verdiğiniz son iki ayki CD'lerde sık olarak çıkan Chip yazılarının dolayı, menüdeki seçeneklere göz atmamıza engel oluyor. Bu niçin oluyor dersiniz?

2- CD'leri nasıl formatlayabilirim?

3- Creative marka Sound Blaster 16 (220) ses kartımız var. Sndrec 32, ses kaydetme programında sesimizi dışarıdan kaydedemiyoruz. Sadece radyo programından kaydediyoruz. Bu problemimizin nedeni ne olabilir?

4- Çalışmayan .dll dosyaları Harddisk'imizde çok yer kaplıyor. Sizden bu dosyaları silmek için bir program istiyoruz.

Derginizin yayın hayatında hep böyle üst sıralarda kalmasını gönülden arzu ediyor, sorularımızın yanıtlanacağına inanıyoruz.
Ömer-Mustafa Buluş
Bursa

CHIP 1- Denetim Masası içerisinde Çoklu Ortam'a girip oradan Video sekmesine girip Video Gösterimi'ni Pencere olarak seçerseniz bu sorun ortadan kalkacaktır. 2- CD'ler salt-okunur medyalar olduğundan üzerlerine hiçbir şey

yazılmayacağı gibi formatlanamazlar da. Özel bir cihaz ve yazılım ile üzerlerine kayıt yapılabilir. 3- Miksere girip oradan mikrofونunuzu açmanız gerekiyor. Eğer mikrofونunuz sağlam ise kayıt yapabilirsiniz. 4- Bu sorun gerçekten tüm Windows 95 kullanıcılarının ortak sorunu. Sisteminizi gözlemleyen ve bir süre kullanılmayan .dll'lerin listesini çıkaran programlar mevcuttur. Bu tip programlara daha önce CD'lerimizde yer verdik.

Sorunlu Bilgisayar

Süper ChipMan, Benim AMD-K5 Pr100 işlemci, 16 RAM, Quantum Pioneer 1 Gb Hdd, 8 hızlı Mitsumi CD-ROM Driver, S3 Trio 64 V+ ekran kartı, Ess 1868 ses kartına sahip bir toplama bilgisayarım var.

Bilgisayarım Windows 95 yüklü geldi. İlk geldiğinde sorunum yoktu, fakat sonra sabit diskime format çekmek zorunda kaldım ve tekrar Win 95 kurdum. Birkaç hafta güzel çalıştıktan sonra 1-2 gün arayla ekranda "Kayıt Sorunu" diye bir uyarı çıkmaya başladı (Windows sistem kaydında bir hatayla karşılaştı. Şu anki oturdumdan bazı bilgiler kaydedebilirsiniz. Yeniden başlatma sistem kaydının yeniden başlamasına neden olacaktır). Bu uyarı giderek sıklaştı ve her defasında Windows çöktü. Tekrar tekrar denedim fakat bir türlü 2 haftadan

fazla dayanmadı. Bilgisayarı aldığımndan beri en azından 25-30 defa Windows kurdum (şu anda da bugün yarın çökmesini beklediğim bir Windows ile çalışıyorum). Ben sorunun Hdd'den kaynaklandığını düşündüm ve Scandisk'e tarattığım her defada daha fazla kayıp dosya kümesi bulan ve çok gürültülü çalışan Seagate Hdd'imi Quantum ile değiştirdim. Sonuç ise aynı. Anakartın kitapçığına baktım. AMD işlemci ile uyumlu gözüküyor yani anakarttan da değil. Neden olduğunu bulabilirseniz çok sevineceğim. DOS ve Windows 3.1 ile sorun çıkmıyor.

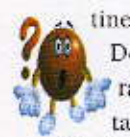
M. Kaan Deep

CHIP Öncelikle şunu bilmelisiniz: Bilgisayarı aldığınız yer hala garanti kapsamında olduğu için sizin bu probleminizi çözmeli. Bizim gözlemlediğimiz kadarıyla belirttiğiniz hata daha çok donanım hatalarında ortaya çıkıyor. Bu durumda size bilgisayar satanların bu hatadan makineyi arındırmaları gerekiyor.

Az önce de belirttiğimiz gibi sorun donanımsal gibi görünüyor. Anakart üzerindeki IDE arabirimi veya RAM'lerinizde sorun olabilir. Yine de yeni aldığınız bir bilgisayarın bu kadar sorun yaşatması hiç hoş bir durum değil. Satıcıyı biraz sıkıştırmanız gerekiyor.

Sesli Fan

Süper ChipMan'ın Dikka-



tine Derginizi Haziran ayından beri takip ediyorum.

Bilgisayarlarla karşılaştığımız problemlere köşe hazırladığınız için Chip yetkililerine teşekkür ediyorum. Benim problemlerim şunlar:

1- Bilgisayarımın fanından değişik sesler geliyor. Bu ses 2 ay önce de vardı ve bilgisayar firmasından yenisini gönderdiler takım. Bir ay sonra tekrar aynı ses gelmeye başladı. Bu sesin giderilmesi için ne gereklidir?

2- 33.600 hızında bir Fax Modem'im var. Programı ise Bitware'dir. Gelen ve giden fakslarımın ekranda gözükmesine rağmen yazıcıya gönderdiğimde yazıcıma kağıdı alıyor ve hiç bir şey çıkmıyor. Şehir dışına faks çekemiyorum. Numarayı çevirirken sanki başka numara çeviriyor.

Bu konularda bana yardımcı olacağınız için şimdiden teşekkür ederim.

Yavuz Gerçekci
Mudanya

CHIP 1- Yeni bir fan almalısınız. Büyük ihtimalle fanınız bir yere veya bir kabloya sürtünüyor ve aşınıyor. Bu yüzden montajdan sonra fanın etrafındaki cisimleri uzaklaştırın. 2- Yazıcınız grafik baskı yapamıyor olabilir. Bunu çözmek için yazıcınızın ayarlarına girip biraz kuralamanız gerekiyor. Elinizdeki modelin fakslarınızı basabilmesi lazım.



Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte. CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

BACKUP



Uzun Dosya Adları Bir DOS Programında Nasıl Yedeklenir?

Windows 95 yüklü Pentium 133 bilgisayarım ve bir QIC-80 Streamer'im var.

Ne olur ne olmaz diye verilerimi yedeklemek istiyorum. Bu amaçla backup programını çalıştırdığımda, uzun dosya adlarına sahip dosyaların 8+3 formatına dönüştürüldüklerini farketmedim. Şimdi sonunda ~ işareti olan ve hiçbir işime yaramayan dosyalar dolu etrafta. Uzun Windows 95 dosya adlarını bozmayan bir Backup nasıl alabilirim?

CEVAP: Tüm verilerinizi Windows 95 altında WINZIP Shareware programıyla sıkıştırın. Bu programı CHIP CD'lerinde bulabilirsiniz. Zaten içinizden yüklemeyen de yoktur herhalde. WINZIP'te sıkıştırma programı olarak kendi Packer'ını kullanın

ve "Store Filenames in 8.3 Format" seçeneğini iptal edin. Daha sonra ZIP dosyasını 8.3 formatında yeniden adlandırın. Artık her DOS programıyla sorunsuz bir şekilde yedekleme yapabilirsiniz.

Dosyaları açmak için yine aynı şekilde WINZIP programını kullanabilirsiniz, DOS programı PKUNZIP'i kullanmayın, zira uzun dosya adlarını desteklemiyor.

DONANIM



CD-ROM Sürücünden

Korkunç Takırdamalar

NEC marka bir CD-ROM sürücüm var, CD-ROM sürücüsüne erişildiğinde korkunç sesler çıkarmaya ve takırdamaya başlıyor. Maalesef ne yapmam gerektiğini bilmiyorum. Sürücüyü iki kere değiştirdim, ancak sallantılar ve gürültüler halen devam ediyor.

CEVAP: Bu takırdamaların değişik nedenleri olabilir. Birincisi vidaları gevşektir ve bu yüzden yuvasına tam olarak oturmamıştır, veya sıkılan vidalar fazla uzundur ve sürücü mekanizmasına temas ediyordur.

Ancak vidaları abartılı bir biçimde sıkmayın, ciddi problemlere neden olabilirsiniz. Arızaya neden olabilecek başka bir ihtimal de CD-ROM sürücüsünün hemen altında veya üstünde bulunan, Streamer gibi bir aygıt olabilir.



İki Adaptec SCSI Kartının Problemsiz Kullanılması

Pentium 200 MMX bilgisayarım var ve sisteme ikinci bir Adaptec SCSI Host adaptörü takmak istiyorum. Bu mümkün mü? Mümkünse sisteme hangi diskten boot edeceğini nasıl belirtebilirim?

CEVAP: İkinci bir SCSI denetleyicisini rahatça takabilirsiniz. Normalde daha küçük numaraya sahip denetleyici boot eder, yani genelde yukarıdan (bellek bankalarına göre) aşağıya doğru slotlar numaralandırılır. Düşük numaralı slot boot sırasında öncelik hakkına sahiptir.



Bilgisayar İki Grafik Kartı Takılı Olduğunda Açılmıyor

4 MB Matrox Mystique grafik kartı satın aldım. Sorunsuz bir şekilde çalışıyor. 3D hızlandırıcısı da çalışıyor. Sisteme ikinci bir grafik kartı taktığımda bilgisayar açılmıyor. Bunun nedeni nedir ve çözümü var mıdır?

CEVAP: Bir sisteme iki VGA kartı takmak mümkün değildir, zira grafik kartlarının çalıştığı bellek alanları birbiriyle çakışır. Ancak gerçek bir monokrom grafik kartını VGA kartı yanında PC'ye takabilirsiniz.



Turbo Düşmesini Nasıl Doğru Çalıştırabilirim?

Bir süredir eski bir 486 bilgisayar kurcalayıp duruyorum. Çözemediğim bir problemle karşı karşıyayım: Turbo düğmesi basılı olduğunda LED'de "HI" görünüyor. Ancak bilgisayar sadece daha yavaş saat frekansında çalışıyor, ancak "LO" olduğunda da bilgisayar hızlı çalışıyor. LED alanındaki jumperlarla uğraşmak istemediğim için başka bir yol var mı?

CEVAP: Turbo düğmesine bağlı kabloyu çıkarıp ters takın.



Ctrl-Alt-Del Tuş Kombinasyonu Bilgisayarı Kilitliyor

Kısa bir süre önce kendi bilgisayarımı topladım. İlk başlarda oldukça güvenli bir şekilde çalışıyordu. Ancak dikkatimi çeken ilginç bir şeyler oldu: [Ctrl]+[Alt]+[Del] tuş kombinasyonuna bastığımda bilgisayar kilitlenip

kalıyor, ve bilgisayarı beklendiği üzere resetlemiyor. Her şeyi denedim, ancak bugüne kadar başarıya ulaşmadım. Belki bana yardımcı olabilirsiniz.

CEVAP: Bahsettiğiniz problemin nedeni şu olabilir: Bilgisayarın komple kilitlenmesi üst bellek alanının yanlış konfigüre edildiklerine işaret ediyor.

Hata, mesela klavye sürücüsü "KEYBOARD.SYS" dosyasını LH (Load High) komutuyla üst bellek alanına (UMB) yüklediğinizde ortaya çıkar. Buna karşın sürücü geleneksel (conventional) bellek alanına yüklendiğinde bu hata ortaya çıkmaz. Yani önce tüm aygıt sürücülerini geleneksel bellek alanına yükleyin ve daha sonra her birini teker teker yine üst bellek alanına yükleyin ve her defasında bilgisayarı tekrar açıp, hataya neden olan sürücüyü tespit edin.

İNTERNET



ASCII Binary Dosyaları Nasıl Açabilirim?

Internet'te sıkça sörf yapıyorum, ancak özellikle haber gruplarında ASCII dosyalarıyla karşılaşıyorum. Genelde bu dosyaları açamıyorum. Bu tip dosyaları açmamı sağlayacak bir program var mı?

CEVAP: WINCODE programını kullanmayı deneyin. Bu program MIME, XXE, UUE hatta özel tanımlanmış formatları da destekliyor. Dosyaların şifresini sürükleyip bırak yöntemiyle veya menü aracılığıyla otomatik olarak çözebilirsiniz.

WINDOWS 95



Windows 95 Açılmıyor

Pentium 133 bilgisayarına uzun süredir Windows 95 kurulu. Problemsiz bir şekilde çalışıyordu. Geçenlerde birdenbire monitörde beyaz yazılı mavi bir ekran belirdi ve sistem kilitlendi. Reset düğmesi yardımıyla bilgisayarı tekrar açmak istediğimde Windows 95 açıl-

madı.

Bunun üzerine bilgisayarı "Güvenli kipte" açtım, normal bir şekilde Windows yüklendi. Daha sonra bilgisayarı "Önceki MS-DOS kipinde" açmaya çalıştım.

Birkaç denemeden sonra bunda da muvaffak oldum. Zira çoğunlukla birkaç sürücünün yüklenmesinden sonra ekranda garip karakterler belirdi ve sistem kilitlendi. Daha sonra DOS modunda Windows 95 başlangıç dosyalarında hatalı veya ilginç kayıtları aramaya koyuldum, ancak bu da bir işe yaramadı.

CEVAP: Bu hatanın birçok değişik nedeni olabilir. Bilgisayarınıza bir virüs bulaşmış olabilir. Ekrandaki garip karakterlerin nedeni bu olabilir. Virüsü temizlemek için bu ayki CHIP CD'sinde bulunan F-Prot 2.28 antivirüs programını kullanabilirsiniz. Ancak en güvenli yol Windows 95 de halen açılmamakta ınat ediyorsa disk(ler)i yeniden partitionlayıp formatlamaktır.

Ayrıca bilgisayarınızdaki kartlardan biri gevşemiş ve yuvasından çıkmak üzere olabilir, bu yüzden doğru olarak algılanamayabilir. Bu problemi çözmek için bilgisayarınızın kasasını açın ve tüm kartların slotlarına tam olarak oturup oturmadıklarını kontrol edin. Sabit disklerden biri de bozuk olabilir.

Hataları bulup düzeltmek için mesela "Scandisk" programını kullanabilirsiniz.

Ancak bozuk bir CPU fanı veya overclock edilmiş bir işlemci de bu tip hataların (blue screen of death) nedeni olabilir. Kontrol için yine kasayı açın ve bilgisayarı tekrar açın. Daha sonra fanın dönüp dönmediğini kontrol edin. CPU fan çalışmıyorsa güç kaynağına bağlı olup olmadığını kontrol edin.

Fan dönmüyorsa veya kısa bir süre dönüp birdenbire duruyorsa bilgisayarı hemen kapatın. Aksi halde işlemciniz aşırı ısınmadan dolayı yanabilir. Bozuk işlemci fanını hemen yenisiyle değiştirin. ☐

Internet'te Zapping

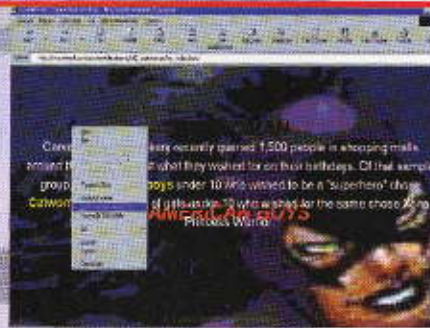
"Push" teknolojisinden yararlanarak Web'i yeniden keşfetmenin yolları.



160

Internet Explorer 4.0

CHIP-NET CD'sinde bulabileceğiniz Türkçe tam sürümün ayrıntılı tanıtımı.



172

Frontpage 98, Bölüm 1

Kasım CHIP-CD'sinde dağıttığımız Frontpage 98'in Beta sürümünün özelliklerine bir bakış.



182

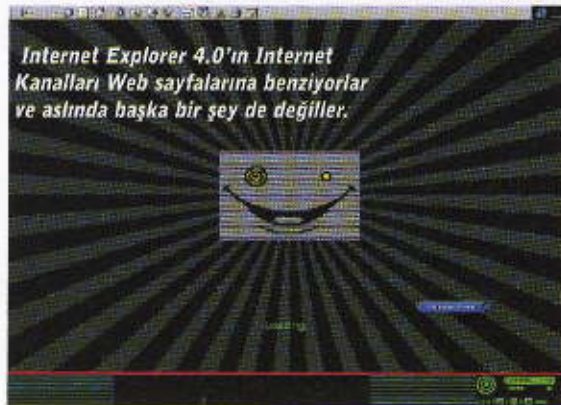
Web Adresleri

Türkçe İçerikli Web Siteleri Zinciri'nde yer alan ilginç sitelerin adresleri.



Kanallarda İtiş Kakış

Her taraf kanal doldu. Microsoft'un da Netscape'in de yeni browserları "Push" teknolojisinden yararlanarak Web'i yeniden keşfetmeyi sağlıyor. Ama işin aslı sadece eski şeylerin yeni pakette sunulmasından ibaret.



Internet jenerasyonunun kült dergisi Wired üç ay önceki sayısında "Kiss your browser goodbye!" (Browser'ınıza güle güle öpücüğü verin) şeklinde bir başlık atmıştı. Ana konu Push teknolojisiydi. O zaman daha Explorer ve Communicator 4.0 piyasada yoktu. Marimba ve Pointcast isimli şirketler Kendi server'ları üzerinden kendi bedava client (istemci) yazılımları vasıtası ile kullanıcıların masalarına haber ve bol bol reklam taşıyordu. Dünyanın onde gelen içerik sağlayıcılarıyla anlaşılan bu şirketler net'te geçen uzun ve sıkıcı sörf saatlerini azaltıp kullanıcıları mutlu etme amacı güdüyorlardı.

Netscape ve Microsoft da bu arada armut toplamıyorlardı. İki şirket de push tehlikesine karşılık Point-

cast'dan yardım alıp "kanal olayı"nı kendi browser'larına entegre ettiler. Microsoft olaya "Active Channels" dedi, Netscape ise "Net-caster Channels". Kanallara üye oluyordunuz ve Net'e bağlandığınızda içerikleri otomatik olarak makinalarınıza indiriliyordu. Sonuçta bunlar tam ekran izlenen, çoğunlukla dinamik HTML ve java applet'leriyle süslenmiş web sayfalarıydı. Konsept ise "mailing list" mantığından farksızdı.

Mailing list'ler belirli bir konuyla ilgilenen insanlara bir tartışma ortamı yaratıyor. Listenin adresine atılan her mail bütün kayıtlı kullanıcılara postalanıyor ve böylece süregelen interaktif bir tartışma doğuyor. Microsoft ve Netcaster kanalları da bir anlamda, web sayfalarıyla mailing list'leri birleştirmiş oluyorlar.

"Push" Bildiğimiz "Pull" Tekniği

Microsoft ve Netscape channel'ları işlevleri açısından mailing list'lere benzese de durum biraz farklı. Kanallar iki farklı şekilde çalışıyorlar. Birincisi için özel bir teknoloji ge-

PROJECTORS

• DUKANE E 70 IO



Linedoubler,
VGA, 300 ANSI

6.500,00 DM

• PLUS PJ 20



350 ANSI, SVGA

8.500,00 DM

• SHARP XG-SV IE



600 ANSI, SVGA,
Video+Data-Board

11.500,00 DM

• PHILIPS PRO SCREEN 4600



450 ANSI, SVGA,
8kg

12.500,00 DM

• Eiki LC 971, XGA, 500 ANSI: 19.000,- DM

Fiyatlar KDV/Gümrük/Transport Haric

Audio Video



Sony, JVC, Sharp, Sanyo, Kenwood,
Pioneer, Denon, Nokia, Grundig

Satellite Systems Digital Receivers and Components

DANISMA BÜROSU



MULTIKOM® Import Export
Phone / Fax : 0212 590 8960

Headquarter:

MULTIKOM® Import Export
Heinitzstr. 53 D-58097 Hagen Germany
Phone: +49 - 171 - 340 66 22
Fax: +49 - 2331 - 98 41 12



OCAK 1998



Netscape Navigator 4.0 ile "push": Bu sayfalara ulaşmak için gerekli versiyon şimdilik sadece İngilizce sürümde var. Bu program çeşitli amerikan içerik sağlayıcılar arasında zap yapmanızı sağlıyor.

rekmiyor. Olay browser'ınızın sizin karar verdiğiniz bir sayfayı sizin istediğiniz bir zamanda netten diskinize indirmesinden ya da seçtiğiniz sayfanın siz sörf yaparken hiç çaktırılmadan diske indirilmesinden ibaret. Bu da "push"dan çok "pull" anlamına geliyor ve yepyeni bir teknoloji olmaktan biraz uzak kalıyor.

İkinci ve daha zekice olan yöntem ise içerik sağlayıcı tarafında özel bir "push" sunucusu gerektiriyor. Pointcast ya da Marimba tarafından sağlanan bu server'lar kayıtlı kullanıcılara belirli aralıklarla bilgi aktarıyorlar. Bu bilgi haber dışında, kullanılan yazılımın güncellenmesini sağlayan paketler de içerebiliyor.

Kanallar Windows Masaüstüne Dönüşüyor

Kanallar ister normal browser penceresinden ister tam ekran seyretiliyor. Tam ekran seyretiltiğinizde bütün masaüstü browser'a dönüşüyor. Explorer'ın da Netcaster'ın da kanallara masaüstünden ulaşmak için kullanılan uzaktan kumanda programları var. Siz sadece kanalı seçiyorsunuz, eğer içeriği daha evvel

indirilmişse hemen izlemeye başlıyorsunuz. İndirilmemişse anında nete bağlanıp kanala ulaşmak mümkün oluyor. Yeni Explorer'ın masaüstü kısmını da kurduysanız artık masaüstünüz tamamen bir browser'a dönüşüyor. "Bilgisayarım" penceresi bile explorer arayüzü yorumuyla karşınıza geliyor. Üçüncü imkan ise kanalların ekran koruyucu olarak kullanılması. Bildiğimiz diğer ekran koruyucular gibi bunlar da bir süre sonra aktive olup karşınıza sürekli güncellenen bir haber panosu olarak çıkıyorlar.

Kanalların grafiklerinin bol olması, kullanıcıların disklerinin çabuk dolmasına yol açmasın diye her kanala belirli bir disk alanı tanınanmış. Kanal başına söz gelimi 300K olan kota dolduğunda program, güncel datayı eskisiyle değiştiriyor ve diskin dolmasını önüyor.

Daha güzel ve cici web sayfaları gösterip yine de az grafik kullanabilmek için iki şirket de dinamik HTML formatını tercih etmişler, ancak ikisi de kendilerine özel yöntemler kullanıyorlar. Microsoft CSS (Cascading Style Sheets), Netscape ise Layer teknolojisi kullanıyor. İki sistem de metin parçacıklarına ayrı ayrı format oyunları uygulamaya ve değişik sayfa öğelerini anime etmeye müsait. Ancak maalesef şirketlerin birbirleri ile anlaşamamaları üzerine Netscape için hazırlanmış bir

DHTML sayfası Internet Explorer'la bakılınca hapa yutuyor. Aynı şeyin tersi de geçerli, çünkü iki teknik birbirlerinden çok farklı ve uyumsuz. Wired gibi önemli içerik sağlayıcılar, sayfalarına gelen müşterinin browser türünü ulak bir java script'i sayesinde anlayıp buna göre farklı sayfalar gösteriyorlar, bu da aslında yapılacak gündelik işleri ikiye katlıyor.

Explorer sisteminize kurulduktan sonra uzaktan kumandanıza otomatik olarak yerleştirilen kanallar var. Bunlar Explorer'ın kurulduğu ülkeye göre değişiyor ve ülkenin önde gelen içerik sağlayıcıları arasında seçiliyor. Türk uzaktan kumandasının başlangıç kanalları, Hürriyet, Milliyet, Sabah ve Fanatik gazeteleri, Dow Jones, SuperSite, Power FM, Medyateksit sitelerinden oluşuyor. ActiveChannel Guide'i kullanarak kendiniz ekleyebileceğiniz türkçe içerikli diğer kanallar ise: Türkiye gazetesi, Garanti bankası'nın sitesi, Intervizyon, ComputerWorld, Internet Café'nin sitesi ve PrizmaNet'in ünlü Kent Pusulası.

Netscape'in kanalları ise daha enternasyonal ortamlara sığmamış. Sadece Amerikan kanallarına ulaşabiliyor. Ve ulaşılan kanallarda da belirli bir acemilik göze çarpıyor, çünkü Netscape kanallarının idaresi daha zor.

Sonuç olarak fazla yenilik içermeyen kanal teknolojisini gelip geçici bir bilgi sunuş ortamı olarak görüyoruz. Sunulan kanalların da bu endişe içerisinde hazırlandığını, gerekli özenin gösterilmemesinden ve sayfaların çekişen tavırlar içerisinde hazırlanmalarından anlıyoruz. Umarız W3C'nin (World Wide Web Consortium) çalışmaları sayesinde iki şirket sabit bir formatta anlaşır ve browser'ların beşinci sürümlerinde bu sorun çözülmüş olur. İçerik sağlayıcılar da gönül rahatlığıyla işlerini yapmaya başlayabilirler. ☐

Joachim Pich'den derleyen
Hasan Yalçınkaya

Her An Haberdar

Microsoft sonunda Web browser'ı Internet Explorer'in dördüncü sürümünü tamamladı. Bu ayın CHIP-NET CD'sinde bulabileceğiniz Türkçe ve İngilizce tam sürüm, makinanızı bir iletişim merkezine dönüştürüyor.

Netscape, kendi browser'ının dördüncü sürümünü Communicator adı altında bu yaz yayınlamıştı. PC'leri HTML editörleriyle birlikte birer iletişim merkezine dönüştürme trendine Microsoft da uyuyor. Bu sebeple Explorer 4.0 kurulurken kullanıcıya üç değişik seçenek sunuyor: Eğer kendi internet araçlarınıza güveniyor ve örneğin yeni bir e-mail programı kullanmak istemiyorsanız, sadece Explorer 4.0'ı kuruyorsunuz. Standart kurmayı seçerseniz, birtakım multimedia eklemeleri ile birlikte sörf için Explorer ve e-mail ve Usenet haber grupları programı olarak da Outlook Express kuruluyor. Tam kuruluşu seçtiğiniz takdirde sabit diskinize bir öncekilere ek olarak network konferans programı Netmeeting, hafifletilmiş Web sayfası editörü Frontpage Express, Web'de yayınlama asistanı (Web Publishing Wizard), Video programı Netshow ve son olarak Microsoft Chat 2.0 kuruluyor. Tam kuruluştan sonra HTML editörü Frontpage Express'i kullanarak kendiniz de Web sayfaları tasarlayabilir ve bunları yayınlatabilirsiniz.

Bu makalede standart kurma işlemini yaptığınız varsayılarak, Explorer ve Outlook Express'i verimli kullanmak için ufak çaplı hızlandırılmış bir kurs verilecek.

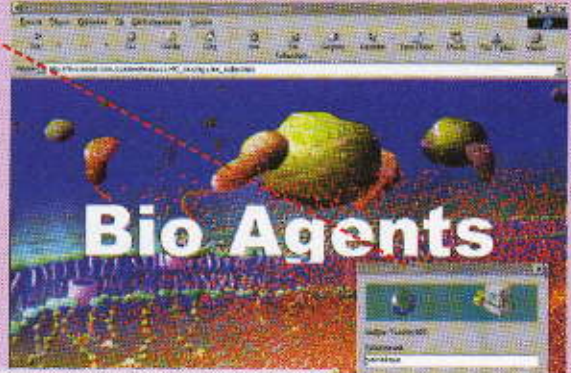
Kuruluş İşlemlerini Bir Sihirbaz Hallediyor

Yazılımların kuruluş işlemini Mic-

Bağlantı Türünü Ayarlamak

Çevirmeli Bağlantı: İlk kez açıldığında program, Internet'e ne şekilde bağlanılacağını öğrenmek istiyor. Bunun için önceden bir çevirmeli ağ öğesinin tanıtılmış olması gerekiyor.

Şifreyi Hatırla: Eğer "Şifreyi Hatırla" ve "Otomatik Bağlan" seçenekleri işaretliyse, program size hiçbir şey sormadan Internet'e bağlanıyor.



Ara: Sağ tarafta bir çerçeve içinde çeşitli arama makinalarına ulaşabileceğiniz bir şablon gösteriyor.

Sık Kullanılanlar: Sağ tarafta bir çerçeve içinde sık kullandığınız web sitelerinin başlıklarını gösteriyor.

Geçmiş: Bugüne kadar ziyaret edilmiş bütün web sitelerini günlere göre ayrı ayrı gösteriyor.

Kanallar: Abone olduğunuz kanalların listesini gösteriyor.

Tam Ekran: Pencerede gösterim ile tam ekran gösterimi sağlıyor.

Posta: Outlook Express'i istediğiniz konumda çağırıyor.

rosoft'un genelde yaptığı gibi bir sihirbaz üstleniyor. Kuruluş işlemi bittğinde yazılıma kendinizi tanıtmamanız isteniyor. Bu yüzden e-mail adresiniz, nete çıkmak için kullandığınız kullanıcı adı ve şifresi, e-mail ve usenet news sunucularınızın internet adresleri gibi bilgileri sihirba-

za veriyorsunuz. Bu bilgileri ISP'nizden edinebilirsiniz. Eğer bilgisayarınıza bir çevirmeli ağ öğesi eklenmemişse, sihirbaz bu konuyla da ilgileniyor ve isterseniz kendi arama programıyla isterseniz Windows 95'in çevirmeli ağı üzerinden sizi ISP'nize bağlıyor.



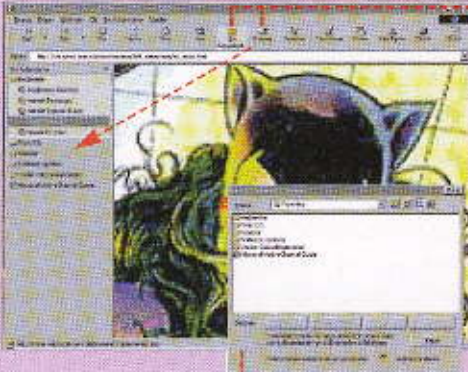
Sörf Kolaylıkları

Provalı navigasyon düğmeleri: "İleri" ve "Geri" düğmelerine sağ butonla tıklarsanız o seansta uğradığınız başka siteleri de görebiliyorsunuz.

Ara: Sağda açılan çerçevede arama yapmayı isteyebileceğiniz birkaç arama makinasını içeren bir şablon gösteriyor.



"Sık Kullanılanlar" ve "Geçmiş"



"Sık Kullanılanlar" ve "Geçmiş" düğmeleri sağda açılan çerçevede ilişkili web sayfalarını gösteriyorlar. Böylece önceden ziyaret ettiğiniz sayfalara tekrar ulaşmanız kolaylaşıyor.

Sık Kullanılanları Düzenleme: Sık kullanılanlar klasörünüzü düzenlemek için "Sık Kullanılanlar/ Sık Kullanılanları Düzenle"yi seçip istediğiniz ayarı yapabiliyorsunuz. Favori sitelerinizi tematik olarak düzenlemek yararlı oluyor.

Bağlanış Türünü Ayarlama

Makinanızın Internet'e bağlanma türünü Explorer'ı ilk açtığınızda ayarlayabiliyorsunuz. Explorer açıldığında isterseniz otomatikman Net'e bağlanıyor, isterseniz onayınızı bekliyor, isterseniz de hiçbir şey yapmayıp bağlantı işini size bırakıyor. Yalnız dikkat etmeniz gereken bir nokta var. Eğer bağlantı işlerini tamamen Explorer'a yıklar ve Explorer kanallarınızı otomatik güncellemeye ayarlarsanız, bilgisayarınız güncelleme vakti geldiğinde açksa istediğiniz dışı Net'e bağlanıp sayfaları güncelliyor. Bu ne kadar kullanışlı olsa da, yanlışlıkla yapılmış bir ayarsa telefon ve Internet faturalarınızı kabartabilecek bir özellik.

Explorer'ı kurup ilk kez açtığınızda bağlanacağı sayfa home.microsoft.com oluyor. Kendinize başka bir başlangıç sayfası hazırlamak istiyorsanız, Bunu Görünüm/Internet Seçenekleri ayarından yapabilirsiniz. Örneğin Frontpage Express ile kendinize bütün arama makinalarını ve sürekli ziyaret ettiğiniz sitelere linkleri içeren bir sayfa hazırlayıp bunu diskinizde uygun bir yere saklayıp, Explorer'a başlangıç sayfası olarak gösterirseniz, kendi zevkinize uygun ve şimşek hızında yüklenen bir başlangıç sayfanız olabilir.

Explorer'ın simge çubukları biraz kalınca, Bu yüzden 800X600 ve daha düşük çözünürlüklerde pek sörf ya-

pacak alan kalmıyor. Simge çubuklarını incelemek için bazı çubuklardan vazgeçebilir ya da simgelerin altında yazan yazıları kapatabilirsiniz. Bunun için simge çubuğunun üzerinde sağ tıklarsanız, istediğiniz simge çubuğunu ve metin etiketlerini kapamanın yolunu göreceksiniz. 1280X1024 çözünürlükte bile "Sık Kullanılanlar" düğmesinin altındaki "Sık Kullanılanlar" yazısı düğmeye sığmıyor. Bu tip şeylerden rahatsız oluyorsanız, düğme altı yazılarını kapatmanız özellikle tavsiye edilir. Tam ekran görüntü seçeneği de genelde adres çubuğuna birşey yazmıyorsanız kullanılabılır.

Yeni Fonksiyonlarla Hızlı Sörf

Explorer 4.0 Web'de navigasyonu hatırı sayılır ölçüde kolaylaştırıyor. Örneğin geri ve ileri düğmelerinin yanına yerleştirilmiş ufak oklara basmanızda, Explorer'ı açtığınızdan beri geçtiğiniz sayfaların bir listesi çıkıyor ve belki de beş altı istasyon önce geçtiğiniz bir sayfaya iki tıklamayla ulaşabiliyorsunuz. Aynı işlem ileri ve geri düğmelerinin üzerinde sağ tıklarsanız da gerçekleşiyor. Yeni eklenmiş olan "Ara" düğmesi de oldukça kullanışlı. Bu düğmeye basmanızda ekranın sol tarafında bir çerçeve beliriyor ve çeşitli arama makinalarının birer satırlık bilgi girişi formlarının olduğu bir sayfa yükleniyor. Bu sağ tarafta açılan Frame başka amaçlarla da kullanılıyor. Örneğin "Sık Kullanılanlar" ve kanallar düğmeleri de aynı Frame'den açıyor ve içinde favori web sayfalarınız veya abone olduğunuz kanalları gösteriyor. Eski sürümde "Sık Kullanılanlar"ınızı düzenlemek için "Sık Kullanılanlar/ Sık Kullanılanları düzenle"yi seçip uğraşmanız gerekiyordu. Yeni sürümde ise sürüklerle bırak yöntemini kullanarak sağ tarafta açılan Frame üzerinde çalışabiliyorsunuz. Ancak yeni bir klasör açmak için yine "Sık Kullanılanlar/ Sık Kullanılanları düzenle" seçeneğini çalıştırmalısınız.

Alicıları Adres Defterine Girme

Yeni Kişi: Deftere yeni bir kişi tanıtmanızı sağlıyor.

Yeni Grup: Çeşitli alıcıları gruplayabiliyor ve bu gruplara ayrı ayrı iletiler yollayabiliyorsunuz.

Alıcı Özellikleri: Alıcı hakkındaki bilgileri çeşitli kartlara girerek tamamlıyorsunuz. En önemlisi isim ve e-mail adresini içeren "Kişisel" kartı.

**Şahsa HTML
mail
göndermeme:**
Alıcı HTML
mail alamıyorsa
ona sadece düz
metin yollamak
için "Yalnızca
düz metin
kullanarak
Elektronik
Posta gönder"
seçeneğini
seçmelisiniz.

Yeni ileti hazırlama işlemini biraz daha derinlemesine inceleyelim. Açılan pencerede "Kime:" sorusunun yanında açık gri renkle yazılmış olan "alıcıları girmek için burayı tıklayın" yazısının üzerine, iletiyi yolladığınız şahsın e-mail adresini isim@şurası.burası formatında yazıyorsunuz. İletiyi birden fazla kişiye göndermek için e-mail adreslerini virgülle ayırarak yanyana yazmanız yeterli. Aynı iletinin bir karbon kopyasını bilgilendirmek amacıyla başka bir adrese iletmek isterseniz, bu adresi de "Bilgi:" yazılı yerin yanındaki boşluğa giriyorsunuz. "Gizli:" alanına yazdığınız adreslere de aynı mesaj iletiliyor, ancak bu şahıslar mesajın başka insanlara da iletilip iletilmediğini göremiyorlar. "Konu:" alanına mesajınızın konusu ile alakalı birkaç anahtar kelime yazmanız mesajı alan kişiye kolaylık sağlayacaktır. Bu alanın doldurulmaması herhangi bir soruna yol açmayacaktır, an-

çak günümüz net etiğine aykırı bir davranış olarak nitelendirilir ve Outlook Express de sizi bu konu da uyarır. İletinin metin kısmını gönlünüzce doldurabilirsiniz. Yazılarınızı sanki bir word dokümanymışcasına kalın, yatik, renkli yapabilir, mesajlarınıza resimler, arkaplan grafikleri ekleyebilirsiniz. Hatta Microsoft size bazı hoş süslü, hazır ileti örnekleri sunuyor, bunlara ulaşmak için "İleti Oluştur" düğmesinin yanındaki oka basmanız ya da menüdeki "Oluştur" seçeneğinden "Yeni İletide Kullanılacak" maddesine ulaşıp ileti örneğinizi seçmeniz ve boş bırakılmış yerleri doldurmanız yeterli. Ancak ciciili bicili mesajlar yollarken göz önünde bulundurmanız gereken birtakım şeyler var: Resimli mesajlar saf metinli mesajlara göre ortalama 20 kat daha fazla yer tutarlar. Bu da hem size gönderirken, hem de alıcıya indirirken baş ağrısı yaratabilir. Ayrıca bu mesajlar HTML (web sayfa-

si) formatında olduklarından alıcının mesajı istediğiniz gibi görebilmesi için en azından Outlook Express kadar sıkı başka bir mail programına sahip olması gerekir. Eğer Amerika'da öğrenci olan bir arkadaşınıza bu tip bir mail yollarsanız tahminen karşısına çeşitli HTML Tag'leri arasında kaybolmuş bir mesaj çıkacaktır. Çünkü acılı tecrübeler sayesinde öğrendiğimize göre, ABD'de her on okulun dokuzunda standart mail programı olarak kullanılan Pine isimli unix programı sadece text ortamında çalışmakta ve bu tip cicihiklere müsaade etmemektedir. Eğer işinizi garantiye almak istiyorsanız, yazdığınız bütün iletilerin düz metin kullanılarak gönderilmesini ayarlamak için "Araçlar/Seçenekler/Gönder/Posta Gönderme Biçimi/Düz Metin" işlemini yapmanız yeterli.

E-Mail Mesajları İçin Adres Defteri

Adres defterini çağırmak için simge çubuğundaki simgesine basın, ya da Outlook Express'in başlangıç penceresindeki simgeyi tıklayın. Bir yol da "Araçlar/Adres Defteri"ni seçmek. Ah bir de kısa yol tuşu var: CTRL+SHIFT+B. Unutmamalı ki bu sadece Outlook Express için geçerli bir adres defteri değil. Windows 95'in aynı programı kullanan birçok ögesi var. Yeni bir şahsı adres defterine eklemek için araç çubuğundan "yeni Kişi"ye basın. Gerekli bilgileri girdikten sonra e-mail adresini yazın ve "Ekle" düğmesine basın. Gördüğünüz gibi bir kişi için birden fazla e-mail adresi girebiliyorsunuz. Windows 95'in Fax ve telefon yazılımlarını yüklemişseniz, bu kişilere fax gönderebilir, ev, iş ya da cep telefonlarını gerekli donanımın varolduğu varsayımıyla masaüstünüzden arayabilirsiniz. Şahıs özellikleri sayfasında pencerenin en altındaki Checkbox'u kullanarak "Yalnızca düz metin kullanarak elektronik posta gönder" seçeneğini işaretlerseniz, bu şahsa yanlışlıkla resimli Mail'ler atma riskinden kurtulmuş olursunuz.

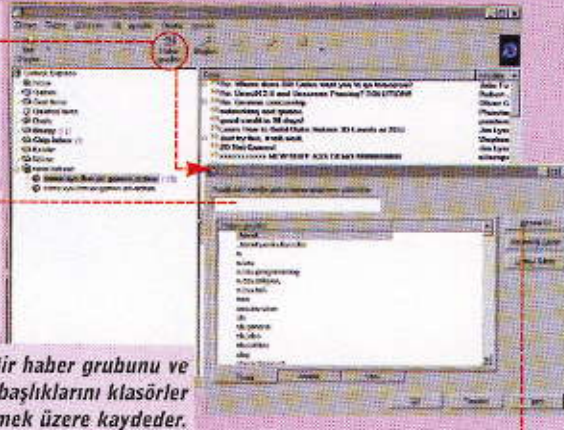


Haber Gruplarına abone olma

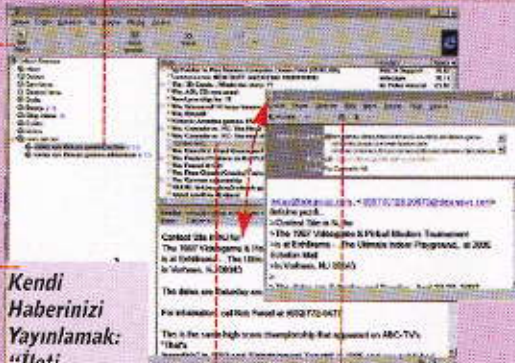
Dev Liste: Haber sunucusuna ilk bağlantıda Outlook Express sunucudaki bütün grupların listesini yüklüyor.

Haber Grubu Arama: Sadece girdiğiniz anahtar kelimeleri içeren haber gruplarını listeliyor.

Abone Olma: Bir haber grubunu ve içindeki haberlerin başlıklarını klasörler penceresinde göstermek üzere kaydeder.



Haber Gruplarını İzlemek ve Katılmak



Haber Grubunu Açmak: Klasörler listesinde abone olduğunuz grupları göreceksiniz. Bunlardan birinin üzerine tıklarsanız sol pencerede haber başlıklarını izleyebilirsiniz. Çift tıklarsanız haber başlıkları güncellenerek görüntüleniyor.

Kendi Haberinizi Yayınlamak: "İleti Oluştur" düğmesine basıldığında o sırada aktif olan haber grubuna göndermek için bir e-mail hazırlanıyor.

Varolan Bir Habere Cevap Yayınlamak: Yeni bir haber yaratmak yerine varolan bir habere cevap yazmanızı ve bunu o mesajın bulunduğu "thread"e ilave etmenize yarar.

Haberi Görüntülemek: Haber başlıklarından birinin üzerine bir kez tıklarsanız haberin içeriği sol alt pencerede görüntüleniyor. Çift tıklarsanız haber kendi penceresinde açılıyor.

Görünüm Ayarları

Ekranınızdaki görüntüler çalışma biçiminize kolaylıkla ayak uyduruyorlar. Posta Kutusu ve haber grubu klasörleri Windows 95 Explorer'dan alışık olduğunuz biçimde hiyerarşik olarak sıralanıyor ve rahat bir navigasyon sağlıyorlar. Ekran öğelerini istediğinize göre değiştirmek için "Görünüm/Yerleşim" sayfasında çeşitli seçenekler mevcut. Ayrıca klasörler, ileti başlıkları ve ileti metnini gösteren araçlar da fare yardımıyla ayarlanabiliyor.

İletilerin Bir Kopyasını Sunucuda Bırakmak

Outlook Express kurulduğunda indirdiği iletileri sunucudan silmeye ayarlıdır. Eğer birden fazla mail hesabınız ve birden fazla bilgisayarınız varsa -örneğin iş ve ev ya da ev ve okul gibi- iletilerinizin bir kopyasını sunucuda bırakmak mantıklı olur. Örneğin işte de evde de Outlook Express kullanıyorsanız ve işten Mail kontrolü yaparken eve gelen Mail'leri de merak ettiğiniz için alıyorsunuz. Çok meşgulsünüz ve ev

Account'unuza gelen Mail'lere şu anda cevap yazamayacaksınız. Eve döndüğünüzde ise cevaplanacak bir mesaj göremiyorsunuz çünkü o mesaj iş bilgisayarınızda. Ama Outlook Express ev Account'una gelen Mail'lerin bir kopyasını sunucuda bırakmaya ayarlanırsa, evden ileti kontrolü yaptığınızda aynı mail'lerin tekrar geldiğini görüyorsunuz. Evdeki bilgisayarınızda "İletilerin bir kopyasını sunucuda bırak" seçeneği kullanılmadığı için bu sefer mesajlar sunucudan siliniyor. Bunun tersini de ev bilgisayarınız ve iş Account'unuz için yaparsanız, ev hesabınıza gelen mesajların ev bilgisayarınızda, iş hesabınıza gelen mesajların da iş bilgisayarınızda toplanmasını garantilemiş oluyorsunuz.

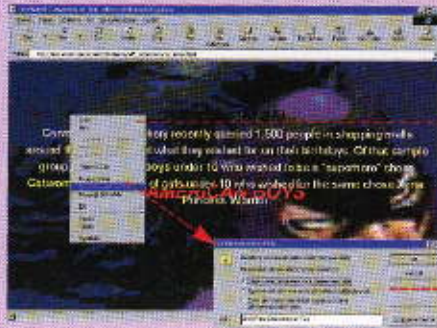
Biraz karışık oldu, ama aslında basit bir şey. Bunun için gerekli ayarlar ise şöyle. "Araçlar/Hesaplar" penceresinden gerekli hesabı seçiyor ve "Özellikler" düğmesine basıyorsunuz. Çıkan pencerede "gelişmiş" sayfasını seçip, "Teslim" bölümünde "İletilerin bir kopyasını sunucuda bırak"ı işaretliyorsunuz.

Gelen Kutusu Yardımcısı

Değişik hesaplardan gelen iletilerin değişik posta kutularında toplanmasını ya da belirli şahıslardan gelen iletilerin yine belirli posta kutularında toplanmasını arzu ediyorsanız, bu konuda yardımcı olabilecek bir özellik var. "Araçlar/Gelen Kutusu Yardımcısı"nı seçip "Ekle" düğmesine bastığınızda yeni bir koşul ekleme penceresine ulaşıyorsunuz. Bu pencerenin üst kısmında Gelen Kutusu'na gelen iletilerin uyması gerektiği koşullar yer alıyor. Eğer Gelen Kutusu'na bu koşullara uyan bir ileti gelirse, Aşağı kısımda ayarlayacağınız eylem gerçekleşiyor. İletiyi başka bir posta kutusuna kopyalamak, taşımak, silmek, sunucudan hiç indirmemek, başka bir adrese yönlendirmek ve hatta belirtilmiş otomatik bir mesajla cevap vermek gibi yararlı seçenekleriniz var.



Web Sayfalarına Abone Olma



Abone Olmak İçin: Abonesi olmak istediğiniz sayfanın üzerinde sağ tıklayıp, "Sık Kullanılanlara Ekle"yi seçmelisiniz.

Güncelleme Türünü Belirleme: Sayfayı sadece sık kullanılanlara ekleyebilir, güncellendiğinde haberdar olmak isteyebilir ve bunun dışında çevrim dışı erişim için sabit diske yükleyebilirsiniz.

Haber Grupları

Outlook Express programı, e-mail ve haber grupları (newsgroups) ortamlarını Netscape Mail'de olduğu gibi birleştirmiş. Aslında Usenet adı da verilen haber grupları birer özel organize edilmiş ve herkese açık E-mail'ler topluluğundan ibaret. Bu servisten yararlanabilmek için ISP'nizin bir haber grupları sunucusu (News Server) olması gerekli. Eğer ilk açılışta sorulan sorularda Haber grupları konfigürasyonunu atladiysanız, "Araçlar/Hesaplar/Haberler/Ekle"den bu işi halledebilirsiniz. İsmi, E-mail adresiniz ve News Server adresinizi girdikten ve pencereyi kapadıktan sonra, Outlook Express size eklediğiniz haberler sunucusundan haber gruplarını indirmek isteyip istemediğinizi soruyor. Eğer evet dersanız bir kereye mahsus olarak uzun bir Download işlemine girişiyor ve sunucuda bulunan haber

gruplarının listesini alıyor. Karşınıza binlerce gruptan oluşan bir liste geliyor. Üstteki pencereye ilginizi çeken bir konu ile alakalı bir anahtar kelime yazarsanız, isminde bu sözcüğün geçtiği haber grupları görüntüleniyor. İstedığınız grubu seçip "Abone Ol" düğmesine basarsanız, bu gruplar bundan sonra Outlook Express'in klasörler penceresinde görüntülenmeye başlıyor ve istediğiniz doğrultusunda içindeki haberler de güncellenebiliyor. Ancak hiçbir ayar yapmazsanız, abone olduğunuz gruplar, sadece siz üzerine tıklayıp aktive ettiğiniz anda güncelleniyor. Bir grup seçtiğinizde önce gruptaki iletilerin başlıklar indiriliyor. Başlıklardan birini seçerseniz, o başlığa mahsus metin karşınıza çıkıyor. Yeni gruplara abone olmak isterseniz, haber okurken çıkan "Haber Grupları" düğmesine basarak grup seçme penceresine ulaşabilirsiniz. Bu-

radan ister aşağıya doğru kaydırarak, ister anahtar kelimeler girerek istediğiniz yeni grubu seçip "Abone Ol" düğmesine basmanız yeterli. Abone olduğunuz gruplara siz de katılmak ve mesaj yazmak isterseniz, yazmak istediğiniz grup seçiliyken "İleti Oluştur" düğmesine basmalısınız.

Web Sayfaları Size Gelsin

Explorer 4.0'ın merkezi özelliklerinden biri de kanallar. Microsoft, Web sayfalarına abone olma ve onları otomatik indirme kavramına metafor olarak televizyon kanallarını seçmiş. Bu şu anlama geliyor: Browser'ımız sizin tarafınızdan seçilmiş sayfaları her On-line oluşunda ya da sürekli on-line'sanız belirli aralıklarla kontrol ediyor ve bir değişiklik farkedirse bilgisayarınıza yüklüyor. Böylece bu sayfaları beklemeden rahatça gezebiliyorsunuz. Bunu gerçekleştirmek için, abone olmak istediğiniz sayfaya gidip sağ tıklayıyorsunuz ve "Sık kullanılanlara ekle"yi seçiyorsunuz. Çıkan pencerede "Evet Çevrimdışı izleme için sayfayı yükle ve güncellemeleri bildir"i seçerseniz sayfaya abone oluyorsunuz. Bu pencereye "Özelleştirme" düğmesine basıp sadece bu sayfanın mı, yoksa buna bağlı diğer sayfaların da mı güncelleneceğini bildirebiliyorsunuz. Sonucu olarak da bu Web sayfasının sık kullanılanlar arasında hangi klasöre yerleşeceğini bildiriyorsunuz. Daha sonra bu ayarları değiştirmek için "Sık Kullanılanlar/Abonelikleri Yönet" seçeneğini kullanabilirsiniz.

Canınızın istediği siteye abone olabileceğiniz gibi özel olarak her gün güncellenen ve birtakım içerik sağlayıcılar tarafından yönetilen özel Web sayfalarına da abone olabilirsiniz. İşte Microsoft'un kanal dediği sayfalar bunlar. (bkz. Internet'te Zapping yazısı, sayfa 157) Bunları aynı zamanda ekran koruyucu olarak da kullanabiliyorsunuz. Wired Kanalını özellikle tavsiye ederiz. ☐

J. P. ve J. G.'den derleyen
Hasan Yalçınkaya



Aboneliğinizi Ayarlama



Bağlantıyı Otomatikleştirme: Web sayfalarını otomatikman güncelleyebilmek için çevirmeli

ağ ayarlarınızı doğru yapmalısınız. "Görünüm/ İnternet Seçenekleri/ Bağlantı/ İnternet'e modem kullanarak bağlan/ Ayarlar/ Abonelikleri güncelleştirmek için otomatik olarak bağlan" yolunu kullanarak bunu başarabilirsiniz.

Güncelleme Planı: Abonelik asistanı sayfaları güncelleme frekansınızı ayarlıyor. Aylık, haftalık, günlük seçeneklerden birini seçme imkanınız var.

Sayfa Fabrikası

Pek yakında popüler web sayfası tasarlama yazılımlarından Microsoft Frontpage'in yeni bir sürümü piyasaya çıkacak. Kasım CHIP-CD'sinde verdiğimiz Beta sürümünü kullanarak yeni FrontPage'in özelliklerine bir göz atabilirsiniz.



Kullanıcılar yeniliklerden iki ana noktada pek memnun kalacaklar: "Channel" tekniği sayesinde ilgilenenlere net'in çığınca yavaşlığından bağımsız olarak kendi sayfalarını ulaştırabilecek, böylece "push" teknolojisine ucundan da olsa bulaşmış olacaklar. CSS (Cascading Style Sheets) ve "Web Themes" teknikleri sayesinde de zamandan bol bol tasarruf edecekler.

Teknik açıdan bakıldığında da Dinamik HTML ile web sayfası idaresi, bütün bir siteye uygulanabilen site temaları ve Channel tanımlama sihribazı en önemli eklemeler olarak görünüyorlar.

Yeni Tekniklerin Yararları

Bütün bu yenilikler hakkındaki fikirler çok farklı da olsa, önemli olan bunların ne şekilde kullanıcıya yararlı olacakları. Bu açıdan da FrontPage 98'i satın alanların şikayet edecek pek bir şeyleri olmayacak. Çünkü FrontPage 98, kullanıcıya klasik

araçlarıyla ulaşabileceği noktanın çok daha ötesine gitme imkanı sağlıyor. Örneğin push teknolojisiyle işleyecek bir sayfa hazırlıyorsanız, işiniz FrontPage ile çok kolay. Böylece kullanıcılarınızın zaman bulup sayfamıza uğraması gerekmeyecek. Çünkü sayfalarınız güncellendiğinde kendilerini kullanıcıların diskinde bulacaklar.

Bu günlerde "push" kullanan siteler arttıkça, kullanmayan sitelerin çekiciliği gitgide azalıyor. Aslında çekiciliği azaltan push kullanılıp kullanılmaması değil, web sitesinin yeterince sık güncellenmemesi. Şu anda içinde yaşadığımız CNN devri bir siteyi güncellenme frekansı kadar çekici kılıyor. Ve sürekli (her gün, hatta her saat) güncellenen bir sitenin "push" kullanmasından daha doğal bir şey olamaz.

"Push" kullanan bir sitenin idaresi elbette Frontpage'siz de mümkün, ama çok daha karışık ve zahmetli. Frontpage bir sitenin güncelleştiril-

İçindekiler

Frontpage 98'in sunduğu yenilikler

- ▶ "Channel" tekniğiyle bilgiyi nasıl sunarsınız?
- ▶ "Cascading Style Sheet" tekniği işinizi nasıl kolaylaştırır?

mesini kolaylaştırdığı kadar baştan yaratılmasını da kolaylaştırıyor. Bunu da yeni CSS tekniği ve sitenin bütün ekran elemanları arasında tutarlılık olmasını sağlayan dizayn şablonlarıyla sağlıyor. Böylece sitenin optik idaresi de eskisinden çok daha kolay oluyor. Bu kolaylıklar insanın özgürlüğünü bir nebze sınırıyor tabii. Otomatik sayfa hazırlayan ve bunların dizaynını yapan sihribaz, size fazla seçenek bırakmıyor. Ama yine de dizayn şablonlarıyla elde edilen görüntüler web'deki binlerce amatör site dizaynından çok daha iyi.

Bu yüzden basit bir firma sitesi ya da ürün tanıtımı sayfası fazla vakit kaybetmeden profesyonelce hazırlanabiliyor.



Az Zamanı Olanlara İddialı Dizayn Şablonları

Dizayn şablonları tekniğinin arkasında neler gizleniyor? Bununla kastedilen, sayfalardaki görsel malzeme elemanları. Bir şablon, örneğin bir arkaplan görüntüsü, buna uyumlu birkaç tür düğme, bir navigasyon barı ve sayfa tabelaları (banner) içeriyor. Varolan bir siteye bu şablonu

atadığınızda FrontPage bütün bu elemanları otomatikman sayfalara yerleştiriyor ve böylece sayfa bir bütün olarak homojen bir görünüm kazanıyor. Bu yöntem büyük zaman ve para kazançları sağlıyor. Zamanı şöyle kazanıyorsunuz: Bütün elemanların sayfalara yerleştirilmesi, Banner'lara sayfa isimlerinin yazılması, düğmelere ve navigasyon barına alt sayfa isimlerinin yazılması işlemi otomatikman yapıyor. Paradan da şöyle tasarruf ediyorsunuz: Bu dizayn şablonlarını Microsoft ve bazı üçüncü parti şirketler bedava sağlıyorlar. Ayrıca beğendiğiniz bir sayfanın grafiklerini çalıp şablon olarak da saklayabilirsiniz. (Bu noktada kopya haklarına saygılı davran-

manız bekleniyor tabii) Böylece grafik tasarım parasından kurtulmuş oluyorsunuz. Sayfanıza ve şirketinize özel iyi ve ciddi bir tasarım için yine de uzmanlara başvurmanızı tavsiye ederiz. Çünkü bizce bu Frontpage'in görevi değil. Ve Microsoft'un verdiği şablonlardan birini kullanırsanız, siteniz ne kadar havalı olursa olsun, bizce bırakacağı etki biraz zayıf olacaktır.

Bu arada kendiniz bir şablon yapmaya kalkırsanız ortada kalıveriyorsunuz. Çünkü bunları yapmak için muhakkak bir nebze kodlama yapmanız ve grafikleri bildiğimiz ortamlarda yaratmanız gerekiyor. Çünkü Frontpage bir şablon editörü içermiyor.

Dizayn şablonları hazırlanmış bir sitenin güncellenmesi için ise, yaptığınız en ufak değişikliğin bütün sayfalara anında ve otomatikman yansıyor olması inanılmaz zaman kazançları sağlıyor. Şablonların arkasında yatan teknik ise W3C tarafından yeni HTML sürümüne katılması düşünülen CSS (Cascading Style Sheets) yöntemine dayanıyor. CSS ile hazırlanmış şablon dosyaları .css soyadını taşıyorlar. İşte kendiniz bir şablon yaratmak istiyorsanız kurcalamanız gereken dosya türleri de bu .css dosyaları.

CSS dosyalarını işleyebilmek için tabii bunu destekleyen browser'lar kullanmak zorundasınız. Sözgelimi Netscape Navigator 3.0 CSS desteklemiyor.

Ve web'in yarısından fazlasının Netscape kullandığı düşünülürse, CSS'yi web sayfalarınıza katmadan önce iyi bir düşünmek gerekiyor. Internet Explorer 3.0 ve 4.0 ve Navigator 4.0 CSS'yi destekliyorlar.

Canale Grande mi Boş Laf mı?

Yeni özelliklerden biri de kanal tanımlama. Sadece Explorer 4.0'a hitabeden bu özellik, "channel" teknolojisini kullanabilen sayfalar yaratmanızı sağlıyor. Bu da bir sayfanın

Frontpage 98 ile Yeni Teknikler

"Channels" (CDF)

Channel definition format (kanal tanımlama formatı) dosyaları ile bir sitenin sayfaları ve içeriği tanımlanıyor ve bunlar ilgilenenlere otomatik olarak yollanıyor. Bu ilgili şahısların Explorer 4.0 kullanarak kanala üye olmaları gerekiyor. Kanaldaki güncellenmeler, isteğe göre kullanıcıya e-mail'le haber verilebiliyor ya da hiç sorulmadan arka planda sayfalar güncelleniyor. Sayfalar Explorer 4.0 sayesinde birer ekran koruyucuya da dönüşebiliyorlar. Bu tekniğin HTML standardına katılıp katılmayacağı ise büyükçe bir soru işareti.

"Cascading Style Sheets" (CSS)

Birtakım web spesifikasyonlarının, aynen kelime işlem programlarının kullandığı şablonlar gibi önceden tanımlaması ve bir web sayfasına uygulandığında sayfanın şablona uygun olarak değişmesi. Frontpage sadece CSS dosyalarını yaratmaya yardım etmekle kalmıyor aynı zamanda bütün bir web sitesini bu CSS dosyasına göre değiştirip güncelleyabili-

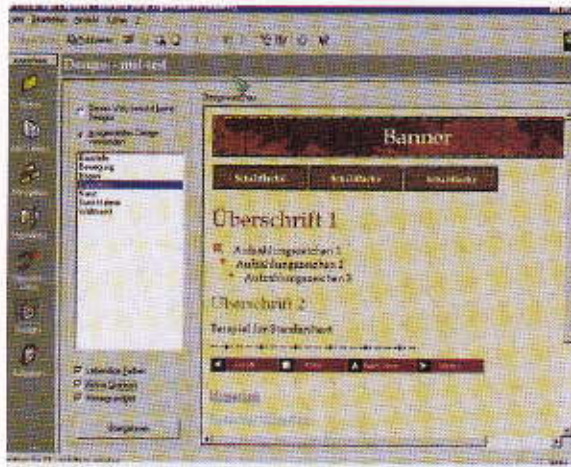
yor. Bu teknik yeni HTML standardına girmek üzere ve şimdiden Explorer 3.0 ve üzeri ve Netscape Navigator 4.0 tarafından destekleniyor. (anlaştıkları tek nokta)

"Dynamic HTML" (DHTML)

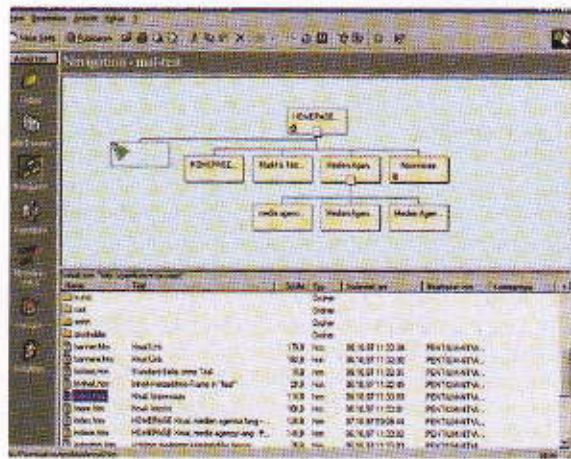
Bu yeni teknik yazıları ve diğer sayfa elemanlarını anime etmeye yarıyor. Ancak maalesef bu Microsoft'a özel bir teknik ve sadece Explorer 3.0 ve üzeri sürümlerde çalışıyor. Netscape'in de aynı işlevi gören ancak Microsoft'unkıyla uyumsuz olan başka bir DHTML standardı var. DHTML ile metin animasyonu seçenekleriniz biraz az, ama yine de animated gif veya java applet'lerinden daha az yer tutuyorlar. Bu iki tekniğin avantajı ise başka platformlarda da çalışabilmeleri.

"Themes"

Birbirlerine uygun görsel elemanlardan oluşan obje kümeleri. CSS sayesinde bir sitenin bütün sayfalarına atanabiliyor ve siteye kendi içinde tutarlı, homojen bir görünüm kazandırıyor.



Gördüğünüz dizayn asistanı sayesinde hazırlanmış site temalarından birini seçip bütün bir siteye atayabiliyor ve ne kadar zaman kazandığınıza şaşırarak profesyonel görünümlü bir siteye kavuşuyorsunuz.



Sitenizin iskeleti, Frontpage 97'ye göre çok daha kolay anlaşılır ve tasarlanabilir. Filtreleme özelliği sayesinde korkunç büyüklükteki siteleri bile idare etmeniz mümkün.

"push" tekniği ile kullanıcı tarafından sörf yapılarak değil, içerik sağlayıcı tarafından kullanıcıya belirli aralıklarla gönderilmesinden ibaret. Bu teknik de tabii sadece kanal destekleyen browserlar değil, aynı zamanda "push" özelliğine sahip web sunucuları gerektiriyor. Bu konulara yatırım yapmak ise şu an için pek sağlıklı değil. Çünkü değil kanal teknolojisi, CSS bile HTML standardında daha yerini alamadı ve push'a yatırım yapanların sonunda sadece Microsoft tarafından şişirilmiş bir balonun üstüne oturduklarını anlamaları gibi bir tehlike var. Kanalların tanımlanması (bir site için birden fazla olabiliyorlar) ve düzenlenmesi için ise Frontpage, CSS konusundaki zavalılığına karşılık şaşırıncı kolaylıkta bir sihirbaz sunuyor. Baştan bir kanal yaratma konusuna ileriki bir yazımızda etraflıca değineceğiz. Şimdilik şununla yetinelim: Bir kanal

yaratmak için önemli olan sayfa dizaynından çok, o sayfaya içerik sağlayıp sağlayamayacağınızdır. Çünkü bir kanal yaratmak demek insanlara her gün, en azından her hafta söyleyecek bir şeyler bulmak zorunda olmak demektir. Ne de olsa bugünlerde kimse dünün gazetesini okumuyor. Olayın iyi ve kötü örneklerini görmek için Explorer kurup Türkiye için hazır gelen kanallara bir göz atmanız yeterli. Aralarında her gün güncellenenleri de hiç güncellenmeyenleri de bulacaksınız.

Editördeki Yenilikler

Ufak bir bug ya da yeni bir hassasiyet olarak yorumlanabilecek bir değişiklik, kelimeleri linklerken karşınıza çıkıyor. Kesinlikle sadece link koymak istediğiniz kelimeleri seçip seçmediğinize dikkat edin. Bazı linkler de preview etmeden ortaya çıkmıyorlar. Eskiden bir kelimeyi seçip

link düğmesine bastığınızda, arkaplanda açık herhangi bir browser varsa, browserin bulunduğu sayfa direkt link olarak pencerede karşınıza çıkardı. Artık, "lütfen link koymak istediğiniz sayfaya kadar sörf yapınız" gibi onur kırıcı bir mesajla karşılaşıyorsunuz. Sayfanızda objeleri aşağıya doğru seçerken ekran takılıyor. Table'ların içine başka table'ları taşıyamıyorsunuz. Biz en azından beceremedik. Eğer eski Frontpage'de olduğu gibi bir table'ın birkaç hücreni seçip, kopyalayıp başka bir table'ın içine yapıştırmak isterseniz, yapıştırdığınız data eski table'ın bir parçası oluyor. Bütün bunların sadece beta sorumluları olduğunu ve gerçek sürümde giderilmiş olacağını tahmin ve temenni ediyoruz.

Frame sihirbazı çok daha etraflı ve kullanması kolay hale gelmiş. Frame'li bir sayfanın alt sayfalarına ayrı ayrı ulaşmak yerine bütün frame'lerin içini editör sayfasında görebiliyor ve değiştirebiliyorsunuz. Sayfa özelliklerine standart frame hedefi diye bir seçenek eklenmiş. Bu seçeneğin varsayılan değeri "_top". Sadece bu özellik bile her link için ayrı ayrı hedef belirleme derdini ortadan kaldırıyor ve bir link tanımladığınızda HTML koduna standart hedef ekleniyor. Böylece her link'i kontrol edip, hangi frame'den hangi sayfa çağırılıyordu ve bu sayfa hangi frame'de gösteriliyordu, şeklinde kaygılarınız ortadan kalkıyor. Sitenizin işlevsel mantığını bir kez kuruyorsunuz ve link'leriniz buna göre oluşuyor.

Aynı şekilde iyileşen özelliklerden biri de yeni sayfa açma sihirbazı. Yeni sayfa açma düğmesine bastığınızda ortaya çıkan bir pencere size sayfa iskeleti konusunda çeşitli seçenekler sunuyor ve fikirler veriyor. Yan tarafta ufak bir pencerede de sayfanın tahmini görüntüsünü görmek mümkün.

Web sayfalarında form elemanları kullanmak isteyenler, rahat bir nefes alabilirler. Eskiden form'larınızın so-

nuçlarını e-mail olarak almak istediğinizde CGI scriptleri kullanmanız gerekiyordu. Ancak FP98 bu iş için çok kolay ayarlanabilen kendi rutinini içeriyor. Aktif elemanlara ise iki yeni seçenek eklenmiş: "Hoverbuttons" ve "Banner Ad Manager". Hover düğmeleri fare ile üzerlerine gelindiğinde değişen düğmeler. Bunları bir çok web sayfasında görmüşünüzdür. Basit bir Java script'i ile yapılan bu ayrıntı şimdi FrontPage'in içine entegre edilmiş. Ancak bu tür ayrıntıları yalnızca javascript destekleyen browser'larla izleyebiliyorsunuz. Örneğin Explorer 3.0'ın ise java scriptleriyle arası pek iyi değil. Sayfamıza böyle ayrıntılar eklerken düşünmeniz gereken konulardan biri de bu. "Banner Ad Manager" java applet'i sayfalarınızın reklam banner'larını her yüklenişte değiştiriyor. Böylece banner olarak birden fazla imaj kullanabiliyorsunuz. Ancak bize aptalca gelen bir ayrıntı, banner'la birlikte link'in değiştirilememesi. İmajlar sürekli değişiyor, ama hepsi aynı yere linklenmiş olmak zorunda.

Java olmadan da işleyen bir özellik de "Dynamic HTML". Bu yeni teknik yazıları ve diğer sayfa elemanlarını anime etmeye yarıyor. Ancak maalesef bu Microsoft'a özel bir teknik ve sadece Explorer 3.0 ve üzeri sürümlerde çalışıyor. Netscape'in de aynı işlevi gören ancak Microsoft'unkiyle uyumsuz olan başka bir DHTML standardı var. DHTML ile metin animasyonu seçenekleriniz biraz az, ama yine de animated gif veya java applet'lerinden daha az yer tutuyorlar. Bu iki tekniğin avantajı ise başka platformlarda da çalışabilmeleri.

Explorer Daha Güzel, Rahat, Hızlı ve Verimli

Önce kötü haber: Frontpage 98 hala web sayfamızı sunucuya yüklerken (publishing) artık işlevini yitirmiş eski dosyaları sunucudan temizlemiyor.

Şimdi de iyiler: Editör gibi Explorer'da biraz daha hızlanmış. Ama

bundan önemli Explorer'a bir navigasyon modülü eklenmiş. Daha önce Net Objects Fusion'da görüp de beğendiğimiz bu fonksiyon sitenin tasarımını ve göz önünde canlandırılmasını çok kolaylaştırıyor. Şu sayfa burada olsun, şu sayfaya bağlı olsun, buradan şuraya gidilsin, şeklindeki planlarımızı artık kağıt kalemle yapmak yerine explorer üzerinde yapabiliyorsunuz. Ve bu özelliği sihirbazlarla birlikte kullanırsanız, navigasyon sistemini oturtduğunuzda sitenin sayfaları da neredeyse hazırlanmış oluyor. Size kalan sayfalara gerekli içeriği sağlamak, daha doğru-su boşlukları doldurmak oluyor.

Navigasyon modülü, iki parçadan oluşuyor: Ağın kurulduğu üst bölüm ve sayfaların durduğu alt bölüm. Aşağıdan yukarıya sayfaları rahatça taşıyıp, linkli olmasını istediğiniz yere bırakıyorsunuz. Ayrıca üst bölümde sağ tıklayarak de çeşitli seçeneklere ulaşabiliyorsunuz. Aşağıdan taşıdığımız sayfalar fareyi oynattığınızda ince bir gri çizgi ile üst sayfalardan birine bağlanıyor ve siz bağlanmasını istediğiniz sayfaya bırakıyor ve sitenin link iskeletini rahatlıkla kuruyorsunuz. Kurduğunuz iskelete genel bir web bot tanımlayarak navigasyon barlarının, banner ve düğmelerin otomatikman oluşmasını sağlayabiliyorsunuz. Böylece büyük siteler ile uğraşırken hatırı sayılır ölçüde vakit kazanıyorsunuz. Şablon seçimi, Linklerin kontrolü ve yapılması gereken işler listesi gibi fonksiyonlar da explorer'in bünyesine yerleştirilmiş.

Kuruluştaki Problem Yok

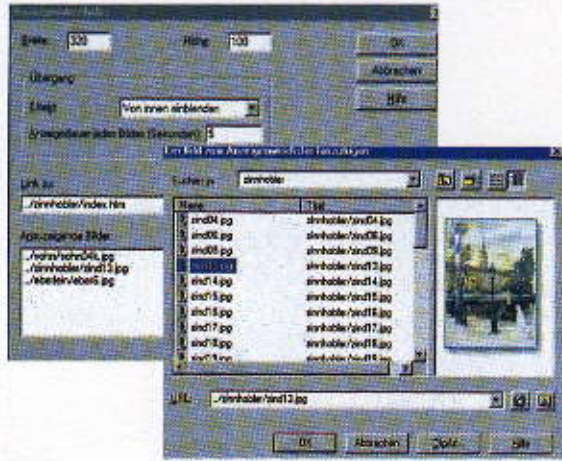
Genelde kuruluş sırasında hiç bir problemle karşılaşmıyorsunuz. Ama tedbiri elden bırakmamak ve eski Frontpage 97'nizi silmemek istiyor-



sanız, kuruluş sırasında sadece başka bir dizin belirtmeniz yeterli (Beta sürümlere güvenmiyor ya da eski Frontpage'e bağlılığınızdan emin olabilirsiniz). İki sürüm de diskinizde sorunsuzca beraber bulunabiliyorlar. İki sürüm de mantıken aynı Web dizinini ve bu yüzden aynı web server programını kullanmak zorunda kalıyorlar. Yani eski web server'inizi kullanmıyorsunuz. Zaten kullanmaya kalktığınızda FrontPage 98'in birçok yeni özelliğinin kullanılamadığını görüyorsunuz. Navigasyon, form idaresi, web-bot'lar gibi birçok özellik, Frontpage 98'in özel server eklerini gerektiriyorlar. Ancak geriye doğru uyumluluk sayesinde yeni web server'ı eski Frontpage'le kullanabiliyorsunuz; bu yüzden eskisini değil yenisini kullanmanızı tavsiye ediyoruz.

Frontpage'i ilk defa kullananların sıkça karşılaştıkları bir problem de homepage dosya adının index.htm olması. Çoğu server homepage için başka isimler kullanıyorlar. Bu sorunu şöyle çözebilirsiniz: Kendi index.htm'nizin bir kopyasını çıkarıp, buna ISP'nizin arzu ettiği ismi verir ve dosyayı bir FTP programı yardımıyla elle güncellersiniz. Kendi homepage'inizle Frontpage'in index.htm'i arasındaki senkronizasyonu da kendiniz yapmak zorundasınız.

Eğer her şeye rağmen kurma problemleri yaşıyorsanız, problem büyük ihtimalle web server yazılımında yatıyordur. Frontpage'le gelen "Microsoft Frontpage Personal Web Server" ►



*Bu da yeni:
"Banner Ad Manager"
isimli java appleti
belirlenen aralıklarla
imajları değiştiriyor.*

yerine daha gelişmiş başka bir web server kullanıyorsanız, bunun ayarlarını dikkatlice yapmanızda fayda var.

Frontpage 98'le ilk denemelerinizi yaparken dikkatli olmanız gereken bir nokta var. Eğer makinanızda hala Frontpage 97 yüklüyse ve kullanmakta kararlıysanız, üzerinde çalıştığımız web'in bir kopyasını çıkarak Frontpage 98 denemelerinizi bunun üzerinde yapmanızda yarar var, çünkü karışık web-botlar ve başka şeyler yüzünden Frontpage 98'in açtığı bir dosyayı kapatıp Frontpage 97'de açamamak mümkün olabiliyor. 97 ile idare ettiğiniz bir site'yi 98'e yükseltmek istediğinizde (burada idareden kasıt yayınlamak, otomatik güncellemek), program eski web'i yepyeni bir web olarak görüp bütün dosyaları yeni değiştirmeyenleri

bile tekrar ISP'ye yolluyor. Bu problemin çözümünü bulamadık ve yapabildiğimiz tek şey bütün siteyi bir kereye mahsus olmak üzere tekrar yayınlamak (publish etmek) oldu.

ISP'ler Sorun Yaratabilir

Eğer Web Server'ınızı bir ISP'den kiraladıysanız, FrontPage 98'in bütün özelliklerinden yararlanmanız, ISP'nizin Frontpage 98 eklerini kurmasına bağlı. Yaptığımız ufak çaplı araştırmada daha hiç bir ISP'nin bunu kurmaya niyetli olmadığını gördük. ISP'lerin neredeyse hepsi başka bir ISP'nin FP98 eklerini kurduğunu ve problemsiz çalıştırdığını görmedik. Bu konuda kesin kararın kullanıcılar tarafından verileceğine inanıyoruz ve eğer kullanıcılar baskı yaparsa herkesin bu ekleri Web sunu-

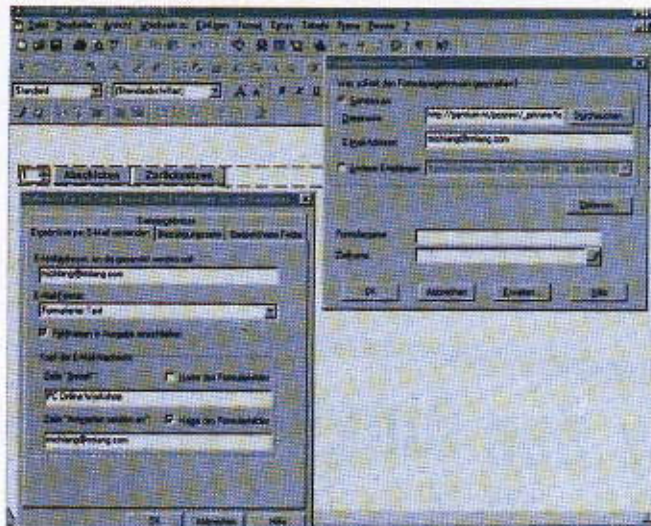
cularına yükleyeceğini düşünüyoruz. Yani ISP'nize baskı yapmaktan çekinmeyin, ki (eğer olursa) bu konuda bir talep olduğu rahatça anlaşılabilsin.

Daha Verimli, Ama Daha Marka Bağımlısı

Evet, şöyle bir baktığımızda Frontpage'in yeni sürümünün eskisine nazaran epey daha verimli ve hızlı olduğunu, yüzlerce kolaylık sunduğunu ve çok daha olgun ve oturmuş bir yapısı olduğunu görüyoruz. Ancak Microsoftsal bir yaklaşımla birçok güzel özelliğin platform ve sürümlere bağımlı olduğunu görüyoruz. Maalesef birçok şey Microsoft patentli ve başka kimse tarafından zaten kullanılmayan teknolojiler ve ekler gerektiriyor (kanallar, DHTML, CSS, bazı Bot'lar). Bütün bu özelliklerin Microsoft'un son browser sürümü olan Explorer 4.0 tarafından başarıyla uygulanması da tesadüf değil elbette. Eğer bir intranet kuruyor ve kullanıcıların hangi browser'ı kullandıklarını kontrol edebiliyorsanız, tabii ki hiçbir probleminiz yok. Ancak herkese açık ve ticari amaçlarla kullanılan bir site kuruyorsanız, oturup Netscape kullanan müşterileri eleyip eleyemeyeceğinizi düşünmek zorundasınız. Frontpage'deki gelişmelerden geriye kalanlar ise bir yükseltmeyi hakedecek kadar iyi. Sadece motorun kazandığı hız ve sağlanan otomasyonlar upgrade etmek için ödeyeceğiniz ufak meblağ çok kısa bir süre içerisinde kompanse edecektir.

Yazı dizimizin bundan sonraki bölümlerinde Frontpage 98'i biraz da iş üzerinde göreceğiz. İlk önce kanal yaratma, içerik sağlama ve kanal dizaynı konularına değineceğiz. Üçüncü bölümde ise CSS'ye kısa bir bakış atacacağız. Cascading Style Sheet'lerin programlanması, yarattığı imkanlar ve Frontpage için şablon yaratma konularını inceleyeceğiz. □

Michael Lang'dan çeviren
Hasan Yalçınkaya



*Çoktandır
bekliyorduk:
Form
sonuçlarının
e-mail'le
gönderilmesini
sağlayan basit
bir Frontpage
rutini.*

İnternet'teki Zincirler

Aynı konuyu işleyen Web sayfaları Türkiye'de de artık biraraya toplanıyor. Turkish Banner Exchange ve Türkçe içerikli kişisel Web sayfaları zinciri gibi birçok Ring'in adına Web sayfaları altında artık sık sık rastlanıyor.

Dünya üzerinde bir uçtan bir uca hemen hemen herkesin aradığını bulabileceği İnternet'in dünyanın en geniş organizasyonunu oluşturduğu söylenebilir. Aradılan her şeyin orada olmasına rağmen, bilgiye ulaşmak ise neredeyse samanlıkta iğne aramaya benziyor. Net üzerinde yer alan birçok arama makinesi bu işi bizler için kolaylaştırıyor da, aramak istediğimiz konu ile ilgili anahtar kelimeleri verdiğimiz zaman bir anda istemediğiniz kadar link ile baş başa kalabiliyoruz. Bu yüzlerce, binlerce ve hatta onbinlerce link arasından gerçekten ilgilendiğiniz konu ile ilgili olan birkaç taneye ulaşmak ise ayrı bir eziyet oluşturuyor. Hele bir de bulduğunuz sayfadaki bilgiler sizin için yeterli değilse aynı işler baştan başlıyor. Bunu engelleyebilecek en iyi yollardan birisi de aradığınız konu ile birlikte anahtar kelimeler arasına RING kelimesini eklemek.

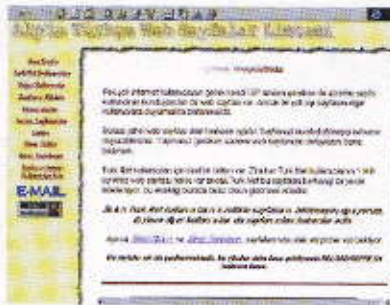
Ring, İnternet üzerinde aynı konuyla ilgilenen kişilerin bir araya gelerek oluşturdukları zincire verilen genel bir ad. Belirli bir Ring'e dahil herhangi bir siteye uğradığınız zaman buradan aynı konu başlığı altındaki, Ring'e üye siteler arasında gezebilmeniz mümkün oluyor. Yurtdışındaki sitelerde çok sık rastladığımız bu olaya Türk sitelerinde de son zamanlarda rastlamaya başladık. Türkçe İçerikli Web Siteleri Zinciri bunun en iyi örneği. Bu ay bu zincirde yer alan ilginç sitelere

bir göz atacacağız.

Alp'in Türkçe Web Sayfaları Listesi

<http://www.turk.net/alp>

Türkçe içerikli kişisel web sayfalarına Linkler içeren siteye ayrıca kendi Linkinizi de ekleyebiliyorsunuz. Servis sağlayıcıların ve üniversitelerin de sitelerine bağlantı bulunan sayfalarda eğlence öğeleri de bulunuyor. Özellikle uzman kullanıcılar bölümünde hoş bir sürpriz saklı!



Gameland

<http://www.turk.net/gameland/gameland.htm>

Türkiye'de İnternet üzerinde yer alan en geniş hile kodlarına, oyun editör ve Trainer arşivine sahip sitelerden biri. Çok renkli sayfalara sahip bu sitede arşivin yanında editöryel içerik de bulunuyor. Oyun tanıtımı sayfasında belirli aralıklarla değişen iki oyun tanıtımı yer alırken, java kullanılarak çok iyi hazırlanmış bir Westwood'dan haberler sayfası da bulunuyor. Buradan en son

Westwood oyunları ile ilgili bilgiler, haberler ve yeni görev haritaları alabilmeniz mümkün oluyor. Sitede yer alan Linkler bölümü de diğer bölümler gibi oldukça geniş ve Türk, yabancı oyun siteleri ile oyun firmalarına bağlantılar içeriyor. Mutlaka ziyaret edin.



Musicland

<http://www.turk.net/gamemaster/musicland/homepage.htm>

Bir başka Java desteği bulunan sayfa da rock ve metal müzik, özellikle de Metallica hayranları için görülmeye değer. Tüm Metallica parçalarının midileri ve en son albüm olan Reload albümünün mp3'lerine Link'in bulunduğu siteden ayrıca



rock ve metal parçalar ağırlıkta olmak üzere 200 mp3'e de ulaşılabilir. Metallica albümlerinin tanıtıldığı bir başka sayfadan diğer Metallica sayfalarına Linkler de bulunuyor.

Hasan'ın Web Sayfaları

<http://www.efes.net.tr/hasan/index.htm>

Dinamik HTML destekleyen bu sitede gezinebilmek için IE'nin 4.0 sürümü gerekiyor. Eğer kullanmıyorsanız şansınıza kusun, Hasan'ın sayfalarını görmeyiz mümkün değil. Uzun ana teması üzerine kurulu sitede 4 ana bölüm bulunuyor. Hiper uzay sayfalarında Ufolar ve 51.Bölge hakkında yazılar bulunurken, Sinema sayfalarında bilimkurgu ağırlıkta olmak üzere filmlerden görüntülere yer veriliyor. Star Wars hayranları için hazırlanan bir başka sayfada Star Wars'ın tarihçesinden teknolojisine bilgiler, resimler ve linkler bulunuyor. Linkler ise doğrudan diğer Türkçe içerikli Web sayfalarına açılıyor. Uzayla ilgilenenler bakmalı.



Hakan Tozcan Heyecan Sitesi

<http://www.turk.net/htozcan/index.htm>

Gerçekten üzerinde uğraş verilmiş, hemen hemen her şeyden biraz içeren bir site. Diğer Türk sitelerine Linklerin bulunduğu bir bölümün yanında 10'a yakın ilginç siteye Linkin yer aldığı ayrı bir Link sayfası da bulunuyor. Her ay yeni bir shareware programın incelendiği sayfardan programları indirmek de mümkün oluyor. Ayrıca seçilmiş bir

program hakkında da detaylı kullanım bilgileri yer alıyor. Sitenin editöryel kısmı diyebileceğimiz bölümde bir oyunun incelenmesi ile çeşitli bilgisayar dergilerinden alınan ipuçlarına yer verilen bir bölüm bulunuyor. Sitede ayda bir değişmek üzere bir adet de seçme mp3 dosyası yer alıyor.



SAR Online

<http://www.geocities.com/SouthBeach/3363/>

Oldukça kapsamlı bir başka site daha. Türkçe içerikli kişisel sayfalar zincirine üye olan bu sayfanın giriş ekranından ücretsiz cep telefonuna mesaj, faks ve Counter servislerine bağlantılar bulunuyor. Fal, online radyolar, oto galerileri, web kameraları gibi ilginç sitelere linklerin yer aldığı bu sayfanın dışında, Photoshop ile ilgili puf noktalarının yer aldığı bir sayfa ile mp3'lerle ilgili bir sayfa da bulunuyor.

Mp3 sayfasında nasıl mp3 yapılacağından mp3 sitelerine Link'e kadar birçok bölüm var. Ayrıca istenirse buradan e-mail aracılığı ile mp3 talebinde bulunmak mümkün. Değişik bir site.



PhotoshopLand

<http://www.turk.net/gamemaster/photoshopland/homepage.htm>

Ufak bir site olmasının aksine özellikle Photoshop olmak üzere grafikte uğraşanlar için çok ilgi çekici olabilir. Grafik teknikleri, Plug-in'ler ve ipuçlarından oluşan sayfalarda, hızlı bir şekilde hoş grafikler oluşturma tekniklerinden Photoshop için çok yaygın kullanılan filtrelerin indirilebileceği bölüme kadar her şey mevcut. İpuçları kısmında ise grafik programının daha hızlı kullanımı için gerekli olan kısayol tuşlarından bahsediliyor. Sayfada yer alan teknikler zaman içinde yenileniyor. Mutlaka ziyaret edin.



Ozgur Suncu's Homepage

<http://abone.superonline.com/~ozgursoncu/>

Türkçe içerikli kişisel web sayfalarına üye bir başka site Ozgur'un sitesi. Bu sayfalarda Türkiye üzerinde yer alan gazeteler ve dergiler, Türk modası ile ilgili Linkler ile Internet'e yer alan büyük kitapçevlerine bağlantılar bulunuyor. Ayrıca diğer bölümünde de ilginç linkler var. Ama şimdilik sadece bir Link sitesi izlenimi veriyor.





Talhaw's Homepage

<http://www.cilek.com.tr/talha/>

Türk siteleri içinde en kapsamlı ve yararlı sitelerden biri olan bu site hemen hemen her konuyu içeriyor. 3D animasyon, Photoshop gibi grafik üzerine çok iyi hazırlanmış sayfaların yanında oyunlar ve sinema sayfaları da yeterince zengin. Grafikle uğraşanların mutlaka uğraması gereken sitede çeşitli Linklerin yanında özellikle Photoshop üzerine çeşitli çalışmalara uygulamalarla yer veriliyor.

Anlatım biçimi ise çok profesyonelce. Oyunlar bölümünde oyun tanıtımları, hileler, rüyolar ve shareware oyunlar ile cheat dosyaları bulunuyor. Her bölümde konu ile ilgili Linkler ise özenle seçilmiş. Talha's Homepage bu ay Chip'in ayın web sayfası seçimi oldu.



Vassago's Hideaway

<http://www.turk.net/vassago/>

Yurtdışında yer alan Metal Ring'e üye olan bu site Metal müzik hayranlarına hitap ediyor. Manowar, Pantera, Megadeth, OverKill gibi grupların sitelerine Linklerin yanında, çoğu Metallica olmak üzere 36 tane metal mp3 dosyasına da ulaşabiliyor. İncelemekte yarar var.



Zipzip's Underground pages

<http://www.turk.net/zipzip/>

Türkiye'nin bu Underground sayfalarında ismine yakışacak hemen hemen her şeye rastlamak mümkün oluyor. Adult öğelerin ağırlıkta olduğu siteden ayrıca programlama, Win95 sürücüler gibi sistem dosyalarına ve Online oyunlar ile oyun dünyasından haberlere erişilebiliyor. Bedava çeşitli servisler veren birkaç siteye Link'in yanında özel ! Linkler siteye renk katıyorlar. Siteden indirebileceğiniz Zplayer adlı bir programla yetişkinlere yönelik çeşitli canlı görüntüler Internet üzerinden izlenebiliyor. Internet üzerinde yer alan nadir Türkçe Adult sitelerden. Bir göz atın.



Turkish Banner Exchange

<http://www.turk.net/gamemaster/banner/homepage.htm>

Türkçe içerikli web sayfalarını birlik altında toplamayı hedefleyen bu siteye isteyen herkes kendi sayfasını ekleyebiliyor. Katılmak için belirli kısıtlamaların olmasına rağmen yararlı bir çalışma. Faydalı bir web sitesi oluşturduğuna inanan herkes buraya kendi Link'ini eklemeli. [E]

Mahmut Karşioğlu



Liberter Erkek Hattı

<http://www.xoom.com/hassas>

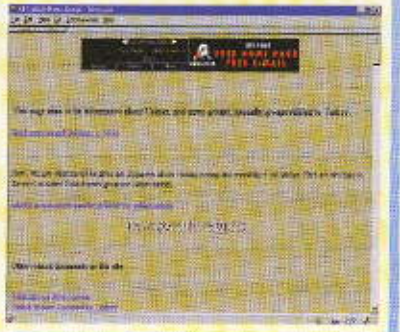
Maço erkekler işte sayfanız. Baştan sona feministlere karşı olan bu site bayagi tepki çekeceğe benziyor. Kesinlikle çok düzeyli olarak feminizme karşı çıkan sitede fıkralardan, çeşitli yazılara, özlü sözlerle kadar birçok metin içeriliyor. Okurken sizinde hak vereceğiniz, gerçekten böyleymiş diyip destekleyeceğiniz bu sayfalara mutlaka bakmanız gerekiyor.

Usenet

Haber Grupları Üzerine

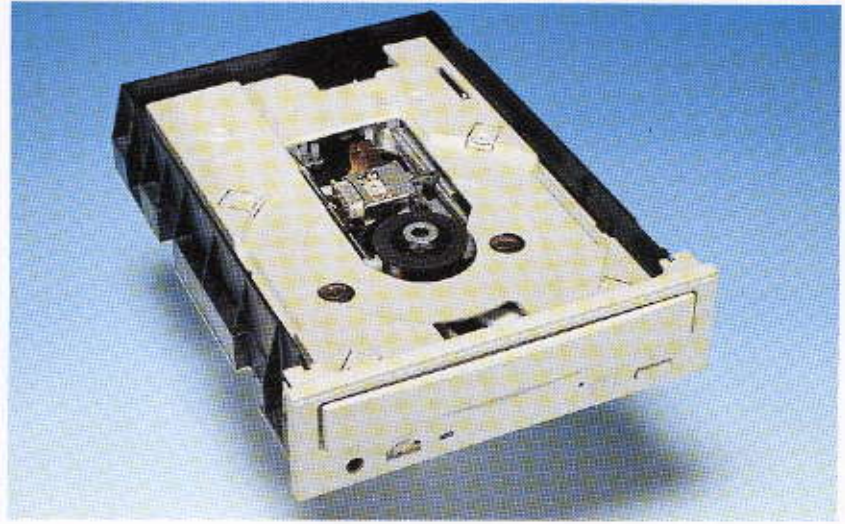
<http://www.geocities.com/SoHo/Studios/9594/news.htm>

Geçen ay üzerinde durduğumuz özellikle Türkçe içerikli haber grupları üzerine bilmek isteyebileceğiniz her şeye bu sayfalardan ulaşabilirsiniz. Ücretsiz ulaşabileceğiniz yabancı haber grupları ve Türkiye üzerinde yer alan yerel haber grupları üzerine ve sıkça sorulan sorulara buradan yanıt bulabilirsiniz. Bu konuda en iyi yerli kaynaklardan biri olan bu sayfalar eksiksiz hazırlanmış denebilir. Tam bir başvuru kaynağı. Haber grupları ile ilgilenmeye yeni başlayanlar mutlaka bakmalı.



CD-ROM Sürücü Nasıl Çalışır?

CD-Rom'lar ilk çıktıklarından beri değişmemiş olmalarına rağmen, sürücüleri sürekli gelişiyor. Yazımızda teknolojinin nerede olduğunu ve nelere gebe olduğunu okuyacaksınız.



Birkaç yıl öncesine kadar pek az yazılım CD-ROM üzerinde sunulurken, bugün artık diskette yazılım bulmak çok zor hale geldi. Sony'nin geliştirdiği spiral şeklindeki veri kaydına sahip Compact Disc'ler günümüzde PC'lere ait temel kavramlardan biri.

Çalışma prensipleri açısından oldukça basit: Bir lazer ışını demeti Polikarbonat'tan yapılmış kaplama malzemesini aşarak içteki alüminyum tabakaya çarpar. Bu tabaka üzerinde spiral şeklinde küçük girintiler (çukur) var. Eğer lazer demeti pitlerin olmadığı bir alana isabet ederse (tepe) bir fototransistör yönünde geri yansıyor. Çukura denk gelen bir ışın da yansıyor aslında; ancak ışığa duyarlı olan transistör yönünde değil. Böyle basit bir şekilde kodlanmış olan veriler bir elektronik devre aracılığıyla değerlendiriliyor ve en baştaki (CD'ye yazılmadan önceki hal) elektriksel sinyallere çevriliyor.

CD üzerinde bir Bit için yalnızca

çukur ile tepe arasındaki değişime kullanılıyorsa, çoğu CD'nin pek bir şansı kalmayacaktı. CD üzerindeki çok ufak bir çizik bile CD'ye kaydedilmiş verilerin tekrar okunmasını engelleyecekti ve tüm programı, hatta CD'yi kullanılamaz hale getirecekti.

Bu sebepten dolayı CD'lerin çalışma prensibi biraz daha gelişmiş. Çukur ve tepelerin düzenli olarak birbirini takip etmesi "0" olarak değerlendiriliyor. Bu düzenin bozulması sonucunda "1" oluşuyor.

Çukur ve tepelerden oluşmuş spirali sürücü en içten başlayarak dışarıya doğru okuyor. Verilerin okunması sırasındaki hız açısından bu bir sorun oluşturuyor. Çukur ve tepeler arasındaki mesafenin her yerde eşit olması ve aynı sürede dış kenara yakın olan bir yerden içeridekilere oranla daha fazla veri okunabileceğinden çeşitli farklı teknikler geliştirilmiştir.

CD-ROM'un spiralleri üzerinde

Bugüne Kadar "Nasıl Çalışır" Dizimizde Yayınlananlar:

▶ RAMDAC	11/96
▶ Mürekkep püskürtmeli yazıcılar	1/97
▶ Joystick	2/97
▶ Modem	3/97
▶ Sabit Disk	4/97
▶ Aküler	5/97
▶ GIF	6/97
▶ MPEG	7/97
▶ DVD ve MPEG-2	8/97
▶ TCP/IP	9/97
▶ DIRECT-X	10/97
▶ MMX	11/97
▶ Arama Makinaları	12/97

her biri yaklaşık 2 Kilobyte'lık veri saklayan sektörler bulunuyor. Sektörler ayrıca senkronizasyon ve hata düzeltme için gerekli bazı Byte'lara da sahipler. CD-Rom sürücü CD üzerindeki 4 kere üstüste oku- ▶

yor ve daha sonra verileri veri kanallarına yerleştiriyor.

Üç Motor ve Bir Lazer

CD-ROM sürücü toplam dört parçadan oluşuyor. Kurşun bir kutu içine yerleştirilmiş olan bu dört parçanın üç tanesi motor. İlk CD'yi döndüren motor. Lazer kafasını taşıyan motor, kapagın açılıp kapanmasını sağlayan ve CD'yi taşıyan tepsiyi hareket ettiren motor da diğer hareketli parçalar. Son parça ise üzerinde tüm elektronik kısmı barındıran anakart. Elektronik kısma dahil olanlar ise motor kontrolleri, hata düzeltme, bağlantı noktası ve diğer olması gereken hassas kontroller.

Mekanik kısımda bulunan baskı mekanizması CD'yi taşıyan bir tepsi ve CD'yi sıkıştıran bir katmandan oluşuyor. CD sıkıştıktan sonra döndürülüyor, iki çelik ray üzerinde hareket eden lazer kafası CD üzerinde istenilen yere hareket ediyor.

Okuma mekanizması da yansıma prensibi üzerine kurulmuş. Lazer kafası CD'ye çok yakın bir şekilde hareket ediyor ve lazer ışını demetini dik bir açıyla veri spirali üzerine gönderiyor.

İyi pozisyon için gerekli süre erişim süresi olarak adlandırılan süreye eşdeğer. Güncel sürücülerin birçoğu 80 milisaniyeden daha düşük bir erişim süresine sahipler. Bu da lazer kafasını taşıyan mekanizmanın sadece hızlı değil, aynı zamanda kesin çalıştığını da gösteriyor. Bunu sağlayan unsurların başında da lazer kafasını taşıyan rayların pürüzsüz yüzeylere sahip olmaları geliyor.

Güvenlik İçin: Hata Düzeltme

CD-ROM içinde veriler 2 Kilobite'lik sektörler içinde saklanıyor. Bu sektörün tamamı kullanılabilir veri-

lerle dolu değil. Byte'ların birçoğu hata tesbiti ve düzeltilmesi için ayrılmış. 1 Kilobite'lik bir veriyi işlemciye yollamadan önce, ilgili kısım sürücü tarafından dört kere okunuyor.

Hata düzeltmenin gerekliliği CD'lere yakından bakınca daha iyi anlaşılıyor. Parmak izleri, tozlar, çizikler yansıma prensibini bozabilecek sorunlar. Hata düzeltme mekanizması çeşitli sebeplerden düzgün yansımayı engelleyen bu sorunlarla başedebilmeli ve güvenlik verilerinin-

gözlemlediğimiz saniyede yaklaşık 3600 Kilobite olan veri transfer hızının saniyede 100 Kilobite'lara kadar düştüğüyü. Böylece sürücü yavaşça bir daha deniyor.

Bu hız düşürme işlemi sürücünün performansını etkiliyor. Testlerde ilginç bir nokta da bazı sürücülerin hızlarını düşürdükten sonra tekrar hızlanmamalarıydı. 24 hızlı bir sürücü 1 hızlı bir sürücü gibi çalışmaya devam ediyordu. Bazı sürücüler hızlarını hatayı düzelttikten sonra tekrar arttırıyorlardı ve bazıları da ufak çizikler üzerinden hiç hata yokmuşçasına geçiyorlardı.

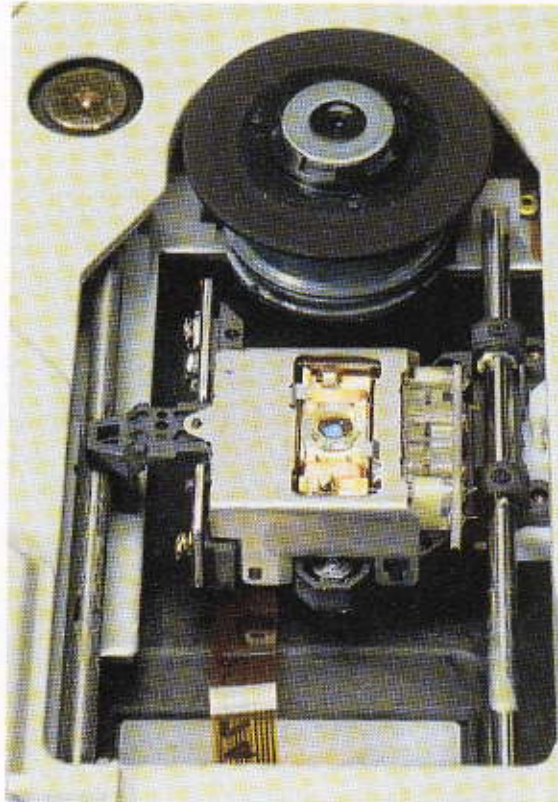
Bu durumda hata düzeltilmediği için o kısımdaki verilerin ait olduğu programın çalışma şansı da olmayacaktır. Bu tip CD'ler daha düşük bir hızda çalışan sürücüler ile (örneğin 4 hızlı) okunabilir. Daha önce okumanın mümkün olmadığı kısımlar sabit diske veya başka bir CD'ye yazılarak veriler kurtarılabilir.

24 Hız Son Nokta Değil

Şimdilik en yüksek olan saniyedeki 3600 Kilobite veri transferi 24 hızlı sürücülere ait. Bu sadece program kurmanın hızlı yapılacağı anlamı taşıyor. Aynı zamanda erişim süresi de oldukça düştü. "Windows Gezgin" ile CD'lerin içindekileri görmek için geçen süre oldukça azaldı.

Şu an için CD sürücülerin daha da hızlanmasını engelleyen mekanik aksamı değil. Hata düzeltme işini halleden elektronik kısım. Eğer hata düzeltme mantığı gelişmezse daha hızlı CD sürücüler şimdilik sözde kalacak gibi görünmüyor.

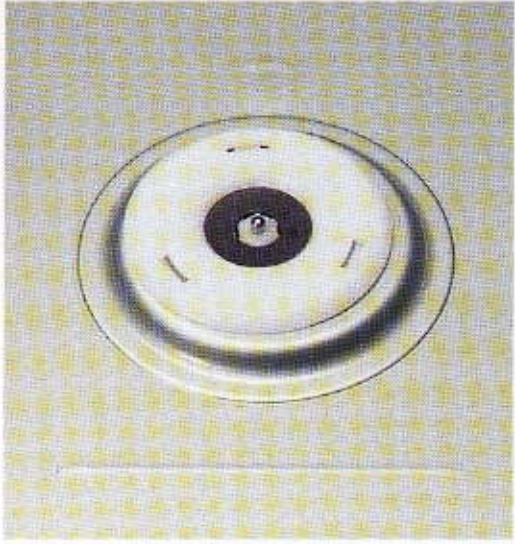
Ancak saniyede 150 Kilobite veri transferinin 24 katı CD sürücülerdeki teknolojik gelişmenin henüz son noktası değil. Avrupa'da yayınlanan



Lazer ile ilgili kısımda lazer diyot ve fototransistör bulunuyor. Mercek lazer ışın demetini alüminyum tabaka üzerine odaklıyor. Bu merceğin kirlenmesi sürücünün sağlıklı çalışmasını engeller.

den hareketle hataları düzeltebilmeli. Burada elektronik kısmın bir özelliği olmalı ki, o da hızı. Ancak sürekli daha da hızlanan sürücülerde hata düzeltme için gerekli olan süre de gittikçe azalıyor.

Bu noktada sürücüler bir hileye başvuruyorlar: CD-ROM'un dönüş hızını düşürüyorlar. Tabii eğer hata düzeltme için gerekli zamanı bulamıyorlarsa... Testlerimiz sırasında



Üreticiler yüksek hızlarda vibrasyonu engellemek için çeşitli teknikler geliştiriyorlar.

bilgisayar dergilerinde 30 ve 32 hızlı CD sürücülerin reklamları görünmeye başladı bile. Bu da üreticilerin mekanik kısımda sorun olan vibrasyonu (titreme) aştığı anlamına geliyor. Çok yüksek hızlı dönen bir disk sürücünün ve hatta bilgisayar kasa-sının sallanmasına sebep olabilir.

Vibrasyona Karşı Önlemler

16 hızlıdan sonraki CD sürücülerde yeni bir sorun ortaya çıkıyor: Eğer CD'nin ortasında bulunması gereken delik tam tamına ortasında değilse ya da CD'nin kalınlığında yer yer farklılaşma varsa, dönüş sırasında cihaz sallanmaya başlıyor. Bu vibrasyon da kullanıcının sinirini bozmaktan öte lazer kafasını taşıyan aksamı bozabilir ve sürücüyü kullanılamaz hale getirebilir.

Bu rahatsız edici duruma karşı alınan önlem oldukça basit: CD'yi taşıyan kısım yumuşatılıyor, yani sarsıntıyı emici hale getiriliyor. Kullanılan malzeme lastik veya buna benzer suni malzemeler.

Böylece sarsıntı merkezinde yokedilip diğer kısımlara ve hatta makinanın bütününe taşması engelleniyor. Ayrıca artık CD'ler hem alttan hem üstten sabitlenerek eskilere gö-

re daha da sağlam sabitlenmiş oluyor. Böylelikle olanaklı titreşimlerin bir kısmı da bu önlemle giderilmiş oluyor.

İşlemciye Giden Yol

CD-ROM sürücüler ilk çıktıklarında her biri kendilerine özel bağlantı kartlarıyla gelmişti. Bu kartı takıldıktan sonra sürücü ona bağlanıyor ve DOS altında ayarlamalar yapmak gerekiyordu. Anakartlar üzerine entegre edilen EIDE bağlantı noktaları sorunu daha da büyüttü. Ancak tam bu sıralarda ortaya çıkan ATAPI standardı durumu kurtardı.

Artık CD sürücüyü iki porttan birine direk takarak çalıştırabiliyoruz.

Windows 95 ve Windows NT 4.0 takılan sürücüyü direk tanırken DOS ve Windows 3.x için 16 bitlik özel sürücülere ihtiyaç duyuluyor. Bu sürücüler de üreticiler tarafından diskette kullanıcıya sunuluyor.

SCSI arabirimli sürücüler ise neredeyse hiç değişmedi. Direk SCSI bağlantı noktasına bağlanarak kullanılıyorlar. Windows 95 ve Windows NT 4.0 yine kendiliklerinden tanırken DOS ve Windows 3.x için 16 bitlik sürücülere ihtiyaç duyuluyor.

SCSI ile ATAPI arabirimli olan sürücüler arasındaki en büyük fark fiyatları. ATAPI arabirimli ucuzlar ve ayrı bir karta ihtiyaç duymuyorlar. SCSI'ler ise hem pahalılar hem de ayrı bir karta ihtiyaç duyuyorlar. Fiyat farkının sebebi, SCSI'lerin profesyonel kullanım için daha sağlam inşa edilmiş olmaları.

BIOS'un Desteği: CD'den Açılış

Yaklaşık bir senedir yazılan BIOS'lar ve üretilen SCSI kontrol kartları bir işletim sisteminin CD'den açılışına izin veriyor. Prensipleri basit: BIOS aracılığıyla özel EIDE veya SCSI arabirimli sürücü içerisindeki

Uzmanlar İçin

Doğrusal ve Açısal Hız

Eğer bir CD sürücünden sürekli aynı hızda veri okunması isteniyorsa, hızını kalanın okuduğu yere göre değiştirmek gerekir. Eğer CD'nin merkeze yakın kısımları okunuyorsa CD'nin daha hızlı ve dış taraflar okunurken daha yavaş döndürülmesi gerekir. Birçok sürücü bu değişken hız tekniğini kullanıyor. Bu tekniğin adı CLV (Constant Linear Velocity). Bu tekniğin dezavantajı lazerin hedef aldığı ize göre motorun CD'yi sürekli hızlandırıp yavaşlatmak zorunda kalması ve dolayısıyla vibrasyona sebep olması. Ayrıca lazeri taşıyan mekanizma gerekli hızı ulaşılmadan harekete geçemediğinden az da olsa bir hız kaybı oluyor.

Bu dezavantaj yüzünden ikinci bir teknoloji geliştirildi ve bu tekniğe de CAV (Constant Angular Velocity) adı verildi. Bu teknolojiye göre CD sürekli aynı hızda döndürülüyor ve sonuç olarak CD'nin kenarına yakın yerlerde daha yüksek veri transfer hızlarına erişiliyor.

Bu istenmeyen durumu ortadan kaldırmak için her iki teknik birleştirilmiş ve "Partial CAV" adı verilen bir karışım elde edilmiş. CD'nin dış yüzeyine yaklaşıncaya kadar (yüzde yirmisi kalana dek) disk aynı hızda döndürülüyor ve dış kenara yaklaşıncaya motorun hızı otomatik olarak düşürülüyor. Bu teknikle sonuç olarak yüksek veri transfer hızlarına erişiliyor ve CD'nin farklı yerlerinde ortalama bir değerden fazlaca sapan aşırı bir hız farkı oluşmuyor.

CD'ye kaydedilmiş sistem okunuyor ve yükleniyor. Bu sırada CD sürücüsü üzerinde disket sürücünün veya sabit diskin emülasyonu yapılıyor. CD üzerindeki veriler üzerinde başka sürücülerin emülasyonunu da yapmak mümkün. □

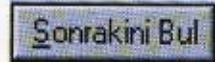
André Zurawski'den çeviren
Güçlü Aydoğan

Belgeleri Belli Bir İçeriğe Göre Aramak

1. Belgenin başlangıcına gelmek için CTRL+HOME tuş kombinasyonunu kullanın.
2. Araç çubuğunda bulunan BUL  düğmesine tıklayın veya DÜZEN/BUL komutunu çalıştırın.
3. Aranan kutusuna aşağıdaki kelimeyi girin:
Ev
4. TÜM SÖZCÜĞÜ EŞLEŞTİR komutunu aktif hale getirin ve BUL düğmesine tıklayın.
5. Evin konumu
cümlesi işaretlendiğinde tekrar BUL düğmesine tıklayın.
6. Daha sonra IPTAL düğmesine tıklayın.
7. Cümleyi aşağıdaki şekilde bitirin:
Ev, şehir merkezinden 10 dakika uzaklıkta ve 15 dakikada bir siteye otobüs kalkmaktadır.



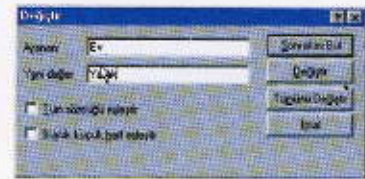
Bul komutu



Sıradaki kelimeyi bulmak için

Belge İçeriğini Otomatik Olarak Yerleştirmek

1. Belgenin başlangıcına gelmek için CTRL+HOME tuş kombinasyonunu kullanın.
2. DÜZEN/DEĞİŞTİR komutunu çalıştırın. Açılan kartta ARANAN kutusunda otomatik olarak "Ev" kelimesi bulunmaktadır. Bu kelimeyi değiştirin.
3. YENİ DEĞER kutusuna aşağıdaki kelimeyi girin:
Yazlık
4. TÜM SÖZCÜĞÜ EŞLEŞTİR komutunu deaktif hale getirin ve SONRAKINI BUL düğmesine tıklayın.
5. Kelimeler bulundukça DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın ve arama işleminin devam etmesi içinse SONRAKINI BUL düğmesine tekrar tıklayın.
6. TÜMÜNÜ DEĞİŞTİR düğmesine tıkladığınızda da bulduğu kelimeleri sormadan değiştirecektir.
7. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin ve KAPAT düğmesine tıklayarak da pencereyi kapatın.



Değiştir penceresi



Bulunan kelimeyi istenenle Değiştir



Aranan tüm kelimeleri sormadan Değiştir

Belirlenmiş Bir Nesneyi Yapıştırmak

1. Belgenin sonuna gelmek için CTRL+END tuş kombinasyonunu kullanın ve iki satır boş bırakın.
2. EKLE/NESNE komutunu çalıştırın.
3. Açılan menüden BİT EŞLEM RESMİ'ni seçin ve TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
4. Renk paletinden tıklama suretiyle koyu gri'yi seçin.
5. RESİM/ÖZNİTELİKLER komutunu çalıştırın ve ÖLÇÜ BİRİMİ olarak "cm" seçin.
6. GENİŞLİK ve YÜKSEKLİK alanlarına aşağıdaki değeri girin:
9
7. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.



Nesne Ekleme



Çerçeve nesneyi işaretler



Çizgi ve Kalınlık



Ana ekran

Sınır Çizgisi- Nesne Renkleri ve Çizgi Kalınlıklarının Ayarlanması

1. Farenin sol düğmesini kullanarak pencerenin altında bulunan renk paletinden siyah rengi seçin.
2. Farenin sağ düğmesiyle gri rengin üzerine tıklayın.
3. ÇİZGİ düğmesine tıklayın ve en ince çizgi kalınlığını seçin.
4. Resmi yatay ve dikey çizgilerle dört eşit parçaya bölün.
Sayfanın ortasında en üstten itibaren SHIFT düğmesine basılı tutarak aşağıya kadar bir çizgi çizin.
5. Aynı şekilde sayfanın sol sınırından itibaren yatay bir çizgi çizin.



Metin Ekle



Tamamlanmış açıklama

Metin Ekleme ve Biçimlendirmek

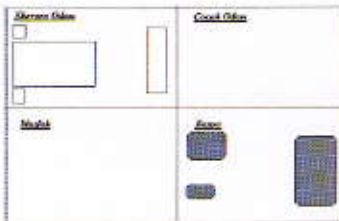
1. METİN  düğmesine tıklayın ve çerçeveyi sol üst köşeye taşıyın. Çerçeveyi seçme noktaları veya sayfa cetvelini kullanarak büyüklüğünü ayarlayabilirsiniz.
2. Açılan pencereden YAZI STİLİ olarak Times New Roman seçin.
3. YAZI BOYUTU olarak 12 puntoyu seçin ve KALIN  , İTALİK  ve ÇİZİLİ  düğmelerine tıklayın.
4. Çerçeveye tıklayın ve aşağıdaki bilgileri girin:
Ebeveyn Odası
5. İkinci çeyrek sayfayı seçin ve aşağıdaki bilgileri girin:
Çocuk Odası
6. Aşağıdaki kutulara da "Mutfak" ve "Banyo" kelimelerini girin.



Yuvarlatılmış ve normal dikdörtgen



Dolu ve saydam nesne



Ebeveyn Odası ve Banyo

Dolu ve Saydam Nesneler Oluşturmak

1. YUVARLATILMIŞ DIKDÖRTGEN  düğmesine tıklayın.
2. İçi dolu bir nesne oluşturmak için  seçeneğini işaretleyin.
3. Banyo kısmına bir tane lavabo, bir tane duş ve bir tane de tuvalet için toplam dört tane dörtgen çizin.
4. DIKDÖRTGEN  düğmesine tıklayın ve bu sefer içi dolu olmayan  seçeneğini işaretleyin.
5. Çift kişilik yatak için Ebeveyn odasına bir dikdörtgen çizin.
6. Yatağın sağına ve soluna küçük masalar ve tam karşısına da bir dolap çizin.

Çember, Elips ve Çokgenler Oluşturmak ve Doldurmak

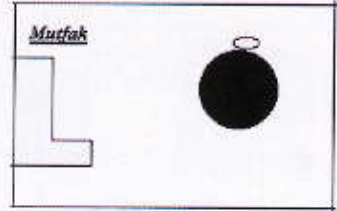
1. ELİPS  düğmesine tıklayın ve SHIFT düğmesine basılı tutarak mutfığa masa için bir çember çizin.
2. YUVARLATILMIŞ DİKDÖRTGEN  düğmesine tıklayın ve sandalye için bir dörtgen çizin.
3. ARAÇ KUTUSU listesinden RENKLE DOLDUR  düğmesine tıklayın ve farenin sol düğmesini kullanarak çember içersinde bir yere tıklayın.
4. Farenin sağ düğmesiyle de sandalye üzerine tıklayın. Daha sonra ÇOKGEN  düğmesine tıklayın.
5. Mutfakta sol duvara tıklayın ve tezgahın ilk köşesine gelene kadar taşıyın.
6. Fareyi bir dahaki köşeye kadar taşıyın ve orada düğmeyi bırakın.
7. Aynı işlemleri tezgah tamamlanmaya kadar sürdürün. En son köşede çift tıklayarak işlemi bitirin.



Elips ve Renkle Doldur



Çokgen düğmesi



Mutfak

Paint Nesnelerini Seçmek, Kopyalamak ve Taşımak

1. DİKDÖRTGEN  düğmesine tıklayın ve çocuk odasına bir yatak ve masa yapın.
2. Renk paletinde beyaz renge tıklayarak fon rengini beyaz olarak değiştirin.
3. SEÇ  düğmesine tıklayarak aktif hale getirin.
4. Daha sonra mutfakta bulunan sandalyenin soluna tıklayın ve tamamını alacak şekilde farenin düğmesini bırakmadan seçin.
5. Kopyasını çıkarmak içinse CTRL düğmesine basarak sandalyeyi yerleştirmek istediğiniz yere taşıyın.
6. Masanın solunda bir kopya oluşturun ve aynı şekilde dört kopya daha oluşturun.



Çocuk odası taslağı



Nesne kopyalama

Nesneleri Yansıtmak ve Evirmek

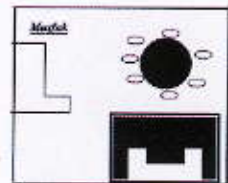
1. ÇİZGİ  düğmesine tıklayarak seçtikten sonra mutfığa bir tane divan yapın.
2. SEÇ  düğmesine tıklayın ve divanın yarısını seçin.
3. Daha önce yaptığımız gibi CTRL düğmesine basarken bir kopyasını çıkartın ve RESİM/DÖNDÜR VE ÇEVİR/YATAY ÇEVİR komutunu çalıştırın.
4. YATAY ÇEVİR komutunu seçin ve TAMAM düğmesine tıklayın.
5. Seçili olan yarımı diğer yarım parçanın yanına taşıyın ve önce RENKLE DOLDUR  düğmesine sonra da divan'ın içine tıklayın.
6. DİKDÖRTGEN  düğmesine tıklayın ve divanın altına halı olabilecek şekilde çizin.
7. Tekrar SEÇ düğmesine tıklayın ve halıyı çerçeve içine alın. RESİM/RENKLERİ TERS ÇEVİR komutunu çalıştırın.



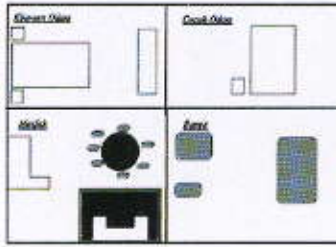
Kopyalanmak ve Çevirmek



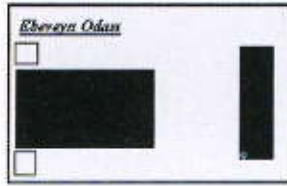
Renklerin ters çevrilmesi



Tamamlanmış Divan



Tamamlanmış çizim



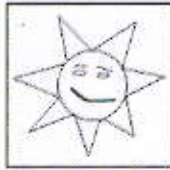
Düzenlemelerden sonra

Belirlenmiş Bir Nesneyi Sonlandırmak, Büyütmek ve Düzenlemek

1. Döküman üzerinde çizim dışında bir yere tıklayın ve KAYDET  düğmesine tıklayarak değişen dökümanı kaydedin.
2. Çizimin üzerine tıklayın. Bu işlemin sonunda köşelerde seçme noktaları oluşur.
3. İmleci sağ alt köşedeki seçme noktasının üzerine iki taraflı ok halini alıncaya kadar taşıyın ve nesneyi birbuçuk kat büyütün.
4. Nesne üzerinde çalışmak için üzerine çift tıklayın.
5. RENKLE DOLDUR  düğmesine tıklayın ve ebeveyn odasındaki yatak ve dolabı siyah range boyayın.
6. Dökümanı DOSYA/KAPAT komutuyla kapatın ve açılan pencereden TAMAM düğmesine tıklayarak değişiklikleri kaydedin.



Kalem ve Fırça

**Kalem ve Fırça Kullanmak**

1. BAŞLAT düğmesine tıklayın ve PROGRAMLAR/DONATILAR/PAINT programını çalıştırın.
2. BÜYÜT  düğmesine tıklayın.
3. DOSYA/AÇ komutunu çalıştırın  KURS klasöründen GÜNEŞ.BMP dosyasını çalıştırın.
4. ELİPS  düğmesine tıklayarak gözler için iki tane çember çizin.
5. KALEM  düğmesine tıklayın ve resimde görüldüğü gibi kaşlarını çizin.
6. FIRÇA  düğmesine tıklayın ve güneşe gülün bir ağız çizin.



Renk Silicisi ve Kıvrım



Ağız böyle oluşturduk



Püskürtme Kabi

**Sprey Boya, Tabanca ve Silgi Kullanmak**

1. RENK SILICISI  düğmesine tıklayın ve güneşin ağızını silin.
2. KIVRIM  düğmesine tıklayın.
3. Güneşin ağızı için uygun bir yer seçin ve düz bir çizgi çizin. Daha sonra fare simgesi ağızın ortasına gelecek şekilde yerleştirin ve farenin sağ düğmesine basıp, fareyi aşağı doğru kaydırarak ağıza bombe verin.
4. İstedığınız bombeyi verdikten sonra çift tıklayın.
5. PÜSKÜRTME KABI düğmesine tıklayın ve ön plan olarak kırmızı rengi seçin.
6. Farenin sol düğmesine basarak güneşe allık sürün.

Resmi Yakınlaştırmak ve Piksel Biçimini Düzenlemek

1. Ön plan rengi olarak siyah seçin.
2. Önce BÜYÜTEÇ  daha sonra da güneşin sol gözüne tıklayın.
3. GÖRÜNÜM/YAKINLAŞTIR GENİŞ BOYUT komutunu çalıştırın.
4. KALEM düğmesine tıklayın ve sol gözü resimde olduğu gibi düzeltin.
5. Sonucu kontrol edin ve aksaklıkları RENK SILICISI  kullanarak düzeltin.
6. Aynı işlemleri sağ göz için de kullanın.
7. İşlemler sona erdikten sonra GÖRÜNÜM/YAKINLAŞTIR/NORMAL BOYUT komutunu çalıştırın.



Büyütec



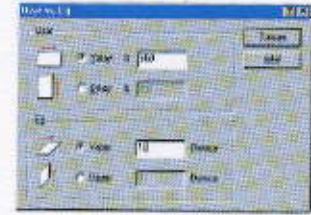
Geniş Boyut komutu ile yakınlaştırmak

Nesne Seçmek ve Uzatmak

1. SEÇ  düğmesine tıklayın ve tüm resmi seçin.
2. RESİM/UZAT VE EĞ komutunu çalıştırın ve YATAY komutunu işaretleyin. Büyüklük olarak da aşağıdaki değeri girin:
120
3. TAMAM düğmesine tıklayın ve sonuca dikkat edin.
4. Tekrar RESİM/UZAT VE EĞ komutunu çalıştırın.
5. YATAY komutunu işaretleyin ve aşağıdaki değeri girin:
10
6. Pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.



Resmin Uzatılması



Resmin Eğilmesi

Nesneyi Masaüstü Arkaplan Resmi Olarak Atamak

1. RESİM/BİT EŞLEM GÖSTER komutunu çalıştırın.
2. Çizim üzerine tıklayın ve değişiklikleri kaydetmek için DOSYA/KAYDET komutunu çalıştırın.
3. Daha sonra DOSYA/DUVAR KAĞIDI OLARAK AYARLA(DÖŞELİ) komutunu çalıştırın.
4. Durum çubuğuna faremin sağ düğmesiyle tıklayın ve TÜM PENCERELERİ SİMGELEŞTİR komutunu çalıştırın.
5. Masaüstüne göz atın ve durum çubuğu üzerinde bulunan GÜNEŞ.BMP-PAINT düğmesine tıklayın.
6. DOSYA/ DUVAR KAĞIDI OLARAK AYARLA(ORTALA) komutunu çalıştırın. Bunun sonunda değişiklik olması resmin büyüklüğüne bağlıdır.
7. 4. ve 5. İşlemleri tekrar edin ve DOSYA/KAPAT komutunu kullanarak PAINT programını kapatın.



Güneş masaüstü olarak atandı

WINDOWS 95 KURSU

4

Bu bölümde Windows'un bilgi paylaşımı ve kullanımı konusunu göreceksiniz. Modem sürücüsünü nasıl kurup modem ayarlarını nasıl yapacağınızı öğreneceksiniz. Daha sonra Gelen Kutusu komutunu kurup kişisel posta sisteminizi oluşturmak ve orada kendinizi bir kullanıcı olarak kaydetmek seçeneklerini göreceksiniz. Çevirme yardımıyla nasıl otomatik olarak numara çevireceğinizi, dosya almayı ve göndermeyi öğreneceksiniz. Fax seçeneğini nasıl ayarlayacağınızı öğreneceksiniz. Standart fax kağıtlarını kurmak ve yeni fax kağıtları tasarlamak konusu da bu bölümün içerikleri arasında.

Son olarak Adres Defterine yeni adresler eklemeyi, fax oluşturmayı ve göndermeyi öğreneceksiniz. Exchange programını kullanarak E-Mail göndereceksiniz.

- | | |
|---|--|
| ☐ Not Defteri ile sistem dosyalarının okunması | ☐ Metin dosyaları göndermek |
| ☐ Modem sürücüsünün yüklenmesi | ☐ Microsoft Fax Kurulumu |
| ☐ Modem ayarları | ☐ Standart fax kağıtlarının incelenmesi |
| ☐ Gelen Kutusu ayarları | ☐ Yeni fax kağıtları tasarlamak |
| ☐ Gelen Kutusuna bağlanmak | ☐ Kişisel adres defterine adres eklemek |
| ☐ Bir bağlantının seçilmesi | ☐ Fax göndermek |
| ☐ Bir dosya alma çalışması | ☐ Exchange ile posta kullanılması |
| ☐ Bir dosya almak | ☐ Telefon listesinin düzenlenmesi ve otomatik arama |
| ☐ Dosya göndermek | ☐ Teminal Emülatörü |

Windows 95 için Word Bölüm 3

İlk iki bölümde programın temel fonksiyonlarını gördükten sonra şimdi size tablo fonksiyonları hakkında bilgi vereceğiz. Şu an için pek kullanışlı olmayan sekme işlemi de bu konuya dahil. Tabii ki Excel'de oluşturulan bir tabloyu Word'e aktarmayı da öğreneceksiniz.

Fakat daha önce bilgisayar kullanmanızı çok ama çok rahatlaştıracak birkaç gerekli komutu göstereceğiz: Yazım denetimi, Bul ve Değiştir, Otomatik Metin ve Otomatik Düzelt.

- | | |
|--|--|
| ☐ Otomatik Yazım Denetimi | ☐ Satır/Sütun eklemek ve silmek |
| ☐ Yazım hatalarının anında düzeltilmesi | ☐ Sütun Genişliği ve Satır Aralığı |
| ☐ Örnek metin | ☐ Hücreleri Birleştirmek |
| ☐ Yazım Kılavuzu | ☐ Tablo sıralamak |
| ☐ Otomatik Düzelt | ☐ Hücre içeriğini biçimlendirmek |
| ☐ Eş anlamlı sözlüğü | ☐ Çerçeve ve Gölgeleme |
| ☐ Bul komutu | ☐ Otomatik Tablo Biçimi |
| ☐ Bul ve Değiştir | ☐ Tabloyu Metne Dönüştürmek |
| ☐ Otomatik Metin | ☐ Toplama formülü ile hesap yapmak |
| ☐ Sekme Noktası | ☐ Yer imi ile hesap yapmak |
| ☐ Sekme noktalarını yerleştirmek | ☐ Excel' den tablo taşımak |
| ☐ Sekme noktalarını taşımak ve silmek | ☐ Sayı biçimlerini tanımlamak |
| ☐ Tablo eklemek | ☐ Excel tablosunu DDE vasıtası ile birleştirmek |
| ☐ Tabloya metin eklemek | |

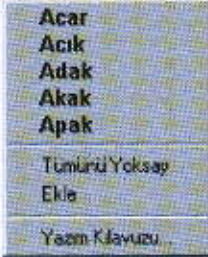


Araçlar/Seçenekler,
Yazım Kılavuzu kartı

Otomatik Yazım Denetimi

1. Otomatik yazım denetimi komutunu aktif hale getirmek için ARAÇLAR/SEÇENEKLER komutunu çalıştırın.
2. YAZIM KLAVUZU kartını aktif hale getirin.
3. OTOMATİK YAZIM DENETİMİ komutunu seçili duruma getirin.
4. Eğer yazma esnasında hataların işaretlenmesini istemiyorsanız GEÇERLİ BELGEDE YAZIM HATALARINI GIZLE komutu seçili olmak zorunda.
5. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemleri onaylayın.

Acık ayında havalar sağuyacak.



Yazım hatası düzeltilmesi

Yazım Hatalarının Anında Düzeltilmesi

1. YENİ düğmesine tıklayarak temiz bir döküman sayfası açın.
2. Aşağıdaki metni girin (yazım hatalarıyla birlikte):
Acak ayında havalar sağuyacak.
3. Yazım hatası kırmızı bir çizgi ile işaretlenmiştir. Farenin sağ düğmesiyle kelimenin üzerine tıklayın.
4. Yazım hatasını düzeltmek için açılan öneri menüsünden doğru kelimeyi seçin.

Örnek Metin

Türkçe karşılığı olmayan angilizce kelimeleri Türkçeye uyarlıyoruz. Unutmamalıyız ki bu konuşmamızı kolaylaştırıyorsa da köteltiyor.

İşaretlenmiş yazım hatası

1. Yeni dökümana yan tarafta bulunan metni girin.
2. Yazım hatalarını düzeltmeyin.
3. Eğer işaretlenmemiş yazım hataları varsa ARAÇLAR/SEÇENEKLER komutuyla açılan pencereden YAZIM KLAVUZU kartını kontrol edin.

Yazım Kılavuzu

1. İmleci metnin başlangıcına taşıyın ve ARAÇLAR/YAZIM KILAVUZU komutunu veya STANDART araç çubuğunda bulunan YAZIM KILAVUZU düğmesine tıklayarak aktif olan metin için işlemi başlatın.
2. Bir kelime doğru olmasına rağmen yanlış olduğuna dair açılan pencereden GEÇ düğmesine tıklayarak kelimeyi olduğu gibi bırakabilirsiniz.
3. Yazım yanlış bulunduğunda zaman YENİ DEĞER kutusundan bir değer seçin ve DEĞİŞTİR düğmesine tıklayın. Doğru olmasına rağmen yanlış olarak işaretlenmiş kelimelerde TÜMÜNÜ GEÇ düğmesine tıklayarak kelimeleri onaylayabilir ve TÜMÜNÜ DEĞİŞTİR düğmesine tıklayarak tüm elimeleri değiştirebilirsiniz. ÖNER düğmesiyle de yanlış kelime yerine alternatifler sunulur.
4. Değiştirilen kavramı sözlüğe eklemek için ise EKLE düğmesine tıklamanız yeterli olacaktır.



Yazım Kılavuzu



Yazım Kılavuzu penceresi

Otomatik Düzelt

1. ARAÇLAR/OTOMATİK DÜZELT komutunu çalıştırın ve açılan pencerede DEĞİŞEN kutusuna aşağıdaki kavramları ve YENİ DEĞER kutusuna da aşağıda bulunan yeni kavramları ekleyin:

Kavram	Yeni Kavram
Fonkiyon	Fonksiyon
şidi	şimdi
Sounda	sonunda
Sabt	Sabit

2. Aşağıdaki kısaltmaları da ekleyin:

Kavram	Yeni Kavram
Ms	Microsoft

3. TAMAM düğmesine tıklayın ve aşağıdaki metni girin:

Ms artık günlük kullanılan işlemleri şimdi standart haline getirdi.



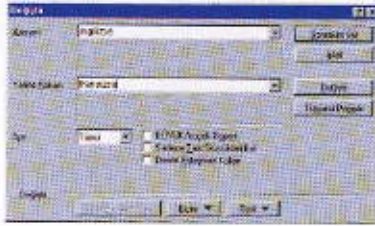
Otomatik Düzelt

Bul Komutu

1. Daha önce oluşturduğumuz metni aktif hale getirin.
2. İmleci metnin başına getirin ve belirli bir kavramı aratmaya başlatın.
3. Bu işlem için DÜZEN/BUL komutunu çalıştırın.
4. ARANAN kutusuna aşağıdaki kelimeyi girin:
Köreltiyor
5. SONRAKINI BUL düğmesine tıklayarak işlemi başlatın. Bulunan ilk kelime işaretlenir ve aramaya devam etmek için SONRAKINI BUL düğmesine tıklayın.
6. Pencereyi kapatın ve CTRL+HOME tuş kombinasyonunu kullanarak metnin başına gelin. SHIFT+F4 tuş kombinasyonu ile aramayı tekrar başlatın.



"Bul" penceresi



Düzen menüsünden Değiştir penceresi

Bul ve Değiştir

1. İkinci bölümde yabancı dil kursları ile ilgili metni aktif hale getirin ve imleci metnin başlangıcına taşıyın.
2. DÜZEN/DEĞİŞTİR komutunu çalıştırın.
3. İmleç birinci kutuda bulunmaktadır. ARANAN bölümüne aşağıdaki kelimeyi girin:
İngilizce
4. DEĞİŞTİR kutusuna da aşağıdaki kelimeyi girin:
Fransızca
5. SONRAKINI BUL düğmesine tıklayarak işlemi başlatın. İlk kelime bulunduğunda DEĞİŞTİR düğmesine tıklayarak kelimeyi değiştirin ve SONRAKINI BUL düğmesine tıklayarak aramaya devam edin. Tek tek aratmaktansa TÜMÜNÜ DEĞİŞTİR düğmesine tıklayarak aranan tüm kelimelerin yerine yeni değerlerin yerleştirilmesini sağlayabilirsiniz. Sonunda işlemin akıbetini gösteren bir rapor ekrana gelir.

Örnek Metin

1)
Hesap Nr. 43980 ENTER
ENTER
Tопtancı ENTER
Miktar TAB Ölçü Birimi TAB Cins TAB Birim Ücreti TAB Toplam
ENTER
23 TAB Litre TAB Altın Suyu TAB 3,90 TAB DM TAB

120 TAB Metre TAB Tahta Kalas TAB 1,90 TAB DM TAB
2 TAB Kilo TAB Çimento TAB 2,99 TAB DM TAB
ENTER
ENTER
Son Kullanıcı ENTER
Miktar TAB Ölçü Birimi TAB Cins TAB Birim Ücreti TAB Toplam
SHIFT+ENTER
1 TAB Litre TAB Altın Suyu TAB 5,00 TAB DM TAB SHIFT+ENTER
12 TAB Metre TAB Tahta Kalas TAB 3,00 TAB DM TAB SHIFT+ENTER
120 TAB Kilo TAB Çimento TAB 4,00 TAB DM TAB ENTER

2)
Sonuç Bölümü (Ad: sb)
Bizimle yaptığınız çalışmalardan ötürü size teşekkür borç bili-
riiz.
Saygılarımızla.

Can Kantarcı

Giriş Bölümü(ad:gb)
GR-KA ve alman CKP firması arasında yapılan antlaşmaya göre kar
uzerinden yapılan ödemenin yerine birim ürün üzerinden ödeme
yapılması kararlaştırılmıştır. Ödemeler her ay başında geçen
ayın ürün satış sayısı baz alınarak yapılacaktır.

Otomatik Metin

1. Yukarıda bulunan iki numaralı metni kullanarak yeni bir döküman oluşturun.
2. Sonuç bölümü isimli paragrafı seçin ve DÜZEN/OTOMATİK METİN komutunu çalıştırın. Ad olarak "sb" verin ve EKLE düğmesine tıklayın.
3. İmleci boş bir saure taşıyın ve DÜZEN/OTOMATİK METİN komutuyla açılan listeden "sb" ismini seçin ve EKLE düğmesine tıklayın.
4. Metni silin ve boş bir satıra "sb" yazın. F3 düğmesine tıkladığınızda "sb" isimli metin tekrar eklenir. Aynı işlemi diğer örnekler ile de uygulayın.

Sekme Noktası

1. Yeni bir döküman açın veya Word'ü ilk defa açıyorsanız Döküman 1'i kullanın.
2. Yukarıda bulunan bir numaralı metni girin. Paragraf ve satırları ayırt etmek için birinci grubu paragraflar ve ikinciye de satır imleri halinde yazın.
3. Daha sonra TAB düğmesine basın.
4. İmleci son sekme noktasının arkasına taşıyın. TABLO/FORMÜL komutunu aktif hale getirin. FORMÜL alanına gerekli bilgiyi girin ve SAYI BİÇİMİ listesinden ikinci şıkkı seçin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
5. Metni HESAP.DOC olarak kaydedin.



Dosya/Yeni



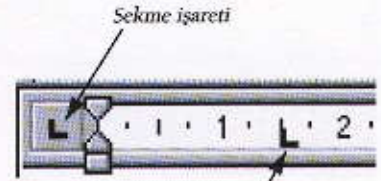
Satır sonundaki formül

Sekme Noktalarını Yerleştirmek

1. Birinci gruptaki tüm hesapları imleci o dört satırın önünde yukarıdan aşağı doğru çekerek işaretleyin.
2. BİÇİM/SEKMELER komutunu çalıştırın ve SEKME DURAGI YERİ olarak "2cm" girin ve HIZALAMA'nın SOLDAN olduğundan emin olun ve AYARLA düğmesine tıklayın. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi bitirin.
3. Sekme duragi yerini bu sefer direkt cetvel üzerinden verin: Cetvelin en solunda bulunan sekme işaretini SOL  olarak ayarlayın ve imlecin ucuyla cetvelin üzerine tıklayın. Aşağıdaki sekmeleri ayarlayın: 3,5 cm 9,5 cm 13 cm
4. Başlığı seçmeden sadece hesaplamaları seçin. Sekmeyi ONDALIK  olarak ayarlayın ve 11 cm -14,5 cm noktalarına yerleştirin.
5. İmleci ikinci grupta belli bir satıra taşıyın ve sekme noktalarını cetvel üzerine yerleştirin.



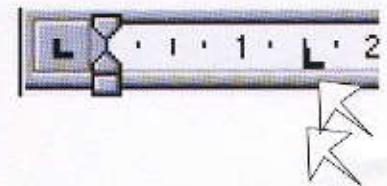
Biçim/Sekmeler



Sekme noktası

Sekme Noktalarını Taşımak ve Silmek

1. Birinci gruptaki hesaplamaları seçin.
2. 3,5 cm üzerinde bulunan sekme işaretinin üzerine tıklayın ve farenin düğmesini basılı tutarak 4 cm üzerine taşıyın. Aynı şekilde 9 cm üzerindeki sekme işaretini de 10 cm üzerine taşıyın.
3. Yeni bir sekme noktası koyup koymadığını kontrol etmek için kısa bir süre cetvel üzerine tıklayın.
4. Sekme işaretini kaldırmak için ise işaretin üzerine farenin sol düğmesini basılı tutarak aşağı çekin.
5. Tüm sekme noktalarını seçili metinden kaldırmak için ise BİÇİM/SEKMELER komutunu çalıştırın ve TÜMÜNÜ SİL düğmesine tıklayın. Fakat işlemi geri alınabilir yapın.
6. Dosyayı hesaplamalarla beraber kaydedin.



Sekme noktasını kaldırmak



Tablo Yapısı

Tablo Ekleme

1. Yeni bir metin sayfası açın.
2. İmleci sayfanın başlangıcında tutun ve TABLO/TABLO EKLE komutunu çalıştırın. Aşağıdaki tablo büyüklüklerini girin:
5 sütun
3 satır
3. Tabloyu oluşturmak üzere TAMAM düğmesine tıklayın.
4. Fare imlecini kullanarak üç satırını seçin ve TABLO/HÜCRE SİL komutunu kullanarak silin.
5. Tabloyu tekrar ekleyin fakat bu sefer araç çubuğundaki düğmeyi kullanın ve açılan çerçeveden farenin düğmesini bırakmadan üç satır ve beş sütunluk bir tablo seçin.

Tabloya Metin Ekleme

1. Aşağıdaki adres bilgilerini tabloya girin.
2. İmleci sonraki hücreye taşımak için TAB düğmesine basın.
3. Birer hücre geri gitmek için de SHIFT+TAB tuş kombinasyonunu kullanabiliriz.
4. İmlec son satırda son hücreye geldiğinde yeni bir satır oluşturmak için TAB düğmesine basabilirsiniz.
5. Dökümanı tablo ile beraber aşağıdaki isim altında kaydedin:
Adres.doc

Tablo Yapısı

Satır/Sütun Ekleme ve Silme

1. Tablo üzerinde birinci sütunu seçin: ALT tuşuna basılı tutarken farenin sol düğmesine basarak sütun üzerine tıklayın.
2. Bu şekilde ilk iki sütunu seçin ve TABLO/SÜTUN EKLE komutunu çalıştırın. Bu sayede iki sütun daha eklenmiş olur. En soldaki sütuna şeklindeki hitapları girin.
3. İkinci boş satırı da ALT düğmesine basarak seçin.
4. TABLO/SÜTUN SİL komutunu çalıştırarak bu sütunu silin.

Hitap					
• Bey					
• Bay					
• Bayan					
• Bay					

İki yeni sütun
(daha sonra silinmek üzere)

Üstbilgi ve Altbilgileri Tayin Etmek

1. DOSYA/SAYFA YAPISI komutunu çalıştırın ve açılan kartlardan ÜSTBİLGİ VE ALTBİLGİ kartını aktif hale getirin. ÖZEL ÜSTBİLGİ düğmesine tıklayın ve ORTAKISIM kutusuna aşağıdaki bilgileri girin:
Kitap: Tablo:
2. Önce Kitap girdisinin arkasına daha sonra da DOSYA  düğmesine tıklayın.
3. İmleri Tablo girdisinin arkasına taşıyın ve SEKME  düğmesine tıklayın ve pencereyi TAMAM düğmesine tıklayarak kapatın.
4. ALTBİLGİ düğmesine tıklayın ve açılan ALTBİLGİ listesinden aşağıdaki komutu seçin:
Sayfa 1 ?
5. YAZDIR düğmesine tıklayın ve son olarak TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.



Üst Bilginin Orta Kısım



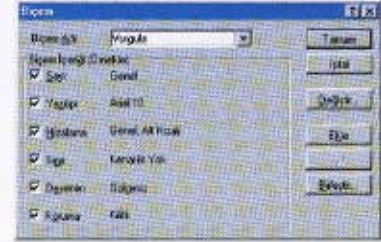
Alt Bilgi girişi

Biçem Şablonları tanımlamak

1. A1 isimli hücreyi seçin ve BİÇİM/HÜCRELER komutunu çalıştırın.
2. Hücreyi aşağıdaki gibi biçimlendirin:
Yazı: kalın
Çerçeve: Tam Çerçeve
Hiza: Ortala
Örnek: Açık gri
3. BİÇİM/BİÇEM komutunu çalıştırın.
4. BİÇEM ADI olarak aşağıdaki ismi girin:
Vurgula
5. TAMAM düğmesine tıklayın.
6. A7 hücresini seçin ve BİÇİM/BİÇEM komutunu çalıştırın. BİÇEM ADI listesini açın ve VURGULA ismini seçin. TAMAM düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.
7. Dosyayı kaydedin ve kapatın.



Vurgula



Özel Biçem

Örnek şablonlar oluşturmak

1. HARCAMA.XLS dosyasını açın. Tablo üzerinde ocaktan marta kadar olan ayları silin.
2. C3:C10 arasındaki hücreleri para biçimi olarak ayarlayın.
3. DOSYA/FARKLI KAYDET komutunu çalıştırın ve DOSYA TÜRÜ olarak ŞABLON(*.xlt) atayın.
4. HARCAMA.XLS olan dosya ismi HARCAMA.XLT olarak değişecektir.
5. KAYDET düğmesine şablonu kaydetmek ve pencereyi kapatmak için tıklayın.
6. Eğer ileride bu şablonun bir kopyasıyla çalışmak isterseniz DOSYA/YENİ komutunu çalıştırın ve HARCAMA.XLT dosyasını seçin. TAMAM düğmesine tıklayarak şablonu açın.



Şablon Kaydedilmesi



Çalışma Kopyası

Windows 95 için Excel Bölüm 3

Bu bölümde kağıt üzerinde sade duran sayılardan nasıl grafik oluşturacağımızı öğreneceksiniz. Verilerden çeşitli grafik türleri göstermeyi ve grafik için gerekli ifadeleri belirlemeyi göreceksiniz. Tüm Excel'in repertuarında bulunan ilgi çekici grafik fonksiyonları üzerinde duracağız.

Eğer Word ile de çalışıyorsanız eminiz bu konu ilginizi çekecektir. Excel'den grafikleri Word'e nasıl aktaracağımızı bu sırada OLE ve DDE tekniklerinden nasıl faydalandığımızı göreceksiniz.

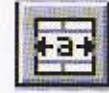
Şekil eklemek amacıyla kullanılan çizim araçlarını tanıyacaksınız. Sayıları nasıl resimlendirerek ifadenizi geliştireceğinizi bu bölümde öğreneceksiniz.

- ☐ Grafik için sayılar girmek
- ☐ Grafik Sihirbazını aktif hale getirmek
- ☐ Grafik Aralığı ve Türü
- ☐ Sıra düzenlemesi ve tanımı
- ☐ Grafik oluşturmak ve yerleştirmek
- ☐ Grafik sihirbazını tekrar çalıştırmak
- ☐ Belirli bir grafik düzenlemesi
- ☐ Grafik elemanlarının biçimlenmesi
- ☐ Eksenler
- ☐ Çizim elemanları eklemek
- ☐ Çerçeve ve çizgi türleri
- ☐ 3D Grafik ile çalışmak
- ☐ Grafik kağıdı oluşturmak
- ☐ Yeni dosya eklemek ve silmek
- ☐ Özel grafik otomatik biçimi oluşturmak
- ☐ Gelişim çizgisi eklemek
- ☐ Tedahül eklemek
- ☐ Grafiği bir Word uygulamasına kopyalamak
- ☐ Çizim çubuğu ile çalışmak
- ☐ Nesneler ile çalışmak
- ☐ Metin alanı

Grafik İçin Sayılar Girmek

1. YENİ  düğmesine tıklayarak yeni bir çalışma kitabı açın. Farenin sağ düğmesiyle araç çubuğuna tıklayın ve açılan menüden BİÇİMLENDİRME komutunu çalıştırın.
2. Sağdaki tabloyu aynen bilgisayara girin ve aşağıdaki noktalara dikkat edin:
A1: Öğrenci
A2: Boş
3. Bu şekilde başlığı ortalayın. A1:D2 arasındaki hücreleri seçin ve ORTALA  düğmesine tıklayın.
4. Daha sonra KALIN  düğmesine tıklayın.
5. Dosyayı AKTIVITE.XLS adı altında kaydedin.
6. A3:D7 aralığını seçin. Sütun tanımlayıcıları da seçili alan içinde olmalıdır.

	A	B	C	D	E
1	Öğrenci Değişimi Programındaki				
2	Bu Zaman Aktiviteleri				
3		Terms	Biziklet	Karak	
4	1192	208	120	430	
5	1993	245	152	510	
6	1984	321	300	475	
7	1995	312	365	450	



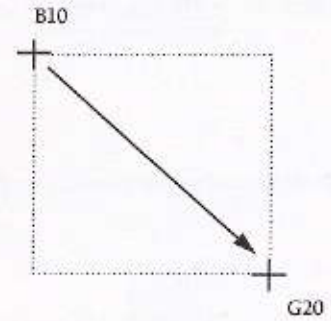
Sütun İçerisinde ortalama

Grafik Sihirbazını Aktif Hale Getirmek

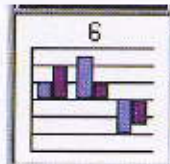
1. Standart çubuğu üzerinde bulunan GRAFIK SİHİRBAZI  düğmesine tıklayın.
2. İmlecin yanında sembolik bir grafik belirecektir. İmleci B10 hücresine taşıyın ve farenin düğmesini bırakmadan G20 hücresine kadar çekin.
3. İlk denemeyi onaylamamak için açılan pencereden KAPAT düğmesine tıklayın ve tekrar GRAFIK SİHİRBAZI düğmesine tıklayın.
4. İmleci B10 hücresine taşımadan ve fare düğmesine basmadan önce ALT düğmesini basılı tutun. Bu şekilde imleç sol üst köşeye gidecektir. Grafik için gerekli olan alanı farenin sol düğmesine ve ALT düğmesine basılı tutarak G20 hücresine kadar çekin. Önce farenin sol düğmesini daha sonra ALT düğmesini bırakın.

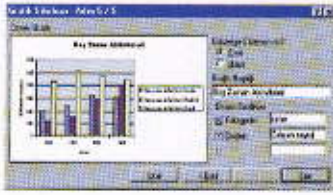


Grafik Asistanı

**Grafik Aralığı ve Türü**

1. Grafik sihirbazı beş adımdan oluşur. Seçili olan alanı tekrar kontrol eder. VERİ ARALIĞI kutusuna aşağıdaki verileri klavyeden girmek yerine A3:D7 arasındaki hücreleri işaretleyebilirsiniz.
=\$A\$3:\$D\$7
2. İLERİ düğmesine tıklayın.
3. İkinci adımda önerilen grafik türünü seçin ve İLERİ düğmesine tıklayın.
4. Üçüncü adımda önerili olan (6 numaralı) grafik türünü seçin.
5. İLERİ düğmesine tıklayarak son yaptığımız işlemi de onaylayın.



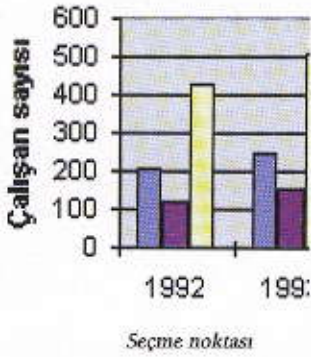


Grafik Sihirbazının son adımı

Sıra Düzenlemesi ve Tanımı

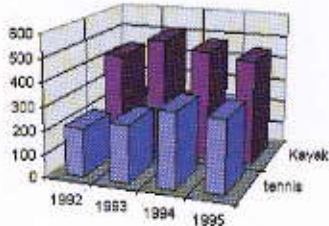
1. 4. Adımda VERİ SERİLERİ seçeneğinde grafik için alternatifler oluşturmak için SATIR komutunu işaretleyin.
2. Tekrar SÜTUN seçeneğini işaretleyin. Bu sayede seneler X eksenine atanır.
3. İLERİ düğmesine tıklayın.
4. 5. Adımda aşağıdaki tanımları girin:
Grafik Başlığı: Boş zaman aktiviteleri
Eksen Başlığı: Kategorisi (X): SENE
Değer (Y): Çalışma
5. SON düğmesine tıklayın. Grafik böylece tamamlanmış olur.

Bo Grafik Oluşturmak ve Yerleştirmek



1. Grafiğin köşe ve kenarlarında seçme noktaları bulunur. Grafiği küçültmek veya büyötmek için farenin düğmesini bırakmadan bu noktaları taşıyın.
2. Sağ kenarlarını hücre sınırlarına taşımak için tekrar ALT düğmesine basın.
3. Köşelerdeki seçme noktalarına tıkladığımızda SHIFT düğmesine de basarsanız grafiğin boyutları orantısız olarak değişir.
4. Grafiğin ortasına tıklayın. Farenin düğmesini bırakmadan tüm grafiği istediğiniz bir yere taşıyın. ALT düğmesine tekrar tıkladığımız zaman hücre sınırları seçili hale gelir.

Grafik Sihirbazını Tekrar Çalıştırmak



1. Grafik seçili durumdayken GRAFIK çubuğundan GRAFIK SİHİRBAZI düğmesine tıklayın.
2. 1. Adımda A3:D5 hücrelerini seçin ve İLERİ düğmesine tıklayın. İkinci işlemi de TAMAM düğmesine tıklayarak geçin. Diğer işlemlere geçiş olmayacaktır.
3. Biten grafiğin dışında bir yere tıklayın. İçinde tenis ve kayak seçenekleri bulunan 3D bir grafik oluşturmak üzere F1:19 hücrelerini seçin.
 - A3:B7 hücrelerini X eksenine yerleştirmek üzere seçin.
 - Daha sonra CTRL düğmesine basılı tutarak D3:D7 hücrelerini seçin.



Akıllı Evler

Artık bunlar geleceğin sözleri değil:

Buzdolabınız tek başına köşedeki bakkaldan süt veya peynir sipariş edecek, fırınınız yemek tarifine göre ısıyı ayarlayacak, bozuk kaloriferiniz tamirciye haber verecek. Günümüzde bu tip akıllı evler düzenlenebilir. Üstelik bu çok da pahalı değil.

Gün içindeki en eziyetli kısım sabahları yataktan kalkmaktır. Sabah mahmurları, çayı demlemek için uykulu ve dırdırlanarak soğuk banyodan mutfaga girerler. İşkenceli dakikalar sonunda kahve hazır olduğunda ise onu öylece içmekten başka çare kalmaz, çünkü evde süt bitmiştir ve buzdolabı yine boştur. Bu artık böyle olmak zorunda değil. Evde sürekli erzak bulunduran ve kaloriferini düzenli aralıklarla bakımdan geçirenler bile artık derin bir "oh" çekebilirler. Teknoloji, ev alanında artık daha çok düşünüyor ve çalışıyor. Birbirlerine bağlanmış gereçleriyle "akıllı ev", ev sahibi henüz uykusundan uyanmamışken tüm bu eziyetli işleri kimse farketmeden hallediyor.

Kalorifer, radyo alarmından ev sahibinin sabahki tualete gidiş saati hesaplar ve banyoyu zamanında ısıtır. Alarmin sesinden jaluziler veya pancurlar açılır, ışık ölçen cihazlar aydınlığı kaydederler ve gün boyunca pencereden içeri giren gün ışığına göre evin ışıklandırılmasını düzenlerler.

Elektronik, aynı zamanda kadınların rahatını da düşünüyor: Kahve makinesi kendi kendine çalışıyor, istenen miktarda kahve tozunu veriyor ve kahveyi hazırlıyor. Peki

süt? Bardağı doldurmak ise artık size kalıyor, ancak yeterli miktarda süt var mı? Bununla, içinde bulundurduğu malzemeleri sadece gram olarak değil, ev sahibinin yaşam alışkanlıklarını da tanıyan buzdolabı ilgileniyor. Böylece süt stoku hiçbir zaman kritik düzeylere inmiyor ve eğer buzdolabı gece aç biri tarafından istilaya uğradıysa, Internet aracılığı ile köşedeki bakkaldan gıda maddeleri hemen sipariş ediliyor.

İlk Akıllı Buzdolabı Bodensee'de

Burada en güzel olan şey: Bu senaryo saçmalık olmaktan çok uzak. Tanımlanan ev gereçlerinin çoğu bu şekilde birbirlerine bağlanabiliyor. Akıllı buzdolabı da bir uyduurma değil; Friedrichshafen'de küçük bir yüksek teknoloji laboratuvarı olan Neurotec'te, prototip olarak üzerinde çalışılıyor.

Ev Bilgisayarları Uyduları Delecek

Ticari olarak çok uygun bileşenlerden oluşan hızlı buzdolabı fikrinin ilhamı, Massachusetts Institute of Technology (MIT)'nin Media Lab'ındaki çalışmaları sırasında geldi. "Things that think" (düşünen şeyler), sloganı altında bilim adamları, doğrudan vücuda veya odaya ▶



kurulan araçlar geliştiriyorlar. Böylece MIT araştırma aracı olarak arabalarda da başarıyla kullanılan GPS'yi (Global Positioning System) gelen kişilerin ilanı olarak kullanmak istiyor. Evdeki bilgisayar GPS sinyalinin, ev sahibinin arabayla yaklaştığını algılayınca garaj kapısını açar.

Ancak eve, garaja ulaşıldığı kadar basit ulaşılamıyor: Bilgisayar girişte minyatür kameralar ve mikrofonlarla ziyaretçilerin bir resmini yapıyor ve sadece istenen kişileri içeri alıyor. Ev köpeklerinin boyunlarına örneğin sadece kendi kulübesinin kapısını açabilen bir sinyal tasma takılıyor.

Oda Kendiliğinden Herkesin Yerini Biliyor

Eve giriş hakkı bulunan kimseyle, duvar ve çatıdaki alıcılar ilgilenir: Bir "kişi bulucu", kamera resimlerini üç boyutlu bir modelin parçası olan küçük üç boyutlu resim elemanlarına (Blobs) böler. Kişi bulucu, bir kişiyi Blobs'lara böldükten sonra, kişinin hareket etme modeli üzerinde çalışır. Bu kişi aniden yere düştüğü ve kalkmadığı zaman bilgisayardan kolayca yardım isteyebilir; bu özellikle yaşlı veya özürli insanlar için çok faydalı bir teknoloji.

Bir odada bulunan nesnelerin koordinasyonu da veri bankasında bu-

lunacak. Kitabını veya anahtarını kaybeden biri her şeyi bilen "kişi bulucusu"na danışabilir. Bunu klavyesiz de gerçekleştirmek mümkün, çünkü konuşma algılanması çok yakın bir zamanda artık sorun olmayacak. Kişileri odanın içinde takip eden dijital dedektif, emir veren kişinin çok net olmayan sesini dahi yönlendirici mikrofonlarla algılar.

Ancak insanlar çoğunlukla mimikleri veya bedenleriyle daha hızlı iletişim kurduklarından, elektronik köleler önümüzdeki yüzyıl içinde buna da uyum sağlayacaklar. Mimik, kurnaz bir istihdam sayesinde gerçekleşiyor: Aktif kaslar özellikle daha fazla sıcaklık oluştururlar ve böylece MIT'teki araştırmacılar kızılötesi kameralarla gülümsemeyi algılayabiliyorlar. Bir bilgisayar hangi kasların kullanıldığını kesin belirleyebilir ve böylece yüz ifadesinin nasıl olduğunu çıkarır- tabii fıkra anlatan ev sahibini emir verenlerin listesinden atabiliriz. Konuşma özürli insanlar için de bu iletişim kanalı önemli bir boşluğu dolduracak.

Akıllı Buzdolabının Hataları

Büyük hayaller gerçek olana kadar, çözülmesi gereken çok fazla teknik problem var. Örneğin akıllı hızlı buzdolabı gıda maddelerini alışveriş merkezlerindeki hırsızlığa karşı güvenlik örneğine göre tanır. Buzdolabı kapısında, gıda maddeleri üzerlerinde elektronik bir devre bulundurdıkları için, giriş ve çıkışları kaydeden bir anten monte edilmiştir. Bu madeni para büyüklüğündeki alıcı, gıda maddesi üreticisinden hangi ürün üzerinde bulunduğunu öğrenir ve onu öylece kaydetmekle kalmaz, onun üretim tarihi, üreticisi veya dağıtıcısı ve temin yolları hakkında da bilgi verir.

Tabii bu kadar bilgi bedava değil: Bu elektronik nesnenin tanesi yaklaşık 2 DM'a temin edilebilecek, diyor Neurotec'in kuruluşlarından Meia-center Araştırma Merkezi'nin teknik

müdürü Roland Straub. Belki hardalı daha da pahalılaştırmayan ve domatesleri veya benzeri paketsiz gıda maddelerini bozmayan bir çözüm yolu bulunur. Kesin olan ise buzdolabının içinde bulundurduğu miktarları ağırlık alıcısıyla belirlemek zorunda olduğudur.

Gates Evini Daha Ucuza Maledebilirdi

Akıllı gereçlerle ilgili verdiğimiz örnekler daha yakından incelendiğinde cazibelerini biraz da olsa yitiriyorlar. Buna rağmen unutulmaması gereken şey, çok yakın bir zaman önce Science-Fiction filmlerinde gördüğümüzden bazılarının bugünden gerçekleştiğidir.

Büyük bir merakla ve iltifatla tüm gözler ona çevrilmiş durumda: Microsoft'un patronu Bill Gates'in henüz bitmek üzere olan rüya evi, medyada çok yankılandı, ki bu yüksek teknoloji donanımlı evi, burada belirttiğimiz teknolojilerle çok daha ucuza mal etmek mümkündü.

Yaklaşık 8 seneden beri teknoloji, kaloriferleri, ışıkları ve jalousileri birbirleriyle ilişkilendirebiliyor. Endüstrinin farketmediği bir şey ise, ev gereçlerinin birbiriyle bağlanmasının bir oyun olarak algılandığı ve faydalarına hiç bakılmadığı oldu. Bu nedenle ev gereçleri üreticilerinin ve elektrikçilerin broşürlerinde araba ile benzetmeler ve kıyaslamalar kullanılıyor: Bunu yapmalarındaki amaç ise arabalardaki otomatik cam açıp-kapatma sistemi, klima sistemi ve elektronik kilitleme sistemlerinin uzun zamandan beri satışı etkileyen üretim faydaları olmalarıdır. Görünen o ki günümüzde müteahhit evlerini havalandırmak için hala pencereleri elle açmak istiyorlar.

Büro Binaları Teknolojinin Öncüleri

Her zaman büyük büro ve diğer amaçlı binaların inşasında bir trend dönümü görülür: Son yıllarda bitirilen işletme amaçlı inşaların 20%'sin-

de akıllı ev teknolojisi de kullanılıyor; 2000 yılına kadar tüm işletme amaçlı bina yapımlarının %60'ında bilgisayar destekli "Bina yönetimi" hakim olacak. Buna örnek olarak Frankfurt'taki Commerzbank Merkezi gösterilebilir. Bu bina sadece Avrupa'nın en yüksek büro binası değil, aynı zamanda dokuz bahçesi olan ve yaklaşık 30 bin birbirlerine bağlanmış bina bileşenleri ile dünyanın en büyük ekolojik gökdeleni. Klima, ısıtma ve ışıklandırma sisteminin bağlantısının bir veriyolunun aracılığıyla yapılması sayesinde benzeri binalardan 35% daha az enerji tüketiyor.

Veriyolu, son kullanıcı gereçleriyle binaya bağlı olan bir hat ile tüm gökdeleni yönetiyor. Bu veriyolu elektrik hattıyla paralel gidiyor ve her bir gereçte devre durumunu (örneğin elektrik açma-kapatma) denetleyen bir veriyolu birleştiricisine aktarıyor. "Kullanıcı" olarak kapı vanlarındaki alışılmadık şalterlerden bunların ışık yakıp söndürmek-



Eko-Gökdelen:
Commerzbank'ın Frankfurt'taki merkezinde dokuz tane asma bahçe var. Akıllı ev tekniği her şeyin saat gibi çalışmasını sağlamalı.

ten daha fazla şey yapabildiği anlaşıyor. Kumanda panelinin üzerindeki tuşlarla istek üzerine günlük ve yapay ışığın karışımı veya oda havalandırması CO₂ alıcılarıyla dengelebilir.

Yeni Veri Yolunun Evler İçin Olanı Da Var

Bu tarz yönetme biçimleri sadece büyük projeler için tasarlanmış değil elbette. Commerzbank'ta bulunan veriyolu aile evlerinde de ısı, ışık ve hatta güvenlik için kullanılabilir. European Installation Bus (EIB) olarak Siemens tarafından geliştirilmekle kalmayıp standard olarak da kabul edildi (bkz. Bu sayfadaki kutu). Bu iddialı projeye göre: EIB olarak bu teknik bütün Avrupa Birliği ülkelerinde birleştiriciliği sağlamak için çalışacak. Siemens bu noktada çok güçlü bir pozisyona sahip, çünkü bu şirket bu alanda çok güçlü: Ev gereçleri ve elektronik işletmesi olarak Siemens sadece pazarda hakim olmakla kalmıyor, aynı zamanda dernekler üzerinde de baskın bir rol oynuyor. EIB sendikası'nın EIBA başkanı Günter G. Seip aynı zamanda kurulum gereçleri alanının elektronik endüstrisi genel sendikası yönetim kurulunda bulunuyor ve Siemens'te aynı alanda yöneticilik yapıyor.

Endüstri, bu büyük isimli liderin ardından kendi istekleriyle gidiyor, ▶

Eskiden Kalma Bir Kavga: Sözünü Geçiren Hangi Veriyolu Olacak?

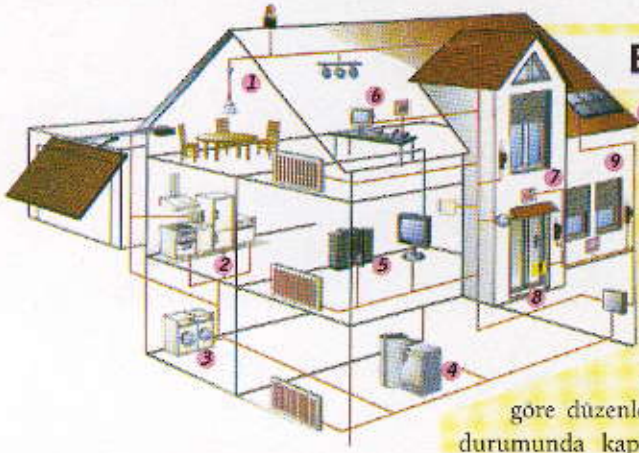
Bu kavga, IDE, SCSI ve EISA arasındaki rekabeti hatırlatıyor: Avrupa'da ev fonksiyonlarını yönetecek ortak bir veriyolu sistemi bulunmuyor. Üç değişik hizmet sunucusu var bu alanda, ancak ikisi yarı yolda kalacağı benziyor.

"Batibus" Fransa'da oldukça yayıldı. Buna karşın LON, "Local Operating Network", neredeyse bütün ticari ev inşaatlarında kullanılıyor, çünkü bu Bus saniyede 78 bin bit gibi bir

transfer oranına sahip ki bu da karmaşık bina yönetimleri için oldukça uygun.

"European Installation Bus" EIB saniyede 9600 Bit ile oldukça yavaş, ancak oldukça esnek ve Avrupa'da lider. Tüm bu üç sistem birlikte Internet-Protokolünün yakınında: Veriler, fiziksel gönderici ve alıcı adresleriyle ilişkilendiriliyorlar ve telgraf olarak adlandırılan veri paketleri olarak gönderiliyorlar. Eğer veriyolunun tek tek

elemanları devre dışı kalırsa, son kullanıcı aygıtları ve veriyolunun bundan etkilenmeyen hatları çalışmaya devam ederler. Eğer EU alanında bu üç veriyolu sistemi bir potada eritilip bir standart haline getirilirse, önümüzdeki yıl bu teknik oldukça revaçta olacak. Bu arada EIB konsorsiyumunun kendini kabul ettirmesi çok büyük bir olasılık. En azından yeni standart şu an kurulmuş veriyolu sistemleriyle geriye uyumlu olacak.



Bugün Mümkün Olanlar

1 Işıklandırma tesisi, gündüz sabit ışıklandırmayı ve akşam (doğrudan veya dolaylı ışıklandırma) değişken ışıklandırma sahanelerini temin eder.

2 Fırın, ısıyı tarife göre düzenler ve kullanılmama durumunda kapanır. Buzdolapları, dolaptaki gıda maddeleri miktarına göre bir soğutma derecesi belirler.

3 Çamaşır makineleri ve kurutucular kendileri optimal programı sağlarlar ve bundan sonra en hesaplı elektrik tarifelerini başlatırlar.

4 Kalorifer ve klima donanımları birlikte çalışarak güneş ışınlarını da hesaba katarak tüm evin ısını aynı tutmaya çalışırlar ve kullanılmayan veya

penceresi açık odalarda otomatik olarak kapanırlar.

5 Devamlılık simülasyonları, radyo veya televizyonu çalıştırarak veya ışık ve jaluzi programları ile hırsızları evlerden uzak tutuyorlar.

6 Faks aracılığı ile kurulumcu, hatalı fonksiyonlardan haberdar olabiliyor.

7 Hareket ve cam kırılma alarmı evi hırsızlardan korur.

8 Blok kilitler, evde kimse olmaması halinde evi kilitler.

9 Jaluzi veya pancur için olan "Akış senaryosu" güneş ışınlarının odalara girmesini engeller.

Merkezi yönetim, PC veya dokunmatik ekran üzerindeki Home Assistant üzerinden mümkün.

çünkü kurulumculardaki zayıf sipariş durumlarına göre bu yeni teknoloji gelir artırılabilir. Alman Elektronik Esnaflığının patronu Karl Hagedorn, şimdiden "bir gömlek biçmek için 15 bin çeşitli şalter yerine sadece bir yazılımın yeterli olacağı" pembe bir gelecekte bahsediyor.

Tam Otomatik Ev Konfor Sağlıyor

"Gömlek", bir veriyoluyla bir çatı altına toplanabilen sayısız kumanda fonksiyonudur. Üzerinde en çok durulan nokta rahatlık; isteyen herkes evinde neredeyse her şeyi otomatikleştirebilir (bkz. yukarıdaki resim).

Tabii ki özellikler ev sahibinin kendi keyfine göre de değiştirilebilir. Ancak bu sadece Touchscreen'li bir konsol ve menü yönetimi veya doğrudan bir Windows 95 PC'si üzerinden olur. Burada dahi Si-

emens kendi fikrini geçerli kılmak istiyor: Firmaya ait Home Assistant isimli EIB yazılımı normlaşmış merkezi idare noktası olarak ev halkı ile veriyolu sistemi arasındaki iletişimi üstlenecek. Diğer üreticiler de bu programı entegre etmek istiyor, sadece Merten firması kendi yazılımı VTS 3.0'ı kullanıyor. Ancak programın isminin ne olduğu önemli değil. Önemli olan amacının aynı olması: PC aracılığıyla evdeki tüm durumlar

denetlenebiliyor ve tek tek parametreler değiştirilebiliyor. Böylece akıllı fırındaki yemek tarifi koleksiyonu Home Assistant'ın veri bankasından beslenecektir. Ve üst kattaki kalorifer, çocuklar iki haftalığına okul gezisine gittikleri zaman kapanacak.

Ayrıca Home Assistant ve rakibi, akan elektrik, su ve ısı maliyetlerini takip etme ve ihtiyaç karşısında çamaşır makinesini tekrar programlama hizmetini sunuyorlar.

Akıllı Bir Evin Maliyeti Nedir?

Ev fonksiyonlarının yönetiminin ön koşulu bir veriyolu sistemidir. Bu, inşa aşamasında en kolay ve göze çarpmayan döşeme yöntemidir. EIB veriyolu hatının bir kurulumcu tarafından kurulması yaklaşık 1000 DM'ye mal oluyor. Siemens ayrıca 3000 DM'lik bir "Yeni Başlayan Paketi" sunuyor, ki buna veriyolu döşemenin yanısıra entegre edilmiş bir ışıklandırma yönetimi de dahil.

Eski bir yapıda "Powerline" sisteminde verilerin elektrik ağına gönderilmesi oldukça ilginç. Böyle bir durumda transfer oranı saniyede 9600 bittten 1300 bite düşüyor ve elektrik ağı sağlam ve kapalı olarak döşenmiş olmalı.

Işık, kalorifer ve jaluzi yönetimli toplam bir kablolu PC yazılımı da dahil yaklaşık 15 000 DM tutarındadır. Gelecek için canlı bir yatırım.

Son kullanıcı araçları daha ucuz: Veriyolu uyumlu çamaşır makineleri veya şofbenler aldığımız bilgilere göre kendi aptal meslektaşlarından yalnızca 100 ila 200 DM daha pahalı.

Bir veriyolu kurulumu bildiğimiz kumanda hatlarından 50% daha az PVC ve 40% daha az bakır kullanırlar, yani enerjiden tasarruf etme yönü de oldukça yüksek.



Uzak mesafeli hareket habercileri: Evin önündeki alıcılar, misafirleri zamanında bildirebilirler.

Tüm eller meşgul: dokunmatik ekran ile Siemens'in "Home Assistant"ında kalorifer, ışık ve güvenlik fonksiyonları tüm ev için merkezi olarak yönetilirler.

CD-ROM'lu Çamaşır Makinesi

Bu tabii, çamaşır makinesi veriyolu aracılığıyla yönetilebildiği zaman mümkün. PC'ye olan bağlantı henüz en küçük problem, çünkü EIB, bir PC'nin fare veya modem için sunduğu gibi bir seri bağlantı noktası ile donanmış durumda. İlk, son kullanıcı gereçleri şimdilerde pazara çıkıyorlar: Çamaşır makineleri (Siemens'ten) ve buzdolapları (Bosch'tan). Müşteri, aletleri paketten çıkarırken CD-Rom ve telefon kablosunu görünce şaşırarak: CD-Rom, araç verileri bulunan yönetim yazılımı için gereklidir, telefon kablosu ise veriyoluna bağlantı için şarttır.

Büyük beyaz eşya üreticilerinin böyle bağlantıyı kabul edip etmeyecekleri ise henüz belirsiz. Almanya'daki en büyük ikinci üretici Miele'nin kumanda tekniği alanından Reinhard Dlugosch "Şu anda herşeyi açık tutmak istiyoruz" diyor.

Bosch'tan Herbert Schalamun ise veriyollarının üzerinde hareketli resim dışında her şeyin geçebileceğini söylüyor. Ama bu boşluğu dahi dol-

durmak istiyorlar: Bir TV tuner kartı yardımıyla Home Assistant bir televizyon haline gelebilir.

Bunun için bir yönetim yazılımı gerekip gerekmediği konusu ise şimdilik bir sır.

Mixer Süpürgeyle Konuşmalı Mı?

Klaus Scherer'e göre bütün ev alanlarında otomatik kumanda sistemlerinin bulunması yararsız bir oyuncaktan farksız: "Bana göre Mixer'i süpürge makinesine bağlamak çok saçma" diyor. Ona göre sadece iki büyük kullanım alanı vardır: Isınma ve klima yönetimi ile yaşlılar ve özürlüler için yaşam kalitesinin iyileştirilmesi.

"Kaynak tüketimi az bir yaşam için entegre edilmiş ev sistemi" bu tasarım için verilen isim. Bu fonksiyonları deneyebilmek için Duisburg yakınlarında bir örnek ev inşa ediliyor. Bu güzel teknolojinin henüz zamana ihtiyacı var: Hannover'deki Expo 2000'e kadar bu sistem pazara yetiştirilmek isteniyor. □

Michael Suck'tan çeviren
Aliş Sırıncıyan

Daha Fazla Bilgi İçin

Bosch Telecom, Proje grubu Domotik, Posta kutusu 30 01 40, 70441 Stuttgart, Tel:(0711) 81 10, Fax 135 24 31, <http://www.bosch.de>

EIBA, Avenue de la Tanche, Tinklaan 5, B-1160 Brüksel, Belçika, Tel (00322) 675 50 20, Fax 675 50 28; <http://www.eiba.be/index.htm>

Fraunhofer-Mikroelektronik devreler ve sistemler enstitüsü, Finkenstrasse 61, 47057 Duisburg, Tel:(0203) 378 30, Fax 378 32 66; <http://www.fhg.de>
Gebrüder Merten, Fritz Kotz Strasse 8, 51674 Wiehl Bornig, Tel:(02261) 702 01, Fax 70 22 84, www.merten.de/deutsch/frame.htm

Local Operating Network(LON), Johnson Controls JCI Regelungstechnik GMBH, Westendhof 8, 45143 Essen, Tel:(0201)24 00 0; <http://www.lonmark.org>

Miele, Postfach, 33325 Gütersloh, Carl-Miele-Strasse 29, 33332 Gütersloh, Tel:(0 52 41) 89 0, Fax 89 20 90, <http://www.miele.de>

MIT Media Laboratory, Things that think, MIT Building #E15, The Wiesner Building, 20 Ames Street, Cambridge MA 02139 USA, Tel:(001617) 253 0338; <http://tlt.www.media.mit.edu>

Siemens Home Electronic System, Siemens Electro- Geraete, Hochstrasse 17, 81669 Münih, Tel:(0180) 221 28 30; <http://194 121 224 147/deutsch/framehes.html>

Vanderbilt University, Intelligent Robotics Laboratory, Nashville, TN 37235 USA; <http://shogun.vuse.vanderbilt.edu>

PANZER GENERAL II



SSI tarafından sunulan Panzer General II İkinci Dünya Savaşı'nı konu alan Turn-Based strateji türünde bir oyun. Değişik modlarda oynama imkanı sağlayan oyun türün meraklılarını memnun edecek düzeyde.

1 942 kışı. Almanların altıncı ordu- su o dönemin büyük sanayi merkezlerinden Stalingrad'ı ele geçirmek üzeredir. Alman uçakları kenti yangın bombalarıyla dövmeye başlar. Çok kısa sürede öldürülen 40000 kişiye rağmen hedefe tam olarak ulaşamamıştır. Diğer taraftan Rus mareşali, her ne pahasına olursa olsun savunulması gereken Stalingrad'a, Moskova'dan destek kuvvetleri gönderilmesini ister. Ancak Sovyet kayıpları en yüksek noktalara ulaşmış ve kenti savunular kapana kısılmış durumdadır. Rus mareşalinin tek umudu takviye kuvvetlerinin bir an önce kente ulaşması ve daha sonra bu kuvvetler sayesinde altıncı ordunun çember içine alınmasıdır.

İkinci Dünya Savaşı'nın kanlı yapılarından sadece birine ait bu satırlardan anlaşılacağı üzere konumuz yine aynı. Panzer General 2, 20.yüzyılın bu büyük savaşını bize daha önce de tekrar tekrar yaşatan oyunlarıyla tanıdığımız SSI'nin en yeni savaş stratejisi olarak karşımıza çıkıyor. Oyun sektörü bu aşamaya geldikten sonra "turn based" oyunların ne kadar iyi iş yapabileceğini belki de bu oyun gözler önüne serebilecek en iyi örnek.

Panzer General 2 Windows 95 işletim sistemi için tasarlanmış ve kurulum işlemi oldukça kısa sürüyor.

Oyun tahmin edildiği üzere İkinci Dünya Savaşı'na ait ufak bir demoyla başlıyor.

PG2 yepyeni "Campaign" ve "Scenario" modu seçeneklerini içeriyor. "Campaign Mode" biri büyük, diğer dördü de küçük olmak üzere 5 ayrı görevden oluşuyor ve her görevde alt senaryolar birbirini izliyor. Diğer modda ise aralarında Dessau, Leningrad, Malta ve Tobruk'un da bulunduğu 35 farklı mekanda savaşmanız gerekiyor. Seçtiğiniz göreve göre kendinizi Alman silahlı kuvvetlerinin başında bir subay, yoldaşlarına önderlik eden bir Rus mareşali, Salerno ve Normandy kıyılarını ele geçirmek için ant içmiş bir Amerikan veya İngiliz komutanı olarak buluyorsunuz.

Yine 2. Dünya Savaşı

Hemen belirtmek gerekiyor ki oyun, makyajdan ibaret olmadığı gibi aynı zamanda oynanışa da büyük katkılar sağlayan bazı değişikliklere sahip. Bu özelliklere değinmeden önce savaş ekranlarına geçildiğinde ekranın sağ kenarını tümüyle kaplayan options menüsündeki ikonları kısaca açıklayalım:

▲ **Next Unit:** Her turnde ünitelerinizi sadece bir kez hareket ettirebilirsiniz. Bu ikon hareket ettirmedığınız diğer ünitelerinize ulaşmanızı kolaylaştırır.

▲ **Cancel Move:** Yönlendirdiğiniz bir ünite eğer düşman kuvvetlerine saldırı-mamışsa bu ikon aracılığıyla hareketinizi geri alabilirsiniz. Ancak yaptığınız hareket sonucunda ekranın herhangi bir yerinde bir düşman birliği görünür hale gelmişse de bu şansınızı kaybediyorsunuz.

▲ **Requisition:** Ekranla belirecek menü aracılığı ile merkezden ünite talep edebilmeniz sağlanmış. Tabii ne kadar çok ünite isterseniz prestij puanlarınız da o oranda azalıyor. Oyunda prestij puanları bir nevi para görevi görüyor. Deniz kuvvetlerinizin hiçbir şekilde takviye edilmediğini unutmayın.

▲ **Deploy Forces:** Bu ikon bir önceki turnde istediğiniz birlikleri savaş alanına sürmenize yarar. Bazı senaryolarda oyunun hemen başında bu şekilde ilk birliklerinizi savaş alanına çıkarmanız gerekecektir.

▲ **Field Headquarters:** Bu menüyle emrinizdeki ordu, talep ettiğiniz diğer üniteler ve kendi performansınız hakkındaki bilgilere ulaşacaksınız.

Eğer güçlendirilmiş üniteleriniz savaş sırasında yara almışsa, bu menüden yapabileceğiniz "replacement" işlemi ilk aşamada onları sadece normal gücüne ulaştıracaktır. Ancak savaş sona erdiğinde aynı yolla birlikleriniz tekrar eski gücüne ve levelına kavuşuyor. Ünitelerinizi özel güçlere ulaştır-



Turn Based strateji türündeki Panzer General II'de karşınıza çıkan güçlükleri aşarak tanklarınızı ilerletmeli ve hedefe ulaşmalısınız.

mak oldukça uzun süren, zahmetli bir iştir.

▲ **Upgrade:** Ancak iki savaş arasında kullanabileceğiniz bu menü ünitelerinizin özelliklerini arttırmamızı sağlıyor. Bu terfi işlemi de prestij puanlarınızı azaltacaktır.

▲ **Reassign Unit:** Bu özellik iki savaş arasında seçili birliklerinizi, başka cephelere, bir başka deyişle başka komutanların kullanımına kaydırmamızı sağlar. Bu şekilde prestij puanlarınızın artmasını sağlayabilirsiniz.

Panzer General 2 birçok ayrıntıyla bezenmiş ve tamamıyla elle çizilmiş 30 farklı harita içeriyor. En önemlisi ise çizimlerin gerçek savaş alanlarına sadık kalınarak hazırlanmaya çalışılması. Haritalarında yer alan yol ve nehirlerin basit çizgilerden büyük ölçüde uzaklaştığını, şehir ve kasabaların da ayrıntısızca hazırlanmış, bir veya iki algene sığdırılmış kareler olmaktan kurtulduğunu görüyoruz.

Oyun selefleri gibi 2 boyutlu, ancak SSI bu kez ufak bir değişikliklerle hava üniteleri hareket ettirildiğinde karaları eşit parçalara bölen alümenlerin üstünde uçuyormuş izlenimi uyanmasını sağlamış. Bunun dışında yüzey şekille-

rinin size sağladığı avantajların ve dezavantajların yine aynı kaldığını görüyoruz. Örneklersek birliklerinizin karşısına çıkan akarsular sizi durduracak veya ünitelerinizi bazı yeni özellikler katmazsanız tepeler hızınızı kesecektir.

Haritalarda olduğu gibi ünitelerdeki değişiklikler de göze çarpıyor. Panzer General I'de ünitelerin hareket ettirildiğini kendimizi inandırabilmek için hayal gücümü-

zül olabildigince fazla kullanmak zorundaydık. Hareketlerin oyunun bu yeni sürümünde biraz daha gerçekçi olduğu söylenebilir.

PG2'nin, özellikle uzun senaryolarda çoğu zaman bunalıcı sayılara ulaşan ve ekranın büyükçe bir kısmını kaplayan ünite sayısı fazlalıklarından büyük ölçüde arındırılmış olması oyunseverlerin işini kolaylaştırıyor.

Zaferi Bir Kez Daha Yaşayın

Oyunun grafik yönüyle doyurucu olduğu kesin. Peki ya oynanabilirlik? Panzer General serisinin birincisiyle daha önceden tanışmış iseniz, kontrollere alışmak sizin için sorun olmayacaktır. Diğerleri içinse basitleştirilmiş menülerin ve arabirimin oyuna alışmanıza epey yardımcı olacağı söylenebilir. Tüm hareketler için ayrıca kısayol tuşları belirlenmiş olması, ekrandaki menüyü kapatarak tam ekran oynamanıza da imkan tanıyor.

İlerleyen bölümlerde yolları tümüyle temizlemeden amacınıza ulaşamayacağınızı fark edeceksiniz. Öyle ki çoğu yerde ünitelerinizin ilerlemesini sağlayabilmek için güçlü kasabalarla savaşmak zorunda kalacaksınız. Ordunuzun rotasındaki en ufak sapmalar yavaşlamanıza yol açacaktır.

PG2'de aynı zamanda leader özelliğinin getirdiği birtakım yenilikler var. Bu sayede ünitelerinizin hareket kabili-

yeti, menzili, onların yer şekillerine daha kolay uyum sağlayabilmesi ve zaferlerinizde daha çok prestij kazanmanız gibi yeni özelliklere sahip oluyorsunuz. Bu arada oyunun artlarından biri de size saldıran düşmanınıza onu menzili içine alan tüm ünitelerinizin karşı ateş açıyor olması.

Savaşlar amacımıza ulaşana kadar geçen turn sayısına göre brilliant, regular ve tactical olmak üzere üç şekilde kazanılıyor. Oyunu sizden istenenden daha önce bitirebilerseniz güçlü prototip araçlara sahip olacaksınız.

PG2 günümüzün her strateji simülasyonunun sahip olması gereken kullanımı kolaylaştırılmış bir editöre sahip. Yine de oyunun rasgele haritalar hazırlayan bir seçenek içermemesi bir eksik sayılabilir.

Oyun bunun dışında çoklu oyuncu seçeneği de içeriyor. Bu sayede Network, Internet veya E-mail'lerle 4 kişiye kadar oynamanız mümkün.

Gerçek şu ki Panzer General 2'yi tümüyle incelediğimizde yeni özellikleriyle devrim yaratabilecek ve kendinden sonraki oyunlara örnek olabilecek cinsten özelliklere sahip olmadığı ortaya çıkıyor. Ancak bunlar oyunun size vereceği zevkle karşılaştırıldığında o kadar da büyük eksiler olarak gösterilmemeli. Turn based olması ve bu yüzden de oynanışın kısmen yavaşlamasına rağmen oyunun oldukça iyi hazırlandığını da göz ardı edemeyiz.

Basit Ama Önemli

▲ Topçu birliklerinizin sayısını yüksek tutun ve onları uçaksavarlarla koruyun.

▲ Az sayıda piyadeye çok askerle saldırın ve yaralanan düşmanın sizden kaçıp takviye almasını engelleyin.

▲ Küçük şehirlerle fazla vakit kaybetmeyin.

▲ İlk bölümlerde fazla hava kuvvetlerinin size çok az faydası olacağını unutmayın. ☐

Ozan Dönmez

ATA COMPUTER
Tel: (0212) 543 59 19

Minimum Sistem Gereksinimleri

16 MB hafıza
25 Mb sabit disk alanı
Windows 95
DirectX 5.0

Yeni SB uyumlu 16 Bit ses kartı satılıktır. Ayrıca sürpriz Cd'ler hediye olarak verilecektir. Akşam 18 ile 23 arası rica olunur.
Tel: (212) 543 37 16
Eray Ünlü

Sony, 32 Bit Cd'li Playstation, oyun ve müzik birarada. Chip'li oyun ve aksesuarları ile birlikte sadece 250 USD. İsteyenlere kiralanır.
Tel: (212) 535 83 64 (20'den sonra)-
296 19 70 (Hafta içi)
Kazım Çetin

Sahibinden 6 aylık P150, 512 K VX Mainboard, 16 Mb Edo Ram, 1.7 Gb Eide Harddisk, 2 Mb S3 Trio 64 PCI grafik kartı, 14" NILR MPRII monitör, Pentium Cpu fanı, 3.5 Hd Floppy, 16 Bit ses kartı, 14.400 INT Fax/Modem, 12X Cd-Rom, Watch TV kartı, Windows 95 Türkçe Cd, 2.5 yıl daha garantisi var. Fiyatı: 1500\$.
Tel: (212) 587 23 89 (14'den sonra)
Can Harman Yüksel

Bilgisayar satış kampanyamız başlamıştır! Bilgisayar eğitimi verilir!
Bilgi için: Ak Bilgisayar Ltd. Şti.-Ahmet Dilek
Tel/Fax: (246) 223 96 50

Midi dosyaları takas edilir. En son çıkan Türkçe parçalarla yabancı şarkıların midi dosyaları, yerli ve yabancı midi dosyaları ile takas edilir. Acele edin!
Tel: (352) 621 61 81
Fax: (352) 621 95 90
E-mail: turanyi@aida-ta.com.tr
Ümit Basri Bülbül

Bilgisayara acenteliğimizi yapıp milyonlar kazanmak için bizi arayın! Kontenjanımız sınırlıdır. Katılmak için acele ediniz!...
Tel: (442) 233 37 50
Ömer Çalık

Sahibinden yazılım. Microsoft Windows 95 Cd'leri, orijinal kutusunda, kitapçığı ve orijinal yazılım sertifikası ile birlikte. Fiyatı için arayınız.
Tel: (212) 654 02 39
Refik Yolaçan

Sahibinden Pentium 133 Intel, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 14" renkli monitör, 16x Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 1 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, TV kartı, Speaker, Joystick, mikrofon, 95 Q klavye, Mouse + Pad. Fiyatı: 1150\$.
Tel: (212) 694 31 83
Hakan Erbahar

Sahibinden Sega Master System 2, 1 Sega oyunu, Gameboy, 2 Gameboy oyunu (11'lik-15'lik), Startrek.
Tel: (216) 360 13 81/
411 17 04
Serkan Sarıoğlu

Az kullanılmış Samsung marka 16 Gb Hdd 150\$. Maxtor 1 Gb Hdd 100\$. 4x4 Mb Ram 10\$ (Tanesi).
Tel: (212) 574 55 79
E-mail: zkubilay@superonline.com
Kubilay Akyol

1997 model, Pentium 120, 1.2 Gb Harddisk, 16 Mb Ram, 8X Cd-Rom, Utopia ses kartı, hoparlör, mikrofon, kulaklık beraber, 14" SVGA monitör, Win 95, Türkçe klavye, Mouse, Fax Modem, Fifa 97 dahil Cd'ler. 20'nin üzerinde Maxell disket, ekran filtresi 1000\$'a satılıktır.
Tel: (362) 234 85 94
Abdullah Afacan

Satılık Amiga, Amiga 1000'ne yükseltilmiş + 1 adet QuickShot Joystick + oyunlar + disket kutuları + 1 adet yedek Mouse + CNC-9606 Notebook (Comet) + bilgisayar masası. Çok temiz sadece 299\$.
Tel: (216) 362 44 14
Onur Kızılcık

Pc için çeşitli konulardaki Cd arşivim satılıktır.
Tel: (212) 559 04 27 (18'den sonra)
Korkmaz Eke

Çok az kullanılmış Star LC 100 renkli Printer ve Pc uyumlu Joystick satılıktır. Adres: Ordu Cad. Subay Loj. A. Sait Apt. No:3 Erzincan
Tel: (446) 214 87 25
Atalay Kaya

486 DX2 66, 4 Mb Ram, 520 Kb ekran kartı, 720 Kb anakart, 20 Mb Hdd, Trl renksiz ekran + filtresi, Mt kasa, 1.44 Hd sürücü, 102 tuşlu klavye, 3 tuşlu Mouse + Pad, Dos 622, Win 3.1 markasızdır.
Tel: (532) 352 56 32
Teoman Sönmez

En sevilen kaliteli oyun Cd'leri, hepsi 5.000.000. TL. Cd adları: Fifa 97, Mortal Kombat ve başka dövüş oyunları, test Ori ve Offroad, 3 Cd'lik bir oyun.
Tel: (212) 534 98 54
Abdülkadir Şencan

Intel Pentium 75, 16 Mb Ram, 1.1 Gb Hdd, içi ful dolu (Wav, Mid, Mp3, Jpg, Gif, Avi, Mov, yazım çizim programları, ofis programları, Win 95), 1 Mb ekran kartı, 8 hızlı Mitsumi Cd-Rom, Creative 16 Bit Pnp Sound Blaster, 20 hafızalı Radio Aktif radyo kartı (Antenli), 2 hoparlör, mikrofon, Mouse, 30 adet her türlü Cd, 500 adet hepsi oyun ve program dolu Hd disket. Tamamı 750\$.
Tel: (0 372) 312 20 97
Mesut Başoğlu

Sahibinden acilen satılık temiz Sega Saturn. 9 ay garantili yanında World Wide Soccer 97, Sega Roll araba yarışı, bir demo Cd'si ve Joystick 300\$. Yanında ayrıca satılık Mortalkombat Ultimite 80\$, Daytona Usa araba yarışı 45\$, ek demo Cd'si 10\$.

ek Joystick 50\$, Cd temizleyici 20\$.
Tel: (232) 253 27 38
Zekeriya Avcı

Adult disket 1\$. Çeşitli Cd oyunları, her türlü Multimedia ürünü uygun fiyatlarla satılır.
Tel: (216) 410 90 42
Deniz Altıparmak

Kutusu açılmamış P 166 Mmx, 1.2 Disk, 16 Ram Tx Board, V2 ekran kartı, 14" Nilr Digital ekran, 95 ofis ve birçok program, her şey dahil 780\$.
Tel: (312) 244 86 70 (20'den sonra)
Baş Ekici

586 Pci Board, Cyx 5+86, 120 Cpu, 1 Mb S3 Trio 64, 8 Mb Ram, 1060 Mb Conner Hdd, 14" .28 monitör, Asound Sb 16 uyumlu ses kartı, kasa + Floppy + Mouse + klavye. Toplam 440\$.
Tel: (216) 417 85 40
Serkan Ketenci

Bilgisayarınızla kısa zamanda ve fazla para harcamadan milyonlar kazanmak istiyorsanız bizi arayın!
Tel/Fax: (246) 223 96 50
Ahmet Dilek

Satılık Mac + Yazıcı. Model Lc, 16 Mb Ram, yazıcı, Stylwriter. Fiyatı 600\$.
Tel: (212) 561 31 26

P133, Intel VX, 2 Mb S3 V+, 16 Mb, 1.2 Gb Quantum, 14" CTX, 6x Cd-Rom, Sb 16, 750\$. HP 500C 130\$. HP 600, 150\$. El Scanner 50\$.
Tel: (542) 421 61 66-548 01 72
Ozan Pınar

P 166 Mmx, 512 Kb Mx Board, 32 Mb Edo, 2.5 Gb Seagate Hdd, 2 Mb S3 Virge ekran kartı, 16 Bit Creative Sb, 24x Atapi Cd, 14" Dig. monitör, Amfili

hoparlör, Win 95 Cd + Cd oyunları + aksesuarlar. Tüm sistem daha 1 aylık (1 yıl garanti). Mali darlık yüzünden sadece 1150\$.
Tel: (216) 336 52 74
Cenap

Sahibinden Altın, döviz, stok ve cari hesap programı. Sarraf ve kuyumcular için ideal. Fiyatı: 250\$.
Tel: (248) 325 34 42
Bilal Vici

Ambalajında bilgisayarlar. Pentium 200, 8 Ram, 1.3 Gb Hdd, Intel Mainboard S3 Trio 64 Mpeg Digital monitör, Q, Tr klavye, Mouse 700\$. Taksit yapılır.
Tel: (442) 233 37 50
Ömer Çalik

Satılık Pentium 100 Amd işlemci, Monu Vga ekran, 85 ve 45 Mb iki adet Hdd, Intel 48 Vx Board, 1 Mb Pci ekran kartı, 16 Bit ses kartı, mikrofön, 12x Cd-Rom, Mini Tower kasa, Windows 95 Türkçe klavye, Fan, 3.5 ve 5 disket sürücü, Mouse. Fiyatı: 500\$.
Tel: (262) 322 74 19
Emin Geyik

MsDos, Windows, Basic ve Foxpro bilen Bilgi İşlemci'leri arıyoruz. Gerekli özelliklere sahipseniz 16 Ocak 1998 tarihine kadar CV'nizi bize ulaştırın.
Tel: (212) 285 40 70
Fax: (212) 285 40 75
E-mail: tkahraman@plusremark.com.tr
Plus Remark Araştırma ve Danışmanlık

Intel P 75, Diamond Stealth 3200 2 Mb Vram, Expert Vx (P200, Sdram, desteği, 16 Mb 60Ns Edo, 1 Gb Full Hdd (<10ms, P104), Ctx 1451C, Mitsumi 6x Cd, Creative Sb 16 PnP, Aztech Fm radyo, Creative Cs100 kolonlar + mikrofön, 14.4 Kb Fv-Modem (Internet'e hazır), A4-

Tech Win Mouse, Mitsumi W95 klavye. Fiyatı: 900\$ pazarlık yapılır.
Tel: (312) 417 91 20/387 (9.00, 18.00 arası)
Sertaç Çoşkun

Pentium 133, 32 Mb Edo Ram, 1.2 Hdd, 15" Dijital ekran, 12x Cd-Rom, 2 Mb ekran kartı, 33600 Fax-Modem, ses kartı, 512 Kb Gigabayt Hx anakart 900\$. Tel: (454) 216 14 84
Vasti Yolasiğmaz

Pentium 100 + 8 Mb Edo Ram + 1 Gb sabit disk + 1 Mb S3 Trio 64 ekran kartı + 14" Digital monitör + 512 Cache Board 650\$. Tel: (232) 446 09 62
Cemal Arkan

Satılık Digital Venturis 5100, Pentium 100, 16 Mb RAM, 1.2 Gb HDD, S3 Trio 64 Ekran kartı, Yamaha Ses Kartı, 6x CD-ROM, 33.600 bps modem 14" SVGA monitör. 800\$
Tel: (0232) 365 58 96
Hakan Engin

P 166 MMX, 32 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, 14" Digital monitör, 24x Cd-Rom, 33 Modem, 16 Bit ses kartı, 12 Mb E.K. TV kart + Mpeg + Teletext + radyo kartı + oyun + program, fiyatı 1150\$. Tel: (216) 341 93 19-308 26 50
Şener Makinist

Çok temiz 486 DX4 100, 8 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 512 Kb Cache bellek, 14" Svga monitör, 4x Cd Rom, 16 Bit Sb Pro, Speaker, mikrofön, klavye, Mouse, Pad ve yanında 10 Cd Rom hediye 700\$. Tel: (212) 542 66 27
Şafak Korkut

Sb Heavy Bass gitar çok yeni 299\$, Prince Elektro gitar 199\$, Boss Hm-2D/Startion 99\$, Minoltastr 101 Pro Profesyonel fotoğraf makinesi 299\$,

Epson Fxsoy alıcı 99\$, kamp çadırları 39-69-99\$. Tel: (312) 427 22 30

Programcısından emlakçılar için bilgisayar programı. Tel: (312) 468 84 86- (212) 211 62 18

Bilgisayarda kampanya! Ayda 100\$'a 1 yıl garantili bilgisayarınız olabilir. Ayrıca tek Cd'de çoklu oyun bulunur. Ayrıntılı bilgi için: Tel/Fax: (442) 223 96 50/(246) 223 96 50
Ak Bilgisayar Ltd. Şti.

Bir adet eski veya yeni 486 DX4 100 Mhz Board arıyorum. Satanlar telefonumu arayarak görüşebiliriz.
Tel: (344) 225 92 00-212 58 94
Numan Ferit Zabun

Pentium 166, 16 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 4x Cd-Rom Drive, 850 Mb Hdd, 0.28 renkli ekran, 16 Bit ses kartı, 14.400 Fax-Modem, radyo kartı, Joystick, Mouse, 12 oyun Cd'si 1200\$. Tel: (216) 410 79 50
Osman Yıldız

Sahibinden Satılık P-120, 16 Mb Ram, 1.3 Gb Hdd, 0.28 Vga renkli Leo ekran, 16 Bit ses kartı, 1.44 Floppy, 12x Octek Cd-Rom, Microfon, hoparlör, 9600 Fax-Modem, Office 97 ön yüklü, Q TR klavye, Mouse, 5 Chip Cd. Fiyatı: 1300\$.
Tel: (414) 247 00 13
Mehmet Kırmıç

Temiz 486 Dx4 100, 8 Mb Ram, 72 Pin 420 Mb Hdd, 256 Kb ön bellek, 512 Kb ekran kartı, 14" Svga renkli ekran, yüzlerce program. Yeni başlayanlar bu bilgisayarı tam size göre, kaçırmayın! Fiyat: 700\$.
Tel: (212) 643 48 68
Serhat Öztürk

Mükemmel adres, telefon programı, herkesin dinlemekten hoşlandığı yerli yabancı müzikler, ses kartsızda çalışır, kollu kumar makinesi oyunu. Bu üç ayrı çok güzel program sadece 10\$.
Tel: (212) 643 48 68
Serhat Öztürk

Cyrix 6x86 166 + Cpu, 16 Mb Ram, 2.5 Gb Hdd, 8x Nec Cd-Rom, Creative 16 ses kartı, Creative Cs 120 Amfili kolonlar, yüzlerce program, 14" Svga monitör sadece 700\$. Tel: (312) 241 00 62
Ertürk Gökhan

Elimde çok miktarda Pc oyun ve video Cd'leri var. Ayrıca Sony Playstation için de çok sayıda oyunum var. Satın almak ya da takas yapmak isteyenler bana e-mail atabilir yada 0 532 347 96 16'dan arayabilir.
E-mail: basral@domi.net.tr
Burak Asral

3.2\$'a Bestmedia boş Cd, 20'a Mp3 formatında 170 parçalık Cd. Tel: (246) 227 48 17
Cihan Çopur

Satılık 486 Dx2 66, Mini Tow. Kasa, 8 Mb Ram, 220 Mb Hdd, 1 Mb Svga ekran kartı, 14" ekran, Win 95 klavye, Windows 3.1, Excel, Word var. 3 tuşlu Mouse, birçok oyun programı. Fiyatı: 400\$.
Tel: (356) 228 31 04
Ceyhan Çiftçi

Panasonic Kxp1150 yazıcı acilen satılık! Tel: (356) 228 31 04
Ceyhan Çiftçi

Sahibinden satılık 286, 1 Mb Ram, 47 Mb Hdd, Drvspace ile 307 Mb çıkarılmış. 1.44 Floppy, 14" Mono ekran, Hercules ekran kartı, F klavye, Ms Dos 6.22, Win 3.1 fiyatı: 240\$. Tel: (414) 247 00 13
Müslüm Kırmıç



Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL
VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND

ISSN: 1300-9419

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Ali Kemal Akcam, Tolga Sonalp, Hasan Yalçinkaya, Yeliz Aygöl (sekreteryas) **Katkıda Bulunanlar:** Alis Sınımcıyan, Ozan Dönmez, Kadir Tuztaş, Young Multimedia
Görsel Yönetmen: Hayri Sinoğlu **Grafik/Bilgisayar:** Gökhan Koç
CHIP Reklam Koordinatörü: Gönül Morgül
CHIP Reklam Müdürü: Şebnem Karabıyık **Müşteri Temsilcisi:** Yeliz Koyun
Abone: Asu Bozyayla, Nur Geçili, Funda Cavlı **Dağıtım:** Nebi Danacı
Üretim: Turgay Tekatan **Genel Koordinatör:** Melih Şahin **VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Şakir Batumlu
Renk Ayrımı-Film Çıkışı: GAMA Tel: (212) 282-5322-23 **Baskı:** Uniprint A.Ş. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BIRYAY A.Ş.
VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620
VOGEL Ankara Subesi: Dilek Özgen Batumlu Hafta Sokak, 12/5 G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569
CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)
CHIP Fax: (212) 269-5021
Abone Fax: (212) 281-3908
Yazı İşleri Fax: (212) 283-4244 (Pbx)
Yazı İşleri e-mail adresi: chipyaz@chip.com.tr
Internet: http://www.chip.com.tr



VOGEL

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermektedir.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmaktadır.

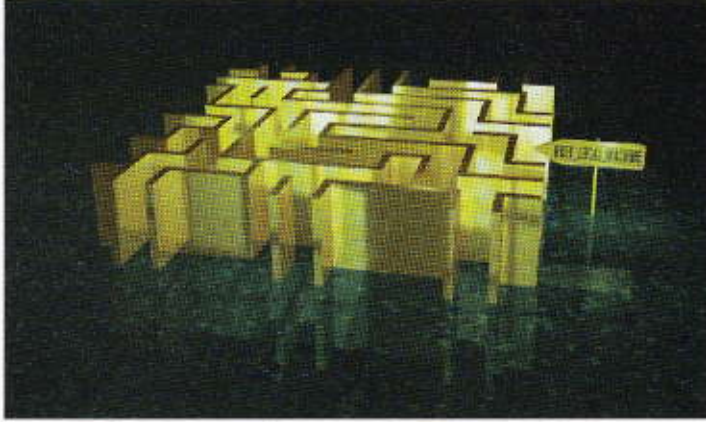
MAKINA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

3D CAD/CAM	A.K.115-121
ADA	45
ALBİM	11_12_13
ALP BİLİŞİM	173
ANT YAYINCILIK	193
ARMONİ	53
ASKOM	33
ATP	55
AVS	49-71
BİLGİ ELEKTRONİK	179
BİLSAG	105
BİMEKS	163
BİGBANG	185
BOĞAZICI	132-133
BOYUT	141
BRAIN	85
BURCU ELEKTRONİK	171
CEMRE	145
COMPEL	159
COMPUSOFT	95
ÇİZGİ ELEKTRONİK	106-107
DOS	165
EMEK	51
EMPA	124-125
ESCORT ENERJİ	161
ESTRON	23-155
GOLD BİLGİSAYAR	87-89
GÜNES	187
HANEL	9
HARMONY	181
HESMAK	117
HP	39-41-91-93
İNKA	175
İNSELBERG	109
INTCOM	97
KALMET	25
KARMA	A.K
LOGO	77-79
LUCKY STAR	17
MASCOM	113
MEGAVİZYON	61
MELSOFT	63
MICROSOFT	0.K.13
MIKROYAZILIMCI	57
MIRON BİLGİSAYAR	65
MULTICOM	157
PANCOM	35-183
PC DANIŞMAN	177
PHILIPS	119
PUSULA	169
RAKS NEW MEDIA	5
RÖNESANS	101-103
SENTİM	KULAKLI KAPAK
SES 3000	59
SETA	73
SIR TERCÜME	149
SONY	15
SÜPERONLINE	74-75
SÜRAT BİLGİSAYAR	47
TALIA	81
TEKNOBİL	143
TELEKOM	43-167
TEST TEKNOLOJİ	191
TET	19
TOSHIBA BEKOM	27-29
TURCOM	83
UFOTEK	21-111
YA-GE	169
YILDIZ ELEKTRONİK	30-31

ŞUBAT SAYISINDA NELER VAR?



Registry Serisi

- Donanım Profilleri Yaratmak

Excel ve Word İçin Süper Chipuçları

- Word ve Excel'in bilmediğiniz fonksiyonları, Office'in mükemmel kullanımı

Test:

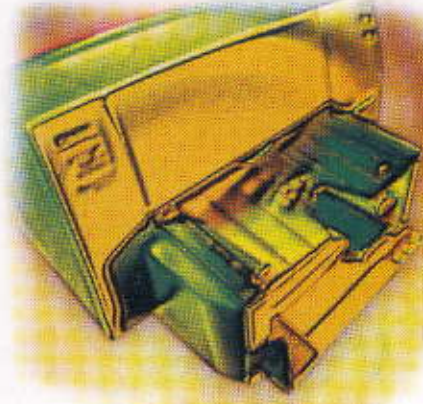
- Video Capture Kartları

Windows NT

- Yeni bölümümüz devam ediyor

98'in PC'si:

- Yeni yılda nasıl bir bilgisayara sahip olmamız gerekecek?



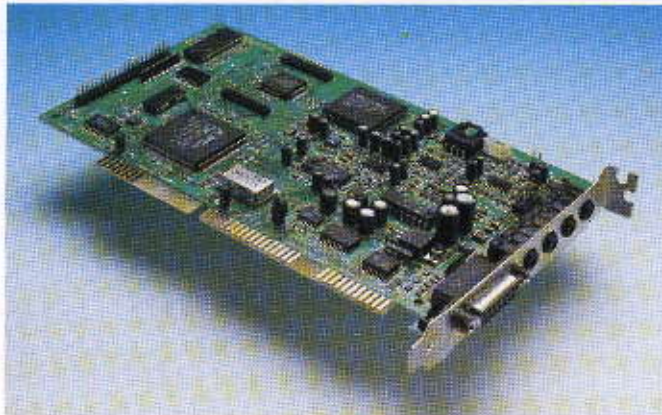
Doktor PC

- Mükemmel ve sorunsuz baskılar için yazıcı problemlerine son!



Frontpage 98

- Tanıtımı Devam Ediyor...



Ses Kartları Nasıl Çalışır

- Ses kartları çalışma prensipleri

Ve Diğerleri

- Chipucu Kataloğu,
- Uzman Desteği,
- İlginç Web Adresleri ve
- Yeni başlayanlar için Windows 95, Word 95 ve Excel 95 kursları devam ediyor...